

ANDRZEJ BETLEJ AGATA DWORZAK ANNA MARKIEWICZ

PAŁAC W WIŚNIOWCU

W ŚWIETLE INWENTARZY
STAROPOLSKICH

KRAKÓW 2016

Copyright © by Andrzej Betlej, Agata Dworzak, Anna Markiewicz
Copyright © by Wydawnictwo Attyka Kraków 2016

Recenzenci: prof. dr hab. Piotr Krasny, dr hab. Piotr Gryglewski, prof. UŁ

Wydawnictwo Attyka
ul. W. Żeleńskiego 29
31-353 Kraków
biuro@attyka.net.pl

Księgarnia internetowa
www.attyka.net.pl

All rights reserved.

Wszystkie prawa zastrzeżone. Żadna część tej publikacji nie może być powielana ani rozpowszechniana za pomocą urządzeń elektronicznych, mechanicznych, kopiujących, nagrywających i innych bez pisemnej zgody posiadacza praw autorskich.

Materiały do dziejów kultury i sztuki XVII i XVIII wieku, tom III
red. naukowa: Andrzej Betlej

Redakcja
Agata Dworzak

Korekta
Marta Kołpanowicz

ISBN 978-83-65644-05-9

SPIS TREŚCI

Andrzej Betlej, <i>Słowo wstępne</i>	5
Andrzej Betlej, Agata Dworzak, Anna Markiewicz <i>Pałac w Wiśniowcu w świetle inwentarzy staropolskich</i>	7
Ilustracje	25
<i>Inwentarz pośmiertny Michała Serwacego Wiśniowieckiego z 11 października 1745</i>	31
<i>Inwentarz pałacu w Wiśniowcu z lat 1758–1764</i>	51
<i>Inwentarz pośmiertny Jana Karola Mniszcha spisany po 19 września 1759</i>	77
<i>Pogląd ogólny na zabytki polskie, przedmioty sztuk pięknych znajdujące się na Zamku Wiśniowieckim, ok. 1877</i>	151
Spis ilustracji	157
Bibliografia	159

Słowo wstępne

Pomysł stworzenia serii wydawniczej, w której będą publikowane opracowania bazujące na obszernie przytaczanych źródłach archiwalnych, narodził się przed 10 laty, podczas rozmów z Józefem Skrabskim i Rafałem Nestorowem. W zamierzeniu wzorem dla przyszłej publikacji miała być książka pióra Mieczysława Gębarowicza *Materiały źródłowe do dziejów kultury i sztuki XVI–XVIII*¹. Potrzeba prezentacji materiałów źródłowych, stanowiących konieczną podstawę do badań nad polską sztuką nowożytną, jest swego rodzaju aksjomatem, choć jednocześnie w ostatnich latach praktyka publikacji źródeł (właściwie poza wydawnictwami inwentaryzacyjnymi) została zarzucona², a materiały archiwalne w opracowaniach o charakterze problemowym są przytaczane w najlepszym razie tylko w niewielkim wyborze. Należy jednak pamiętać (i przypominać), że teksty te stanowią niezastąpioną podstawę do analiz szczegółowych, także na przykład do rekonstrukcji budowli i ich układu funkcjonalnego (nie wspominając już o kwestiach *stricte* artystycznych). Trzeba też mieć w pamięci słowa, jakie Gębarowicz napisał we wstępie do swej książki, nie straciły one bowiem nic na aktualności: „rzeczowe inwentarze [...] zatracają charakter odbicia indywidualnych tylko upodobań; [...] nabierają cech typowych i stają się przekrojem przez obyczajowość odnośnej epoki i środowiska”³.

Różne okoliczności sprawiły, że realizacja tego pomysłu stała się możliwa dopiero w tym roku, a zmodyfikowany tytuł książki wspomnianego wyżej Badacza stał się tytułem dla całej serii. Tom pierwszy został poświęcony pałacowi w Cucułowcach i fundacjom Jerzego Stanisława Dzieduszyckiego⁴, tom

¹ Gębarowicz 1973.

² Jako wyjątek warto tu wskazać wydane ostatnio Aleksandrowycz 2007; Bernatowicz 2009; Kuras, Pabian 2015.

³ Gębarowicz 1973, s. 5.

⁴ Betlej, Markiewicz 2016.

drugi to bazujące na archiwaliach opracowanie przemian kolegiaty (obecnie katedry) w Sandomierzu⁵. Tom trzeci, który dziś jest oddawany do rąk czytelników, nie jest jednak ostatnim; w następnych najprawdopodobniej znajdą się inwentarze rezydencji wołyńskich: w Teofilpolu, Zasławiu, Klewaniu i w Lachowcach. W ramach serii – choć zasadniczo ma ona skupiać się na materiałach z XVII i XVIII wieku – publikowane będą również źródła z następnego stulecia – o ile dotyczą budowli nieznanymi bądź wcześniejszych. W serii znajdą się także publikacje dotyczące materiałów ikonograficznych.

Powstanie serii, a przede wszystkim niniejszego tomu, nie byłoby możliwe bez pomocy mgr Aliny Barczyk, mgr Natalii Koziary, dra hab. Łukasza Gawła, dra Huberta Mącika oraz mgra Piotra Jamskiego, którym bardzo serdecznie dziękuję.

Andrzej Betlej

⁵ Dworzak 2016.

Pałac w Wiśniowcu w świetle inwentarzy staropolskich

Pałac wiśniowiecki jest chyba jedną z najlepiej opracowanych pod względem historyczno-artystycznym rezydencji magnackich na ziemiach wschodnich dawnej Rzeczypospolitej. Do tej sytuacji przyczyniły się przede wszystkim publikacje na temat rozproszonej, wielkiej kolekcji obrazów i dzieł sztuki, jaka znajdowała w Wiśniowcu, a także zachowana stosunkowo obfita ikonografia dawnych wnętrz pałacowych. Poza wydawnictwami o charakterze starożytnym, krajoznawczym i historycznym⁶, przynoszącymi wiadomości na temat stanu budowli, najistotniejsze opracowania poświęcone pałacowi w Wiśniowcu to artykuły Zbigniewa Rewskiego⁷ i Władysława Tomkowicza⁸ oraz obszerne opracowanie w ramach serii *Dzieje rezydencji na dawnych kresach Rzeczypospolitej* Romana Aftanazego⁹, które można określić jako podstawowe. Pozostałe, późniejsze prace z reguły powołują się na powyższe rozprawy, niekiedy je tylko w niewielkim stopniu uzupełniając¹⁰, bądź dotyczą poszczególnych obrazów pochodzących z rozproszonej kolekcji wiśniowieckiej, znajdujących się obecnie w różnych zbiorach¹¹.

Osoba właściciela Wiśniowca, księcia Michała Serwacego Wiśniowieckiego, jest powszechnie omawiana w publikacjach dotyczących architektury XVIII-wiecznej Rzeczypospolitej; jest on bowiem podawany za przykład magnata aktywnie zaangażowanego w swe fundacje i parającego się wręcz działalnością na tym polu¹².

⁶ Briatczikov 1888; Chwalewik 1927, s. 507–508; Eysymont 1877; Goralenko 1884; Kraszewski 1860, s. 59–79; Łukomskie 1912; Mazurkiewicz 1936; Mniszech 1840; Naruszewicz 1805, s. 175–194; Niemcewicz 1858, s. 206; Piotrowski 1930; Przeździecki 1841; Radziżewski 1875; Stecki 1871, s. 395; Pawłowicz 1877; *Wiadomość* 1826. Pełne zestawienie zob. Biedrzycka 2000, s. 263–264.

⁷ Rewski 1937; *idem* 1939; *idem* 1948.

⁸ Tomkiewicz 1934.

⁹ Aftanazy, t. 5, 1994, s. 529–587.

¹⁰ Kowalczyk 1997, s. 42–45.

¹¹ Gębarowicz 1981; Głowacka-Pocheć 1968; Mańkowski 1932, s. 162, 187, 273, 293, 353, 380, 381; Tomkiewicz 1934, s. 415–426; *idem* 1951, s. 21; Rosset 1994; *Ukraiński portret* 2006, s. 188–195.

¹² Kowalczyk 2006, s. 111. Zob. także Spodaryk 2015.

Michał Serwacy Wiśniowiecki (1680–1744) urodził się 13 maja 1680 r. jako młodszy syn wojewody bełskiego księcia Konstantego Krzysztofa (1633–1686) i podkomorzanki lwowskiej Anny z Chodorowskich. Po śmierci męża w 1686 r. młoda wdowa Anna z Chodorowskich Wiśniowiecka wyszła ponownie za mąż za marszałka wielkiego litewskiego Jana Karola Dolskiego (1637–1695)¹³. Młodzi książęta Wiśniowieccy, Michał Serwacy i jego starszy brat Janusz Antoni (1678–1741), zgodnie z rodzinną tradycją ukończyli kolegium jezuitów we Lwowie. Wykształcenie młodych książąt dopełniła wielka podróż edukacyjna po krajach Europy Zachodniej, *grand tour*, jej najważniejszym etapem był pobyt w Paryżu¹⁴. Michał Serwacy i Janusz Antoni podróżowali pod opieką doświadczonego guwernera, Jana Kamockiego, a nad Sekwaną pobierali nauki w renomowanej paryskiej akademii François Longpré i Jeana Bernardy’ego. Wiosną 1696 r. warszawski kupiec Jean Loupia donosił z Paryża o młodych książętach: „Książęta IchMość Wiszniowieccy są w akademiej, gdzie się barzo dobrze do wszelakiej exercitiej aplikują, z czego księżna Jej Mość barzo kontenta”¹⁵. Jesienią 1696 r. książęta wraz z opiekunem opuścili Paryż i udali się w kierunku Rzymu, do którego dotarli w grudniu, odwiedzając po drodze Mediolan, Parmę, Modenę, Bolonię i Florencję. Młodzi Wiśniowieccy wyjechali z Rzymu pod koniec stycznia 1697 r., udając się już w kierunku Rzeczypospolitej. W pierwszych dniach kwietnia 1697 r. bracia byli już w Krakowie.

Jeszcze przed wyjazdem do Paryża w 1695 r. młody Michał Serwacy Wiśniowiecki poślubił córkę swego ojczyma – Katarzynę z Dolskich¹⁶. Posag żony umocnił pozycję majątkową księcia i zabezpieczył przed roszczeniami licznych krewnych. Michał Serwacy dzierżył starostwa gliniańskie, wołkowyckie, pińskie, szadowskie, tucholskie, mareckie i krzemienieckie. Wspierając Augusta II, zwyciężył stronnictwo sapieżyńskie w bitwie pod Olkiennikami (18 listopada 1700 r.), a podczas wojny północnej uzyskał buławę polną, a następnie wielką litewską. Po abdykacji Sasa przeszedł jednak do obozu stronników Stanisława Leszczyńskiego, rezygnując z buławy wielkiej. Po klęsce połtańskiej, wobec wycofania się wojsk sprzymierzonych z terenów Wielkiego Księstwa Litewskiego, dostał się do niewoli rosyjskiej, z której uciekł w 1710 r. Opuściwszy kraj, przebywał w Prusach, a następnie na Śląsku i Węgrzech. Powrócił do Wiśniowca dopiero w roku 1716. Po amnestii uzyskał przebaczenie królewskie, a w roku 1720 otrzymał stanowisko kanclerza wielkiego

¹³ Piwarski 1946, s. 288–289.

¹⁴ O zagranicznej edukacji Janusza Antoniego i Michała Serwacego Wiśniowieckich szerzej zob. Markiewicz 2011, s. 249–256; *eadem* 2015, s. 31.

¹⁵ Archiwum Główne Akt Dawnych, Archiwum Zamoyskich, rkps 1354, s. 12, J. Loupia do A. Zamoyskiej, Warszawa 15 III 1696.

¹⁶ Markiewicz 2011, s. 251.

litewskiego. W 1725 r. zmarła jego pierwsza żona, w tym samym roku poślubił Magdalenę Czartoryską, a po jej przedwczesnej śmierci, na początku 1730 r., pojął za żonę Teklę Różę Radziwiłłównę, wdowę po Jakubie Flemmingu. Rok później został regimentarzem wojsk litewskich, a w roku 1736 ponownie hetmanem wielkim. Jednocześnie zrezygnował z kanclerstwa, otrzymując w zamian województwo wileńskie¹⁷.

Warto zatrzymać się nad formacją kulturową księcia i podkreślić znaczenie zagranicznej podróży edukacyjnej dla kształtowania się jego wrażliwości artystycznej¹⁸. Poza Wiśniowcem, który przebudował, a właściwie odbudował po zniszczeniach wojny północnej, Michał Serwacy Wiśniowiecki wznosił pałac w Czajczyńcach (przed 1740 r.)¹⁹ oraz siedzibę w Koralinie koło Pińska (ok. 1707 r.)²⁰. O wyjątkowych zainteresowaniach artystycznych magnata świadczy często przytaczany *passus* z panegiryku pogrzebowego o tym, iż przedmiotem jego pasji była „architektonika, której się w cudzych krajach będąc (dla uniknięcia konwercyi niepotrzebnych i próżnowania) nauczył i którą z osobliwym inwentowania gustem pańskie zabawy przerywał, wystawiwszy w dobrach swoich 45 pałaców swojej inwencji, między którymi pałac wiśniowiecki [...] wystawiwszy, krom tego swoim deseniem [tzn. projektem – *dessain*], tak z drzewa budowanych, jako i murowanych kościołów i cerkwie w dziedzicznych dobrach swoich niemało”²¹. Spośród jego fundacji sakralnych należy oczywiście wymienić kościół Karmelitów Bosych w Wiśniowcu²², książę był współfundatorem kościoła i kolegium Jezuitów krzemienieckich oraz kościoła Pijarów w Dąbrowicy i Lubieszowie²³; pozostałe właściwie nie zostały zidentyfikowane. Był również uznawany za bibliofila, co poświadcza zachowany w Centralnym Państwowym Archiwum Historycznym w Kijowie katalog biblioteki księcia odnotowujący 1445 ksiąg²⁴. Podobnie jak jego krewny, Jan Stanisław Jabłonowski, książę Wiśniowiecki również sam zajmował się twórczością literacką²⁵.

Wyjątkową postacią była jego ostatnia małżonka. Tekla Róża z Radziwiłłów Wiśniowiecka (1703–1747) była osobą wykształconą, doskonale funkcjonującą w świecie polityki, aktywną także w kwestiach związanych z zarządzaniem niemałym majątkiem. O jej wysokiej pozycji i znaczeniu świadczy,

¹⁷ Oprac. na podstawie: Czamańska 2007, s. 405–426.

¹⁸ Szerzej o roli zagranicznych podróży edukacyjnych zob. Markiewicz 2011, s. 273–279.

¹⁹ Betlej 2003, s. 141–142; Kowalczyk 1997, s. 54; Przywoźna-Leśniak 2015, s. 267–273; Skrabski 2007, s. 282–285.

²⁰ Zob. przyp. 41, s. 12.

²¹ *Relacja o śmierci*, k. nłb.

²² Wanat 1979, s. 472–512.

²³ Kowalczyk 2006, s. 106.

²⁴ Ciborska-Rymanowicz 1998, s. 193–211.

²⁵ Czamańska 2007, s. 430–431; Prejs 2000, s. 95–108.

według monografistki rodu, rejestr posiadanych przez nią rzeczy w jej własnym pałacu warszawskim, spisany w roku 1743²⁶.

Jeśli chodzi o główną rezydencję Wiśniowieckich, to zapewne w miejscu wznoszącej się obecnie budowli istniała wcześniejsza, być może w typie *palazzo in fortezza*. Przemawia za tym fakt eksponowania bardzo regularnych, bastionowych fortyfikacji. Najprawdopodobniej zastąpiła ją kolejna, pochodząca z przełomu XVII i XVIII wieku. Jerzy Kowalczyk uważał, że owa budowla była pokrewna dziełom Tylmana van Gameren, wskazując na wprowadzenie na parterze galerii arkadowych (widocznych na pomiarze elewacji wykonanym przez K. Nowickiego w 1777 r., zachowanym w Gabinetcie Rycin Biblioteki Uniwersytetu Warszawskiego), a także zaakcentowanie fasady środkowym ryzalitem wyższym (o *mezzanino*) od dwukondygnacyjnego korpusu i flankowanie korpusu podobnie wyższymi alkierzami²⁷.

Budowla ta miała zostać następnie przekształcona za sprawą francuskiego architekta majora Jakuba Daprèsa Blangeya około roku 1720 z fundacji księcia Michała Serwacego Wiśniowieckiego²⁸. Pałac został wówczas rozbudowany o skrzydła i ukończony w latach 1731–1732, po ślubie magnata z Teklą Różą z Radziwiłłów²⁹. Potwierdzają to rachunki dworu oraz herb Radziwiłłów – Trąby – na fasadzie i w apartamentach księżnej, wykonane przez sztukatora Piotra w 1732 r.³⁰

Analiza planu założenia wiśniowieckiego, znajdującego się w gabinetcie rycin Muzeum Książąt Czartoryskich (il. 1–2)³¹, potwierdza te uwagi. Jak dotąd, nikt nie zwrócił uwagi na fakt, że na rzucie budowli pałacowej dokładnie określono (zakreślając) część starą budowli. Rozbudowa skrzydeł nastąpiła zapewne po 1728 r., po ślubie hetmana z Teklą z Radziwiłłów. Wspomniany plan można właśnie precyzyjnie zadatować na okres po tym roku, a przed rokiem 1744 – w kwatery ogrodowe zostały bowiem wrysowane herby Wiśniowieckiego i jego małżonki. Należy jednocześnie podkreślić, że zakres przekształceń budowli wynikający z planu nie został w pełni zrealizowany – nie wzniesiono okazałych klatek z dwubiegowymi schodami przy skrzydłach bocznych.

²⁶ *Ibidem*, s. 449–451.

²⁷ Kowalczyk 1997, s. 44–45.

²⁸ *Idem* 1995, s. 205; *idem* 1997, s. 30.

²⁹ *Idem* 1997, s. 44 określa ramy czasowe budowy na lata 1715–1744. We wcześniejszej literaturze pojawia się m.in. nazwisko Pierra Ricauda de Tirrigaille'a jako autora budowli, a przebudowa datowana jest na lata 50. i 60. (Rewski 1948, s. 349) lub np. na lata 1730–1740 (Głowacka-Pocheć 1968, s. 193).

³⁰ Rewski 1939, s. 70–72.

³¹ Zbiory XX. Czartoryskich, depozyt w Muzeum Narodowym w Krakowie, sygn. MNK XV Re 481. Zob. *Katalog rysunków* 1973, s. 145 (z datacją na 2. poł. XVIII w.). Plan ten, po wielokroć publikowany (na podstawie odbitki wykonanej przez Ośrodek Dokumentacji Zabytków), był różnie datowany: na połowę XVIII w. (np. Aftanazy, t. 5, 1994, s. 531) lub ogólnie „przed r. 1747” (Kowalczyk 1997, s. 29).

Niejako na marginesie można się zatrzymać nad kwestią architekta, z którym wiązano powstanie budowli. Jego nazwisko jest powszechnie określane jako „Jakub Dapres Blangey”³². Na stronie 40 kroniki klasztornej pojawiają się informacje: o śmierci architekta określonego jako „Jacobus Blanzę de natione Gallica”, który „per annos aliquit pracitatae circa arcem Visniovicensem” oraz „Zapis na dwa tysiące złotych polskich szpitalowi dziadków służący post fata J.P. Dapres Blanzęgo”³³. Na kolejnej stronie, na której przytoczono ów zapis, pojawia się informacja mówiąca o długu, jaki książę Wiśniowiecki był winien „J.P. Dapres Blangiemu, majorowi J.K.M.”³⁴.

Zatem, o ile łączenie osoby budowniczego z pracami przy pałacu jest potwierdzone źródłowo, o tyle nie można go w żaden sposób powiązać z przebudową i wyżej wspomnianym, późniejszym, projektem. Co więcej, znając dowolność zapisu nazwisk w XVIII-wiecznych archiwaliach, wydaje się, że budowniczy ten równie dobrze mógł mieć na nazwisko „Blange” lub nawet „Blanche”. Istnieje także możliwość, że słowo „Dapres” to spolszczone słowo „d’après” oznaczające „wedle”, „według” i w tym przypadku należałoby raczej mówić o „zapisie” sporządzonym (przetłumaczonym i wpisanym do kroniki klasztornej) według wskazówek architekta. Równie prawdopodobne jest jednak, że architekt ten mógł być spowinowacony z przedstawicielami znanej francuskiej rodziny piszącymi się „d’Après de Blangy”.

Powstały ostatecznie układ założenia z dwustopniową gradacją dziedzińców *avant-cour* i *cour d’honneur* stanowi najbardziej klarowny przykład kompozycji przestrzennej o genezie francuskiej. Jako rozwiązania francuskie wskazano także ujęcie wieżowymi pawilonami skrzydeł biegnących na przedłużeniu korpusu i prostopadle do niego oraz nakrycie tych pawilonów dachami mansardowymi. Dziedziniec honorowy przed pałacem został ujęty po bokach oficynami, a dodatkowo poprzedzony nieco szerszym dziedzińcem przednim, przy którym wznosiły się zabudowania kuchni, stajni, wozowni i stancji dla służby (il. 3–6)³⁵.

Po śmierci księcia Michała Serwacego (1744) Wiśniowiec odziedziczyła najpierw jego małżonka, a następnie jego córka z pierwszego małżeństwa – Elżbieta (wówczas już wdowa po ordynacie Michale Zdzisławie Zamoyskim, wojewodzie smoleńskim), która z kolei w roku 1750 przekazała wszystkie majątkości swej córce Katarzynie (1723–1771)³⁶, zamężnej od 1741 r. za Janem Karolem Mniszchem³⁷. W zamian Elżbieta otrzymała w dożywocie Laszki

³² Kowalczyk 2006, s. 108; Wanat 1979, s. 480.

³³ Aftanazy, t. 5, 1994, s. 585; AKCW 1, s. 40; Wanat 1979, s. 480. Bardzo dziękujemy o. Jerzemu Zielińskiemu za udostępnienie archiwaliów.

³⁴ AKCW 1, s. 41.

³⁵ Kowalczyk 1997, s. 44–45.

³⁶ Dymnicka-Wołoszyńska 1976, s. 454–457.

³⁷ Czamańska 2007, s. 443.

Murowane, którymi administrował jej pasierb Andrzej Zamoyski. Jan Karol Mniszech³⁸ (1716–1759), łowczy koronny, podkomorzy wielki litewski, generał wojsk koronnych, był młodszym synem Józefa Wandalina Mniszcha³⁹ i jego drugiej żony, wojewodzianki lubelskiej Konstancji z Tarłów, bratem Jerzego Augusta Wandalina⁴⁰. Po jego śmierci w 1759 r. majątek odziedziczył jego syn Michał Jerzy Wandalin Mniszech⁴¹, późniejszy marszałek wielki koronny (1783–1793).

Okres, kiedy Wiśniowiec należał do przedstawicieli tej rodziny, jest uznawany za czas największego rozkwitu rezydencji. Wygląd i wystrój pałacu w połowie XVIII wieku zostały pokrótce omówione przez Aftanazego na podstawie inwentarza sporządzonego po śmierci księcia Michała Serwacego Wiśniowieckiego, przy czym badacz nie przytoczył go w całości, ograniczając się do wyseparowanych wzmianek na temat mobiliów, a jednocześnie uzupełnił swe uwagi, posługując się wiadomościami dotyczącymi funkcji poszczególnych sal pochodzącymi z późniejszych, już XIX-wiecznych, opisów rezydencji, autorstwa Aleksandra Przeździeckiego (z lat 40. XIX w.) i przede wszystkim Franciszka Eysymonta (z 1877 r.)⁴².

* * *

Badania nad staropolskim światem rzeczy rozwijają się od wielu lat, wielokrotnie podkreślano już znaczenie spisywanych w epoce baroku inwentarzy dla badań nad życiem codziennym, historią, kulturą i sztuką XVII i XVIII stulecia. Szczególnie ważne i cenne są inwentarze związane z ziemiami wschodnimi dawnej Rzeczypospolitej, pozwalają one odtworzyć często bezpowrotnie już utracone wyposażenie kresowych pałaców i dworów, przynoszą cenne informacje źródłowe związane z siedzibami szlachty i magnaterii. Osiemnastowieczne inwentarze związane z wiśniowieckim pałacem należącym do rodzin Wiśniowieckich, a później Mniszchów, stanowią szczególnie ważne źródła obrazujące wielką skalę przemieszczeń wyposażenia magnackich rezydencji dokonującą się już w XVIII wieku.

Poniższa edycja zawiera trzy XVIII-wieczne inwentarze pałacu w Wiśniowcu, prezentujące barwne detale i opisy wnętrza pałacowych, spisy tkanin, me-

³⁸ Dymnicka-Wołoszyńska, Wołoszyński 1976, s. 463–465.

³⁹ Perzanowska 1976, s. 474–477.

⁴⁰ Czaplińska 1976, s. 470–474; Czepe 1998.

⁴¹ Aftanazy, t. 5, 2004, s. 530; Rosner 1976, s. 480–484. O podróżach zagranicznych Michała Jerzego Wandalina Mniszcha, ale również o całej rodzinie Mniszchów z lat 60. XVIII stulecia zob.: Bratuń 1996; *idem* 2002; *idem* 2003; *idem* 2013; *idem* 2014.

⁴² W inwentarzu z 1745 r., będącym przedmiotem niniejszej publikacji, brak bowiem informacji na temat: „sali Korybutów” czy „sali chińskiej” – por. Aftanazy, t. 5, 1994, s. 536.

bli, obrazów zgromadzonych w XVIII stuleciu w Wiśniowcu, umożliwiające choć częściową rekonstrukcję wyglądu obiektu i szczegółów jego wyposażenia.

Pierwszy z prezentowanych inwentarzy to inwentarz pośmiertny Michała Serwacego Wiśniowieckiego spisany 11 października 1745 r., sporządzony przez wdowę po zmarłym, księżną Teklę Różę z Radziwiłłów Wiśniowiecką. Znajduje się on w wypisie z ksiąg grodzkich krzemienieckich przechowywanym w krakowskich zbiorach Biblioteki Ksiąząt Czartoryskich, Rękopisy Muzeum Narodowego w Krakowie, Archiwum Młynowskie, sygn. MNK 865⁴³. Wykonany na początku XIX wieku odpis z ksiąg grodzkich jest niedokładny; znalazły się w nim liczne zniekształcenia wynikające z niezrozumienia tekstu przez osobę dokonującą wypisu. Aby ułatwić lekturę, w wykazie z 1745 r. wprowadzono podział na akapity oraz interpunkcję. Wypis z ksiąg grodzkich został dokonany przez jedną osobę, całość tekstu to pismo jednej ręki. W publikowanym tekście pominięto wstępne formuły związane z oblatowaniem do ksiąg grodzkich wykazu, prezentując inwentarz pośmiertny właściciela Wiśniowca znajdujący się na stronach 3–35 rękopisu.

Spisujący inwentarz przede wszystkim skupił się na obiciach wewnątrz pałacu, nie precyzując jednak miejsc i poszczególnych pokoi. Trudno zatem odtworzyć układ funkcjonalny rezydencji. Z pewnością jedna sala pełniła funkcję kaplicy, w spisie bowiem wymieniono m.in. alabastrowe posągi św. Michała i św. Tekli (patronów małżonków Wiśniowieckich), „wielką” figurę św. Jana Nepomucena oraz „pożłocistą” rzeźbę Matki Boskiej⁴⁴. W inwentarzu przywiązywano wagę przede wszystkim do przedmiotów o dużej wartości materialnej – i tak, opis rzędów końskich zajmuje szacunkowo prawie jedną czwartą objętości całego dokumentu⁴⁵. Należy zwrócić uwagę na odnotowane w inwentarzu przedmioty określone jako pochodzące z Litwy, a także przewiezione z pałaców w Lubieszowie, Łozowie⁴⁶. Nieco szerzej w inwentarzu opisano wystrój pałaców w Młynowie koło Wiśniowca (musiała to być stosunkowo duża budowla, mieściła bowiem kaplicę) i Wierzbowcu (także znajdujący się nieopodal gniazda rodowego)⁴⁷. Jak się wydaje, miejscowości te zostały wymienione chyba nieprzypadkowo – znajdowały się również na trasie prowadzącego z Merecza konduktu pogrzebowego księcia Michała Serwacego Wiśniowieckiego⁴⁸. W tym typowym inwentarzu pośmiertnym przy okazji wyliczenia portretów w pałacu wiśniowieckim odnotowano zresztą, że „cokolwiek z nich pro ornamento kościoła, na pogrzeb rycerstwu i różnym

⁴³ Cyt. dalej BCzart., MNK 865.

⁴⁴ BCzart., MNK 865, s. 6.

⁴⁵ *Ibidem*, s. 19–26.

⁴⁶ *Ibidem*, s. 27, 32.

⁴⁷ *Ibidem*, s. 35.

⁴⁸ Na temat pogrzebu najpełniej zob. Chrościcki 1973, s. 170–171; Betlej 2003, s. 121–125.

osobom temuż pogrzebowi asystującym rozdało się, z tychże rejestrów skarbowych pokaże się⁴⁹. Spis obrazów znajdujących się w rezydencji jest bardzo pobieżny: „Kopersztychów za szkłem i bez szkła małych i wielkich sztuk osiemdziesiąt, obrazów kwiatowych nad drzwiami czternaście, obraz gipsowy jeden, lanszaftów nad drzwiami dwadzieścia, lanszaftów nad oknami dwa, portretów różnych nad drzwiami, oknami i kominami dwadzieścia trzy”⁵⁰. Wśród mobiliów zwracają uwagę przedmioty związane z profesją architekta („zegar inżynierski”, „sztuczki do architektury z mosiężnymi instrumentami do rysowania”, „instrumenty do rysowania”⁵¹) – które mogą potwierdzać książkę zainteresowania tą dziedziną.

Drugi z publikowanych spisów to pośmiertny spis mobiliów kolejnego właściciela pałacu wiśniowieckiego, podkomorzego wielkiego litewskiego Jana Karola Mniszcha. Inwentarz nie zawiera daty, można go jedynie umiejscowić po śmierci Mniszcha, czyli po 19 września 1759 r. Starannie spisany opis mobiliów oraz cenny inwentarz księgozbioru przechowywany jest w zbiorach Lwowskiej Narodowej Naukowej Biblioteki Ukrainy im. Wasyla Stefanyka (Zbiór Aleksandra Czołowskiego, rkps 120)⁵². Wykaz sporządzony został przez jedną osobę, nie zapisano trzech stron. Na kartach inwentarza znalazły się obfitujące w detale opisy mebli, obrazów i przedmiotów codziennego użytku pozostałych we wnętrzach wiśniowieckiego pałacu po śmierci właściciela. Za sporządzenie inwentarza odpowiadała wdowa po Janie Karolu, Katarzyna z Zamoyskich, opiekująca się niepełnoletnimi jeszcze dziećmi. Należy dodać, że w zakresie opisanego tam księgozbioru inwentarz wyczerpująco omówiła Alina Barczyk⁵³.

Kolejny, najobszerniejszy z inwentarzy, pochodzi ze zbiorów Narodowej Biblioteki Ukrainy im. Wołodymyra I. Wernadskiego w Kijowie, z fondu 28, sprawa 390⁵⁴. Spis został sporządzony już po przejęciu Wiśniowca przez rodzinę Mniszchów, z treści można wywnioskować, iż inwentarz pochodzi jeszcze za Jana Karola Mniszcha, najprawdopodobniej zaczął go spisywać w ostatnich latach jego życia. W tekście wyróżniamy pismo kilku rąk, jednak główny korpus tekstu został sporządzony przez jedną osobę ok. 1758–1759, częściowo już po śmierci podkomorzego litewskiego Jana Karola Mniszcha, co można wywnioskować choćby z wpisu: „Zegar stołowy w szafie czarnej lakierowanej, który za dokumentem J.W. ś.p. Pana 18 maja 1758 J.P. Piaseckiej pożyczony do Łopatyna, na który dokument u burgrabiego, od niej rewers, do tego pokoju należy n[umer]o 1”. Dokument ten można określić jak swe-

⁴⁹ BCzart., MNK 865, s. 36.

⁵⁰ *Ibidem*, s. 5–6.

⁵¹ *Ibidem*, s. 6, 10, 27–28.

⁵² LNBU, 141–1–120.

⁵³ Barczyk 2016, s. 5–16.

⁵⁴ NBU–K., sygn. XXVIII, spr. 390 (karty niezapisane: k. 54v–k. 98v, k. 100v–k. 101v; k. 103–108).

go rodzaju inwentarz akcesyjny, odnotowujący ruch wyposażenia pałacowego głównie w latach 50. (odnotowano sprowadzenie do Wiśniowca elementów wyposażenia w latach 1751, 1753, 1754) i w pierwszej połowie szóstej dekady XVIII wieku. Późniejsze uzupełnienia i dopiski, sporządzone już przez inne osoby, sięgają roku 1764. Wszystkie późniejsze dopiski, dotyczące szczególnie przemieszczeń danych obiektów i sprzedaży wyposażenia pałacu („Przedano”), sporządzone są inną ręką. Ten niezwykle szczegółowy spis rejestruje liczne barwne detale wewnątrz wiśniowieckiego pałacu, na kartach inwentarza ze starannością odnotowano pełne wyposażenie poszczególnych sal i pokoi. Co ważne, ukazuje on stan pałacu już po kilkunastu latach obecności w Wiśniowcu Mniszchów, znajdują się w nim liczne przedmioty i sprzęty przywiezione jeszcze przed spisaniem inwentarza z innych rezydencji rodzinnych – z Laszek Murowanych i Warszawy, czy pochodzących z Opola Lubelskiego, nie zabrakło jednak wzmianek o należących do Mniszchów Czajczyńcach i niewielkich Łozach, a także o meblach przemieszczanych do siedziby w Jaworowie i wspomnianym Łopatynie.

Wprawdzie dotychczasowa literatura odnotowywała sprowadzanie części elementów wyposażenia z pałacu laszeckiego do wiśniowieckiego⁵⁵, jednakże dopiero prezentowany tu inwentarz ujawnia faktyczną skalę tych przemieszczeń, które nie ograniczały się tylko do transportów z jednej siedziby. Najliczniejsza grupa mebli pochodziła z pałacu w Laszkach Murowanych, które w posiadaniu Mniszchów pozostawały od ok. 1592 r., kiedy wniosła je w wianie Jerzemu Mniszchowi, wojewodzie sandomierskiemu, Jadwiga Tarłówna. Następnie przypadły zaś Józefowi, ojcu Jana Karola Mniszcha.

Inwentarz sporządzony w roku 1748 przy przejmowaniu dóbr laszeckich przez Jana Karola Mniszcha był częścią dokumentów rodzinnych, które według Gębarowicza „zdaje się” sporządzane były w dwóch egzemplarzach, później przechowywanych w archiwach zamków w Laszkach i w Wiśniowcu⁵⁶. Jak można przypuszczać, z Laszek przewieziono większość cennych przedmiotów, jak choćby „Portret J.W. k[sięż]cia Jmci Wiszniowieckiego” zawieszony w pałacu nad kominem⁵⁷, „Portret J.W. Zamoyskiej ordynatow[ej] Zamoyskiej”⁵⁸, „Portret J.W. Rzewuskich wojewodów podols[kich] w ramach poślacanych”⁵⁹, „Portret J.W. Potockiego”⁶⁰, „Portret J.W. Wielhorskiej”⁶¹ czy też „Portret J.W. Wielopolskiego i drugi samej J.W. Wielopolskiej”⁶².

⁵⁵ Aftanazy 1988, s. 573–574, 590, 613, przyp. 37.

⁵⁶ Gębarowicz 1973, s. 86, przyp. 1.

⁵⁷ NBU–K., sygn. XXVIII, spr. 390, k. 8v.

⁵⁸ NBU–K., sygn. XXVIII, spr. 390, k. 44v.

⁵⁹ NBU–K., sygn. XXVIII, spr. 390, k. 32r.

⁶⁰ NBU–K., sygn. XXVIII, spr. 390, k. 35r.

⁶¹ NBU–K., sygn. XXVIII, spr. 390, k. 44v.

⁶² NBU–K., sygn. XXVIII, spr. 390, k. 37r.

Do Wiśniowca trafiły także reprezentacyjne sprzęty, takie jak „Zegar z herbem J.W. Mniszchów czarny lakierowany stołowy”⁶³ oraz dwa stoliki mozaikowe „z herbami, to jest na jednym J.W. Mniszchów, na drugim J.W. Tarłów”⁶⁴. Przewieziono ponadto drzewa genealogiczne: „Domus Mniszchovianae na papierze płótnem podklejanym”, „Domus Chodkievicianae”, „Domus Potociana”⁶⁵, a także dwie „Genealogie domu Sapiechów na papierze wielkim”⁶⁶. Warto także zwrócić uwagę na sprzęty luksusowe, jak „Parawan na płótnie chińsko malowany biały o czterech Bretach”⁶⁷, „Szafa mosiądzem na książki wybita w[e] floresy”⁶⁸ czy „Zegar stołowy sześciograniasty w puzderku”⁶⁹.

Ponadto z Laszek licznie transportowano do Wiśniowca także pomniejsze obrazy i lanszafty, by wymienić tylko obrazy opisane jako: „Batalie starą na papierze nad Dniestrem z Turkami”⁷⁰ czy „Holendrowie u stołu siedzący w ramach pozłacanych”⁷¹. Przewożono również przedmioty codziennego użytku, jak: kieliszki, kielichy, butelki, skrzynie, filiżanki, lustra zwierciadłowe. Dużą grupę stanowiły obicia (zarówno płócienne, jak i z drogich materiałów holenderskich czy saskich), firanki do okien oraz meble (zarówno stolki, stoliki, jak i kilka szafek narożnych oraz szafy). Przewieziono także część zbrojowni laszeckiej (m.in. siedem małych armatek spiżowych, z czego dwie były zapewne wykonane przez Osfalda Baldnera w Krakowie jeszcze w 1567 r.⁷²).

Z pałacu w Laszkach Murowanych trafiły do Wiśniowca dwa obrazy *Wiktoria Wiedeńska* i *Kamieniec Podolski*, a także najprawdopodobniej i trzeci, przedstawiający *Wiktorię chocimską*, również odnotowany w inwentarzu z 1748 r.⁷³ Co ciekawe, dwa z nich – bitwy pod Wiedniem i Chocimiem – zostały przewiezione następnie do pałacu w Dęblinie, gdzie odnotowano je w 1807 r. jako wiszące w sali jadalnej: „Obrazów wielkich na ścianach kątowych, jeden batalię wiedeńską, drugi batalię chocimską wyrażających, za króla Jana trze-

⁶³ NBU-K., sygn. XXVIII, spr. 390, k. 36r.

⁶⁴ NBU-K., sygn. XXVIII, spr. 390, k. 37v.

⁶⁵ Wszystkie trzy genealogie na karcie NBU-K., sygn. XXVIII, spr. 390, k. 39r.

⁶⁶ NBU-K., sygn. XXVIII, spr. 390, k. 9r.

⁶⁷ NBU-K., sygn. XXVIII, spr. 390, k. 35v.

⁶⁸ NBU-K., sygn. XXVIII, spr. 390, k. 29v.

⁶⁹ NBU-K., sygn. XXVIII, spr. 390, k. 21v.

⁷⁰ NBU-K., sygn. XXVIII, spr. 390, k. 9r.

⁷¹ NBU-K., sygn. XXVIII, spr. 390, k. 39v. Cała karta 40v, a także część karty 41r zawiera spis lanszaftów przewiezionych z Laszek.

⁷² NBU-K., sygn. XXVIII, spr. 390, k. 24r. Gębarowicz 1973, s. 36–37 podaje, że na inwentarzu dopisano przy armatkach z sygnaturą Baldnera inną ręką: „Armatek trzy odesłane do Wiśniowca”. Osfald Baldner (1540–ok. 1575), ludwisarz z Norymbergii, czynny w Krakowie od 1559 r.

⁷³ Gębarowicz 1973, s. 69, 89, przyp. 108, wymienia tylko obrazy z batalią chocimską i „Kamieniec Podolski”, przyjmując, że przynajmniej ten drugi trafił w połowie XVIII w. do Wiśniowca.

ciego”⁷⁴. Następnie przynajmniej *Wiktoria chocimską* przewieziono z powrotem do Wiśniowca, gdzie oglądał ją Eysymont⁷⁵.

Druga (pod względem liczby) grupa przedmiotów trafiła do Wiśniowca z pałacu warszawskiego przy ulicy Miodowej, który wówczas należał do Jana Karola Mniszcha⁷⁶. Inwentarz pozwala stwierdzić, że pierwsze przedmioty zostały sprowadzone z Warszawy już w roku 1745. Największą grupę stanowią, poniekąd już jako reguła, tkaniny: bryty, obicia, firanki, kobierce, meble, zwierciadła i świeczniki oraz przedmioty gospodarskie. Co intrygujące, niektóre z tych przedmiotów trafiły następnie z powrotem do stolicy – jak na przykład łóżko chińskie „jedwabiami różnego koloru w figury i osoby chińskie wyszywane”, przywiezione w roku 1745, czy biurka⁷⁷, ale już do pałacu na ulicy Senatorskiej. Inwentarz pozwala również zaobserwować – co najmniej w kilku przypadkach – ruch mobiliów pochodzących z Laszek, które potem trafiły do Warszawy.

Należy też odnotować sporą ilość przedmiotów luksusowych i o charakterze artystycznym: aż trzy zegary paryskie i jeden angielski⁷⁸, sprowadzone w roku 1751 kamienne rzeźby „murzynów na postumencikach drewnianych”⁷⁹ czy zestaw (zapewne miśnieńskich) „osób porcelanowych” – „w postaci grenadierów, kupiec i kupcowa, Turczyn, arlekin i „pięć nadtluczonych”⁸⁰, tajemniczą „pakę wielką z snycerską robotą, między którą są sztuki pozłacane” czy „listwy nowe snycerskiej roboty”⁸¹, portret oboźnego wielkiego koronnego Michała Wielhorskiego⁸², „instrument do elektryzacji”⁸³ czy „celindry do optyki J.W. Starostów” (czyli Józefa Jana i Michała Jerzego Mniszchów) wraz z kopersztychami (czyli zapewne latarnia magiczna, *Guckkasten*)⁸⁴.

W tym miejscu warto także wspomnieć o niewielkiej grupie przedmiotów, które można precyzyjnie zidentyfikować jako znajdujące się w pałacu warszawskim Jana Karola Mniszcha (już na ul. Senatorskiej) w momencie jego śmierci⁸⁵, a później odnotowanych w inwentarzu pałacu wiśniowieckiego jako pochodzące po prostu „z Warszawy”. Są to dwa zegary paryskie „Zegar paryski

⁷⁴ Bardzo dziękujemy mgr Alinie Barczyk za udostępnienie odpisu inwentarza dęblńskiego znajdującego się w AGAD, Archiwum Radziwiłłowskie, Dz. XXV, sygn. 4717, *Dęblńskiego pałacu inwentarz*, 1807.

⁷⁵ Eysymont 1877, s. 119.

⁷⁶ Por. przyp. 16, s. 78.

⁷⁷ NBU-K., sygn. XXVIII, spr. 390, k. 4v, 29v.

⁷⁸ NBU-K., sygn. XXVIII, spr. 390, k. 5r, 6v, 7r, 30r.

⁷⁹ NBU-K., sygn. XXVIII, spr. 390, k. 3v.

⁸⁰ NBU-K., sygn. XXVIII, spr. 390, k. 23 r.

⁸¹ NBU-K., sygn. XXVIII, spr. 390, k. 26r, 26v.

⁸² NBU-K., sygn. XXVIII, spr. 390, k. 8v.

⁸³ NBU-K., sygn. XXVIII, spr. 390, k. 12v.

⁸⁴ NBU-K., sygn. XXVIII, spr. 390, k. 46v.

⁸⁵ LNBU, 141-1-119.

bijący na ścianie na postumencie mosiężnym połączonym w sali paradnej”, „Zegar paryski bijący na postumencie mosiężnym połączonym w pokoju sypialnym na stole”⁸⁶, a także przedmioty porcelanowe – „Osóbek Granadierów z karabinami pałaszami u trzech palce poutrą[cane] 5” (do Wiśniowca trafiły tylko dwa); „Arlekin” (w Warszawie znajdowały się trzy, w tym jeden z ułamną ręką, do Wiśniowca trafił zaś tylko jeden) oraz „Osóbka w Dominie”⁸⁷.

Niewielka grupa mobiliów została sprowadzona także z pałacu w Jaworowie. Starostwo jaworowskie wraz ze znajdującą się tam rezydencją trafiło w ręce Józefa Mniszcha (ojca Jana Karola) w roku 1716, a przewóz elementów wyposażenia zapewne należy datować, tak samo jak w przypadku rezydencji laszeckiej, na okres po roku 1747. Do Wiśniowca trafiło wówczas kilkanaście stołków dębowych⁸⁸, kanapa⁸⁹ i stoliczek⁹⁰, a także „Bryka stara okowana ze wszystkim, z dyszlem i łańcuchem do dyszla, z drabinkami”⁹¹ oraz „Wóz stary parokonnny z wasągim nadrujnowanym”⁹². Z Jaworowa przewieziono także zbiór map i planów: „Map trzy, na których wojska polskie, saskie i pruskie niewielkich”⁹³, „Planta dla generałów”⁹⁴ oraz „Planta pałacu łopatyńskiego”, „ogrodu jaworowskiego” i „pałacu dęblińskiego”⁹⁵. A więc zapewne przedmioty uważane za cenne (plany przechowywano w skarbcu).

Można także zasygnalizować, że o ile w czasie wyprzedawania części wyposażenia pałacu wiśniowieckiego, w latach 60. XVIII stulecia, do pałacu w Dęblinie trafiły zaledwie dwie paki „tafli zwierciadłowych”⁹⁶, o tyle już na początku XIX wieku znajdowała się tam większa liczba mobiliów wiśniowieckich i to o charakterze reprezentacyjnym. Wedle rejestru sporządzonego w 1807 r. przez Urszulę z Zamoyskich Mniszchową I. v. Potocką, siostrzenicę Stanisława Augusta Poniatowskiego, a małżonkę Michała Jerzego Mniszcha (od 1781 r.)⁹⁷ do Dęblina z Wiśniowca przewiezione zostały liczne obrazy. Można wymienić tu wizerunek „wielki S. Piotra na krzyżu przez Mirysa malowany, w ramach snycerskich biało malowanych”⁹⁸, ale także „Obrazów trzy, niewieście głowy jednej wielkości, oryginały Rotarego w ramach snycerskiej roboty połączanych”; „Ob-

⁸⁶ LNBU, 141-1-119, s. 9.

⁸⁷ LNBU, 141-1-119, s. 18.

⁸⁸ NBU-K., sygn. XXVIII, spr. 390, k. 3r, 35v-35r, 38r.

⁸⁹ NBU-K., sygn. XXVIII, spr. 390, k. 2v.

⁹⁰ NBU-K., sygn. XXVIII, spr. 390, k. 31v.

⁹¹ NBU-K., sygn. XXVIII, spr. 390, k. 102r.

⁹² NBU-K., sygn. XXVIII, spr. 390, k. 102v.

⁹³ NBU-K., sygn. XXVIII, spr. 390, k. 2v.

⁹⁴ NBU-K., sygn. XXVIII, spr. 390, k. 2v.

⁹⁵ Wszystkie NBU-K., sygn. XXVIII, spr. 390, k. 19v.

⁹⁶ NBU-K., sygn. XXVIII, spr. 390, k. 19v, 23v.

⁹⁷ Wereszycka 1976, s. 457-458.

⁹⁸ Zapewne tożsamy z ukrzyżowaniem św. Piotra wymienionym w NBU-K., sygn. XXVIII, spr. 390, k. 39v.

raz Holendra wyrażający, w ramach snycerskiej roboty pozłacanych” i „Obraz takż w podobnych ramach, Holenderkę wyrażający”⁹⁹. Dalej do Dęblina trafiło osiemnaście „Portrecików małych tureckich”, umieszczonych na drugim piętrze w tzw. apartamencie tureckim (zajmującym dwa pomieszczenia) w pokoju sypialnym, a kolejnych dwanaście „Portrecików małych tureckich do ścian przyklejonych” znajdowało się w gabinecie tamże. Do pałacu dęblńskiego trafiło także osiem „Widoków z Wiśniowca przez Duvivier¹⁰⁰ [...] w ramach snycersko robionych, wyzłacanych”. Jako pochodzące z pałacu w Wiśniowcu odnotowane zostały także obrazy „kuchenne”, to jest: „Obrazów wyrażających potrzeby kuchenne w ramach gładkich metalem złoconych”; „Obraz stary wyrażający raka morskiego i kufel szklany, w ramach gładkich złoconych”¹⁰¹, wraz z którym „Obrazów obok tego mniejszych wyrażających jeden raka rzecznego, drugi śledzie, w ramach takichże jak powyższy”¹⁰² oraz „Obraz na drzewie wyrażający kufel, lichtarz, cytrynę, w ramach gładkich złoconych”¹⁰³.

Kilkakrotnie w inwentarzu odnotowano także pochodzenie przedmiotów z pałacu w Opolu Lubelskim. Niestety, opublikowane inwentarze tej rezydencji¹⁰⁴ (która do 1750 r. pozostawała własnością wojewody sandomierskiego Jana Tarły) nie pozwalają na precyzyjne ich zidentyfikowanie, do Wiśniowca bowiem trafiły z Opoła wyłącznie bryty dekoracyjnych materiałów wykorzystane następnie do wykonania nowych mebli (stołków i kanapy¹⁰⁵), inwentarze opolskie natomiast wymieniają tylko sprzęty ruchome. Wśród nich było m.in. „obicie adamaszkowe karmazynowe, wkoło listwy drewniane pozłacane w wielkie kwiaty, po J.W. Tarle z Opoła bretów dwadzieścia cztery”¹⁰⁶, „Firanek do zasuwania dwóch okien i firanek, czyli porter do zasuwania łóżka w nisie sześć, każda firanka we dwa bryty adamaszku karmazynowego tarłowskiego sztuk bretów 12”¹⁰⁷ oraz „Kobierzec wielki na dnie błękitnym w kostkę jeden”¹⁰⁸.

⁹⁹ Zapewne tożsame z obrazami wymienionymi jako „Obrazów cztery, to jest Holender z trzema żonami w ramach pozłocistych n[umer]o 4.”, NBU-K., sygn. XXVIII, spr. 390, k. 39v.

¹⁰⁰ Zapewne chodzi tu o Pierre’a-Simona-Benjamin Duviviera (1730–1819), francuskiego grafika i projektanta monet i medali, lub – co mniej prawdopodobne – o Jeana-Bernarda Duviviera (1762–1837), francuskiego malarza i rysownika, wybitnego portrecistę i malarza historycznego.

¹⁰¹ Być może wymieniany w NBU-K., sygn. XXVIII, spr. 390, k. 41r jako „Lanszaftów niewielkich, to jest kwiaty, puchary, raki, bez ram 2, z ramami jeden, wszystkich sztuk n[umer]o 3”.

¹⁰² Zapewne chodzi o dwa obrazy – Sztuk kuchennych śledzie i raki w ramach czarnych, NBU-K., sygn. XXVIII, spr. 390, k. 39v.

¹⁰³ AGAD, Archiwum Radziwiłłowskie, Dz. XXV, sygn. 4717, *Dęblińskiego pałacu inwentarz*, 1807.

¹⁰⁴ Mącik 2009, Rolska 1999.

¹⁰⁵ NBU-K., sygn. XXVIII, spr. 390, k. 5v.

¹⁰⁶ NBU-K., sygn. XXVIII, spr. 390, k. 6r. Kolejne obicia adamaszkowe wymieniono na k. 7v i k. 23v.

¹⁰⁷ NBU-K., sygn. XXVIII, spr. 390, k. 6r.

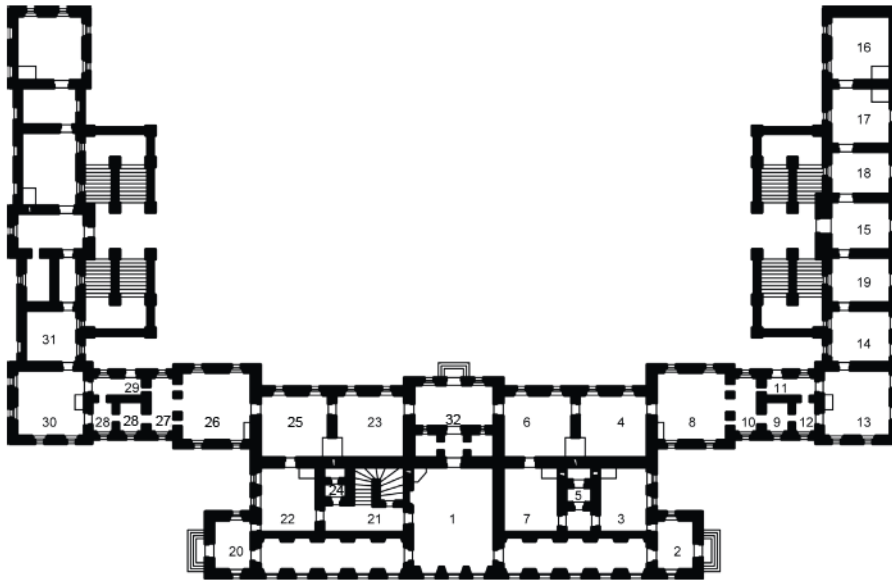
¹⁰⁸ NBU-K., sygn. XXVIII, spr. 390, k. 13v.

Powyższe zestawienie ukazuje, jak często i licznie przewożone były pomiędzy poszczególnymi rezydencjami magnackimi elementy wyposażenia, a warty zaznaczenia jest także fakt nieograniczania się tylko do rzeczy drobnych, łatwych do transportu. Wykorzystywano właściwie wszystkie przedmioty, od obić ściennych, którymi następnie wykładano meble, poprzez przedmioty ozdobne czy o charakterze artystycznym, na żelazach do kominków i prętach do okien kończąc.

Inwentarz ten przynosi istotne wiadomości, jeśli chodzi o układ funkcjonalno-reprezentacyjny wnętrza. „Apartamenta dolne” tworzyły sala z galeriami, po prawej stronie budowli (czyli zapewne od strony zachodniej) znajdowały się dwa przedpokoje, pokój „bokowy”, garderobka, gabinet i pokój alkowy, kolejny gabinet, następnie pokój sypialny, skąd przez „pokoik przechodni” można było trafić do „sionki małej”. Przy sypialni znajdował się gabinecik maleńki i zapewne garderoba określona jako „nowa”. Zapewne już w skrzydle znajdował się „pokój panien wyższego fraucymeru”, dalej „sionka z tegoż pokoju ku skarbowi idąca”, kuchenka, „pokój paniński”, apteczka i skarbiec. „Po lewej stronie” (czy po stronie wschodniej) opis sal rozpoczyna się od „przysionka [...] wchodząc z dziedzińca pałacu z ganku” (nie jest jednak pewne, czy chodzi o wejście główne), osobno opisano „schowanie pod schodami”, po czym „przedpokój po lewej stronie”, „pokój bokowy”, „garderobę niczym nie obitą”, gabinet, „pokój alkowy”, „gabinecik” i znów „garderobę”, „schowanie” i „przysionek” „żadnym obiciem nieobite”, nieopisany pokój. W dalszej części wymieniono kilka „pokojów niedokończonych wciąż po sobie idących”, „sień wielką, gdzie warta stawa” i „schody na górne apartamenta”. Składały się one z „sali wielkiej po prawej stronie”, gdzie znajdowało się słynnych dziewiętnaście „portretów familii J.W. książąt Wiszniowieckich”, dalej „garderoba J.W. Pana” oraz „pokój rogowy za salą”. W tej części budowli znajdowała się sala biblioteki, poprzedzona dwoma przedpokojami, dwoma pokojami, następnym pokojem „bokowym”, „garderobką”, gabinetem. Za biblioteką znajdowała się jeszcze jedna sala. Po stronie wschodniej znajdował się „przedpokój pierwszy”, „pokój poboczny”, garderoba, gabinet, pokój drugi oraz „garderoba J.W. Jmci Doki”, po czym odnotowano „salę, w której obrazów wielkich na płótnie malowanych bramy tryumfalne” oraz „pokój za salą ostatni”.

W „oficynach od ogrodu” znajdowały się pokoje, „gdzie J.W. Jmć Pan podkomorzyc stawał najmłodszy”, składające się sześciu pomieszczeń. W oficynie umieszczono także „izbę dla cukierni”, „izba, gdzie pralnia”, „izbę kuchenną”, „izbę kredensową” oraz właściwą kuchnię (z dwiema spiżarniami), piekarnię oraz osobną „izbę piekarską”, ostatnia izba znajdowała się „przeciwko kordygardy”. Przy niej znajdowały się pokoje, „gdzie stawał doktor”, kaplica i dwa pokoiki (skarbiec z zakrystią?).

Opisany układ funkcjonalny można zestawić jedynie z rzutem pałacu ze zbiorów Czartoryskich, choć oczywiście można tu mówić tylko o pewnym

Schematyczny rzut parteru pałacu w Wiśniowcu na podstawie planu założenia z 1. poł. XVIII w., z hipotetyczną identyfikacją układu wnętrza na podstawie inwentarza z ok. 1758–1759 r. Rys. Joanna Betlej

STRONA LEWA

- 20. Przysionek „na lewej stronie wchodząc z dziedzińca do pałacu z ganku”
- 21. Schowanie pod schodami
- 22. Przedpokój „po lewej”
- 23. Pokój bokowy
- 24. Garderoba
- 25. Gabinet
- 26. Pokój alkowy
- 27. Gabinecik
- 28. Garderobka i schowanie
- 29. Przysionek
- 30. Pokój
- 31. Pokoje nieukończone („po sobie idące”)
- 32. Sień wielka, „gdzie warta stawa”

STRONA PRAWA

- 1. Sala z galeriami
- 2. Przedpokój po prawej stronie
- 3. Przedpokój drugi
- 4. Pokój bokowy
- 5. Garderobka
- 6. Gabinet
- 7. Pokój alkowy
- 8. Gabinet
- 9. Pokój sypialny
- 10. Pokoik „przechodni z alkowy po prawej stronie”
- 11. Sionka mała
- 12. Gabinecik „maleńki z pokoju sypialnego”
- 13. Garderoba nowa
- 14. Pokój panien wyższego fraucymeru
- 15. Sionka „z tego kuskarbcowi idąca”
- 16. Kuchnia
- 17. Pokój paniński
- 18. Apteka
- 19. Skrabiec

przybliżeniu. Podstawą do identyfikacji pomieszczeń jest analiza liczby okien, przejść (wymienianych supraport) oraz kominków. Liczba pomieszczeń opisanych przez inwentaryzatora „po prawej stronie” odpowiada tym narysowanym, niestety, nie można mieć pewności co do całkowicie poprawnego określenia poszczególnych sal. W przypadku przestrzeni „po lewej stronie” liczba pomieszczeń nie zgadza się z tymi narysowanymi ze względu na nieokreśloną liczbę nieukończonych pokoi. Hipotetyczny rozkład części z nich przedstawia plan, na którym naniesiono numery, w kolejności opisu. Można zauważyć, że opis został rozpoczęty począwszy od wejścia od strony ogrodowej i nie zachowano do końca konsekwencji w kolejności opisu sal (co właśnie utrudnia pełną identyfikację).

Układ przekazany przez inwentarz z lat 50. jest natomiast rozbieżny z układem pomierzeń widniejącym na rzutach inwentaryzacyjnych z ostatniej dekady XVIII wieku. Doszło zatem do przebudowy wewnątrz pomiędzy rokiem 1759 a 1787. Inwentarz nie pokrywa się również z opisami wewnątrz pałacowych z pierwszej połowy XIX wieku. Dopiero wówczas część sal uzyskała swe nazwy (ale i nowe funkcje: sala balowa, zwierciadlana, myśliwska, salony „różowy”, „błękitny” etc.). Co więcej, porównanie zachowanych rzutów XVIII-wiecznych z pomiarami XX-wiecznymi reprodukowanymi przez Aftanazego ujawnia dalsze i znaczące przekształcenia wewnątrz, w tym likwidację klatki schodowej w korpusie po stronie zachodniej, wprowadzenie reprezentacyjnych zabiegowych schodów od strony wschodniej, likwidację w skrzydłach układu amfiladowego, poprzez wydzielenie korytarza od strony wewnętrznej dziedzińca, na osi skrzydeł pojawiły się także klatki schodowe.

Ważnym elementem układu jest istnienie kaplicy pałacowej, stosunkowo obszernej, usytuowanej na osi założenia, naprzeciw kordegardy. To nietypowe umiejscowienie, niemające precedensu w innych założeniach rezydencjonalnych na ziemiach wschodnich Rzeczypospolitej¹⁰⁹.

Na zakończenie warto zauważyć, że w zbiorach Lwowskiej Narodowej Naukowej Biblioteki Ukrainy im. Wasyla Stefanyka, w zespole Aleksandra Czołowskiego znajduje się kilka dalszych inwentarzy, które wydają się być ewidentnie związane z omówionym wyżej dokumentem. Są to: *Wizja pałacu warszawskiego na ulicy Miodowej tudzież dworku na Solcu z 1760 r.*¹¹⁰, *Regestr pieniędzy ś.p. J.W. podkomorzego lit[ewskiego] do czasu śmierci z prowentów*¹¹¹, *Regestr garderoby, różnych rzeczy i sprzętów ś.p. J.W. Jmć Pana Mniszcha [...] z Warszawy do Dębłina sprowadzonych*¹¹², *Regestr niektórych rzeczy i sukien po śmierci ś.p. J.W.*

¹⁰⁹ Por. uwagi na temat kaplic pałacowych Cierpisz 2013.

¹¹⁰ LNBU, 141-1-115.

¹¹¹ LNBU, 141-1-116.

¹¹² LNBU, 141-1-117.

Mniszcha [...] pozostałych z 1762 roku¹¹³, *Regestr mobilium i innych rzeczy s.p. J.W. Mniszcha podkomorzego w[ielkiego] W[ielkiego] Ks[ięstwa] Lit[ewskiego] w pałacu warszawskim znajdujących się*¹¹⁴, *Regestr mobilium i innych rzeczy s.p. J.W. Mniszcha podkomorzego [wielkiego] W[ielkiego] Ks[ięstwa] Lit[ewskiego] w pałacu jaworowskim*¹¹⁵ oraz rejestry: *rzeczy [...] z Gołębia do Dęblina sprowadzonych, [...] w Gołębiu znajdujących się, [...] w pałacu łopatyńskim znajdujących się*¹¹⁶.

Niejako na zakończenie niniejszą publikację postanowiliśmy uzupełnić o jeszcze jeden aneks źródłowy. Jest to znajdujący się również w zbiorach Lwowskiej Narodowej Naukowej Biblioteki Ukrainy im. Wasyla Stefanyka, w zasobach dawnego Zakładu Narodowego im. Ossolińskich, dokument zatytułowany *Pogląd ogólny na zabytki polskie, przedmioty sztuk pięknych znajdujące się na Zamku Wiśniowieckim* podpisany przez niezidentyfikowanego bliżej „Pełnomocnika Eyznera”(?). Nieznany dotychczas historykom sztuki, niecytowany dokument znajduje się w zespole (fondzie) piątym, we fragmentarycznie zachowanym zespole archiwum domowego Wilamowskich i Boguszów¹¹⁷. Stanowi on istotne uzupełnienie wiedzy na temat dzieł sztuki znajdujących się w pałacu w Wiśniowcu po 1877 r. (data ta wspomniana jest w tekście dwukrotnie, ponadto dokument wykazuje zależności od wspomnianych wyżej opisów Edwarda Pawłowicza i Franciszka Eysymonta, ale jednocześnie podaje szczegóły i identyfikacje dzieł, których nie ma u tych autorów)¹¹⁸.

* * *

Książkę ilustrują zachowane projekty i pomiary pałacu wiśniowieckiego, pochodzące z XVIII wieku. Zrezygnowano z publikacji obszernego zasobu ikonografii przechowywanego w Instytucie Sztuki PAN w Warszawie, ponieważ prezentuje on wnętrza i zabytki w aranżacji z początku XX stulecia. W zdecydowanej większości zostały one zresztą opublikowane przez Romana Aftanazego. Nie chcieliśmy, aby pierwotny układ funkcjonalny został zilustrowany przez fotografie ukazujące wtórnie zaaranżowane wnętrza budowli.

¹¹³ LNBU, 141-1-118.

¹¹⁴ LNBU, 141-1-119.

¹¹⁵ LNBU, 141-1-121.

¹¹⁶ LNBU, 141-1-122 (1); LNBU, 141-1-122 (2); LNBU, 141-1-122 (3).

¹¹⁷ LNBU, sygn. 5-7636/II, s. 87-90, *Pogląd ogólny na zabytki polskie, przedmioty sztuk pięknych znajdujące się na Zamku Wiśniowieckim*.

¹¹⁸ Należy ponadto pamiętać o inwentarzach, na jakie powołuje się Gębarowicz 1981, s. 58 oraz Rosset 1994, s. 144-145, znajdujących się w zbiorach Archiwum Głównego Akt Dawnych w Warszawie: rkps 369 (d. 3274), Archiwum Aleksandra Czołowskiego, *Regestr rzeczy ruchomych niegdyś J.W. Pana Jana Wandalina Mniszcha [...] w Wiśniowcu znajdujących się [...] spisany [...] w Wiśniowcu die septima ferbruarii roku tysiąc siedemset sześćdziesiątego trzeciego*; rkps 2901, Archiwum Zamoyskich, *Regestr Portretów w Zamku Wiśniowieckim znajdujących się dnia 10 sierpnia 1828*.

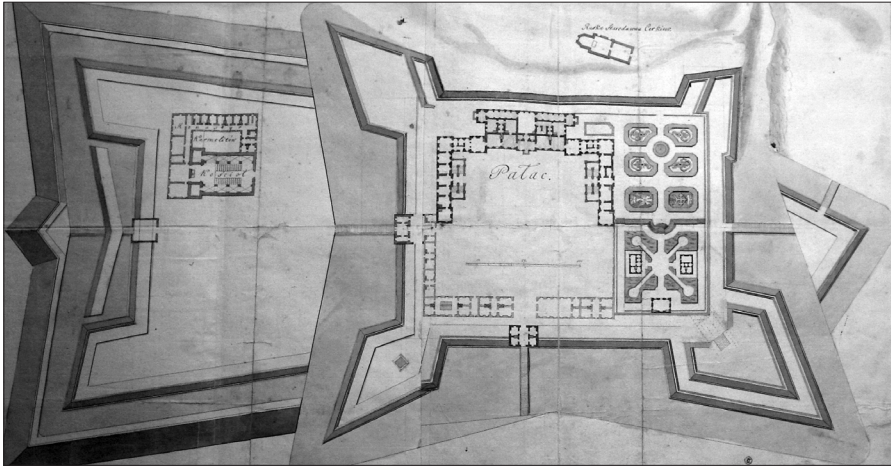
Wyjątek uczyniono dla niepublikowanej dotąd fotografii ukazującej portret być może ks. Dymitra Jerzego Wiśniowieckiego, wojewody bełskiego, znajdującego się w swym oryginalnym miejscu – w „pokoju bokuwym” nad kominkiem (il. 8)¹¹⁹, oraz dla zdjęcia (także wcześniej nieznanego) ukazującego wnętrze sieni pałacowej z tablicą komemoratywną (il. 9) – będącą świadectwem stanu zachowania budowli po I wojnie światowej¹²⁰.

* * *

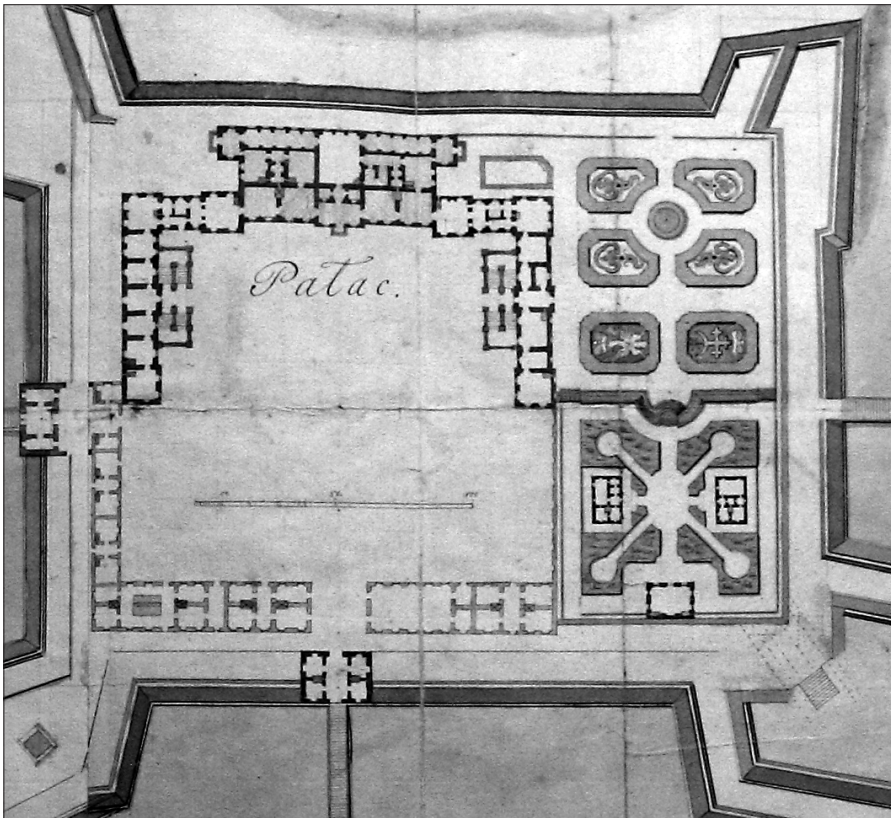
W edycji inwentarzy w większości zastosowano się do zasad zawartych w *Instrukcji wydawniczej do źródeł historycznych od XVI do połowy XIX wieku*, opr. K. Lepszego, Wrocław 1953. W tekstach rozwiązano skróty, pochodzące od wydawcy wszelkie uzupełnienia tekstu umieszczono w nawiasach kwadratowych, podobnie w nawiasach kwadratowych podano karty/strony rękopisu. Zastosowano znak <> na zaznaczenie fragmentów nadpisanych nad tekstem i na marginesach oraz późniejszych uzupełnień. Znajdujące się w inwentarzach nieliczne wyrazy nieczytelne zaznaczono przez zastosowanie symbolu [...]. W publikowanych inwentarzach uzupełniono brakujące znaki diakrytyczne, zachowując jednak charakterystyczne dla epoki oboczności i formy (np. bilar, krzystalowy, cykulata, kaffa, franzla, filgran, tiutuń, ponsowy, przedać, szklanny). Ujednolicono również pisownię wyrazów zakończonych na -ja, jak depozycja; usunięto podwajane spółgłoski w formach typu: burkatellowy – burkatelowy, porcellanowy – porcelanowy, massa – masa, ess – es, metall – metal. Łaciński skrót s. (*sanctus*) przy imionach świętych pozostawiono zgodnie z pisownią autora w przypadku zastosowania go we fragmentach w języku łacińskim, zamieniono go jednak na polską wersję tego skrótu (św.) przy spolszczonych imionach świętych. Nie ujednolicono natomiast zapisu liczebników, pozostawiając je w formie występującej w inwentarzu.

¹¹⁹ Por. NBU–K., sygn. XXVIII, spr. 390, k. 2v.

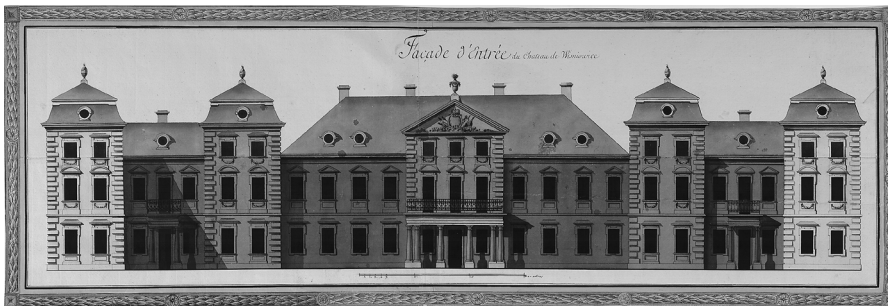
¹²⁰ O tablicy wspomina jedynie Aftanazy, t. 5, 1994, s. 543. Tekst na niej brzmi: DOMUM HANC / AGNATE OLIM JAGIELLONIBUS FAMILIAE WISNIOVECCIANAE / VETUSTA HAERIDATE CONSPICUAM / NUNC VERO SERENISSIMORUM PRINCIPUM AC DOMINORUM / STANISLAI AUGUSTI POLONORUM REGIS / NEC NON / PAULI ET MARIAE MAGNORUM RUSSIAE DUCUM / FELICI DESIDERATOQUE CONTUBERNIO LONGE CLARISSIMAM / MEMORIAE POSTERORUM CONSECRANT/ MICHAEL VANDALINUS COMES DE MAGNA KONCZYCE / MNISZECH / M.D.L. CURIE MRESCHALCUS EIUSDEM DOMUS VISNIOVECCIANAE/ SUCCESSOR HAERES UNA CUM CONSORTE SUA / URSULA DE ZAMOSCIE / REGIA EX GERMANA SORORE NEPOTE / QUI TANTOS QUI TANTOS PRINCIPES HOSPITESQUE / ANIMO AETERNUM / SIBI DEVOTO EXCEPERE / EXCEPTOS / QUE HONORIBUS MAIESTATE DIGNIS / PER SES QUI MENSEM COLVERE / ANNO INSTAURATAE SALUTIS MDCCCLXXXI OCTOBRI ET NOVEMBRI MENSIBUS.

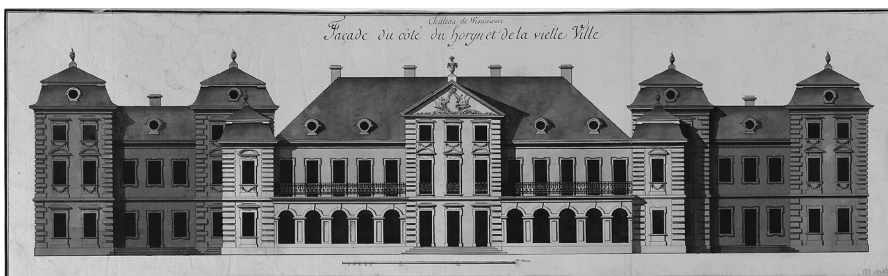
1. Plan założenia pałacu w Wiśniowcu. Rys. pom. 1728 a 1744

2. Fragment planu założenia pałacu w Wiśniowcu

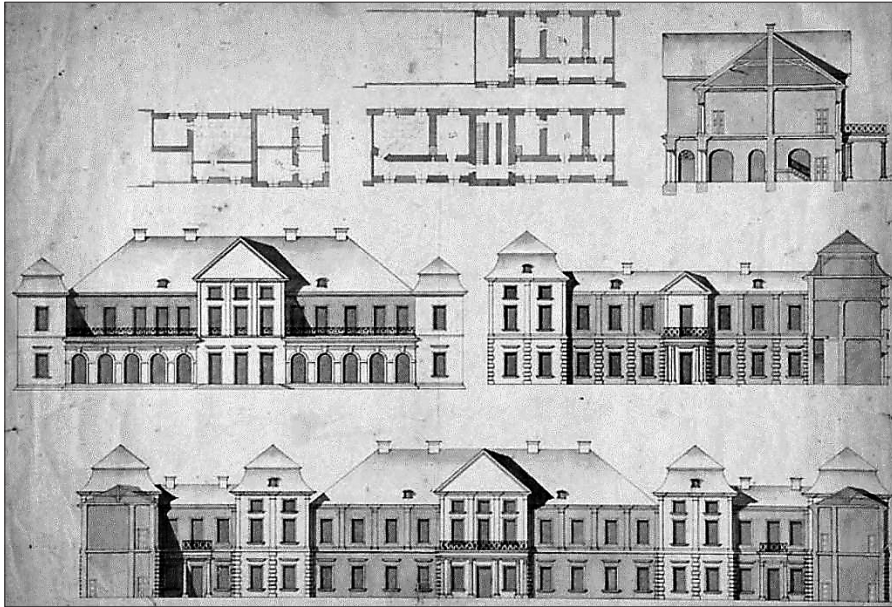
3. Pomiar pałacu w Wiśniowcu. Elewacja frontowa. Rys. Kazimierz Nowicki, 1777

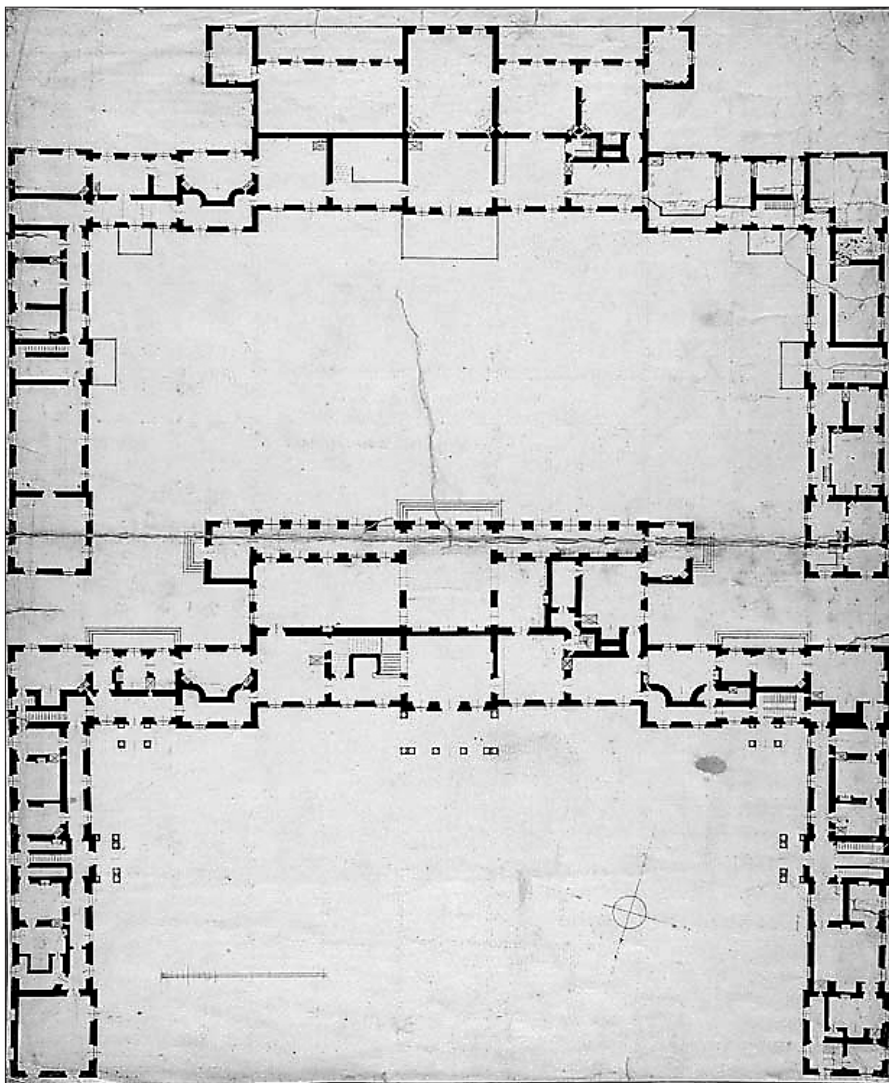
4. Pomiar pałacu w Wiśniowcu. Elewacja ogrodowa. Rys. Kazimierz Nowicki, 1777

5. Pomiar pałacu w Wiśniowcu. Elewacja boczna. Rys. Kazimierz Nowicki, 1777

6. Inwentaryzacja pałacu w Wiśniowcu. Elewacje i przekroje. Rys. pom. 1787–1798

7. Inwentaryzacja pałacu w Wiśniowcu. Rzuty I i II piętra. Rys. pom. 1787-1798

8. Portret ks. Dymitra Jerzego Wiśniowieckiego (?). Fot. sprzed 1914 r.

9. Sień pałacu w Wiśniowcu. Fot. J. Siennicki, 1927

Inwentarz pośmiertny Michała Serwacego Wiśniowieckiego spisany 11 października 1745 roku, wypis z ksiąg grodzkich krzemienieckich, Biblioteka XX. Czartoryskich, Rękopisy Muzeum Narodowego w Krakowie, Archiwum Młynowskie, sygn. MNK 865, s. 3–35 (BCzart. MNK 865).

[s. 3]

Regestr rzeczy ruchomych w różnej formie po śmierci J.O. księcia Jmci Michała Serwacego Korybuta Wiszniowieckiego¹ wojewody wielkiego, hetmana Wiel[kiego] Księstwa Litewskiego przy podaniu do grodu w roku terażniejszym Tysiącnym Siedmsetnym Czterdziestym Piątym, dnia jedynastego Octobra p[o]rządnie spisany.

Mobilia² w pałacu wiszniowieckim.

Obicia aksamitnego czerwonego brytów³ trzydzieści ośm.

Obicia aksamitnego czerwonego, starego, w pałacu łozowskim⁴ brytów pięć.

Obicia bogatego haftowanego srebrem i złotem brytów dwadzieścia.

Obicia bogatego materialnego na zielonym dnie brytów dwadzieścia i dwa.

Obicia białego atlasowego⁵, haftowanego jedwabiami, miejscami złotem i srebrem [s. 4] brytów ośmnaście.

Obicia białego atlasowego wyszywanego z kopersztychami brytów czterdzieści i dziewięć. Obicia takiegoż na drzwi i okna sztuk siedmnaście.

Obicia sajetowego⁶ białego wyszywanego z kopersztychami brytów trzydzieści i dziewięć. Obicia adamaszkowego⁷ zielonego brytów dziewięćdziesiąt i dziewięć.

¹ Michał Serwacy Wiśniowiecki (1680–1744), młodszy syn księcia Konstantego Wiśniowieckiego i podstolanki lwowskiej Anny Chodorowskiej, brat Janusza Antoniego, hetman wielki litewski, wojewoda wileński, właściciel Wiśniowca,

² Mobilia – ruchomości.

³ Bryt, bret – pas tkaniny.

⁴ Wieś Łozy położona na Wołyniu, ćwierć mili od Wiśniowca, Michał Serwacy Wiśniowiecki wystawił tam pałacyk z ogrodem w stylu francuskim i z kanałami (*Słownik geograficzny...*, t. 5, 1884, s. 769).

⁵ Atlas – jednostajnie błyszcząca, gładka lub wzorzysta tkanina jedwabna lub półjedwabna, z lnianym lub bawełnianym wątkiem.

⁶ Sajeta, sageta, (fr. *sayette*) – cienka tkanina wełniana o osnowie z długowłóknistej przędzy czesankowej nadającej jej dużą wytrzymałość, używana głównie na odzież wierzchnią, w Rzeczypospolitej wyrabiana jako tkanina wełniana średniej jakości.

⁷ Adamaszek – jedno- lub dwustronna pojedyncza tkanina wzorzysta, jedwabna, lniana lub wełniana, zwykle jedno-, czasem dwubarwna, w której kontrast połysku tła i matowości wzoru (lub na odwrót) uzyskano przez zastosowanie dwóch różnych splotów.

Adamaszku zielonego łocki trzydzieści i pięć.
 Obicia adamaszkowego czerwonego brytów czterysta ośmnaście.
 Krantże⁸ do tegoż brytów sto dziewięćdziesiąt.
 Obicia burkatelowego⁹ czerwonego brytów dwieście ośmdziesiąt.
 Obicia starego włó[cz]kowej roboty brytów jedynaście.
 Obicia adamaszkowego niebieskiego starego brytów dwanaście.
 Obicia półatłaskowego¹⁰ czerwonego w paski brytów czternaście.
 Obicia burkatelowego karmazynowego sztuka, w której sztuce łocki sto dwadzieścia.
 Obicia półatłasowego niebieskiego w paski brytów dziewięć.
 Obicia półatłasowego w paski różnemi kolorami brytów sześć.
 Obicia szpalerowego¹¹ starego sztuk sześć.
 Obicia półatłasowego starego w paski różnymi kolorami brytów [s. 5] trzydzieści cztery.
 Obicia adamaszkowego białego z kwiatkami złotymi brytów czternaście.
 Obicia starego wałkowej roboty brytów jedynaście.
 Obicia starego wałkowej roboty brytów dziewiętnaście.
 Obicia p[ł]isiowego¹² zielonego starego brytów siedmnaście.
 Obicia farfurawego¹³ niedokończonego brytów pięć.
 Obicia płóciennego heryńskiego¹⁴ brytów trzynaście.
 Obicia płóciennego nabijanego starego z pałacu łozowskiego brytów dwanaście.
 Obicia aksamitnego czerwonego, starego brytów trzynaście.
 Obicia nabijanego czerwonego z herbami, szerokich i wąskich pięćdziesiąt i sześć.
 Obicia burkatelowego czerwonego starego rozdartego sztuk cztery.
 Obicia burkatelowego czerwonego z brzegami złotymi brytów pięćdziesiąt.
 Obicia półatłasowego w paski różnemi kolorami brytów pięćdziesiąt i sześć.
 Kopersztychów za szkłem i bez szkła, małych i wielkich sztuk ośmdziesiąt.
 Obrazów kwiatowych nad drzwiami czternaście.
 Obraz gipsowy jeden.
 Lanszaftów na[d] drzwiami dwadzieścia.
 Lanszaftów nad [s. 6] nad oknoma dwa.
 Portretów różnych nad drzwiami, oknami i kominami dwadzieścia trzy.

⁸ Najprawdopodobniej chodzi tutaj o rodzaj obszycia, wykończenia (niem. *kranz*).

⁹ Burkatela, brokatela – gruba, wzorzysta tkanina półjedwabna, czasem lniana, używana jako dekoracyjna i odzieżowa.

¹⁰ Półatłas – gorszy gatunek atłasu.

¹¹ Szpalery – bryty tkanin w dwóch kolorach, zawieszane w pokojach od sufitu do podłogi.

¹² Plusza, plisia – tkanina półwełniana o bawełnianej lub jedwabnej osnowie.

¹³ Farfurawy, farfurowy – białawy lub kremowy kolor fajansów.

¹⁴ Być może chodzi tutaj o płótno pochodzące z okolic Wiśniowca, rezydencja Wiśniowieckich położona była nad rzeką Horyń.

Krucyfiks słoniowej kości na aksamicie czarnym z relikwiami w ramach połączonych jeden. Krucyfiks alabastrowy na postumencie marmurowym.
 Krucyfiksów bursztynowych starych dwa.
 Statui alabastrowych na postumencie marmurowym sześć.
 Statui alabastrowych świętego Michała i świętej Tekli¹⁵ na postumencie drewnianym, cyną oblewanych dwie.
 Statua Najświętszej Panny słoniowej kości na postumencie czarnym jedna.
 Statua świętego Jana Nepomucena pozłocista jedna.
 Statua świętego Jana Nepomucena wielka jedna.
 Statua alabastrowa świętego Michała stara jedna.
 Statua Najświętszej Panny połączana jedna.
 Statua miedziana Turczyna z cytryną jedna.
 Zegar nad bramą wielki jeden.
 Zegar inżynierski jeden.
 Zegarek maleńki do ściany jeden.
 Zegarków wielkich stojących w szafach błękitnych dwa.
 Zegarków stojących w szafach czarnych dwa.
 Szaf błękitnych [s. 7] wielkich ze zwierciadłami dwie.
 Szafa kątowa wielka jedna.
 Szafek zielonych lakierowanych z Litwy przywiezionych dwie.
 Szafek zielonych z Litwy przywiezionych dwie.
 Szafek czarnych lakierowanych z Litwy przywiezionych dwie.
 Stolików błękitnych kątowych składanych cztery.
 Stolik orzechowy mały składany do grania w warcaby jeden.
 Stolików błękitnych chińskich składanych cztery.
 Stolików błękitnych chińskich starych dwa.
 Stolik biurowy orzechowy jeden.
 Stolik mozaikowy jeden.
 Stolik chiński czerwony we środku czarną skórą obity jeden.
 Krzesel nie obitych cztery.
 Materia bogata do tychże krzesel aksamitem czarnym obijanych we środku materia bogatą na zielonym dnie, z kapami czerwonymi osiem.
 Krzesel haftowanych złotem i srebrem, strzyżonej roboty dwa.
 Do krzesel haftowanych złotem i srebrem, strzyżonej roboty sztuk cztery.
 Od krzesel adamaszkowych zielonych z galonem¹⁶ srebrnym sztuk sześć.

¹⁵ Św. Michał i św. Tekla to patronowie właścicieli Wiśniowca, Michała Serwacego Wiśniowieckiego i jego żony, Tekli Róży z Radziwiłłów (1703–1747), córki Karola Stanisława Radziwiłła i Anny z Sanguszków.

¹⁶ Galon – wyrób pasamoniczy w formie gładko lub wzorzyste tkaney – rzadziej plecionej – taśmy, wykonanej częściowo lub całkowicie z nitok metalowych, metalizowanych, jedwabnych lub bawełnianych.

Od tychże sześciu u trzech są fręzle srebrne, galonek srebrny, wąski materyi bogatej, krzyżowej [s. 8] roboty ze srebrem na dwa krzesła takiejże materyi jeszcze nie skończonych sztuk dwanaście.

Poduszka aksamitna czerwona na krzesło jedna.

Krzesel czarnych angielskich z poręczami dwa.

Krzesel starych plisowych z Litwy przywiezionych osimnaście.

Krzesel ordynaryjnych¹⁷ al[t]embasowych¹⁸, z Litwy przywiezionych, żółtych dziewięć.

Taboretów krzyżowej roboty, na brzegach zielony adamaszek z galonem srebrnym dwa. Taboret plisowy czerwony jeden.

Portory¹⁹ krzyżowej roboty, do jednego falbana jedna.

Portory burkatelowe czerwone sześć.

Kanapa krzyżowej roboty, bogata, z materacą takąż samą, jedna, do kanapy bogatej, krzyżowej roboty, z wałkami i płotkami sztuk trzy.

Łóżko adamaszkowe czerwone, złotymi galonami, firankami, płotkami²⁰ i kołdrami do tegoż jedno.

Łóżko adamaszkowe saskie czerwone ze srebrnymi galonami wąskimi, płotki i kołdra do tegoż jedno.

Łóżko saskie kitajkowe²¹ czerwone, bez płotka i kołdry jedno.

Łóżko żelazne [s. 9] jedno, stare.

Materaców do łóżka pańskiego dwa.

Materaców nowych cztery.

Lustr zwierciadłowych siedemnaście, między którymi są połamane.

Lustr srebrnych wiszących dwadzieścia i dwie.

Lustr białych blaszanych dwadzieścia cztery.

Lustr starych mosiężnych dwie.

Rurek mosiężnych do lustr dwanaście.

Strzelby, harmaty i różne armatury²².

Janczarek²³, tak gwintowanych, jako i gładkich jedynaście.

Fuzja²⁴ ze czterema rurami jedna.

¹⁷ Ordynaryjny – zwykły, zwyczajny.

¹⁸ Altembas – rodzaj aksamitu o wzorze utworzonym z okrywy włókiennej ciętej w dwóch lub kilku wysokościach, używany głównie na kosztowne ubiory.

¹⁹ Portora – portiera.

²⁰ Płot, płotek – dolna zasłona łóżka z baldachimem, wykonana z ozdobnej tkaniny, czasem upięta na drewnianej ramie.

²¹ Kitajka – cienka, dość gęsta, gładka tkanina jedwabna o płóciennym splocie, jednobarwna lub mieniąca się, najprostszą i najpospolitszą z tkanin jedwabnych, cieńsza i gorsza gatunkowo od tafty.

²² Armatura – uzbrojenie, broń.

²³ Janczarka – rodzaj lekkiej strzelby z długą lufą, pochodzącej z Turcji.

²⁴ Fuzja – ręczna broń palna z długą lufą i zapalnikiem skalkowym.

Fuzji różnych i ptaszyn²⁵ szesnaście.
Fuzja złotem nabijana o czterech zamkach, druga także gładka.
Sztucerów²⁶ złotem nabijanych para.
Inszych sztucerów różnego gatunku czternaście.
Muskiet²⁷ od króla szwedzkiego²⁸ jeden.
Muskiet króla Zygmunta²⁹ perłową macicą sadzony jeden.
S[z]tucić jeden sztuczny.
Sztuczyków kołowych mosiężnych dwa.
Pistoletów paryskich złotem nabijanych w hebanowej osadzie para jedna.
Item³⁰ nabijanych par trzy.
Pistoletów moskiewskich stach kołowych³¹ para jedna.
Pistoletów z główkami kościanymi para jedna.
Pistoletów [s. 10] starych perłową macicą nabijanych para jedna.
Pistoletów gwintowanych para jedna.
Pistoletów innych, tak samych żelaznych, jako i w mosiądz oprawnych par ośm.
Harmat wielkich spiżowych dwie.
Harmat małych tureckich dwie.
Harmat żelaznych siedem.
Moździerz żelazny jeden.
Moździerzów spiżowych dwa z bombą jedną.
Harmatek małych z Litwy cztery.
Kolubryna³² żelazna jedna.
Form kulowych żelaznych siedem.
Instrument no[c]ny do strzelania jeden.
Woreczek, gdzie bomb cztery, a rac siedem.
Harmatek małych pięć.
Pistolet staroświecki jeden.
Perspektyw³³ wielkich dwie.
Perspektyw mniejszych cztery.
Sztuka osobliwa od łuka.
Astrolabium³⁴ zsztukami dwoma jedno.
Celinder, kopersztychów do niego dziesięć.

²⁵ Ptaszyna – strzelba na ptaki o małym kalibrze.

²⁶ Sztuciec, sztucer – broń kulowa z gwintowaną lufą do polowania na grubą zwierzynę.

²⁷ Muskiet – ręczna broń palna używana przez piechotę.

²⁸ Najprawdopodobniej chodzi tutaj o Karola XII (1682–1718), króla Szwecji od 1697 r.

²⁹ Być może łączony z królem Zygmuntem I Starym.

³⁰ Item – również, podobnie.

³¹ Pisownia mocno zniekształcona, być może chodzi tutaj o pistolet skałkowy.

³² Kolubryna – ciężkie działo oblężnicze z długą lufą, ładowane od przodu.

³³ Perspektywa – luneta.

³⁴ Astrolabium – przyrząd do wyznaczania położenia ciał niebieskich.

Trąba do wołania.
 Łokieć indzynierski składany jeden.
 Kompasów drewnianych dwa.
 Kompas cynowy jeden.
 Szkorupy od jajec strusich dwie.
 Map w ramach pięć.
 Pieczęć żelazna jedna.
 [s. 11] Półszeczyk stary jeden.
 Zasłona atlasowa biała stara do komina z kopersztychami jedna.
 Wilków³⁵ z gałkami mosiężnymi para jedna.
 Bilar³⁶ zielonym sukmem obitym jeden, do niego gałek kościanych sześć.
 Trunnadum³⁷ stary, zielonym sukmem obity, jeden, do niego gałek mosiężnych trzydzieści. Zwierściadeł na ścianie wiszących z czterema [es]ami prencmetalowymi w ramie orzechowej dwie.
 Plant³⁸ wiśniowieckiej i łozowskiej dwie.
 Lektyka stara, we środku adamaszkiem błękitnym obita jedna.
 Kolasek po pokoju jeździć dwie.
 Poduszek adamaszkowych czerwonych dwie.
 Poduszek do tychże samych kolasek do nóg, także adamaszkowych, czerwonych dwie.
 Koni drewnianych sześć.
 Patron[t]asów³⁹ hajduckich⁴⁰ aksamitnych, czerwonych, z herbem haftowanym galonami złotymi, obszytych dwa.
 Takichże pasów do szabel bez galonów dwa, inszych takichże pasów bez galonów dwa.
 Płotki aksamitne czerwone dwa.
 Granatów haftowanych [s. 12] dwadzieścia i siedem.
 Kapa stara sukienna, czerwona, od karyty spod stangreta, złotemi galonami jedna.
 Takichże materacyków cztery.
 Kapuz aksamitnych czerwonych, granatierskich⁴¹, z herbami, haftowanych trzy.
 Lisów karmazynowych jedynaście.

³⁵ Wilk – stojak służący do przechowywania drewna na opał.

³⁶ Bilar – bilard.

³⁷ Trunnadum, trumadam, trumnadam (fr. *Trou Madame*) – gra towarzyska, zabawa pokojowa zbliżona do bilardu, sprzęt do niej.

³⁸ Planta – plan.

³⁹ Patrontas, patrontasz – skórzana torba na ładunki do broni palnej, używana przez piechotę w XVIII w.

⁴⁰ Hajduk – służący w stroju węgierskim.

⁴¹ Grenadier, granadier – w XVII w. żołnierz pieszy wyszkolony w rzucaniu granatami ręcznymi, w późniejszym okresie żołnierz oddziałów przeznaczonych do ataków na bagnety.

Latarnia magika jedna, do niej sztuk cztery.
Kaganków mosiężnych dwa.
Dywanów starych, wielkich, domowej roboty dwa.
Dywan biały, wielki, nowy, domowej roboty jeden.
Kobierzec niebieski z kwiatkami czterema.
Kobierców nowych dwa.
Kobierców jedwabnych trzy.
Lichtarz nocny z refleksyją jeden.
Lichtarz do łóżka składany jeden.
Cytra bez strun jedna.
Miednica farfuruowa jedna.
Kropielniczka marmurowa jedna.
Warcabnia z warcabami jedna.
Sztuk żelaznych do pieca saskiego siedem.

Pieniędzy gotowych nic nie zostało, oprócz sumy stu tysięcy zło[otych] pol[skich]⁴² od J.O. księżnej Jejmcj Wiszniowieckiej⁴³ [s. 13] kasztelanowej krakowskiej vigore⁴⁴ komplanacyi⁴⁵ odebranej, które przy większej nierównie odebranej ekspensie na pogrzeb etc. [in] suffragia animae⁴⁶ księcia Jmci poszły.

Garderoba

Kiereja⁴⁷ aksamitna karmazynowa, ze złotymi potrzebami⁴⁸, marmurkami⁴⁹ podszyta jedna.
Kontusz aksamitny jabłonkowy⁵⁰, sobolami podszyty jeden.
Kontusz sukienny ponsowy, sobolami podszyty jeden.
Kontusz perłowy sukienny, marmurkami podszyty jeden.

⁴² Złoty polski (floren) = 30 gr.

⁴³ Tekla Róża Radziwiłłówna (1703–1747), córka Karola Stanisława Radziwiłła i Anny z Sanguszków, w 1730 r. została żoną księcia Michała Serwacego Wiśniowieckiego. Było to jej drugie małżeństwo, jej pierwszym mężem był zmarły w 1728 r. Jakub Flemming, po śmierci Wiśniowieckiego w 1745 r. poślubiła wojewodę podlaskiego Michała Antoniego Sapiechę.

⁴⁴ Vigore – na mocy.

⁴⁵ Komplanacja – ugoda, porozumienie, układ pojednawczy kończący spór.

⁴⁶ *Suffragia animae* – na wspomnienie duszy, na msze św. za zmarłego.

⁴⁷ Kiereja – wierzchnie okrycie męskie, luźne, bez stanu, z rękawami różnej szerokości, szyte z sukna lub lżejszych tkanin, zdobione szamerowaniem, często podszyte lekkim futrem, noszone w Polsce w XVIII w.

⁴⁸ Potrzeby – wyszycia taśmowe lub ze sznurków pasamoniczych, z odpowiednimi guzami, pętlami, pełniące funkcję zapieć.

⁴⁹ Marmurek – futro z lisów o jaśniejszych odcieniach na ciemnym tle.

⁵⁰ Jabłonkowy – kolor różowawy jak kwiat jabłoni.

Kontusz ratynowy⁵¹ ponsowy, brzuszka popieliczek podszyty, ogonkami sobolemi okładany jeden.

Kontusz popielaty aksamitny, nie strzyżony, barankami czarnymi podszyty jeden.

Kontusz błękitny, strzyżony, aksamit barankami siwymi podszyty jeden.

Kontusz izabelowy⁵² sukienny, popielicami czarnymi podszyty jeden.

Kontusz aksamitny ze złotym sznurkiem z jednej strony pąsu, z drugiej czarny aksamit jeden. Kontusz aksamitny kafowy⁵³, z jednej strony [s. 14] felpa⁵⁴ biała, z drugiej strony aksamit jeden.

Kontusz czarny aksamitny, z jednej strony aksamit, z drugiej strony felpa różowa jeden. Kontusz aksamitny czarny, z jednej strony aksamit, z drugiej felpa niebieska jeden.

Kontusz kastrowy⁵⁵ felpą podszyty jeden.

Kontusz drojetowy⁵⁶ goździkowy⁵⁷ ze srebrem, białą kitajką podszyty jeden.

Kontusz purpurowy grodetorowy⁵⁸, srebrem wkoło haftowany, kitajką karmazynową podszyty jeden.

Kontusz drugi takiż ze srebrnym sznurkiem, basztem⁵⁹ podszyty jeden.

Kontusz drogiety ponsowy białą kitajką podszyty jeden.

Kontusz stalowy sukienny jeden.

Kontusz sukienny nakrapiany jeden.

Kontusz popielaty kamlotowy⁶⁰ jeden.

Kontusz niebieski nakrapiany z podfutra jeden.

Żupan ceglasty⁶¹ nowy bez potrzeb jeden.

Żupanów czarnych atłasowych dwa.

Żupan stary biały jeden.

⁵¹ Ratyna (fr. *ratine*) – tkanina wełniana z przędzy czesankowej dobrego gatunku, z krótkim, fryzowanym włosem, wysokiej jakości.

⁵² Izabelowy – kolor brudnożółty.

⁵³ Kafowy, kaffowy – kolor ciemnobrunatny, kawowy.

⁵⁴ Felpa – jednobarwna gładka lub wzorzysta tkanina z długą okrywą włókienną, dość droga, zakładana głównie na lżejszą odzież wierzchnią.

⁵⁵ Kastrowy, kastorowy – wykonany z grubej tkaniny wełnianej, taniego sukna.

⁵⁶ Drogiety, drojet (fr. *droguet*) – miękka, dość mocna, fakturowa tkanina wełniana o złożonej budowie splotowej, zróżnicowanej fakturze jednobarwnej powierzchni tkaniny, dającej efekt kostek lub kratek, używana powszechnie jako lżejsza tkanina odzieżowa.

⁵⁷ Goździkowy – kolor ciemnobrunatny, wpadający w fioletowy.

⁵⁸ Grodetur (fr. *gros de Tours*) – gęsta tkanina jedwabna, rodzaj kitajki średniej grubości, barwiona na różne kolory, czasem wzorzysta, używana jako odzieżowa.

⁵⁹ Baszt – lniana lub konopna tkanina, często barwiona na różne kolory, używana na tańszą odzież i na podszewski.

⁶⁰ Kamlot, czamlet – cienka, dość rzadka tkanina z szorstkiej wełny czesankowej gorszego gatunku, tkana splotem płóciennym, dość tania tkanina odzieżowa używana powszechnie na kontusze, żupany i suknie.

⁶¹ Ceglasty – kolor jasnoczerwony.

Żupan słomiany⁶² stary jeden.
 Żupan błękitny [s. 15] jasny stary jeden.
 Jupeczka⁶³ granatowa atlasowa nie podszyta jedna.
 Wilczura⁶⁴ barankiem ponsowym podszyta jedna.
 Szuba⁶⁵ kamlotowa szara grzbietami podszyta jedna.
 Kierejka popielata grodetorowa szlami⁶⁶ podszyta jedna.
 Jupka granatowa szlami lisiemi podszyta jedna.
 Bienisz⁶⁷ grodetorowy popielaty, czarnymi popielicami podszyty jeden.
 Jupeczka grodetorowa granatowa czarnymi popielicami podszyta jedna.
 Rubdeszan⁶⁸, na żółtym dnie osóbką srebrną, stary jeden.
 Portelów⁶⁹ adamaszkowych karmazynowych dwoje.
 Bieniszów starych dwa, jeden popielaty kamlotowy, drugi granatowy grodetorowy.
 Jupka granatowa grodetorowa z podlisów jedna.

Pasy

Pas ponsowy kamlotowy srebrem haftowany jeden.
 Pas na srebrnej materii białej haftowany złotem ze [w]stęgami we środku wszymi jeden. Pas także dr[u]gi ze wszystkim tylko w innych kolorach wstążki jeden.
 Pas na złotej materii srebrem haftowany [s. 16] z jedwabiami jeden.
 Pas na bitym grodetorze haftowany kolorami złotymi od stęgiarki⁷⁰ jeden.
 Pas drugi także ze złotymi szlakami jeden.
 Pas tyftykowy⁷¹ ponsowy złotem haftowany jeden.
 Pas tyftykowy czarny złotem haftowany jeden.
 Półpasów jedwabnych, dno srebrne w karpia łuskę, szlaki złote dwa.

⁶² Słomiany – koloru słomy.

⁶³ Jupka – wierzchnie okrycie, najczęściej kobiece, czasem męskie, różnej długości, od krótkich, sięgających pasa, do długich aż do ziemi.

⁶⁴ Wilczura – obszerne, ciężkie nakrycie zimowe, męskie i damskie, zwykle z szerokimi rękawami, podbite futrem, najczęściej wilczym, na ogół zakładano je na inne okrycia podczas podróży saniami.

⁶⁵ Szuba – luźne okrycie wierzchnie o prostym kroju, najczęściej podbite futrem, z futrzanym kołnierzem i szerokimi rękawami, noszone zarówno przez kobiety, jak i mężczyzn.

⁶⁶ Szlami – futro wyprawione ze skór z brzuchów i boków różnych zwierząt.

⁶⁷ Bienisz, binisz – długie okrycie, obcisłe u góry i fałdowane od pasa.

⁶⁸ Rubdeszan (fr. *robe de chambre*) – długi, luźny szlafrok męski z pętlcami, często podbity futrem.

⁶⁹ Wyraz zniekształcony, być może chodzi o portery, inaczej portiery, czyli zasłony.

⁷⁰ Stęgiarka, sztengierka – chusta noszona na szyi, przetykana złotem i srebrem.

⁷¹ Tyftok, dyftok – cienka, bardzo miękka, wzorzysta tkanina z wełny angorowej lub półwełniana o jedwabnej osnowie, broszowana, wyrabiana na Wschodzie.

Szable

Szabla złota diamentami i różnymi kamieniami sadzona jedna.
Szabla złota, rękojeść aspisowa⁷² nabijana złotem jedna.
Szabla złota z białą rękojeścią nabijana złotem jedna.
Szabla złota z rękojeścią czerwoną nabijana złotem jedna.
Szabla złota z szarą rękojeścią nabijana złotem jedna.
Szabla złota z blachmalem⁷³, ręko[je]ść szara, kamienna jedna.
Pałasz⁷⁴ srebrny powlekany, krzyż złotem nabijany jeden.
Szabla domeszkowa⁷⁵ złotem nabijana, rękojeść szara jedna.
Pałasik pozłacany jeden.
Rękojeści kamiennych do szabli trzy.
Kruczek⁷⁶ do laski kamienny jeden.
Buława srebrnopożłocista turkusami [s. 17] sadzona jedna.

Laski

Laska trzciniowa z gałką czerwoną diamentami sadzoną, herb na niej ś.p. Karola Jana⁷⁷, diamentów dwóch nie masz, jedna.
Lask[a] trzciniowa, gałka złota szmelcowana, diamentami sadzona jedna.
Laska trzciniowa, miasto⁷⁸ gałki złota tabakierka jedna.
Laska ze złotą gałką, w której kompas był, jedna.
Laska złota, ryba miasto gałki jedna.
Laska, miasto gałki perspektywa złota jedna.
Laska z bursztynową gałeczką jedna, ponsową.
Laska ze srebrną tabakierką pozłocistą jedna.
Laska ze srebrną gałką jedna.
Lasek trzciniowych z kruczkami dwie.
Ładownica⁷⁹ złota, topaz we środku wielki, z granacikami i dwoma [ja]spisami nabijanymi złotem, jedna.
Ładownica domeszkowa złotem nabija[na] jedna.

⁷² Aspis – jaspis.

⁷³ Blachmal – emalia.

⁷⁴ Pałasz – broń biała, sieczna, o długiej prostej lub lekko zakrzywionej klingie.

⁷⁵ Domeszkowy, demeszkowy – damasceński; demeszkowanie – dźwirowanie, zdobienie stali deseniem na wzór fabryk damasceńskich.

⁷⁶ Kruczek – haczyk.

⁷⁷ Najprawdopodobniej chodzi o Jana Karola Dolskiego (1637–1695), marszałka wielkiego litewskiego od 1691 r., jego pierwszą żoną była Elżbieta z Ostrogów, z tego małżeństwa dorosłego wieku dożyła jedynie córka Katarzyna, przyszła żona Michała Serwacego Wiśniowieckiego. W 1689 r. Dolski ożenił się z wdową po Konstantym Wiśniowieckim, Anną z Chodorowskich. Jan Karol Dolski pieczętował się herbem Kościeszca.

⁷⁸ Miasto – zamiast.

⁷⁹ Ładownica – skrzyneczka, futerał na naboje.

Tabakierki

Tabakierka stara kamienna w złoto oprawna, na spodzie lewek jedna.
Tabakiera rogowa w złoto oprawna jedna.
Tabakiera tumbakowa⁸⁰ na spodzie wierzchu róg czarny [s. 18] jedna.
Tabakiera rogowa czarna w tombak oprawna jedna.
Tabakiera srebrna, w której jest zegarek, jedna.
Tabakiera srebrna we środku połamana z kubkiem jedna.
Rękawiczka srebrna pozłocista do tabaki jedna.
Tabakiera blaszana w tombak oprawna jedna.
Balsamka⁸¹ złota z łyżeczek jedna.
Pulares⁸² w srebro oprawny jeden.
Kompas w krucyfiksie srebrnym jeden.
Szkieleko do palenia w róg oprawnych dziesięć.
Szkielek we srebro oprawnych z perłową macicą dwie.
Sztuczek⁸³ do pasów panieńskich jedynaście.
Dziryda⁸⁴ domeszkowa i nóż chiński jeden.
Buńczuk⁸⁵ ze skrzydłem, gałką i dwie rurki jeden.
Kołpak⁸⁶ soboli z ponsowym wierzchem aksamitnym jeden.
Konfederatka⁸⁷ sobolowa takąż jedna.

Namioty

Namiot saladynowy⁸⁸ nowy jeden.
Namiot bogaty adamaszkowy ze wszystkim jeden.
Namiot sukienny cały jeden.
Namiot saladynowy [s. 19] cały jeden.
Stajnia cała jedna.
Kuchnia cała jedna.
Namiot zawojowany cały jeden.
Koterka turecka z kapą cała jedna.

⁸⁰ Tumbak, tombak – stop miedzi z cynkiem przypominający złoto.

⁸¹ Balsamka – małe, ozdobne naczynie służące do przechowywania balsamów i pachnidła.

⁸² Pulares, pugilares – tutaj: rodzaj notesu.

⁸³ Sztuczka – ozdoba wykonana ze złota lub srebra, wysadzana drogimi kamieniami.

⁸⁴ Dziryda, dziryt – odmiana włóczni, rodzaj broni drzewcowej.

⁸⁵ Buńczuk – pęk włosów przyczepiany do uprzęży końskiej.

⁸⁶ Kołpak – wysokie nakrycie głowy o cylindrycznym kształcie, z futra, filcu lub sukna, z szeroką futrzaną opuszką.

⁸⁷ Konfederatka – czapka męska o główce zwykle z kwadratowym daszkiem, noszona w Polsce od XVIII w.

⁸⁸ Saladynowy – seledynowy.

Namiot turecki bez kapy cały jeden.
Sejwan⁸⁹ cały jeden, dywan cały jeden.
Sznurów do sejwana buntów⁹⁰ trzy.
Sepe[t]⁹¹ z bi[e]lizną jeden.

Kulbaki⁹² i rzędy⁹³

Kulbaka misiurska⁹⁴ powlekaną złotem, lama⁹⁵ złota haftowana srebrem, kamieniami sadzona, kamieni nie masz dwóch, jednego z tyłu, a drugiego z przodu. Strzemiona ze sznurem złotym jedwabnym, kamieniami sadzona, w jednym kamienia nie masz dwóch, jednego w górze, a drugiego dwóch u spodu mniejszych. Kaptury także lamową złotą haftowane srebrem. Do tej kulbaki rząd z podogoniem⁹⁶, podpiersieniem⁹⁷, uździeniczka⁹⁸ z taśmą karmazynową, kita kamieniami sadzona, w nagłówku⁹⁹ kamieni małych nie masz sześciu.

Kulbaka misiur[s]ka powlekana złotem. Garnitur aksamitny zielony haftowany złotem, kamieniami, [s. 20] ze sznurem zielonym jedwabnym, kaptury od olstr¹⁰⁰ także lamowane i haftowane do tej kulbaki, rząd także z podogoniem i podpiersiem, uździenicą, kitą, kamieniami sadzony, w nagłówku kamieni nie masz jednego, w podpiersiu kamyków nie masz trzech, w uździenicy kamienia nie masz jednego zielonego, cugle jedwabne zielone.

Kulbaka misiurska powlekana złotem, garnitur granatowy aksamitny, złotem haftowany, kamieniami sadzona, które kamienie są wszystkie, kaptury od olstr także haftowane, sznur od strzemion granatowy z jedwabiem złotym, przerabiany, strzemiona miedziane połociste, bez kamieni, do tej kulbaki rząd także kamieniami sadzony, z podogoniem, z podpiersiami, uździenicą o taśmie czerwonej [s. 21] z cugłami granatowymi z złotym jedwabiem i kitą, w nagłówku nie masz kamienia jednego, naprysku¹⁰¹ jednego i łańcuszka jednego, w podpiersieniu kamyka nie masz jednego.

⁸⁹ Sejwan, sejban – namiot otwarty z przodu, bez ścian (plotów), używany dla ochrony przed słońcem.

⁹⁰ Bunt – wiązka, pęk.

⁹¹ Sepet – rodzaj podróznego kufra.

⁹² Kulbaka – wysokie siodło.

⁹³ Rząd – cała uprzęż na konia, siodło z czaprakiem i pokryciem wierzchnim, uzdą, podpiersiem i podogoniem.

⁹⁴ Misiurska – egipska, tutaj: wschodnia.

⁹⁵ Lama – gładka lub wzorzysta tkanina jedwabna o tle całkowicie lub częściowo pokrytym dodatkowym wątkiem metalowym złotym albo srebrnym.

⁹⁶ Podogonie – rzemień w końskiej uprzęży idący od pasa do ogona.

⁹⁷ Podpiersień – rzemień w uprzęży przechodzący pod piersiami końskimi.

⁹⁸ Uździenica – część uprzęży nakładana na głowę konia.

⁹⁹ Nadgłówek, nagłówek – szeroki pasek leżący za uszami konia, regulujący położenie wędzidla.

¹⁰⁰ Olstro – futerał, pochwa u siodła na pistolet.

¹⁰¹ Naprysk – część uprzęży, opaska przechodząca przez nos konia.

Kulbaka misiu[r]ska srebrna pozłocista stara, garnitur do niej karmazynowy aksamitny haftowany złotem, kamieniami sadzona, w której kamieni nie masz dziewięć z przodu na ławkach, na kuli z przodu dwóch wielkich, małych sześć, z tyłu na kuli kamyków cztery, kaptury karmazynowe także haftowane, mitiuk¹⁰² skórzany stary, strzemiona żółte bez kamieni ze sznurem karmazynowym. Do tej kulbaki rząd także bez podogonia, z uździenicą o taśmie karmazynowej i cugłami, podpiersieniem, w nagłówku różnych kamyków nie masz maleńkich dwadzieścia i pięć, w uździenicy pięciu, w podpiersieniu rubinków ośmnastu.

Kulbaka misiu[r]ska srebrnopozłocista bez kamieni. [s. 22] Garnitur do niej zielony złotem haftowany, przy której sznur do strzemion zielony, kaptur od olstr także haftowany. Do tej kulbaki rząd srebrno pozłocisty, szary, bez podogonia, z podpiersiem, uździenicą, bez cugłów, kamieniami sadzone, w której kamieni nie masz jednego.

Kulbaka misiu[r]ska srebrno pozłocista, garnitur do niej ponsowy, złotem haftowany, aksamitny, bez kamieni, bez strzemion, tylko sznur karmazynowy jedwabny, złotem jedwabiem przerabiany, kaptury od olstr także haftowane. Do tej kulbaki rząd miedziany pozłocisty bez podogonia, z podpiersiem, uździenicą, bez cugłów ta kulbaka, rząd z uździeniczką bez kamieni.

Kulbaka czerkaska powlekana złotem, garnitur do niej zielony sukienny, kamieniami sadzona, taśma przy niej jedwabna, jedna ode strzemion, kaptury także haftowane [s. 23] złotem i wojłok¹⁰³. Do tej kulbaki rząd także czerkieski z podpiersieniem, kamieniami sadzony na rzemieniu i taśmie jedwabnej zielonej, złotem przerabiany. Kamyka jednego nie masz na nagłówku.

Kulbaka srebrnopozłocista suta, garnitur do niej ponsowy aksamitny, taśma od strzemion karmazynowa jedwabna, kaptury od olstr także haftowane i wojłok karmazynowy z skórą czarną, do tej kulbaki rząd także bez kamieni, na samym rzemieniu z podogoniem, podpiersieniem w całości, tylko bez cugłów.

Kulbaka srebrnopozłocista suta, bez kamieni, garnitur do niej karmazynowy, haftowany złotem, puśliska¹⁰⁴ rzemieńne z taśmą karmazynową, kaptury także i wojłok z karmazynowymi brzegami. Do tej kulbaki rząd także suty, na samym rzemieniu, bez kamieni, z podogoniem, podpiersieniem w całości, cugłów nie masz.

Kulbaka srebrna suta pozłocista ze szpigłami¹⁰⁵ powlekanymi z kamieniami [s. 24] brzeskiej roboty. Do której garnitur zielony aksamitny złotem haftowany, rząd także z kamieniami, to jest nagłówek, podpiersień, podogonie, uździeniczka z kamieniami, strzemiona pozłociste, olstra aksamitne powleka-
ne i kaptury aksamitne złotem haftowane.

¹⁰² Mitiuk, mituk – rodzaj krótkiego czapraka pod siodło.

¹⁰³ Wojłok – rodzaj grubego, szorstkiego sukna podkładanego pod siodło.

¹⁰⁴ Puślisko – skórzane paski, na których wiszą strzemiona.

¹⁰⁵ Szpigle, śpigle – szlifowane listki w wyrobach złotniczych.

Kulbaka srebrnopozłocista stara, suto poprawna, z kamieniami, do której garnitur aksamitny zielony, haftowany złotem, bardzo stary, rząd suty, nieposzarżany, na cyfrach kamienie, nagłówek, podpiersie i podogonie.

Kulbaka podróżna czerkieska poprawna, bardzo stara, do której garnitur, także stary, karmazynowy, rząd suty, w którego na podogoniu sztuczek trzech nie masz, na podpiersieniu sztuczek dwóch bez kamieni.

Dywdyki¹⁰⁶

Dywdyk ciągniętego srebra i złota stary, kitajką czarną podszyty.

Dywdyk na lamie złotej haftowany srebrem.

Dywdyk karmazynowy [...] złotem, turecki, kitajką złotą [s. 25] podszyty.

Dywdyk różowy w pasy, turecki, atłasem żółtym podszyty.

Dywdyk stary zielony, turecki, złotą materią turecką podszyty.

Kałkanka¹⁰⁷ [ka]mieniami sadzona, kamieni nie masz czterech.

Tebinek¹⁰⁸ par cztery.

Strzemion para kamieniami sadzone, w których kamienia jednego nie masz.

Item strzemion par dwie bez kamieni.

Olstr bogatych par trzy.

Deków czerwonych, wojłoków na spodzie bez szkurek dwa.

Szpada króla Michała¹⁰⁹.

Szabel tureckich dwie, kamieniami sadzonych.

Nóż turecki, dwóch gwiazdek w nim nie masz.

Koncerzów¹¹⁰ dwa kamieniami sadzonych, w jednym kamieni nie masz dwóch.

Od rządu sztuk miedzianych dwadzieścia i jedna, pozłacanych.

Głownia bez oprawy.

Barwa¹¹¹ grenadierska

Sukien granatowych z czerwonymi obszlegami¹¹² [s. 26] sztuk dwadzieścia i dziewięć.

Kamizelek granatowych sztuk dwadzieścia i cztery.

¹⁰⁶ Dywdyk – ozdobna kapa na konia.

¹⁰⁷ Kałkan – okrągła, wypukła tarcza pochodzenia wschodniego, noszona na długim rzemieniu przewieszonym przez ramię lub przy siodle, używana głównie przez jazdę pancerną.

¹⁰⁸ Tebinki, tebenki – skórzane lub metalowe ozdoby u siodła.

¹⁰⁹ Michał Korybut Wiśniowiecki (1640–1673), syn wojewody ruskiego księcia Jeremiego Wiśniowieckiego i Gryzeldy Zamoyskiej, król Polski i wielki książę litewski od 1669 r.

¹¹⁰ Koncerz – broń sieczna o bardzo długim, prostym ostrzu, używana przez jazdę.

¹¹¹ Barwa – tutaj: mundur.

¹¹² Obszlegi – wyszycia taśmowe lub ze sznurków pasamoniczych, z odpowiednimi guzami, pętlami, pełniące funkcję zapieć; wyłogi u munduru.

Spodni granatowych dwadzieścia.
Spodni czerwonych dwoje.
Czapek aksamitnych czarnych haftowanych z herbami i galonem złotym trzydzieści i dwie, u dwóch blachy srebrne.
Patrontasów aksamitnych czerwonych herbem Korybut¹¹³ haftowanych i złotym galonem trzydzieści i pięć, u dwóch galonów nie masz.
Pasów karabinowych aksamitnych czerwonych, herbem Korybut haftowanych i złotym galonem trzydzieści i trzy.
Pendentów¹¹⁴ aksamitnych czerwonych złotym galonem obszytych trzydzieści i pięć.
Rękawic starych różnego gatunku par trzydzieści i dwie.
Pistoletów żołnierskich par dwadzieścia i dziewięć.
Flint¹¹⁵ od piechoty sto czterdzieści i cztery.
Karabinów od dragonii¹¹⁶ trzydzieści i cztery.
Połamanych karabinów dwadzieścia.
[s. 27] Oprócz tych w garnizonie flint czterdzieści.

Skarbiec

Szuflada długa zielona z instrumentami miedzianymi do rysowania jedna.
Szuflada z instrumentami zielonymi jedna.
Portretów okrągłych za szkłem w złocistych ramach dwa.
Portret białogł[ws]ki okrągły.
Szkło sztuczne jedne.
Zygar stołowy przywieziony z Pińska¹¹⁷ jeden.
Zygar stołowy przywieziony z Lubieczowa¹¹⁸ jeden.
Zwierciadło wielkie z wierchami z Pińska przywiezione jedno, wierchów dwa z tym zwierciadłem wielkich, z mitrami, ze Słonimia¹¹⁹ przywiezionych dwie.
Tłumok z pościelą jeden.

¹¹³ Ród Wiśniowieckich pieczętował się herbem Korybut – w polu czerwonym złoty księżyc na opak z krzyżem zdwojonym zaćwieczonym na barku i ze złotą gwiazdą w środku, w klejnocie mitra książęca.

¹¹⁴ Pendent – pas zakładany przez ramię, służący do noszenia szabli.

¹¹⁵ Flinta – strzelba myśliwska.

¹¹⁶ Dragonia – formacja wojskowa, żołnierze konni walczący pieszo.

¹¹⁷ Właściciel Wiśniowca, książę Michał Serwacy Wiśniowiecki, był starostą pińskim. Na przedmieściu Pińska leżał znajdujący się we władaniu rodziny Wiśniowieckich Karolin, gdzie stał należąca do rodziny pałac.

¹¹⁸ Lubieszów na Wołyniu należał do dóbr rodziny Wiśniowieckich, na początku XVIII w. zniszczone miasteczko odbudował Michał Serwacy Wiśniowiecki, znajdowała się tam jedna z rezydencji rodziny.

¹¹⁹ Słonim – miasto położone przy ujściu rzeki Issy. W połowie XVIII w. starostwo słonimskie należało do Michała Kazimierza Ogińskiego.

Pas ponsowy aksamitny złotem galonem obszyty, do noszenia jeden.
Dywan stołowy wielki jeden.
Skrzynia z obiciem suknem karmazynowym nowym, którego sztuk większych trzydzieści i dwie.
Tęgoż samego obicia węższych sztuk dwadzieścia.
Obicia plisowego żółtego w paski brytów siedemdziesiąt i cztery.
Obicia atlasowego w paski [s. 28] brytów trzydzieści i dwa.
Do tegoż firanek trzy sztuk.
Map bunt¹²⁰ jeden, item map w ramach siedemnaście.
Sztuczcyk¹²¹ do architektury z mosiężnymi instrumentami do rysowania jeden.
Item łóżko zielone adamaszkowe ze wszystkim galonem złotym wąskim ob-
szyte jedne. Łóżko zielone białym atlasem podszyte jedne.
Portrety sukienne wyszywane dwa.
Płotki dwa.
Pak z płótnem wybijanym, w którym sztuk sześćdziesiąt siedem z Drezna
przywiezionym jeden.
Sukna karmazynowego grubego podłogę nakrywać sztuka jedna wielka, a dru-
ga mała.
Wanna sucha miedziana jedna.
Lustr pobielaných sztuk dwadzieścia i dwie.
Esów mosiężnych pozłocistych sztuk osiemnaście.
Kompas ołowiany jeden.
Zegar nocny jeden.
Obrazów różnych z Drezna przywiezionych dziewięćdziesiąt i cztery.
Item obrazów wielkich sztuk cztery.
Item obrazów z Grodna¹²² przywiezionych, w jednym paku sztuk dwadzieścia,
a w drugim [s. 29] zwierciadeł z mosiężnymi esami dwa.
Stolik z mosiężnymi lichtarzykami jeden.
Krzeseł do noszenia suknem karmazynowym obite jedne.
Lustro szklane wiszące jedne.
Borometrum¹²³ jedne, item drugie zepsowane.

Kredens¹²⁴ srebrny

Kałamarz srebrny, w którym się znajduje puszcza na piasek z kółkiem srebr-
nym, jedna.

¹²⁰ Bunt – wiązka.

¹²¹ Sztuczcyk, sztuciec – futerał z narzędziami, przyrządami.

¹²² Grodno – miasto położone nad Niemnem. Ponieważ co trzeci sejm Rzeczypospolitej odbywał się w Grodnie, znajdowało się tam wiele pałaców i dworów szlacheckich.

¹²³ Borometrum – barometr.

¹²⁴ Kredens – srebra stołowe.

Wanna srebrna wielka, jedna, na trzech nogach z dwiema uchami.
Item wanny mniejsze srebrne do płukania kieliszków dwie.
Flasz srebrnych na kształt butel sześć.
Konewek srebrnych z nakrywkami, po pół garcu wielkością dwie.
Piskant srebrny jeden.
Miednic srebrnych z nakrywką dwie.
Srebra dla trzech pajuków¹²⁵ jako to pasów cztery, szabel z pasami cztery, srebrnych pozłocistych sztuk dwadzieścia.
Kontuszów dla hajduków, [s. 30] karmazynowych z ziobrami alias blachami i guzami srebrnymi cztery.
Szabel dla hajduków, w srebro oprawnych cztery.
Item blach srebrnych dla hajduków, karmazynowych cztery.
Dzwonek srebrny cały jeden.
Lwów z tarczami cztery.
Śrubek do śrubowania, srebrnych siedm.
Włócznia, która na wierzchu należy, srebrna jedna.
Serwis cały ze wszystkim na niczym nie [...] jeden.
Taryn wielkich podługowatych z blachami podspodnie.
Łyżek podługowatych krzywych dwie.
Taryn małych podługowatych z blachami dwie.
Item łyżek krzywych podługowatych dwie.
Item taryn wielkich okrągłych, dwie z dwiema łyżkami krzywymi okrągłymi.
Wanienek sztuk osiem z uchami, cztery większe, cztery mniejsze.
Półmisków dwadzieścia i jeden.
Talerzy dwadzieścia i dwa.
Lichtarzy stołowych gładkich cztery.
Nożów różnego [...] dwadzieścia i cztery.
[s. 31] Widelcy albo grabek dwadzieścia i cztery.
Łyżek siedemnaście.
Moździerz srebrny do picia jeden.
Puszek srebrnych na spirytus do fagerek¹²⁶ trzy.
Lichtarzyków maleńkich do kałamarza dwa.
Harmata srebrna do picia z całymimi lawetami jedna.
Krzeseł drewniane, do niego materaca karmazynowa sukienna, po wierzchu obszyte drylichem¹²⁷ jedno.

¹²⁵ Pajuk – pokojowiec dworski, często ubrany po turecku, członek straży magnata.

¹²⁶ Fagerka – fajerka, żelazny piecyk.

¹²⁷ Drylich, właśc. drellich – mocna i gęsta tkanina różnej grubości, lniana, konopna, bawełniana.

Mis wielkich z nakrywkami żółtymi i kwiatami granatowymi dwie.
 Mis mniejszych z nakrywkami żółtymi i kwiatkami granatowymi trzy.
 Mis bez nakrywek piętnaście.
 Półmisków z nakrywkami trzy.
 Półmisków bez nakrywek trzy.
 Przystawek z nakrywkami dwie.
 Item salaterki z nakrywkami, mniejszych sześć.
 Garnek z nakrywką jeden.
 Mis wielkich bez nakrywek sześć.
 Mis wielkich wysokich cztery, nakrywek do nich trzy.
 Mis bez nakrywek we środku [s. 32] z kwiatami dziewięć.
 Półmisków cztery, nakrywek do nich trzy.
 Przystawek większych sześć, nakrywek trzy.

W pałacu karolińskim¹²⁹ pokój pierwszy cały s[z]palerowym obiciem obity, drugi także szpalerowym obiciem cały obity. Garderobka burkatelą karmazynową cała obita, pokój, gdzie bilard stoi, szpalerowym obiciem cały obity. Item pokój, gdzie trumnadą stoi, cały szpalerowym obiciem obity. Item pokój szpalerowym obiciem cały obity.

Kaplica ze wszystkim szpalerowym obiciem cała obita, ołtarz drewniany z osobami, osób gipsowych osi[e]m.

Na drugiej stronie pokój pi[e]rwszy olenderskimi szpalerami obity cały, drugi pokój malowanym obiciem cały obity.

W pałacu lubieszowskim¹³⁰ pierwszy pokój cały szpalerowym obiciem obity, w którym brytów wielkich piętnaście, małych wąskich sztuk piętnaście. Item nad oknami sztuk małych trzy, lustra szklanna jedna, w drugim [s. 33] pokoju obicia karmazynowego burkatelowego brytów trzydzieści siedem, obrazów sztuk trzy, nad drzwiami dwa, lustra jedna szklanna, gałek szklanych na kominie wielkich dwie, małych czterech.

W trzecim pokoju obicia burkatelowego karmazynowego sztuk trzydzieści i pięć, wąskich sztuk cztery, gałek szklanych trzy. Piramid szklanych sześć.

¹²⁸ Farfura – fajans.

¹²⁹ Pałac w miejscowości leżącej koło Pińska (*Słownik geograficzny*, t. 3, 1882, s. 851). Budowa znajdującego się tam pałacu miała się rozpocząć w 1707 r. (Czamańska 2007, s. 427). Z pewnością nie jest to wzmiankowany w literaturze Karolin na Wołyniu (Betlej 2010, s. 220), gdyż ten należał do Jabłonowskich.

¹³⁰ Pałac w Lubieszowie, w dawnym województwie brzesko-litewskim, gdzie miał się znajdować wzniesiony przez księcia Michała Serwacego Wiśniowieckiego pałac „i przy nim w guście włoskim założony ogród” (Aftanazy, t. 2, 1992, s. 68).

W czwartym pokoju obicia burkatelowego czerwonego brytów trzydzieści dwa, sztuk małych dwie, lustra szklane jedna. Obrazów nad oknami trzy. Gałek szklanych sześć, piramid sztuk dziesięć.

W piątym pokoju obicia płeczkową robotą sztuk dwanaście, porcera¹³¹ także jedna, kobierzec koło łóżka na podłogę, włóczkową robotą, jeden, obrazów nad oknami dwa, nade drzwiami dwa. Piramid szklanych pięć.

Na drugiej stronie pierwszy pokój obity cały burkatelą czerwoną brytów [s. 34] wielkich dwadzieścia i pięć, małych sztuk trzy, obrazów nad oknami trzy, nade drzwiami dwa.

W gabinecie obicia burkatelowego brytów dwadzieścia i sześć, małych sztuk trzy, obrazów nad oknami dwa.

Drugi pokój plisowym obiciem obity, brytów trzydzieści i trzy, obrazów nade drzwiami trzy, nad oknami trzy.

W gabineciku obraz nade drzwiami jeden, nad oknami jeden.

Bilar suknem zielonym obity jeden.

Gałek kościanych dwie.

Mas¹³² sztuk do bilaru trzy.

Perspektywa jedna.

Pudełek z obrazami trzy.

Parawanik niski jeden. Organków starych dwa.

Poduszka adamaszkowa jedna.

Item poduszka adamaszkowa wielka jedna.

Item poduszek atłasowych karmazynowych małych dwie.

Materacyk kitajkowy jeden.

Materacyk ponsowy jeden.

Krzesel włóczkową robotą obitych z poręczami dwie.

Stołek włóczkową robotą obity jeden.

Szafka na farfurki [s. 35] drewniana pozłocista jedna, suknem zielonym obitych stolików ośm. Item płótków płótnem obitych ośm.

Stolik czarny do pisania z szufladami jeden.

Item okrągłych stołków dwa.

Item czworograniasty obity płótnem jeden.

Tarcza przed koniem jedna.

W pałacu młynowieckim¹³³ obicia burkatelowego czerwonego starego, paski wkoło każdego bryta po dwa żółtych sztuk siedemdziesiąt osiem.

¹³¹ Porcera – portiera, zasłona.

¹³² Masa – kij bilardowy z osadzoną na cieńszym końcu szeroką kolbą ułatwiającą trafianie w bilę.

¹³³ Pałac w Młynowie – Aftanazy, t. 5, 1994, s. 254 wspomina jedynie o przyłączeniu przez Wiśniowieckich dóbr młynowskich do Murawicy i o istnieniu na terenie klucza resztek starej budowli, określanej przez miejscowych jako ruiny zamku.

Obicia burkatelowego starego w paski żółte i czerwone sztuk pięćdziesiąt i osiem.

Item sztuka w kaplicy plisowa jedna.

Kopersztychów różnych dziewięćdziesiąt i trzy.

Obrazów w kaplicy różnych sztuk osiem.

Obrazów starego zakonu sztuk dziewięć.

Monarchii cesarskiej kopersztychów sztuk sześć.

Map sztuk pięć.

Lawazantów¹³⁴ sztuk dziewiętnaście.

Farfurowych sztuk na kominie sztuk dwadzieścia i cztery.

Biustów gipsowych na kominie dziewięć.

W pałacu wierzbowickim¹³⁵ obicia burkatelowego czerwonego starego na brzegach [s. 36] paski żółte brytów sto siedem, nad drzwiami i oknami takiegoż obicia kawałków czterdzieści. Portyrów burkatelowych czerwonych, na brzegach paski złote podszywane kraszaniną¹³⁶ niebieską, po cztery bryty sztuk dziesięć.

Kopersztychów za szkłem osiemnaście.

W pałacu wiśniowieckim portrety

Portretów familii Jaśnie Oświeconych książąt Wiszniowieckich sztuk dziewiętnaście.

Historyja Aleksandra Wielkiego na sali górnej sztuk siedemnaście.

Obrazów różnych na sali tejże za biblioteką sztuk dziewięćdziesiąt i siedem.

Kopersztychów różnych sztuk sto.

Portret pański za szkłem jeden.

Te wszystkie rzeczy w tym rejestrze specyfikowane, ponieważ w rejestrach skarbowych znajdują się. Cokolwiek z nich pro ornamento¹³⁷ kościoła, na pogrzeb rycerstwu i różnym osobom temuż pogrzebowi asystującym rozdało się, z tychże rejestrów skarbowych pokaże się¹³⁸.

¹³⁴ Przedmiot niezidentyfikowany.

¹³⁵ Zapewne był to dwór w miejscowości znajdującej się w kluczu Nowego Wiśniowca (Czamańska 2007, s. 408).

¹³⁶ Kraszanina, kraszenina – barwione, często woskowane płótno.

¹³⁷ Pro ornamento – na ozdobę.

¹³⁸ Pominięto znajdujący się w dalszej części inwentarza spis „cugów i szorów” (s. 37), „karet i wozów” (s. 38), opis stada koni (s. 39–40) oraz spisu dokumentów majątkowych (s. 40–234).

Inwentarz pośmiertny Jana Karola Mniszcha spisany po 19 września 1759, Lwowska Narodowa Naukowa Biblioteka Ukrainy im. Wasyla Stefanyka, f. 141 (Zbiór Aleksandra Czolowskiego), rkps 120, s. 1–26 (LNBU, 141–1–120).

[s. 1]

Regestr mobilium i innych rzeczy ś.p. J.W. Mniszcha¹ podkomorzego W[ielkiego] Ks[ięstwa] Lit[ewskiego] w pałacu wiśniowieckim znajdujących się.

[s. 3]

Meble

Obicia karmazynowego szagrynowego² w kwiaty różnego koloru malowane brytów³ 14.

Obicia adamaszkowego⁴ karmazynowego, po J.W. Tarle⁵ wojewodzie sandomierskim, brytów większych i mniejszych w pokoju sypialnym 34.

Obicia adamaszkowego karmazynowego po tymże, w kwiaty drobne brytów 6.

Obicia płóciennego saskiego na dnie białym z różyczkami małymi, z Komarna⁶ brytów 14.

Obicia płóciennego w kolorze zielonym brytów wielkich i małych 52.

Obicia płóciennego saskiego na dnie białym w kwiaty w koszykach brytów 25½.

Obicia płóciennego saskiego białego w kwiaty różowe z zielonym sztukowanymi brytów 28.

Obicia płóciennego saskiego żółto z zielonym w osoby i papugi koloru zielonego brytów 29.

Obicia płóciennego saskiego koloru czerwonego z białym w kolumny brytów 24.

Obicia płóciennego czerwone z białym <malowanego> brytów 2.

¹ Jan Karol Mniszech (1716–1759), syn Józefa Wandalina i jego drugiej żony, wojewodzianki lubelskiej Konstancji z Tarłów, podkomorzy wielki litewski w latach 1742–1759, w małżeństwie z Katarzyną z Zamoyskich miał 2 córki i 3 synów, zob. Dymnicka-Wołoszyńska, Wołoszyński 1976, s. 463–465.

² Szagryn (fr. *chagrin*) – lekka tkanina jedwabna o wypukłej fakturze naśladującej grodzkowanie skóry z grzbietu osła lub kozła, jednobarwna lub wzorzysta.

³ Bryt, bret – mocowany pionowo na ścianie pas tkaniny obiciowej.

⁴ Adamaszek – jedno- lub dwustronna, pojedyncza tkanina wzorzysta, jedwabna, lniana lub wełniana, zwykle jedno-, czasem dwubarwna, w której kontrast połysku tła i matowości wzoru (lub przeciwnie) uzyskano przez zastosowanie dwóch różnych splotów.

⁵ Jan Tarło (1684–1750), syn wojewody lubelskiego Stanisława i jego drugiej żony, Teresy Dunin-Borkowskiej, wojewoda lubelski od 1736 r., wojewoda lubelski (1719–1736), właściciel Opola Lubelskiego.

⁶ Komarno – miejscowość położna 15 km na pld. wsch. od Rudek, nad rzeką Wereszycą, od XVI w. własność Ostrorogów, następnie w XVIII stuleciu rodzin Wiśniowieckich i Ogińskich.

Obicia perskiego w kwiaty brytów całych 10.

Obicia tegoż kawałków 33.

Łóżka

Łóżko tureckie adamaszkowe karmazynowe, to jest kotara, firanki, górne płotki⁷, kołdra galonem⁸ złotym szamerowane⁹, drzewo kafowo¹⁰ malowane na śrubach, materaców drelichowych¹¹ w paski dwa i siennik z walikami takiemiż 1. Łóżko zielone adamaszkowe, to jest kotara, firanki, płotki i kołdra ze wszystkim 1.

[s. 4]

Zwierciadła

Zwierciadeł wielkich w ramach snycerskiej roboty pozłacanych 2.

Zwierciadeł wielkich kwadratowych w takichże ramach 2.

Zwierciadło wiszące wielkie w ramach zwierciadłowych 1.

Zwierciadło wiszące w ramach orzechowych stłuczone 1.

Lustra

Lustr zwierciadłowych wielkich o trzech esach¹² pobielanych na ścianach 12.

Lustr zwierciadłowych podługowatych¹³ na ścianach o jednym esie przezmetalowym¹⁴ 12.

Lustr zwierciadłowych podługowatych o jednym esie z szkła 6.

Lustr zwierciadłowych ściennych nadtluczonych 6.

Lustr ściennych zwierciadłowych o jednym esie 13.

Lustr blaszanych o jednym esie 18.

⁷ Płot, płotek – dolna zasłona łóżka z baldachimem, wykonana z ozdobnej tkaniny, czasem upięta na drewnianej ramie.

⁸ Galon – wyrób pasamoniczy w formie gładko lub wzorzyście tkanej – rzadziej plecionej – taśmy, wykonanej częściowo lub całkowicie z nitki metalowych, metalizowanych, jedwabnych lub bawełnianych.

⁹ Szamerowanie – upiększanie ozdobami pasmanteryjnymi.

¹⁰ Kafowy, kaffowy – kolor ciemnobrunatny, kawowy.

¹¹ Drelich – mocna i gęsta tkanina różnej grubości, lniana, konopna, bawełniana.

¹² Esy – ornamenty z drewna, metalu lub szkła w kształcie litery S, stosowane w celach zdobniczych.

¹³ Podługowaty – podłużny.

¹⁴ Przezmetal, prencmetal, pryncmetal – stop metali w kolorze białym lub żółtym, mieszanina miedzi z czwartą częścią cynku (niem. *prinzmetail*, fr. *metal de prince*).

Latarnie

Latarni blaszanych popsutych 2.

[s. 5]

Firanki

Firankę płóciennych białych o dwóch brytach 34.

Firankę muszlinowych¹⁵ białych w półtora bryta 12.

Firankę płóciennych białych o trzech brytach 3.

Firankę płóciennych o dwóch brytach 8.

Firankę kitajkowych¹⁶ zielonych o trzech brytach 8.

Firankę adamaszkowych karmazynowych od okien i do łóżka o dwóch brytach 4.

Zegary

Zegar wielki paryski w szafie fornerowanej z mosiądzem i postumentem takim z tarczą białą szmelcowaną¹⁷ 1.

Zegar paryski wielki w szafie przezmetalowej z tarczą białą szmelcowaną 1.

Zegar paryski stołowy z tarczą białą szmelcowaną w szafie fornerowanej z mosiądzem 1.

Zegar angielski stołowy w szafie czarnej 1.

Zegar stołowy sześciograniasty w futeraliku 1.

Zegar stołowy w szafie z herbem Mniszców¹⁸ 1.

Zegar stołowy mały z tarczą białą 1.

Kanapy

Kanapa wielka perłowo malowana i złożona snycerskiej roboty materią perską bogatą obita 1.

Kanapa mniejsza snycerskiej roboty perłowo malowana i złożona adamaszkiem karmazynowym obita 1.

Kanap dębowych perłowo malowanych adamaszkiem karmazynowym obitych 2.

¹⁵ Muszlin, muślin – bardzo cienka, rzadka, delikatna tkanina bawełniana o splocie płóciennym, zwykle gładka.

¹⁶ Kitajka – cienka, dość gęsta tkanina jedwabna o splocie płóciennym, jednobarwna lub mieniąca się, najprostsza i najtańsza z tkanin jedwabnych.

¹⁷ Szmelcowany – emaliowany.

¹⁸ Rodzina Mniszców pieczętowała się herbem własnym, w polu czerwonym siedem strusich piór srebrnych, w klejnocie siedem piór strusich.

[s. 6]

Dalsze kanapy

Kanapa angielska trzciną pleciona snycerskiej roboty adamaszkiem karmazynowym obita z dwoma materacykami i walikiem 1.

Kanapa stara prosta z wierzchu materią turecką obita u dołu wydarta 1.

Materac z dwoma walikami burkatelowymi¹⁹ na żółtym dnie w zielone pasy 1.

Stoliki

Stolików mozaikowych z Oleska²⁰ perłowo malowanych 4.

Stolik rozkładany z szufladami fornirowany 1.

Stolik mały malowany do warcabów 1.

Stolik mały czarny z szufladą płótnem woskowanym obity 1.

Stolików mozaikowych z herbami Mniszchów i Tarłów²¹ 2.

Stolik mozaikowy na nogach prostych 1.

Stolików dębowych sukniem zielonym obitych, do grania w karty 3.

Stolik dębowy nie obity do gry 1.

Stolik mosiądzem wybijany stary 1.

Stół prostych sukniem woskowanym obitych 2.

Szafki

Szafek orzechowo fornerowanych z szufladami 2.

Szafek maleńkich kątowych chińsko lakierowanych, na ścianie 2.

Szafek orzechowo fornerowanych z wierz[ch]ami mozaikowymi 2.

[s. 7]

Dalsze szafki

Szafek hebanem fornerowanych mozaiką przednią osadzonych na nogach snycerską robotą pozłacanych, 2.

Szafek kątowych cukerdanem²² fornirowanych z ceratami mosiężnymi 2.

Szafek orzechowo fornerowanych stołowych z szufladami 2.

¹⁹ Burkatela, brokatela – gruba, wzorzysta tkanina półjedwabna, czasem lniana, używana jako dekoracyjna i odzieżowa.

²⁰ Olesko – miasto położone ok. 23 km na płn. od Złoczowa, 70 km od Lwowa, w XVII w. własność rodziny Daniłowiczów, następnie Sobieskich, od lat 20. XVIII w. należało do Rzewuskich.

²¹ Rodzina Tarłów pieczętowała się herbem Topór, przedstawiającym w polu czerwonym topór srebrny o toporzysku złotym.

²² Termin niewyjaśniony. Raczej nie jest to zniekształcona forma „cukierlan” oznaczająca polewę cukrową.

Szafek kątowych żółto i czerwono malowanych ze stolikami mozaikowymi 4.
Szafek kątowych żółto i zielono malowanych 4.
Szafa orzechowo fornirowana z szufladami u góry i dołu z antabami mosiężnymi 1.

Krzesła

Krzesel na nogach snycerskiej roboty perłowo malowanych i pozłacanych perłową materią w kwiaty wybitych z pokrowcami płóciennymi 10.
Krzesel na nogach snycerską robotą perłowo malowanych adamaszkiem karmazynowym wybitych 6.
Krzesel na tęż formę robionych nie obitych 2.
Krzesel rozkładanych dębowych czerwona skórą obitych do Mszy Świętej 2.
Krzesel giętych czerwona skórą obitych 6.
Krzesło drewniane czerwono malowane 1.

[s. 8]

Taborety i stołki

Taboretów ordynaryjnych²³ sukmem zielonym obitych 6.
Stołków dębowych ordynaryjnych z sznurkami żółtymi wełnianymi okręcanymi z materacykami z burkateli koloru żółtego z zielonym, z pokrowcami płóciennymi białymi 20.
Stołków ordynaryjnych stołowych sukmem zielonym obitych niektóre połamane 38.
Stołków ordynaryjnych szarą skórą obitych połamanych 12.

Parawany

Parawan na płótnie chińsko malowany w brytów cztery 1.
Parawan drewniany do łóżka, bez kotary 1.
Parawanów żelaznych z gałkami mosiężnymi, do łóżka 2.

Naczynia do kominków

Wilków²⁴ żelaznych <podwójnych> z gałkami mosiężnymi pobielanymi par 2.

²³ Ordynaryjny – zwykły, zwyczajny, codzienny.

²⁴ Wilk – stojak służący do przechowywania drewna na opał.

Wilków żelaznych pojedynczych z gałkami mosiężnymi 2.
Pogrzebaczek żelaznych 4.
Szczypców żelaznych 4.
Mieszków do dymania ognia 2.
Łopatek żelaznych 3.
Mieszków do komina popsutych 2.

[s. 9]

Obrazy

Ołtarzy św. Jana Nepomucena²⁵ w ramach połączonych z szafką 1.
Obraz Najświętszej Panny w ręku Pana Jezusa piastującej, w ramach połączonych 1.
Obraz na płótnie malowany zdjęcia z Krzyża Pana Jezusa 1.
Obraz braci Józefa przed Faraonem²⁶ na płótnie malowany 1.
Obraz Salvator Mundi w ramach czarnych 1.
Obraz Pan Jezus z św. Magdaleną na desce malowany 1.
Obraz mniszka Pana Jezusa trzymająca 1.
Obraz Najświętszej Panny Bolesnej 1.
Obraz Pana Jezusa Oto Człowiek²⁷ 1.
Obraz Najświętszej Panny, w ramach posrebrzanych 1.
Obraz św. Hieronima²⁸ 1.
Obraz Familia Sacra, w ramach połączonych 1.
Obraz św. Jana Chrzciciela, w ramach połączonych.
Obraz Najświętszej Panny Pana Jezusa piastującej, w ramach połączonych, za szkłem 1.
Obraz cierniowej koronacyi Pana Jezusa, w ramach połączonych 1.
Obraz Najświętszej Panny, na białej blasze 1.
Obraz Pana Jezusa ubiczowanego 1.
Obraz św. Franciszka²⁹, reprezentujący osobę w nocy.
Obrazów na blejtramic św. Marii, św. Magdaleny i Charitatis 2.

Portrety

Portret ś.p. J.W. Mniszcha podkomorzego lit[ewskiego] całą osobę wyrażający 1.

²⁵ Jan Nepomucen (ok. 1350–1393), święty, męczennik, kanonik praski.

²⁶ Przedstawienie oparte na historii biblijnego Józefa i jego braci, zawartej w starotestamentowej Księdze Rodzaju.

²⁷ Tj. Ecce Homo.

²⁸ Hieronim ze Strydonu (zm. 419), święty, doktor Kościoła, tłumacz Pisma św. na język łaciński, autor Wulgaty.

²⁹ Franciszek z Asyżu (1181–1226), święty, założyciel zakonu franciszkanów.

Portret tegoż mniejszy.
Portret Potockiego³⁰ kasztelana krakowskiego.
Portret księcia Michała Wiśniowieckiego³¹ wojewody wileńskiego.
Portret Wielopolskiego³² koniuszego koronnego.
Portret także J.W. koniuszyny koronnej³³.
Portret matki J.W. Wielhorskiego oboźnego koronnego³⁴.
Portret J.W. ordynatowej Zamoyskiej³⁵.
Portret J.W. Wielhorskiego³⁶ oboźnego koronnego, suchemi farbami wymalowany, w ramach pozłacanych, za szkłem.
Portret papierowy Potockiego³⁷ prymasa.

[s. 10]

Dalsze portrety, mapy etc.

Portret Kopernika³⁸ w ramach czarnych.
Portret Kleopatry³⁹.
Portret białogłowa na desce malowana.
Portret Holender świecę zapala.
Portret brytan na łańcuchu około mięsa.

³⁰ Najprawdopodobniej portret Józefa Potockiego (1673–1751), kasztelana krakowskiego w latach 1748–1751, jego poprzednikami na tym urzędzie byli również inni przedstawiciele tego rodu – Feliks Kazimierz Potocki był kasztelanem krakowskim w 1702 r., Andrzej Potocki pełnił tę funkcję w latach 1682–1691, a jego poprzednikiem był Mikołaj Potocki (w latach 1646–1651).

³¹ Michał Serwacy Wiśniowiecki (1680–1744), młodszy syn księcia Konstantego Wiśniowieckiego i podstolanki lwowskiej Anny Chodorowskiej, brat Janusza Antoniego, hetman wielki litewski, wojewoda wileński, właściciel Wiśniowca.

³² Najprawdopodobniej wspomniana osoba to starosta krakowski Karol Wielopolski (zm. 1773), syn Franciszka i Teresy Magdaleny z Tarłów, koniuszy wielki koronny w latach 1731–1754, jego żoną była Elżbieta z Mniszchów, córka Józefa i Konstancji Tarłówny. W latach 1754–1774 następcą Karola Wielopolskiego na urzędzie koniuszego był również przedstawiciel tej rodziny, Hieronim Wielopolski.

³³ Elżbieta Wielopolska z Mniszchów, córka Józefa i Konstancji Tarłówny, siostra właściciela Wiśniowca, podkomorzego wielkiego litewskiego, Jana Karola Mniszcha, zob. Kola 2001, s. 151–182.

³⁴ Ludwina Zamoyska (1703–1767), córka ordynata, wojewody smoleńskiego Michała Zdzisława (1679–1735) i Anny Działyńskiej (zm. 1719), żona starosty braclawskiego Feliksa Wielhorskiego.

³⁵ Być może wspomniana osoba to babka Michała Wielhorskiego, Anna z Działyńskich Zamoyska, żona VI ordynata Michała Zdzisława Zamoyskiego.

³⁶ Michał Wielhorski (1728–1794), syn Feliksa i Ludwiny Zamoyskiej, oboźny wielki koronny w latach 1758–1762, następnie w latach 1762–1775 kuchmistrz wielki litewski, w 1754 r. poślubił Elżbietę Ogińską, córkę Józefa i Anny z Wiśniowieckich, wnuczkę Michała Serwacego Wiśniowieckiego.

³⁷ Teodor Andrzej Potocki (1664–1738), syn kasztelana kamienieckiego Pawła i Eleonory z Sołtyków, biskup chełmiński, warmiński, od 1722 r. prymas Polski.

³⁸ Mikołaj Kopernik (1473–1543), kanonik warmiński, astronom.

³⁹ Kleopatra Wielka (69–30 r. p.n.e), królowa Egiptu.

Portret satyr z miesiãcem.
 Portret ludzi nosatych.
 Portret sztukê muzycznã wyrażający.
 Portret Kozak fajkê kurzy.
 Portret stary, na którym batalia nad Dniestrem.
 Konkluzyja⁴⁰ na hatlasie <żółtym> Zdjęcie z Krzyża Pana Jezusa.
 Konkluzyja na tureckiej materii Zaślubienie św. Józefa.
 Konkluzyja⁴¹ na szagrynie czerwonym ś.p. J.O. Mniszcha⁴² kasztelana krakowskiego.
 Mapa regionem Germaniae wyrażająca.
 Mapa miasto Paryż wyrażająca.
 Genealogia J.W. Sapiehów.
 Abrysów pałacu jaworowskiego⁴³ i łopatyńskiego⁴⁴ 2.
 Lanszaftów różnych, nad okna i drzwi, większych i mniejszych, dobrych i złych 40.

[s. 11] Farfury⁴⁵ i inne sztuki

Farfurek chińskich białych, złotym nabijanych, na kominy, między którymi dwie naklejone, par 6.
 Kubków takichże pięć.
 Imbryczków takichże 4.
 Miseczek na cukier takichże 4.
 Wanienka do płukania takż 1.
 Farfurek rżniętych białych z rączkami par 8.

⁴⁰ Konkluzyja – ozdobny druk o charakterze religijnym lub związany z tezami akademickimi, odbijany czasem na jedwabiu, atlasie lub innych cennych tkaninach, używany również do dekoracji pomieszczeń.

⁴¹ Konkluzyja – tutaj najprawdopodobniej konkluzyja pogrzebowa, sztuka tkaniny, na której drukowano sentencję mowy pogrzebowej, herb zmarłego, rycinę św. patrona i panegiryczną dedykację.

⁴² Józef Wandalin Mniszech (1670–1747), marszałek wielki koronny, kasztelan krakowski w latach 1742–1747, syn Jerzego Jana i Anny z Chodkiewiczów, ojciec właściciela Wiśniowca, Jana Karola. W małżeństwie z pierwszą żoną, Eleonorą Ogińską, miał córkę Teresę. Z drugą żoną, Konstancją z Tarłów, doczekał się dwóch synów – Jerzego Augusta i Jana Karola – oraz dwóch córek – Elżbiety i Ludwiki, zob. Perzanowska 1976, s. 474–477.

⁴³ Jaworów – miasto leżące nad rzeką Szkło, ok. 50 km na płn. zach. od Lwowa, wchodziło w skład dóbr Sobieskich, mieścił się tam drewniany królewski pałac, rozebrany w XVIII w., oraz dworek myśliwski Sobieskich. Dobra jaworowskie należały do Sobieskich do 1716 roku, następnie starostwo jaworowskie przeszło w ręce Mniszchów (Józefa Mniszcha, ojca Jana Karola).

⁴⁴ Łopatyn – miasto położone ok. 30 km na płn. zach. od Brodów, 80 km od Lwowa, w XVIII stuleciu należał do rodziny Mniszchów, znajdowała się tam jedna z rezydencji rodziny.

⁴⁵ Farfura – fajans.

Imbryczków tegoż gatunku 2.
Waza tegoż gatunku z przykrywadłem 1.
Waz takichże bez przykrywadeł 2.
Flaszeczek tegoż gatunku 2.
Wazek na kwiaty tegoż gatunku 4.
Buteleczka tegoż gatunku 1.
Osób różnych farfurowych do cukierni należących 10.
Wazek farfurowych także do cukierni należących 3.
Murzynów na kamieniu rżniętych na postumentach drewnia[nych] 8.
Instrument do elektryzacji 1.
Postumentów snycerskiej roboty połączanych 4.
Postument czarny do zegara 1.
Kompasik drewniany czarny z postumentem do gry 1.
Globów matematycznych paryskich 4.

Szkło

Butelek szklanych biało-czerwonych 2.
Kieliszków biało-czerwonych 2.
Kielichów krystalowych 3. Szklanek wielkich krystalowych 2.

[s. 12]

Kobierce

Kobierzec stołowy na dnie złotym 1.
Kobierzec wołoski niebieski w paski 1.
Sukno czerwone na stół do cukierni 1.

Rzeczy do koni i stajni

Czaprak⁴⁶ aksamitny ponsowy, srebrem haftowany, z kapturami takiemiż 1.
Siodła niemieckich par<zystych> z rajszuli⁴⁷ z pokryciem białym z popręgami i strzemionami 2.
Siodło angielskie czerwone z popręgami 1.
Siodło angielskie czarne także 1.
Siodło niemieckie czarne ze wszystkim 1.

⁴⁶ Czaprak – ozdobna tkanina wkładana pod siodło.

⁴⁷ Rajszula, rajszula – szkoła jazdy konnej, ujeżdżalnia.

Siodła starych nadrujnowanych 4.
Siodło furmańskie stare 1.
Kulbaka⁴⁸ turecka ze wszystkim 1.
Kulbak tureckich do wożenia wody 2.
Nadglówek⁴⁹, podpierać⁵⁰, podogonie⁵¹ z cugłami mosiądzem nasadzanych sztuk 6.
Munztuków⁵² bez nawiązania, starych 15.
Nadglówków starych 5.
Munztuk arabski 1.
Podogonia do kulbak niemieckich 3.
Siatka zielona 1.
Kaucan⁵³ stary z liną 1.
Kaucanów starych bez lin 2.
Olstr⁵⁴ starych par 4.
Koców wołoskich niepodszytych 3.
Koc turecki podszyty 1.
Dek sukienny stary 1.
Szorów⁵⁵ starych 6.
Musztuków do nich 3.
Liwarów⁵⁶ do bryk, popsutych 2.

[s. 13]

Naczynia miedziane i żelazne

Alembik⁵⁷ miedziany 1.
Skrzyń żelaznych 1.
Żelaza stare do łózka 1.
Kleszczów 3.
Kowadło wielkie 1.
Kowadło z rogami żelaznymi 1.
Miechów kowalskich 2.
Kotłów miedzianych gorzałczanych wielkich gdańskich 2.

⁴⁸ Kulbaka – wysokie siodło.

⁴⁹ Nadglówek, nagłówek – szeroki pasek leżący za uszami konia, regulujący położenie wędzidla.

⁵⁰ Podpiersienie – rzemień w uprzęży przechodzący pod piersiami końskimi.

⁵¹ Podogonie – rzemień w końskiej uprzęży idący od pasa do ogona.

⁵² Munztuk – żelazne wędzidło do kielznanania koni.

⁵³ Kaucan, właśc. kalkan – wypukła, okrągła tarcza pochodzenia wschodniego, z ozdobami z blaszek metalowych i kamieni, noszona je na długim rzemieniu przewieszonym przez ramię lub przy siodle.

⁵⁴ Olstro – futerał, pochwa u siodła na pistolet.

⁵⁵ Szory – rodzaj uprzęży.

⁵⁶ Liwar – lewar, dźwignia lub rodzaj smaru.

⁵⁷ Alembik – naczynie, aparat do destylacji cieczy.

Srebro

Kielich do Mszy św. w środku wyślacany 1.
Patyna do tegoż z jednej strony wyślacana.

Skóry

Skór żółtych ruszczykowych⁵⁸ 20.

Armaty i moderunek

Armatek spiżowych małych na lawetach zepsutych 3.
Armatek mniejszych spiżowych na lawetach zepsutych 4.
Karabinów od dragunii⁵⁹ z bagnetami 10.
Patrontasów⁶⁰ 8.
Flintpasów⁶¹ 10.
Pałaszów⁶² 6.
Szpad infanterskich⁶³ 12.
Taraban⁶⁴ miedziany stary 1.

Namioty

Namiotów małych płóciennych o jednym drążku 4.
Namiot wielki płócienny z dwoma drążkami 1.
Kotara turecka do sypiania 1.

[s. 14]

Barwy⁶⁵

Kontuszów pajuckich⁶⁶ sukna ponsowego 10.

⁵⁸ Ruszczykowa, roszczykowa skóra – bliżej nieokreślony gatunek skór używanych w XVII–XVIII stuleciu.

⁵⁹ Dragunia, właśc. dragonia – formacja wojskowa, żołnierze konni walczący pieszo.

⁶⁰ Patrontas, patrontasz – skórzana torba na ładunki do broni palnej, używana przez piechotę w XVIII w.

⁶¹ Flintpas – pas, na którym nosi się flintę.

⁶² Pałasz – broń biała, sieczna, o długiej prostej lub lekko zakrzywionej klingie.

⁶³ Infanteria – piechota.

⁶⁴ Taraban – bęben o kształcie wydłużonego walca, używany w dawnym wojsku.

⁶⁵ Barwa – liberie, uniformy, mundury.

⁶⁶ Pajuk – pokojowiec dworski, często ubrany po turecku, członek straży magnata.

Kontuszów pajuckich z wierzchu ponsowymi kunami okładanych 10.
Pasów pajuckich z galonami złotymi i gałkami mosiężnymi połączanymi 11.
Kontuszów stangreckich ponsowych 4.
Kontuszów stangreckich kunami okładanych 4.
Kontuszów mastalerskich ponsowych 6.
Kontusz mastalerski sukienny błękitny 1.
Kontuszów hajduckich⁶⁷ ponsowych 3.
Kołpaków hajduckich ponsowych kunami okładanych 4.
Pasów hajduckich harasowych⁶⁸ błękitnych 2.
Kołpak⁶⁹ węgierski kunami okładany 1.
Spodnie węgierskie także 1.
Katanka⁷⁰ węgierska z sukna błękitnego 1.

Bryki, wozy

Bryka kowana na 7 koni ze wszystkimi należytościami z łańcuchem 1.
Wóz wielki poszósny⁷¹ czerwono malowany, kowany bez lonów⁷², środek półkoskami⁷³ obkładany, kielnia⁷⁴ tylna skórą obita 1.
Wóz stary prosty zdezolowany 1.

[s. 15]

Biblioteka

Książki łacińskie

Bajerlink Theatrum vitae humanae tomów in folio 8.
Fabri Auctuarium operis concionum tripartiti in folio 1.
Baroni Annales ecclesiastici in epitomen redacti in folio 1.
Eut[h]ymii Commentationes in psalmos [d]e Graeco in Latinum versae in folio 1.
Divi Gregorii Nazia[nzeni] Orationes triginta in folio 1.

⁶⁷ Hajduk – służący w stroju węgierskim.

⁶⁸ Haras, rasa – nieco szorstka, lekka tkanina wełniana z gorszych gatunków przędzy czesankowej, tkana splotem płóciennym, barwiona na różne kolory.

⁶⁹ Kołpak – wysokie nakrycie głowy o cylindrycznym kształcie, z futra, filcu lub sukna, z szeroką futrzaną opuszką.

⁷⁰ Katanka – krótkie okrycie wierzchnie w męskim ubiorze narodowym, często podbite futrem i zapinane na pętlice.

⁷¹ Poszósny, właśc. poszóstny – zaprzężony w sześć koni.

⁷² Lony – żelazne kołki zabezpieczające przed zsunieniem się kół z osi.

⁷³ Półkosek, właśc. Półkoszek – jedna z dwóch części kosza wiklinowego wyściełających ścianę szczytową, dno i boki wozu.

⁷⁴ Kielnia (niem. *kelle*) – półkoszek wiklinowy wkładany na wóz.

Platina de vitis Pontificum Romanorum in folio 1.
 Officium Beatissimae Virginis Mariae in folio 1.
 Nieszporkowicz Officina emblematum in folio 1.
 Fabri opera adversus nova dogmata Lutheri in folio 1.
 Sapieha Monumenta nova antiquitatum Marianorum in folio 1.
 Flavi Josephi Opera graece et latine in folio 1.
 Crancii Historia rerum Germanicarum in folio 1.
 Authoris rerum Moscoviticarum in folio 1.
 Lubienietcii Theatrum cometicum in folio 1.
 Goutulas Historia profana in folio 1.
 Piasecii Chronica rerum in Europa gestarum in folio 1.
 Laonici Cha[l]condil[a]e de origine Turcarum in folio 1.
 Novi orbis descriptio in folio 1.
 Agricola de re metallica in folio 1.
 Conradi Bruni opera tria in folio 1.
 Strobai India orientalis in folio 1.
 Rauchlini Institutiones in linguam sacram in folio 1.
 Annibalis Scoti Comentaria in Cornelium Tacitum in folio 1.
 Vancielii Horologium Principum in folio 1.
 Aristotelis Politicarum libri octo in folio 1.
 A Turre de historia plantarum in folio 1.
 Famianus Strada de bello Bel[g]ico in folio 1.
 Laurea austriaca seu de bello Germanico in folio 1.
 Gramundi Historia Galliae in folio 1.
 Minsteri Cosmographia in folio 1.
 Kircher de arte magnetica in folio 1.
 Divi Christostomi Iavelli Canapicii Philosophia in folio 1.
 Guicciardi Florentini historia in folio 1.
 Com[m]entarii de sacris [Ae]gyptiorum lit[t]eris in folio 1.
 Zuerii Historia obsidionis Bredae in folio 1.
 Epigrammata antiqua Urbis Romae in folio 1.
 Ferret[t]i de re et disciplina militari in folio 1.
 Atrium heroicum Regum, Ducum et cum iuribus in folio 1.
 Praetorii orbis gothicus in folio 1.
 Thaurii opera historiarum seu temporis in folio 1.
 Haimiasfeldii Monarchia Sacri Romani Imperii in folio 1.
 Caelii Calcagnini opera in folio 1.
 Instvanfii Historia Hungariae in folio 1.
 [s. 16] Dalsze książki łacińskie
 Bocklers Architectura curiosa in folio 1.
 Vitruvii Polionis de architectura libri decem in folio 1.
 Putaei Perspectiva architectorum in folio 1.

Siemionowicz Artis magna artilleria in folio 1.
 Alchimia vera in folio 1.
 Ens Historia belli civilis in Belgio in folio 1.
 Hugo Grocius De iure belli et pacis in folio 1.
 De prodigijs et ostentis in folio 1.
 Lambertini Theatrum Regum Hispaniae in folio 1.
 De Strada Epitome historiarum in folio 1.
 Majoli Colloquia in folio 1.
 Justus Lipsius De militia Romana in folio 1.
 Svetonii Tranquilli 11 Caesares in folio 1.
 [W]inter de re equaria in folio 1.
 Alciati Commentarii de Summa Trinitate in folio 1.
 Andreae de Georgio repetitiones feudalis in folio 1.
 Hugonis Linscotani Itinerarium in Indiam orientalem in folio 1.
 Zału[sz]owski Ius Regni Poloniae tomów in folio 2.
 Prilusii Statuta Regni Poloniae in folio 1.
 Statuta Regni Poloniae in folio 1.
 Varszevitii Opuscula in folio 1.
 Herburti Statuta Regni Poloniae in folio 1.
 Kochowski Annales Poloniae tomów in folio 3.
 Kordecki Nova Gigantomachia in folio 1.
 Scriptum ad archivum cordium Poloniae in folium 1.
 Gvagnini Chronica in folio 1.
 Miechovii Chronica in folio 1.
 Cromeri Chronica Regni Poloniae in folio 1.
 M[y]lii Imagines Regum Poloniae in folio 1.
 Petri Historia in Polonia rerum gestarum in folio 1.
 Szczerbiec Promptuarium statutorum Regni in folio 1.
 Nakielski de antiquitate monasterii Miechowie[nsis] in folio 1.
 Starowski Monumenta Sarmatarum in folio 1.
 Okolski Orbis Polonus in folio 1.
 Sarnicki Annales Poloniae in folio 1.
 Informatio de beatificatione S. Joannis de Dukla in folio 1.
 Heydenstain Rerum Polonicarum in folio 1.
 Blaeu Theatrum orbis terrarum in folio 1.
 Panegirycus cui titulus Sol in gemmis in 4to 1.
 G[en]gel Censura prophetiarum de Romanis Pontificibus in 4to 1.
 Treterii Symbolica vitae Christi in 4to 1.
 G[en]giel Eversio atheismi in 4to 1.
 Officium Beatissimae Virginis Maria in 4to 1.
 Pierii Com[m]entarii de sacris [Ae]gyptiorum lit[t]eris in 4to 1.

Gratianus de casibus virorum illustrium in 4to 1.
 [s. 17] Dalsze książki łacińskie
 K[e]s Commentarius ad Justinian institutiones in 4to 1.
 Stridii Digesta in 4to 1.
 Becmanii Historia orbis terrarum in 4to 1.
 Boisardi Vitae et icones sultanorum Turcicorum in 4to 1.
 Jodoci Amari Theatrum mulierum in 4to 1.
 S. Angeli Cardinalis itinerarium in 4to 1.
 Pel[z]hofer Arcanorum status tomów in 4to 4.
 Lunigii Publicorum negotiorum sylogio tomów in 4to 3.
 Praetorii Ludicrum hiromanticum in 4to 1.
 [W]eber Annulus memoriae in 4to 1.
 Grolierii Historia expugnata urbis Romae in 4to 1.
 Aletheii Polygamia in 4to 1.
 Laesii Discursus oratorio politicus in 4to 1.
 Ebenneur Delineatio urbium oppidorum in 4to 1.
 Loniceri Aucupium in 4to 1.
 Ranzovius de astrologia in 4to 1.
 Schoti schola steganographica in 4to 1.
 Szonchovii Emblemmata in 4to 1.
 Casi Sphaera civitatis seu de Republica bene gerenda in 4to 1.
 Justus Lipisius de amphitheatro in 4to 1.
 Justi Lipsii Politicorum libri sex in 4to 1.
 Causini De eloquentia sacra et humana in 4to 1.
 Companella De atheismo gentilismo in 4to 1.
 Cataneus De arte bellica in 4to 1.
 Boerhave Index plantarum in 4to 1.
 Rami Arithmetica et geometria in 4to 1.
 Fer[r]arii Cultura florum in 4to 1.
 Priesacii Miscellanea in 4to 1.
 Examen comitiorum Ratis[b]onensium in 4to 1.
 Laurenbergii Horti cultura in 4to 1.
 De vita, morte et resurrectione in 4to 1.
 Dictionarium alchimicum in 4to 1.
 Discursus criminationum in 4to 1.
 Disertatio de singulari et proprio iure in 4to 1.
 Adriani Descriptio urbium in 4to 1.
 Naigebuer De rebus Polonicis historia in 4to 1.
 Kobierzycki Historia Vladisali Regis Poloniae in 4to 1.
 Kojalowicz Historia Lithuaniae in 4to 1.
 Cnapius in 4to 1.

Poniński Opera heroica in 4to 1.
 [Was]senbergii Ca[r]cer gallicus Joannis Casimiri Regis in 4to 1.
 Constitutiones synodi Gnesnensis sub Szembek in 4to 1.
 R[za]czyński Historia curiosa naturalis Poloniae in 4to 1.
 [Was]senbergii Gesta Vladislai Regis Poloniae in 4to 1.
 [s. 18] Dalsze książki łacińskie
 Pezarski Annibal ad portas in 4to 1.
 Loeaechii Heroica indoles in 4to 1.
 Orzechowski Subditus fidelis in 4to 1.
 Golański Boleslaus secundus Rex Poloniae in 4to 1.
 Sacrum anathema in 4to 1.
 Astrea apud Jovem in 4to 1.
 Juglani Elegia de Christo Iesu in 4to 1.
 Nova Polonia ex comitiis Grodnensibus in 4to 1.
 Warszawicki De optimo statu libertatis in 4to 1.
 K[ar]nkowski De primatu senatorio Regni Poloniae in 4to 1.
 Zawadzki Historia arcana in 4to 1.
 Załuski Analecta historia in 4to 1.
 Wolski Peregrinatio Jerosolimitana in 4to 1.
 Samuel a S. Floriano Tractatus de epistolis in 4to 1.
 Sapiehii Adnotationes historiae in 4to 1.
 Pastorii Bellum scythico co[sacicum] in 4to 1.
 Chwałkowski Ius publicum in 4to 1.
 Fredro Vir consilii civilis in 4to 1.
 Orzechowski Apocalipsis in 4to 1.
 Kochowski Hy[pomn]ena Reginarum Poloniae in 4to 1.
 Królikiewicz Sarmatides in 4to 1.
 Wieruszewicz Illustris umbrae in 4to 1.
 De scriptorum Poloniae et Prussiae virtutibus et vitiis in 4to 1.
 Rostkowski Clypeus cleri Polonici in 4to 1.
 Naramowski Facies rerum Sarmaticarum tomów in 4to 2.
 Kordecki Nova Gigantomachia in 4to 1.
 Synodus Posnaniensis sub Szembek episcopo in 4to 1.
 Wiszn[i]owski Fasciculus spinarum in 4to 1.
 Damalewicz Vitae Vladislaviensium Episcoporum in 4to 1.
 Nakielski De sacra antiquitate canonicorum sepulchri Domini in 4to 1.
 Misztold Historia domus Sapiehów in 4to 1.
 Dresneri Institutiones iuris Regni Poloniae in 4to 1.
 Olszewski De Archiepiscopatu Gnesnensi in 4to 1.
 Szczaniecki Remonstratio contra Lutherum in 4to 1.
 Braun De iuribus Regni Poloniae in 4to 1.

Szczygielski Aguila Polono-Benedictina in 4to 1.
 Dosaei Antidopedia Thomi in 4to 2.
 Margonii Poloni Rosae salutif[e]rae in 8vo 1.
 Epistola pastoralis Archiepiscopi M[e]chline[nsis] in 8vo 1.
 Ri[c]cii Triumphus Christi crucifixi in 8vo 1.
 Officium Hebdomadae Sanctae in 8vo 1.
 Pars Bibliorum Prophetarum et Novum Testamentum in 8vo 1.
 Bar<clai> Icon Animorum in 8vo 1.
 Beroaldi Ludus oratorius in 8vo 1.
 Du[pl]o explicatio iuris regularium utriusque in 8vo 1.
 [s. 19] Dalsze książki łacińskie.
 Aldobrandini Apophthegmata de perfecto Principe in 8vo 1.
 Timpii Speculum Principum in 8vo 1.
 Chemia in 8vo 1.
 Machiavelus De principe in 8vo 1.
 Junius De animus conciliandis et movendis in 8vo 1.
 Trime[gi]sti Tractatus de secreto lapidis philosophicis in 8vo 1.
 Thuldemii Historia ab Anno Christi 1652 in 8vo 1.
 Legatio Romani marchionis L[a]vardini in 8vo 1.
 Oldenburgieri Thesaurus rerum publicarum in 8vo 1.
 Musantii Fax chrono<lo>gica in 8vo 1.
 Julii Caesaris Com[m]mentarii de bello Gallico in 8vo 1.
 Com[m]mentarius de Carolo Rege Britanniae in 8vo 1.
 Modus legendi abbreviaturas in 8vo 1.
 Geographia civilis et historica in 8vo 1.
 Icon exemplaris vitae in defunctos in 8vo 1.
 Brosii Peripateticus Cracoviensis in 8vo 1.
 Theophrastus De natura rerum in 8vo 1.
 Machiavelus De arte militari in 8vo 1.
 Scioppii Syntagma de cultu et honore in 8vo 1.
 Trithemii Libri poligraphiae in 8vo 1.
 Grever De lapide philosophorum in 8vo 1.
 Szturmii De bello adversus Turcas gerendo in 8vo 1.
 Lydiat Tract[at]us de variis annorum formis in 8vo 1.
 Ens Thau[m]aturgus mathematicus in 8vo 1.
 Stanislai a Iesu Prodromus eloquentiae in 8vo 1.
 Maioragii Orationes et praefationes in 8vo 1.
 Scribani Politicus Christianus in 8vo 1.
 Rei rusticate authores latini in 8vo 1.
 Gramundi Historia Galliae in 8vo 1.
 Veget[i]us Rhenanus De re militarii in 8vo 1.

De Busiè[re]s Flosculi Historiarum in 8vo 1.
 Pal[li]adium spagyricum in 8vo 1.
 Boederi Institutiones politicae in 8vo 1.
 Scythe Compendium iuris in 8vo 1.
 Arndii Bibliotheca politico-heraldica in 8vo 1.
 Conciones funebrales in 8vo 1.
 Orationes gratulatoriae in 8vo 1.
 Ministerium cardinali Richelieu in 8vo 1.
 Theophrastus De secretis naturae in 8vo 1.
 Thuarii Historiae in 8vo 1.
 Flosculi historiarum in 8vo 1.
 Chronica Turcarum in 8vo 1.
 Lazii Fragmenta Caroli Magni in 8vo 1.
 [s. 20] Dalsze książki łacińskie
 Fasciculus geomantinus in 8vo 1.
 De Ballingen Congressus pomeridiani in 8vo 1.
 Vernu[a]llegii Institutionum politicarum libri quatuor in 8vo 1.
 Reeb Disctrictiones philosophiae in 8vo 1.
 De Standovall Historia captivitatis Francisci Primi Regis Galliae in 8vo 1.
 Mercurius Gallo-Belgicus in 8vo 1.
 Theologia philosophica sphinx in 8vo 1.
 [H]ersbachii Libri quatuor rei rusticae in 8vo 1.
 Tacq[ue]t Elementa geometriae in 8vo 1.
 Geraldini Itinerarium in regiones Aequinoctiales in 8vo 1.
 [B]ecmani Meditationes politicae in 8vo 1.
 Marliani Theatrum politicum in 8vo 1.
 L'Abbé Elogia sacra in 8vo 1.
 Vontasi Ethica in 8vo 1.
 Diertins Sensus exercit[at]ionum spiritualium S. Ignatii in 8vo 1.
 Vita Beati Josephi Calasantii Scholarum Piarum in 8vo 1.
 De Cavaleriis Effigies Romanorum Pontificum in 8vo 1.
 Ancuta Ius plenum Religionis Catholicae in 8vo 1.
 Acta causae rituum seu ceremoniarum S[i]nensium in 8vo 1.
 Vita S. Bogumili Archiepiscopi Gnesnensis in 8vo 1.
 Gengel[li] Gradus ad atheismum in 8vo 1.
 Haefteni Schola cordis in 8vo 1.
 Haegasepphus De bello iudaico in 8vo 1.
 Calepinii Dictionarium in 8vo 1.
 Raymundi Summa iuris canonici in 8vo 1.
 Cicero Tullius bez początku i końca in 8vo 1.
 Lodoneckierii Dictionarium linguarum septem in 8vo 1.

Orzechovii Apocalipsis in 8vo 1.
 Hartknoch Respublica Polona in 8vo 1.
 Kadłubconis Historia Polonica in 8vo 1.
 Łochowski Regulae iuris in 8vo 1.
 Bodinus De Republica Polona in 8vo 1.
 Corven De statu vita aulicorum in 8vo 1.
 Belli Politica disertationes de statu in 8vo 1.
 Dilhornii Grammatica Haebraica in 8vo 1.
 Ministerium Cardinalis Mazarini I 8vo 1.
 Cornelli Agrippae opera in 8vo 1.
 Scaligeri Epistolae in 8vo 1.
 Carionis Chronicon in 8vo 1.
 Cardani Com[m]entarius de subtilitate in 8vo 1.
 Ab Is[sel]t Historia sui temporis in 8vo 1.
 Sennerti Epitome naturalis scientiae in 8vo 1.
 Orosius Adversus paganos in 8vo 1.
 Ravisii Theatrum historicum et poeticum in 8vo 1.
 Massenii Curiositas de humanae vitae fragilitate in 8vo 1.
 Casman[n]us De vita naturali hominis in 8vo 1.
 Historia pacis Germano-Gallo-Sveticae in 8vo 1.
 [s. 21] Dalsze książki łacińskie
 Parnassus poeticus in 8vo 1.
 Systema prosodiae Smetianae in 8vo 1.
 Pauli Jovii Historia sui temporis in 8vo 1.
 Lentuli Imperator in 8vo 1.
 Rosella baptistiniana ad utrumque ius in 8vo 1.
 Iustiniani Institutiones iuris in 8vo 1.
 Pieta poesis in 8vo 1.
 Piotrowski Grammatica in 8vo 1.
 Na[t]urae tractatus duo in 8vo 1.
 Hofman[n]i Observationes politicae de Republica in 8vo 1.
 Grasserii Itinerarium historico-politicum in 8vo 1.
 Philosophia speculativa in 8vo 1.
 Tractatus de praxi medica in 8vo 1.
 Quercetani Dieteticon Polihistoricon in 8vo 1.
 Raimundus De secretis naturae in 8vo 1.
 Ranzovii De conservanda valetudine in 8vo 1.
 Bonfigli Dis[s]ertationes de plica polonica in 8vo 1.
 Montani Opuscula varia in 8vo 1.
 Bodinus De Republica in 12mo 1.
 Syntagma eloquentiae in 12mo 1.

Justi Lipsii Politicorum libri ex instituto Berneg[er]i in 12mo 1.
 L[u]lii et Hermetis secreta secretorum in 12mo 1.
 Torstneri in Cornelliium Tacitum nota publicae in 12mo 1.
 Institutionum historicarum libri in 12mo 1.
 Itinerarium Hispaniae et Lusitaniae in 12mo 1.
 Herbinii Examen terrae motus et quietis in 12mo 1.
 Aphorismi politici in 12mo 1.
 Avancini Lyrica in 12mo 1.
 Historia B[eatissim]ae Virginis Mariae in Monte Claro Częstochoviensi in
 12mo 1.
 Busenbaum Theologia moralis in 12mo 1.
 Mirei Politia Ecclesiastica in 12mo 1.
 Selectae devotiones ad Providentiam Divinam in 12mo 1.
 Szentivanyi Castigatio illusoriae concionis in 12mo 1.
 Regulae monasticae sanctorum Patrum in 12mo 1.
 Scopus Biblicus Veteris et Novi Testamenti in 12mo 1.
 Szentivanyi Dissertatio de ortu et progressu schismaticis Graeci in 12mo 1.
 Instructio de modo devote recitandi officium in 12mo 1.
 B[i]eżanowski Oraculum parthen[ium] in 12mo 1.
 Szentivanyi L[u]theranicum nunquam et [n]usquam in 12mo 1.
 Jansenii Oratio de interioris hominis reformatione in 12mo 1.
 Szentivanyi Resolutio 12 praecipuorum erroneorum dogmatum in 12mo 1.
 Ens Vitae humanae proscenium in 12mo 1.
 Nixdorff Opuscula iuridico-practica Regni Poloniae in 12mo 1.
 Kwiatkiewicz Fenix rhetorum in 12mo 1.
 Julii Caesaris Opera in 12mo 1.
 Regia institutio Jacobi Primi Regis Angliae in 12mo 1.
 Annaei Senecae Opera in 12mo 1.
 [s. 22] Dalsze książki łacińskie
 Annaei Senecae Epistolae in 12mo 1.
 Annaei Senecae Tragediae in 12mo 1.
 Fredro Selecta nationum belli et pacis in 12mo 1.
 Bidermani Acroamata academica in 12mo 1.
 Ar[ca]na politica cum conciliatione animorum in 12mo 1.
 Justini ex Zuerii recentione in 12mo 1.
 Clapmarus De arcanis rerum publicarum in 12mo 1.
 Senatoris et consilarii officium in 12mo 1.
 Dissertationes de scientia perfecti politici in 12mo 1.
 Magius de Tintinabulis in 12mo 1.
 Orationes selectae in 12mo 1.
 Strada De bello Belgico in 12mo 1.

Gui[nis]i Allocutiones gymnasticae in 12mo 1.
 Ovidii Nasonis Opera in 12mo 1.
 Ma[r]con[n]et Aulicus inculpatus in 12mo 1.
 Guicciardini Belgica federata in 12mo 1.
 Historia universalis in 12mo 1.
 A Velz De Tyran[n]orum ingenio in 12mo 1.
 Observationes politicae de Galliae motibus in 12mo 1.
 Barclai Argenis in 12mo 1.
 Saliani Enchiridium chronologicum in 12mo 1.
 Ens Epidoroium in 12mo 1.
 Waryski Ephemeris historico-politica in 12mo 1.
 Perezii Institutiones imperiales in 12mo 1.
 S[ch]onbornerii Politica in 12mo 1.
 Tympii Mensa theophilosophica in 12mo 1.
 Campanella De monarchia hispanica in 12mo 1.
 Eborensis Sententiae variae in 12mo 1.
 Justiniani Institutiones iuris civilis in 12mo 1.
 Jullii Caesaris Com[m]entaria in 12mo 1.
 Cluverii Introductio in geographiam in 12mo 1.
 [...] Opera in 12mo 1.
 Sesellii Opera de monarchia Franciae in 12mo 1.
 Aurifodina scientiarum in 12mo 1.
 Lubomirii Repertorum opuscula in 12mo 1.
 Varszevicius De legato et legatione in 12mo 1.
 Orichovii Annales in 12mo 1.
 Starovolscii Protrepticon ad Principes Christianos in 12mo 1.
 Kuszawicz Narratio legationis Zbaravianae in 12mo 1.
 Olszovii Censura cardinalium sceptri Polonici in 12mo 1.
 Flos Regnorum in 12mo 1.

[s. 23]

Książki francuskie

C[a]rte générale de la Monarchie Française in folio 1.
 Campanent de Saxe egzemplarzów in folio 2.
 Supplement á atlas historique in folio 1.
 Architecture en Allemande in folio 1.
 Raguaglio de se solenni esequ[i]e de Friderico Augusto in folio 1.
 Relatione de la statua equestre di Carolo Magno in folio 1.
 Vredemani Architectura civilis in folio 1.
 La fortificatione militare in folio 1.
 Manière de bastir P[ierr]e [Le] Muet in folio 1.

Figurae variae Craus in folio 1.
 D[e]vises pour les tapiseries in folio 1.
 Siemionowicz [Vollkom]mene Fajer Konszt in folio 1.
 Essertitio de la cavaleria in folio 1.
 Observations [...] in folio 1.
 Architectura en Al[l]emande in folio 1.
 École militari in folio 1.
 Caval[l]o frenato di Antonio Fer[r]aro in folio 1.
 Anatomia del caval[l]o in folio 1.
 Crausen H[i]storische Bilder-Bibel in folio 1.
 Traité de Paix tomów in folio 4.
 L'[honneste homme] au l'art de plaire in 4to 1.
 Les résolutions poétiques in 4to 1.
 Del Mercurio Overo tomów in 4to 3.
 Annali di Cornelio Tacito in 4to 1.
 Il [...] Aristotelico in 4to 1.
 Fabrica et uso del compasso in 4to 1.
 Opera di Bartolomeo S[c]ap[p]i in 4to 1.
 Sermon é l'occasion de la ceremonie de profession in 4to 1.
 Supplement de [la] clef au journal historique tomów in 8vo 91.
 Le veritable mentor in 8vo 1.
 Instruction á la langue françoise in 8vo 1.
 Éléments de l'histoire in 8vo 1.
 Rime de Pietro Bembo in 8vo 1.
 Considérations très utiles in 8vo 1.
 Secretaria di Ap[o]llo in 8vo 1.
 Statuats secretarius in 8vo 1.
 Raggiagli historici politici in 8vo 1.
 Argutae et facetae litterae in 8vo 1.
 L'Astrée de Messire tomów in 8vo 2.
 Fables heroiques in 8vo 1.
 L'illustre Bassa tomów in 8vo 4.
 [s. 24] Dalsze książki francuskie
 Les amours de dieux in 8vo 1.
 Memoires de Mont [...] in 8vo 1.
 Histoire de France in 8vo 1.
 De l'estat de France in 8vo 1.
 Les filles enlevées tomów in 8vo 2.
 Les epîtres dorées in 8vo 1.
 La Clytie de la cour in 8vo 1.
 Régles de la vie civile in 8vo 1.

Abrége de la vie Vincent de Paul in 8vo 1.
Recueil de diverses piéces in 12mo 1.
Psaumes de David in 12mo 1.
Deféense du coeur contre l'amour in 12mo 1.
Immitation de Jesus Christ in 12mo 1.
Pieuses reflexions de la passion in 12mo 1.
Histoire de la scission en Pologne in 12mo 1.

Książki polskie

Volumen Legum Poloniae tomów in folio 6.
Egzemplarzów dwa tomów in folio 6.
Konstytucyje koronne Kożuchowskiego in folio 1.
Konfederacyja opatowska in folio 1.
Statuta koronne Sarnickiego in folio 1.
Kronika Niesieckiego albo Herbarz tomów in folio 4.
Konstytucyje koronne Madalińskiego in folio 1.
Krótkie zebranie praw polskich in folio 1.
Hippica, to jest o koniach traktat in folio 1.
Lukan polski egzemplarzów in folio 4.
Kronika Gvagnina in folio 1.
Kronika Kromera in folio 1.
Herbarz Paprockiego tomów in folio 2.
Kronika Bielskiego in folio 1.
Historyja Telemaka in folio 1.
Monarchia turecka in folio 1.
Argenida in folio 1.
Acta interregni post mortem Sigismundi III in folio 1.
Konstytucyje sejmowe za Augusta II in folio 1.
Historyj[a] o krucjatach in folio 1.
Kronika czeska in folio 1.
Kronika całego świata in folio 1.
Architekt polski in folio 1.
Ekonomia Haura in folio 1.
Biblia polska in folio 1.
[s. 25] Dalsze książki polskie
Trybunał koronny in folio 1.
Ovidius polski in 4to 1.
Obserwacyje polityczne in 4to 1.
Złote jarzmo małżeńskie in 4to 1.
Zniesienie obrony in 4to 1.

Rozmowa Polaka z Francuzem in 4to 1.
Wojna kozacka in 4to 1.
Mówca polski in 4to 1.
Głos procesów kryminalnych na Żydach in 4to 1.
Opisanie dziejów w Anglii in 4to 1.
Dywertymet Potockiego in 4to 1.
Horacius Flaccus in 4to 1.
Alkoran Mahometanów in 4to 1.
Legacja Zbaraska do Turek in 4to 1.
Odgłos lutni na gorlickiem Helikonie in 4to 1.
Reformacja obyczajów polskich in 4to 1.
Zwierciadło Korony Polskiej in 4to 1.
Zebranie potraw in 4to 1.
Korektura prawa polskiego in 4to 1.
Klucz prognostykarski in 4to 1.
Akta [...] in 4to 1.
Opisanie świata przez Botera in 4to 1.
Dubrawski o rybach in 4to 1.
Cnoty cel in 4to 1.
Kronika pruska in 4to 1.
Skrupuł bez skrupułu in 4to 1.
Peregrynacja do Ziemi Ś[więtej] księcia Radziwiłła in 4to 1.
Legacja do Turek Chomętowskiego in 4to 1.
Chrościński, Krótki zbiór duchownych zabaw in 4to 1.
Rozmowy listowne tegoż in 4to 1.
Forteca monarchów polskich in 4to 1.
Tarcza wiary in 4to 1.
Delicje nieba i ziemi in 4to 1.
Asystencyja kaznodziejska in 4to 1.
Życie Andrzeja Kantego in 4to 1.
Traktat Samuela Rabina in 4to 1.
Żywot Pana Jezusa i Panny Maryi in 4to 1.
Compendium ksiąg różnych in 4to 1.
Panegiryki różne in 4to 1.
Dwa miecze Załuskiego in 4to 1.
Psałterz Dawidów in 4to 1.
[s. 26] Dalsze książki polskie
Żywot św. Jana Bożego in 4to 1.
Lament wschodniej cerkwi in 4to 1.
Odpowiedź na skrypt uszczypliwy in 4to 1.
Żywot św. Salomei in 4to 1.

Forteca państw i panujących in 4to 1.
Rozmyślanie o męce Jezusowej in 4to 1.
Skarb karmelitański in 4to 1.
O wiecznym błogosławieństwie in 4to 1.
Żywot św. Teresy in 4to 1.
Ezop polski przez Jabłonowskiego in 8vo 1.
Opisanie świata przez Naymańskiego in 8vo 1.
Zwierzyniec jednorożców in 8vo 1.
Opisanie kampamentu w Saxoniej in 8vo 1.
Rozmowy Artaksesa i Ewandra in 8vo 1.
Polak sensat w liście in 8vo 1.
Nowenna do św. Kajetana in 8vo 1.
Honor Najświętszej Panny Maryi in 8vo 1.
Przestrogi różne życia ludzkiego in 8vo 1.
Rozmyślanie św. Augustyna in 8vo 1.
Życie św. Fidelisa in 8vo 1.
Nowy Testament in 8vo 1.
Przybytek Trójcy Przenajświętszej in 8vo 1.
Historija Przenajświętszej Panny Częstochowskiej in 8vo 1.
Promptoarium epistolographium in 12mo 1.
Godzinki o Najświętszej Pannie in 12mo 1.
Kniżka loretańska in 12mo 1.

Z tej biblioteki niektóre książki znajdują się w Dęblinie i są w rejestrze specyfikowane⁷⁵.

Katarzyna z Zamoyskich Mniszchowa⁷⁶
P[odkomorzyna] W[ielkiego] K[siężstwa] L[itewskiego]

⁷⁵ Krótki, liczący zaledwie 20 pozycji, inwentarz książek przewiezionych do Dębłina znalazł się we wspomnianym inwentarzu pośmiertnym Jana Karola Mniszcha zob. LNBU, 141–1–117, s. 17.

⁷⁶ Katarzyna z Zamoyskich Mniszchowa (1723–1771), podkomorzyna litewska, córka ordynata Michała Zdzisława Zamoyskiego i jego drugiej żony, wojewodzianki wileńskiej Elżbiety Wiśniowieckiej, od 1741 r. żona Jana Karola Mniszcha, zob. Dymnicka-Wołoszyńska 1976, s. 454–457.

Inwentarz pałacu w Wiśniowcu z lat 1758–1764, Narodowa Biblioteka Ukrainy im. Wołodymyra I. Wernadskiego w Kijowie, fond 28, sprawa 390, k. 1–109 (NBU–K., sygn. XXVIII, spr. 390).*

[k. 1r]

Apartamenta dolne

Sala z galeriami

Niczym nie obita dębowa z sztukaterią snycerskiej roboty połączoną i w zwierciadła przyozdobiona, toż samo i galerie, w której lustr krystalowych o esach¹ 12, trzy na galeriach, zaś o esach sześciu 4, wszystkie na prętach żelaznych n[umer]o 7.

W teźże sali o esach pojedynkowych² drewnianych^a a połączanych, snycerskiej roboty, ściannych n[umer]o 12.

Stołków ordynaryjnych³ zielonym obitych sukmem do teźże sali należących 24. Wilki żelazne proste na dwa kominy par n[umer]o 2.

Kielichów wielkich szlufowanych⁴ z herbami Wiśniowieckich⁵ ks[ia]żąt 3, pomniejszych gładkich, u jednego denko stłuczone z nakrywkami dziesięć wszystkich sztuk n[umer]o 13.

Kielich wielki, na którym Bachus n[umer]o 1. – Z Laszek⁶.

Szklanek krystalowych szlufowanych z nakrywkami sześć, bez nakrywek dwie n[umer]o 8.

* Inwentarz kijowski spisany jest na kartach z 3 kolumnami, z których ostatnia przeznaczona była na dopiski i uzupełnienia. Ponieważ niektóre informacje powtarzają się zarówno w opisie, jak i w dopiskach, dla większej przejrzystości w edycji zdecydowano się oddzielić informacje zawarte w ostatniej kolumnie półpauzą.

^a W rękopisie wyraz zapisany dwukrotnie.

¹ Esy – ornamenty z drewna, metalu lub szkła w kształcie litery S, stosowane w celach zdobniczych.

² Pojedynkowy – sam jeden, pojedynczy.

³ Ordynaryjny – zwykły, zwyczajny.

⁴ Szlufowany – szlifowany.

⁵ Ród Wiśniowieckich pieczętował się herbem Korybut – w polu czerwonym złoty księżyc na opak z krzyżem z dwójnym zacząwczonym na barku i z gwiazdą w środku złotą, w klejnocie mitra książęca.

⁶ Zamek w Laszkach Murowanych (pow. starosamborski) został wzniesiony w XVI w. przez rodzinę Tarłów, od końca XVI stulecia należał do rodziny Mniszchów, wraz z małżeństwem Jadwigi Tarłówny z Jerzym Mniszchiem. Zamek był kilkakrotnie rozbudowywany i przebudowywany na początku XVII w., a następnie w połowie tego wieku, po pożarze. Ostatnia znana faza prac nad pałacem laszeckim prowadzona była już w wieku XVIII, staraniem Józefa Mniszcha, i obejmowała wzniesienie fortyfikacji i założenie rozległych ogrodów o charakterze francuskim, co można zobaczyć na planie zreprodukowanym przez Gębarowicz 1973, il. 1.

Kieliszek czerwony szklany 1. – Z Laszek.
Kieliszków krystalowych z cyframi dwa, denko u jednego stłuczone.
Butelek z białoczerwonym dwie 2. – Z Laszek.
W szafie kredensow[ej] butelek szklanych białych sztuk 40.
Butelek kwartowych zielonociemnych n[umer]o 17.
W drugiej kredensow[ej] szafie pod zamknięciem[m] jako i w pierwszej szczotek do woskowania podłogi n[umer]o 4.
Szczotek starych do zamiatania podłogi 3.
Kawałek szpaleru do kominów zakrywania 1.
Płótna do ścierania kawałków 3.
Gradus o 3 stopniach 1.
W tejże galeryi idąc po lewej ręce tafla zwierciadłowa stłuczona, gdzie stolik zwierciadłowy na nóżkach 1.

[k. 1v] Dalsze reperibilia⁷ w galeriach.
Gierydonów⁸ orzechowych sztuk n[umer]o 2.
Krzesel do modlenia się skórą czerwoną obite n[umer]o 2. – Z Laszek. <Taksa f[lorenów]⁹ 270>
Ołtarzyk ś[wię]tego Jana Nepomucena¹⁰, szafa do tegoż ołtarzyka okuwana bez zamknięcia 1. <Przedany Jmci P. Kosseckiemu¹¹ 1764>

Przedpokój pierwszy po prawej stronie

w którym obicie burkatelowe¹² karmazynowe bretów¹³ n[umer]o 28.
Lustr na ścianach o jednym esie blaszanych pobielanych n[umer]o 12. <Przedane>
Firanki u dwóch okien płócienne, podwójne, zasuwane na prętach żelaznych o dwóch bretach n[umer]o 4. – Z Laszek. <do Warszawy>¹⁴

⁷ Reperibilia - rzeczy znajdujące się [w galeriach].

⁸ Gierydon, właśc. girydon, gerydon (fr. *guéridon*) – wysoka trójnożna podstawa, niewielki krągły stolik na trójnożnej podstawie.

⁹ Floren (złoty polski) = 30 gr.

¹⁰ Jan Nepomucen (ok. 1350–1393), święty, męczennik, kanonik praski.

¹¹ Znana jest rodzina Kosseckich herbu Rawicz, nie wiadomo, o którego jej przedstawiciela tutaj chodzi.

¹² Burkatela, brokatela – gruba, wzorzysta tkanina półjedwabna, czasem lniana.

¹³ Bret, bryt – pas tkaniny.

¹⁴ W Warszawie funkcjonowały dwa pałace Mniszchów. Pierwszy, przy ul. Senatorskiej, został zbudowany w latach 1716–1719 przez Burcharda Christopha von Münnicha dla marszałka wielkiego koronnego Józefa Wandalina Mniszcha, po czym odziedziczył go Jan Karol. Drugi pałac, na ul. Miodowej, w połowie XVIII stulecia należał do jego brata – Jerzego Augusta Mniszcha. W 1757 r. Jerzy August dokonał zamiany na posiadłość Jana Karola Mniszcha przy ul. Senatorskiej. Jan Karol przebudował pałac; przy fabryce pracował Jakub Fontana. Drugi

Stołków laszeckich starą skórą obitych 5. – Z Laszek. <połamane>
Lanszaftów nad drzwiami n[umer]o 2.
Obraz malowania włoskiego na desce ułożenia do grobu Pana Jezusa w ramach pozłacanych n[umer]o 1.
Obraz takiegoż malowania Narodzenia Ch[ry]stusa Pana, w ramach pozłacanych 1.
Obraz Najświęt[szej]a Panna piastująca P[an]a Jezusa, w ramach złotych 1. – Z Laszek.
Obraz św. Franciszka Serafickiego¹⁵, w ramach złotych 1.
Bilar¹⁶ sukmem zielonym obity z kapą płócienną białą, do którego mas¹⁷ trzy, kijów 3, gałek kościanych 2, sztuka n[umer]o 1.
Krzeseł dębowych zielonych sukmem obitych 12.

[k. 2r] Dalsze reperibilia w apartamentach dolnych po prawej stronie.

Przedpokój drugi

w którym obicie adamaszkowe¹⁸ karmazynowe, nakoło listwy drewniane pozłacane bretów n[umer]o 28. <Przedane>
Lustr zwierciadłowych na ścianach o jednym esie 6. – Z Laszek. <Przedane Jm P. Beynerowi>
Biuro orzechowe fornerowane z zwierciadłami n[umer]o 1.
Zegar stojący w szafie fornerowanej n[umer]o 1.
Firanki u dwóch okien płócienne o dwóch bretach, podwójnie zasuwane, na prętach żelaznych n[umer]o 4. – Z Laszek. <Do Warszawy>
Wilków¹⁹ na komin para n[umer]o 1.
Portret wielki nad kominem króla Michała²⁰, ramy drewniane pozłacane n[umer]o 1.

.....
pałac przy ul. Senatorskiej miał również zostać przebudowany przez tego architekta (w literaturze pojawia się informacja, że przed 1762 r. pałac przebudowano według projektu Pierre'a Ricauda de Tirregaille'a). W XIX w. należał do rodziny Potockich, a następnie znajdowała się w nim sala koncertowa. W 1829 r. został gruntownie przebudowany przez Adolfa Schucha. Bardzo dziękujemy za informacje udzielone przez Panią Alinę Barczyk, która podzieliła się z nami swymi nieopublikowanymi jeszcze artykułami (Barczyk 2016a; 2016b), oraz przez Pana dra hab. Jakuba Sitę.

¹⁵ Franciszek z Asyżu (1181–1226), święty, założyciel zakonu franciszkanów.

¹⁶ Bilar – bilard.

¹⁷ Masa – kij bilardowy z osadzoną na cieńszym końcu szeroką kolbą ułatwiającą trafianie w bilę.

¹⁸ Adamaszek – tkanina dwustronna, pojedyncza, zwykle jednobarwna, z jedwabiu, lnu lub wełny.

¹⁹ Wilk – stojak służący do przechowywania drewna na opał.

²⁰ Michał Korybut Wiśniowiecki (1640–1673), syn wojewody ruskiego księcia Jeremiego Wiśniowieckiego i Gryzeldy Zamoyskiej, król Polski i wielki książę litewski od 1669 r.

Portret [księ]cia Wiszniowieckiego w[o]jewo]dy bełskiego²¹ w ramach połączonych n[umer]o 1.

Portret [księ]cia Janusza Wiszniowie[ckiego] krajcz[ego] kor[onnego]²² za szkłem w ramach owalnych połączonych 1.

Portret J.W. Stanisława Mniszcha²³ starost[y] 1. <Posłać>

Lanszaftów nad drzwiami w ramach połączonych n[umer]o 4.

Porter dwie sukienne w środku zielone ciemno sukno, a z brzegu szare, z cyfrą²⁴ śp. J.W. [księ]cia Jmci Wiszniowieckiego, z mitrą, na żelaznym pręcie n[umer]o 2. <Przedane>

Pokój bokowy

w którym obicie adamaszkowe karmazynowe, nakoło listwy drewniane połączone bretów n[umer]o 33. <Przedane>

Lustr zwierciadłowych o 3 esach miedzianych, pobielanych, na ścianie wiszących n[umer]o 4. – Z Warszawy.

Zwierciadeł w ramach snycerskiej roboty pozłocistych wiszących nad stolikami n[umer]o 2. – Z Laszek.

Firanki u dwóch okien płócienne dwie bretowe podwójne, zasuwane, na prętach żelaznych 4. – Z Laszek. <Do Warszawy>

[k. 2v] Dalsze reperibilia pokoju boko[wego].

Obraz szpalerowy wyrażający zdjęcie z krzyża P[an]a Jezusa, ramy drewniane pozłociste n[umer]o 1.

Krucyfiks alabastrowy na postumencie marmurowym, przy tymże po bokach św. Józef i Najświęt[sza] także alabastrowe na postumentach marmurowych na kamieniu, sztuk n[umer]o 3.

Nad tymże kominiem portret ks[ię]cia Wiszniowieckiego w[o]jewo]dy bełskie-

²¹ Konstanty Krzysztof Wiśniowiecki (1635–1686), syn Janusza i Katarzyny Eugenii z Tyszkiewiczów, wojewoda braclawski i od 1678 r. wojewoda bełski. Z małżeństwa z pierwszą żoną, Urszulą Teresą Mniszchówną, miał jedyną córkę, Franciszkę Ludwikę, żonę Mikołaja Tarły. Z drugą żoną, podstolanką lwowską Anną Chodorowską, doczekał się dwóch synów – Janusza Antoniego i Michała Serwacego Wiśniowieckich. Jego poprzednikiem na urzędzie wojewody bełskiego w latach 1660–1678 był również przedstawiciel rodziny Wiśniowieckich – książę Dymitr Jerzy Wiśniowiecki (1631–1682). W latach 1636–1638 wojewodą bełskim był Konstanty Wiśniowiecki (1564–1641).

²² Przepuszczalnie pomyłka osoby spisującej inwentarz, książę Janusz Wiśniowiecki (1599–1636), syn Konstantego i Anny Zahorowskiej, nie pełnił funkcji krajczego koronnego, w latach 1633–1637 był koniuszym koronnym.

²³ Najprawdopodobniej Stanisław Mniszech (1580–1644), starosta lwowski i sanocki, syn wojewody sandomierskiego Jerzego i Jadwigi z Tartów.

²⁴ Cyfra – tutaj: inicjały, monogram.

go²⁵ n[umer]o 1. Na kominie zaś tafel zwierciadłowych dwie n[umer]o 2. Stolików do kart rozkładanych fornerowanych suknem zielonym wybitych 2. Kanapa z materiałem i dwoma wałami adamaszku karmazynowego, nadpsuta n[umer]o 1, do niej płócienny biały pokrowiec. – Z Jaworowa²⁶. Łóżko tureckie adamaszkowe karmazynowe, to jest kotarka, firanki, płotki²⁷ górne galonem²⁸ złotym szamerowane²⁹, kołdra także. Samo zaś łóżko drewniane malowane z ceratami snycerskiej roboty pozłocistymi na szrubach żelaznych czterech, do tegoż łóżka materaców drelichowych³⁰ w paski czerwonych dwa i siennik. Jeden materac nadpsuty z dwoma walikami takiemi 1. – Adamaszek z Warszawy i galon 1753, a łóżko tu robione. <Przedano. Siennik do Warszawy pro P. Iwanickiego> Landszaftów nad oknami n[umer]o 2. Landszaftów w ramach połączanych snycerskiej roboty 2. Landszaftka rysowana przez Thau³¹ za szkłem w ramie n[umer]o 1. Stolik dębowy woskowany samą skórą obity n[umer]o 1. <Odesłać> Statua ś[więtego] Michała³² na postumencie czarno z białym n[umer]o 1. Statuy drewniane ś[więtego] Ignacego, Ksawerego, Jana Nepomucena, Sebastiana na postumencikach n[umer]o 4. Map trzy, na których wojska polskie, saskie i pruskie, niewielkich 3. – Z Jaworowa. Planta³³ dla generałów 1. – Z Jaworowa. Sznurów włóczkowych do dzwonek, jeden przy kominie, drugi przy łóżku n[umer]o 2.

[k. 3r] Dalsze reperibilia w pokoju bokuwym po prawej stronie. Stołków dębowych włóczką żółtą albo burkatelą w kratkę robioną z materacykami takiemiż, płócienne do nich pokrowce 5. Z Jaworowa drzewo a fl[o-renów]. 4.

²⁵ Zob. przyp. 22, s. 79.

²⁶ Jaworów – miasto leżące nad rzeką Szkło, ok. 50 km na płn. zach. od Lwowa, wchodziło w skład dóbr Sobieskich, mieścił się tam drewniany królewski pałac, rozebrany w XVIII w., oraz dworek myśliwski Sobieskich. Dobra jaworowskie należały do Sobieskich do 1716 r., następnie starostwo jaworowskie przeszło w ręce Mniszchów, starostą jaworowskim był właściciel Wiśniowca, Jan Karol Mniszech. Zob. LNBU, 141–1–121.

²⁷ Płot, płotek – zasłona łóżka z baldachimem, wykonana z ozdobnej tkaniny, czasem upięta na drewnianej ramie.

²⁸ Galon – wyrób pasamoniczy w formie gładko lub wzorzystej tkaney taśmy wykonanej z nitok jedwabnych, bawełnianych i metalowych.

²⁹ Szamerowanie – upiększanie ozdobami pasmanteryjnymi.

³⁰ Drelich – mocna i gesta tkanina różnej grubości, lniana, konopna, bawełniana.

³¹ Być może chodzi tu o nauczyciela rysunku Stanisława Augusta Poniatowskiego Jeana-Luca Toux de Salvatre (Manikowska 2007, s. 233).

³² Patron właściciela Wiśniowca, księcia Michała Serwacego Wiśniowieckiego.

³³ Planta – plan.

Wilków podwójnych z gałkami mosiężnymi pobielonymi, na komin para 1. – Z Warszawy.

Tamże do komina szczepce, pogrzebaczka i szczotka z gałkami także podzielonymi sztuk 3. – Z Warszawy.

Skrzynia biało malowana na drewna n[umer]o 1. – Z Laszek.

Mieszek do dmuchania ognia n[umer]o 1. – Z Warszawy 1754.

Garderobka

niczym nie obita, w której stół roboty stolarskiej z szlafbankiem³⁴ n[umer]o 1. Stolec nocny drewniany z materacem drelichowym z kapą płócienną z sz[w]abskiego płótna³⁵ z falbanami 1.

[k. 3v]

Gabinet

w którym obicia adamaszkowego karmazynowego, wkoło listwy pozłacane bretów n[umer]o 16. <Przedano>

Luster zwierciadłowych o jednym esie, krzyształowych, na ścianę n[umer]o 5. – Z Laszek.

Zwierciadło wiszące duże, sztuczek³⁶ w nim nie staje cztery, u wierzchu flores nadtluczony, w ramach także zwierciadłowych n[umer]o 1.

Stolik rozkładany aksamitem czarnym po połowie wybity, z dwoma z wierzchu schowaniami, w jednym kałamarzyk, piasecznica i na pióra schowanie mosiężne, i u boku z szufladami wysuwanymi trzema, fornerowaną robotą robiony n[umer]o 1. – Z Warszawy.

Stolik orzechowy z brzegów fornerowany, z herbem i cyframi J.W. książąt Radziwiłłów³⁷ n[umer]o 1.

Firanki płócienne podwójne u dwóch okien, na żelaznym pręcie, zasuwane 4. – Z Laszek.

Nad kominem osób gipsowych dwie cesarzów rzymskich z drzewa sncyerską robotą rżniętych, pozłacanych, na [k. 4r] postumencikach czarnych dwanaście. Murzynów z Warszawy przywiezionych in Anno 1751, kamiennych, na po-

³⁴ Szlafbank – rozkładana ława z oparciem i poręczami, w dzień mebel pełnił funkcję ławy, w nocy mógł służyć do spania.

³⁵ Szwabskie płótno – tkaniny importowane do Rzeczypospolitej z Niemiec.

³⁶ Sztuczka – ozdoba wykonana ze złota lub srebra, wysadzana drogimi kamieniami.

³⁷ W 1730 r. żoną Michała Serwacego Wiśniowieckiego została Tekla Róża Radziwiłłówna (1703–1747), córka Karola Stanisława Radziwiłła i Anny z Sanguszków. Było to jej drugie małżeństwo, pierwszym mężem był zmarły w 1728 r. Jakub Flemming, po śmierci Wiśniowieckiego w 1745 r. poślubiła wojewodę podlaskiego Michała Antoniego Sapiechę.

stumencikach drewnianych cztery, 4. – Z Warszawy 1751.
 Waz wielkich i małych farfurowych³⁸ ordynaryjnych na tymże kominie nastawionych sztuk różnych siedmnaście n[umer]o 17.
 Lanszaftów nad drzwiami, oknami i nad piecykiem saskim n[umer]o 5.
 Filiżanek białych wyzłacanych z kwiatami czerwonymi, z tych jedna miseczka nadstłuczona i klejona, par sześć n[umer]o 6. – Z Laszek.
 Kubków do cykulaty³⁹ takiegoż gatunku pięć sztuk n[umer]o 5. – Z Laszek.
 Osóbek białych farfurkowych dwie n[umer]o 2. – Z Laszek.
 Imbryczek wyzłacany farfurowy w kwiaty czerwone 1. – Z Laszek.
 Dzbanuszek farfurowy poślacany z kwiatami czerwonymi, z przykrywką innego gatunku jeden n[umer]o 1. – Z Laszek.
 Przykrywka jedna takiegoż gatunku n[umer]o 1. – Z Laszek.
 Stolik składany orzechowy fornerowany sukmem zielonym wybity z szufladą n[umer]o 1.
 Wilków pojedynkowych żelaznych z gałkami mosiężnymi na komin para jedna n[umer]o 1. – Z Warszawy.
 Szczepce, pogrzebaczka i łopatka z takiemiż gałkami sztuk trzy n[umer]o 3. – Z Warszawy.
 Statuy predykantów luterskich, jedna Lutra Marcina⁴⁰, kościane, a druga Kalwina⁴¹ n[umer]o 2.
 Statuy na postumentach wygr[y]wające na instrumentach dwie 2.
 Statua Neptuna z drzewa na postumencie jedna n[umer]o 1.
 Laska drewniana z haczkami do otwierania firanek jedna 1.

[k. 4v] Dalsze opisanie mebli w apartamentach dolnych po prawej stronie.

Pokój alkowy

w którym obicia w środku, aksamit karmazynowy galonem pojedynkowym wąskim złotem szamerowany, po bokach brety materyi perskiej bogatej w kwiaty różnego koloru idą nakoło listwy drewniane poślacane, bretów u dołu rachując n[umer]o 43. – Perska materyja i galony z Warszawy.

Łóżko chińskie ponsowe paradne, to jest kotarka, środek cały morowy⁴² zielony, jedwabiami różnego koloru w figury i osoby chińskie wyszywane, baldachim zewnątrz tak i z zwierzchu, i u dołu paski ponsowe materyjalne,

³⁸ Farfura – fajans.

³⁹ Cykulata – czekolada.

⁴⁰ Marcin Luter (1483–1546), teolog, niemiecki reformator religijny, współtwórca luteranizmu.

⁴¹ Jan Kalwin (1509–1564), kaznodzieja, francuski teolog protestancki.

⁴² Mora – gładka jedwabna tkanina jednobarwna mająca nieregularne smugi.

oparcia i zasłony kitajką⁴³ zieloną podszyte, całe galonikiem nakoło wąskim złotym szamerowane, w głowach cyfra takąż galonkiem wyszywana, jedno n[umer]o 1. – ^aZ Warszawy 1754^a. <Do Warszawy wzięto>
Firanki kitajkowe zielone w Bretów dwanaście, nad baldachimem po wszystkich czterech rogach wazy galonkiem wąskim szamerowane. – ^bZ Warszawy^b
Krzesel snycerskiej roboty wyzłacanych materyją perską bogatą ze złotem w kwiaty różnego koloru obitych, z kapami płóciennymi czerwonymi n[umer]o 10. – Drzewo tutejsze. Materyja z Warszawy. <Materyja z nich przedana>
Kanapa takąż z kapą n[umer]o 1. <Także przedana>.
Stolik mozaikowy oleskiej roboty, na nogach dębowych perłowo malowanych 1. – Blata tu kupiona 1751.

[k. 5r] Dalsze opisanie mebli w apartamentach dolnych po prawej stronie.
Item⁴⁴ stolików dębowych rozkładanych suknem zielonym wybitych z szufladami wysuwanymi n[umer]o 2. – Z Laszek.
Lustr zwierciadłowych o trzech esach pobielanych na ścianach n[umer]o 8. – Z Warszawy.
Zwierciadło wielkie okrągłe w ramach drewnianych połączanych n[umer]o 1. – Z Laszek.
Zegar paryski wielki z tarczą białą szmelcowaną⁴⁵ z postumentem na ścianie n[umer]o 1. – Z Warszawy.
Firanki po półtora bryta muślinowe⁴⁶ u 3 okien podwójne, zasuwane, na prętach żelaznych n[umer]o 8. – Tu sprawione 1754.
Lanszajtów nad drzwiami n[umer]o 3.
Trymo⁴⁷ nad kominem zwierciadłowe w tafel dziesięć jedno n[umer]o 1.
Na komin wilki podwójne, z przodu postumenci mosiężne z gałkami pobielonymi, do tegoż mieszek, szczepce, który mieszek bez rurki, łopatka, po grzebaczka i szczotka, takóż z gałkami pobielanymi sztuk pięć n[umer]o 5. – Z Warszawy.
Stolików orzechowo fornerowanych suknem zielonym wybitych kątowych n[umer]o 2.
Sznur włóczkowy czerwony od dzwonka, przy kominie 1.
Laska drewniana z haczkem żelaznym do zasuwania firanek n[umer]o 1.

^{a-a} Tekst wykreślony, dopisek: Moje.

^{b-b} Tekst wykreślony, dopisek: Moje.

⁴³ Kitajka – cienka, dość gęsta tkanina jedwabna o splocie płóciennym, jednobarwna lub mieniąca się, najprostsza i najtańsza z tkanin jedwabnych.

⁴⁴ Item – także, również.

⁴⁵ Szmelcowany – emaliowany.

⁴⁶ Muślin – bardzo cienka, rzadka, delikatna tkanina bawełniana o splocie płóciennym, zwykle gładka.

⁴⁷ Trymo, tremo – wysokie lustro, często sięgające od sufitu do podłogi.

Lamperie i boazerie perłowe ze złotem około dołu.
Skrzynia na drewnka białą malowana 1.

[k. 5v] Dalsze opisanie mebli w apartamentach dolnych po prawej stronie.

Gabinet

w którym obicie szagrynowe⁴⁸ karmazynowe, kwiaty różnego koloru malowane bretów n[umer]o 14. – Materyja z Warszawy.
Luster zwierciadłowych podługowatych o jednym esie, prencmetalowych⁴⁹ żółtym na ścianie 5.
Szafek orzechowych fornerowanych na trzech nogach [ze] zwierciadłami, pokątnych n[umer]o 2.
Stółków snyerskiej roboty perłowo malowanych ze złotem adamaszkiem karmazynowym obitych, drzewo tutejsze n[umer]o 6. – Adamaszek z Opola⁵⁰.
Kanapa także jedna, drzewo tutejsze n[umer]o 1. – Item z Opola.
Firanki muslinowe u dwóch okien podwójnych o półtorej poły, na prętach żelaznych, zasuwane n[umer]o 4. – Tu sprawione 1754.
Lanszaftów nad drzwiami i oknami n[umer]o 4.
Sznur włóczkowy czerwony do dzwonka 1.
Na szafkach wżwyż wyrażonych osób gipsowych dwie n[umer]o 2.

[k. 6r]

Pokój sypialny

w którym obicie adamaszkowe karmazynowe, wkoło listwy drewniane pozłacane w wielkie kwiaty, po J.W. Tarle⁵¹ z Opola bretów dwadzieścia cztery 24. – Z Opola. <Przedano>
W nisie⁵² z mniejszymi kwiatami obicia po J.W. Tarle z Opola także, które u dołu wiszniowieckim <obiciem> nadstawione, bretów n[umer]o 6. – Z Opola. <Przedano>

⁴⁸ Szagryn (fr. *chagrin*) – lekka tkanina jedwabna o wypukłej fakturze naśladowującej groszkowanie skóry z grzbietu osła lub kozła, jednobarwna lub wzorzysta.

⁴⁹ Prenmetal, pryncmetal – stop metali w kolorze białym lub żółtym, mieszanina miedzi z czwartą częścią cynku (niem. *prinzmetall*).

⁵⁰ Opole Lubelskie – miasto od początku XVIII w. należało do rodziny Tarłów. Podstawowe dane historyczne zob. Mącik 2009, s. 163–179 (tamże wcześniejsza literatura).

⁵¹ Najprawdopodobniej wspomniana osoba to Jan Tarło (1684–1750), syn wojewody lubelskiego Stanisława i jego drugiej żony, Teresy Dunin-Borkowskiej, wojewoda sandomierski od 1736 r., wojewoda lubelski (1719–1736), właściciel Opola Lubelskiego.

⁵² Nisa – nisza.

Tamże takiegoż adamaszkowego obicia karmazynowego wiszniowieckiego w kwiaty średnie, z którego płotki tak u góry, jako też i sklepienie całe obite, oprócz bretów jednostajnych⁵³, cztery n[umer]o 4. – Z Opolą. <Przedano> Łóżko w nisie drewniane na kółkach drewnianych, blejtramy w górze adamaszkiem karmazynowym przy głowie i w nogach adamaszkiem wiszniowieckim powlekane, płotki także takie około łóżka 1. <Przedano> Kołdra na jedną osobę takąż i wał wełną wytkany. Firanek do zasuwania dwóch okien i firanek, czyli porter do zasuwania łóżka w nisie, sześć, każda firanka we dwa brety adamaszku karmazynowego tarłowskiego sztuk bretów 12. – Z Opolą. <Przedano> Firanek w trzecim oknie adamaszkowych karmazynowych od komina o dwóch bretach dwie, bretów 4. – Ten adamaszek wiszniowiecki. <Przedano>

[k. 6v] Dalsze opisanie mebli w apartamentach dolnych.

Firanek płóciennych do zasuwania okien trzech, każda firanka we dwie poły na prętach żelaznych krótszych od firanek adamaszkowych łokciem sztuk sześć n[umer]o 6. – Z Laszek. <Do Warszawy>

Zegar paryski z tarczą białą szmelcowaną w mosiężnej szafie okrągłej wraz z postumentem 1. – Z Warszawy. <Darowany Jmci P. Gawrońskiemu>

Taboretów dębowych w środku krzyżowej roboty, żółto z czerwonym robioną obitych, a po bokach aksamitem obkładanych dwa n[umer]o 2.

Stolik na nogach krzyżowych stolarskiej roboty jeden n[umer]o 1.

Na tenże stolik dywanik różowy perskiej roboty z jedwabiu n[umer]o 1. <Przedany>

Globusów w szafie za szkłem matematycznych dwa n[umer]o 2. – Z Paryża.

Sfera cyrkuli i obroty niebieskie reprezentująca jedna tamże n[umer]o 1. – Z Warszawy.

Lanszaftów nad oknami, drzwiami i piecem wielkich, lanszafcików małych za szkłem dwa rękami J.W. starostów⁵⁴ i trzeci P. de Thou, sztuk ośm n[umer]o 8.

Biura alias kantony orzechowe fornerowane z antabami mosiężnymi dwie 2. – Z Warszawy 1753. <Taksa fl[orenów]. 216>

Stolików mozaikowych oleskiej roboty na nogach perłowo malowanych dwa n[umer]o 2. – Tu blaty kupione.

Krzeselko małe z poręczami, adamaszkiem karmazynowym wybite jedno n[umer]o 1. – Drzewo samo z Warszawy.

⁵³ Jednostajny – taki sam, równy.

⁵⁴ Jan Karol Mniszech (1716–1759), syn Józefa i Konstancji z Tarłów, podkomorzy wielki litewski w latach 1742–1759, w małżeństwie z Katarzyną z Zamoyskich miał 3 synów: Józef Jan Tadeusz Wandalin Mniszech (zm. 1797) był m.in. starostą sanockim i szczurowieckim, Michał Jerzy Wandalin był m.in. starostą lubelskim i jaworowskim, ks. Stanisław Jerzy Wandalin Mniszech (zm. 1806) był kanonikiem przemyskim i chorążym wielkim koronnym; zob. Dymnicka-Wołoszyńska, Wołoszyński 1976, s. 478–480; Rosner 1976, s. 480–484.

Zwierciadło na kominie w ramach połączonych we dwie fafle n[umer]o 1.
Na kominie osób drewnianych snycerskiej roboty na postumentach czarnych sześć n[umer]o 6.
Wazek szklanych białych na tymże kominie trzy n[umer]o 3.
Wazek białych w kwiaty czerwono-błękitne na kominie trzy n[umer]o 3.
Wilków żelaznych pojedynkowych para 1. – Z Warszawy.

[k. 7r] Do tegoż komina pogrzebaczka, łopatką, szczepce z gałkami mosiężnymi sztuk ze wszystkim cztery n[umer]o 4. – Z Warszawy.
Sansakierka⁵⁵ do nóg materyją alias plisią⁵⁶ karmazynową złotem pokryta, wkoło z galonkiem złotem obita, zewnątrz niedźwiadkami n[umer]o 1. – Z Warszawy.
Sznurów włóczkowych czerwonych do dzwonek dwa n[umer]o 2.
Zegar angielski stołowy w szafie czarno fornerowanej antaba mosiężna na wierzchu jeden n[umer]o 1. – Z Warszawy.
Kanapa, to jest drzewo same dębowe, z Komarna⁵⁷, tu perłowo malowana adamaszkim karmazynowym obita z materacami dwoma i walikami takimiż 2, 1. – Z Komarna drzewo.

Pokoik przechodni z alkowej po prawej stronie

w którym obicia płócienne malowane żółte w deseń kolorowy bretów n[umer]o 16. <Przedane>
Lustr ścian[n]ych o jednym esie blaszanych trzy n[umer]o 3. <Przedane>
Obicia jako wyż[e] nad drzwiami i oknem płóciennego w deseń kolorowy krótkich i dłuższych n[umer]o 6. <Przedano>
Firanki u okna podwójne we dwie poły płócienne dwie n[umer]o 2. – Z Laszek. <Do Warszawy>

[k. 7v] Sionka mała

w której obicia płóciennego pstrego czerwono z białym w kawałeczki małe bretów ośmnaście wraz złączywszy z tym, co nad drzwiami i oknem, n[umer]o 18. <Przedano>
Skrzynia drewniana na drewka n[umer]o 1. – Z Laszek. <Przedano>

⁵⁵ Termin niewyjaśniony.

⁵⁶ Plisia, plusza – tkanina półwełniana o bawełnianej lub jedwabnej osnowie.

⁵⁷ Komarno – miejscowość położna 15 km na pld. wsch. od Rudek, nad rzeką Wereszycą, od XVI w. własność Ostrorogów, następnie w XVIII stuleciu rodzin Wiśniowieckich i Ogińskich.

Gabinecik maleńki z pokoju sypialnego

w którym obicia adamaszkowego karmazynowego po J.W. Tarle z Opolą pięć, a po J.O. ksi[ę]ciu Jmci Wiszniowieckim w drobniejsze kwiaty ośm, wynosi bretów wszystkich trzynaście n[umer]o 13. – Z Opoli. 5 tylko. <Przedano> Firanki płótna ołędzkiego do jednego okna o dwóch bretach na pręcie żelaznym sztuk dwie n[umer]o 2. – Z Laszek. <Do Warszawy> Stolik mozaikowy oleskiej roboty na nogach perłowych malowanych formą krzeselkową, robiony, blata tu kupiono n[umer]o 1. – Tu kupiono blata. Kanapa angielska trzcina wpleciona, snycerskiej roboty, na kółczkach mosiężnych, do której materaców adamaszkowych [k. 8r] dwa i walik także, sztuk wszystkich trzy, materja stąd n[umer]o 3. – Z Warszawy 1751. Szafek kątowych lakierowanych chińsko na czarnym dwie w żółte kolory z złotem dwie n[umer]o 2. – Z Warszawy. Snur do dzwonka czerwony jeden n[umer]o 1.

Garderoba nowa

w której obicia płóciennego złotego w deseń kolorowy bretów dwanaście n[umer]o 12. Obicia takiegoż nad drzwiami i oknami kawałków większych i mniejszych n[umer]o 7. Firanek płóciennych do okien o dwóch bretach dwie n[umer]o 2. – Z Laszek. <Do Warszawy> Szafa kąтова czerwono malowana, zbledniała farba, z zamkiem i kluczem jedna n[umer]o 1. – Z Laszek. Stół stolarskiej roboty sukniem zielonym obity do sukien składania i z wierzchu sukniem przykryty n[umer]o 1. Bida paryska czerwona skórą obita, w której naczynie farfurowe n[umer]o 1. – Z Warszawy. <Taksa fl[orenow] 24> Sedes nocny drewniany z materacykami drelichowymi z pokrowczykami muślinowymi, do którego wewnątrz cynowe naczynie n[umer]o 1. – Tu robione drzewo. Lustrów blaszanych na ścianę dwie n[umer]o 2. <Przedano>

[k. 8v]

Pokój pań wyższego fraucymeru

w którym obicia płóciennego złotego malowanego w deseń kolorowy bretów n[umer]o 15. Nad drzwiami i oknem tudzież piecem kawałków mniejszych i większych n[umer]o 6.

Szafka kątowa czerwono malowana z zamkiem i z kluczem jedna n[umer]o 1. – Z Laszek.

Szafa orzechowo fornerowana mozaikową robotą kamieniem w ptaszki różnego koloru, w której jednej nie stanie szuflady n[umer]o 1. – Z Warszawy.
<Darowana Jm P. Beynerowi>

Stołków angielskich suknem zielonym wybitych, między którymi dwa nieco nadrujnowane, trzy n[umer]o 3.

Portret J.W. k[się]cia Jmci Wiszniowieckiego, nad kominem jeden n[umer]o 1. – Z Laszek.

Portret nad drzwiami J.W. Wielhorskiego⁵⁸ za szkłem jeden suchymi malowanymi farbami n[umer]o 1. – Z Warszawy.

[k. 9r] Wilki żelazne pojedynkowe proste jedne n[umer]o 1
Skrzynia drewniana malowana jedna n[umer]o 1.

Sionka z tegoż pokoju ku skarbowi idąca

w której obicia żadnego nie masz, portret wielki na blejtramie JP. książąt Wiszniowieckich Tyszkiewiczowej⁵⁹ wojewodziny mściś[awsk]iej nad drzwiami n[umer]o 1.

Obraz św. Maryi Egipcjanki jeden n[umer]o 1.

Genealogie domu Sapiechów na papierze wielkim dwie, 2. – Z Laszek.

Batalia stara na papierze nad Dniestrem z Turkami jedna n[umer]o 1. – Z Laszek.

Architektura malowana na papierze 1.

Stolik do grania w karty stolarskiej roboty n[umer]o 1.

Stolik przy oknie prostej stolarskiej roboty n[umer]o 1.

[k. 9v] Kuchenka dla kaffy gotowania

w której znajduje się szafa w swojej dobrej sytuacji.

Półki wkoło porządne z tarcic dawane, stolarskiej roboty.

Drabinka do tychże szafek o kilkunastu stopniach z tarcic dawanych.

⁵⁸ Oboźny wielki koronny Michał Wielhorski (1728–1794) w 1754 r. poślubił Elżbietę Ogińską, córkę Józefa i Anny z Wiśniowieckich, wnuczkę Michała Serwacego Wiśniowieckiego.

⁵⁹ Zofia Tyszkiewiczowa (zm. ok. 1613), córka kasztelana braclawskiego i kijowskiego Michała Wiśniowieckiego i Halszki Zenowiczówny, w 1594 r. została żoną Ostafiego (Eustachego) Tyszkiewicza, który w 1611 r. uzyskał urząd wojewody mściślawskiego, w 1615 r. został wojewodą brzeskim.

[k. 10r]

Pokój panieński

w którym obicia plisiove żółte Bretów 29½. <Darowana Jmci Panu Kossec-kiemu>

Szafa orzechowo fornerowana z antabami mosiężnymi z zamkami i kluczy-kiem jednym, stoliczek obkładany sukniem zielonym wybity, jedna z Laszek n[umer]o 1. – Z Laszek.

Kitajkowe zielone firanki spuszczone po półtrzecia⁶⁰ breta fit⁶¹ Bret[ów] 5. – Z Warszawy. <Przedano>

Stół sukniem wkoło zielonym z wierzchu płótnem woskowanym zielonym obitych dwa n[umer]o 2. – Z Laszek.

Stół pomniejszych roboty stolarskiej pod oknami dwa n[umer]o 2.

Krzesel pliszą wybitych nadrujnowanych ośm n[umer]o 8. <Połamane>

Portret J.P. [księ]cia Wiszniowieckiego 1.

Portret matki⁶² tegoż [księ]cia jeden n[umer]o 1.

Portretów dam nad oknami n[umer]o 2.

Wilków pojedynkowych para jedna n[umer]o 1.

Skrzynia drewniana niebiesko malowana na drwa jedna n[umer]o 1.

[k. 10v] Dalsze opisanie w apartamentach dolnych po prawej stronie.

Apteczka

w której tylko stoły wielkie i półki w koło.

Na szafach postumentów szklanych do cukierni szkła ordynaryjnego zielo-nego sztuk sto pięćdziesiąt i pięć n[umer]o 155.

Postumentów szkła białego wielkich i małych sztuk czternaście n[umer]o 14.

Wasków drewnianych malowanych n[umer]o 7.

Stół roboty stolarskiej na składanych nogach jeden n[umer]o 1.

Farby żółtej zawinięt[ej] w papier granatowy z kilkanaście funtów.

Obraz nad drzwiami błogosł[awionego] Lancycego⁶³ jezuita 1.

Portret damy jakiś 1.

⁶⁰ Półtrzecia – dwa i pół.

⁶¹ Fit – czyni.

⁶² Najprawdopodobniej chodzi tu o matkę ostatniego właściciela Wiśniowca z rodu Wiśniowieckich, Michała Serwacego. Był on synem Konstantego Krzysztofa Wiśniowieckiego i jego drugiej żony, podstolanki lwowskiej Anny Chodorowskiej. Po śmierci męża w 1689 r. Anna wyszła za mąż za wdowca, marszałka wielkiego litewskiego Jana Karola Dolskiego.

⁶³ Mikołaj Łęczycki (Nicolaus Lancicius, 1574–1653), jezuita, mistyk, teolog, pisarz.

[k. 11r] Dalsze opisanie mebli w apartamentach dolnych po prawej stronie^a.

[k. 11v] Dalsze opisanie skarbcu wiśniow[ieckiego].

Skarbiec

niczym nie obity.

Skrzynia pierwsza sub litera A

w której spada króla Michała żelazna filgranowa jedna n[umer]o 1.

Laska z gałką diamentową sadzona, w której trzech diamentów nie staje, z herbem króla Jana⁶⁴ i antałą złotą w pokrowcu drewnianym n[umer]o 1. <Przedano>

Laska z trzciny w kolanka krótkie z kilofem samym rogowym złotem nabijanym w pokrowcu startym 1.

Lampart towarzyski⁶⁵ kitajką różową podszyty cały n[umer]o 1.

Puślisków⁶⁶ z taśmą zieloną jedwabną para jedna n[umer]o 1. <Przedano>

Wojłok⁶⁷ prosty bez żadnego oporządzenia n[umer]o 1. <Przedano>

Wojłok przeszywany skórą wpół czerwoną, wpół zaś suknem zielonym nakryty jeden n[umer]o 1. – Z Sztambułu⁶⁸. <Przedano>

Pokrowiec w koncerza⁶⁹ skórzany 1. <Nic nie wart, porzucony>

Pokrowiec od szabli skórzany stary 1. <Nic nie wart, zabrany>

[k. 12r] Dalsze opisanie rzeczy tamże znajdujących się.

Skrzynia druga sub litera B

w której postument pod zegary wyślacany drewniany n[umer]o 1. – Z Laszek. <Darowany Jmci P. Ziemeckiemu>

Firanka kitajkowa zielona we trzy bryty 1. – Z Warszawy. <Przedano>

^a Poza nagłówkiem na karcie brak tekstu, pozostawiono najprawdopodobniej miejsce na późniejsze uzupełnienie inwentarza.

⁶⁴ Herb Janina króla Jana III Sobieskiego (1629–1696), w polu czerwonym tarcza fioletowa lub brunatna, w klejnocie pawie ogon.

⁶⁵ Chodzi tutaj o skórę lamparta nalażącą do towarzysza husarskiego.

⁶⁶ Puślisko – skórzane paski, na których wiszą strzemiona.

⁶⁷ Wojłok – niskogatunkowy filc wytwarzany z wełny z domieszką sierści bydłowej i czasem włókien roślinnych, rodzaj grubego, szorstkiego sukna podkładanego pod siodło.

⁶⁸ Jan Karol Mniszech w latach 1755–1756 odbył poselstwo do Sztambułu, w podróży towarzyszył mu syn Michał Jerzy Wandalin, zob. Dymnicka-Wołoszyńska, Wołoszyński 1976, s. 464; Rosner 1976, s. 480–484.

⁶⁹ Koncerz – broń biała, rodzaj miecza.

Tura, to jest kompana⁷⁰, szeroka srebrna z kompanką wąszą po Pani Sucho-
dolskiej 1. <Wzięta do Warszawy przez Jmci P. Motowidło>⁷¹
Baldachim od pawilonu adamaszkiem zielonym wybity n[umer]o 1.
Obicia burkatelowego karmazynowego bretów czternaście n[umer]o 14.
<Przedano>
Obicia plisowego żółtego nie podszytego bretów sidem i pół n[umer]o 7½.
<Przedano>
Firank do okien płóciennych we dwie poły, w jedną połę nie staje dwóch po-
dług rejestru 3. – Z Laszek. <Do Warszawy>

[k. 12v] Dalsze opisanie skarbcu.

Falbana szarego sukna do portery taśmą zieloną lamowana jedna n[umer]o 1.
<Przedano>

Skrzynia trzecia sub litera C

plótnem lnianym wybity w środku, w której obicia malowanego na płótnie
zielo[nego] z białym i niebieskiem, na nim wojska, okręty wyrażane bretów
pięćdziesiąt pięć n[umer]o 55. <Przedano>

Takiegoż obicia kawałków wielkich i mniejszych dwadzieścia dwa n[umer]o
22. <Przedano>

Portery krzyżową robotą robione z włóczkami różnego koloru, do jednej tylko
falbana z franzlą jedwabną, plótnem niebieskiem podszyte sztuk n[umer]o 3.
<Falbana przedana>

Kapa na kozieł do karety stara sukienna ponsowa galonem złotym szamero-
wana jedna n[umer]o 1. <Przedano>

Instrument do elektryzacji jeden n[umer]o 1. – Z Warszawy.

[k. 13r]

Skrzynia czwarta sub litera D

Ta skrzynia, jako i wyższe, wewnątrz plótnem lnianym niebielonym wykla-
dana.

Materaców żółtych burkatelowych od połamanych krzeseł ośm n[umer]o 8.
– Z Komarna.

Materac takiż z dwoma walikami do kanapy jeden n[umer]o 1. – Z Komarna.

⁷⁰ Kompanka, kampanka – rodzaj wąskiej koronki klockowej.

⁷¹ Znana jest rodzina szlachecka Motowidło pieczętująca się herbem Prus I, najprawdopodobniej wspomniana osoba to Franciszek Motowidło, syn Samuela i Aleksandry Terleckiej, towarzysz chorągwi pancernej Jana Karola Mniszcha.

Sukno czerwone na stół kredensowy, którego wzdłuż dobrej miary łokci 13½ wszerz łokci 3 i łokieć po obu końcach nadstawione jedno n[umer]o 1. – Z Warszawy. <Przedano>

Skór żółtych roszczykowych⁷² sztuk n[umer]o 30. – Z Warszawy. <Przedano>

Materyi burkatelowej kawał niemały jeden czerwonej n[umer]o. <Przedano>

[k. 13v] Dalsze opisanie skarbcu wiszniowieckiego.

Skrzynia piąta sub litera E

w której dywan wielki na kaffowym⁷³ dnie z kwiatami różnego koloru jeden n[umer]o 1. <Przedano>

Dywan mniejszy na dnie błękitnym z kwiatami różnymi jeden n[umer]o 1.

Kobierzec wielki na dnie błękitnym w kostkę jeden n[umer]o 1. – Z Opoła. <Przedano>

Niedźwiednia mała biała jedna n[umer]o 1. – Z Warszawy.

Kalety⁷⁴ aksamitne karmazynowe z herbami książąt Wiszniowieckich złotem i srebrem haftowanymi, galonem złotym nakoło szamerowane, do szabeltasów⁷⁵ hajduckich⁷⁶ dwie n[umer]o 2. <Przedano>

Do tychże kalit pasków szabeltasowych aksamitem takż karmazynowym powleczonech z kołkami mosiężnymi dwa n[umer]o 2. <Przedano>

Item pasków hajduckich do szabeltasów aksamitnych karmazynowych bez galonu dwa n[umer]o 2. <Przedano>

[k. 14r] Dalsze opisanie rzeczy tamże znajdujących się.

Skrzynia siódma sub litera G

w której dywan wielki spod łóżka na dnie błękitnym z herbami J.P. księstwa Wiszniowieckich jeden n[umer]o 1.

Czapek granadierskich⁷⁷ z plisz[y] czerwonej z herbami J.W. księcia Wiszniowieckiego w[o]jewo]dy wileńskiego, złotem i srebrem haftowani i galunkiem złotym,

⁷² Ruszczykowa, roszczykowa skóra – bliżej nieokreślony gatunek skór używanych w XVII–XVIII stuleciu.

⁷³ Kaffowy – kolor ciemnobrunatny, kawowy.

⁷⁴ Kaleta – woreczek na drobiazgi lub pieniądze, noszony często przy pasie.

⁷⁵ Szabeltas – rodzaj płaskiej skórzanej torby, zwykle wiszącej u pendentu szabli.

⁷⁶ Hajduk – służący w stroju węgierskim.

⁷⁷ Granadier, grenadier – w XVII w. żołnierz pieszy wyszkolony w rzucaniu granatami ręcznymi, w późniejszym okresie żołnierz oddziałów przeznaczonych do ataków na bagnety.

u jednej wierzchu nie masz całego, z pokrowcami z woskowanego płótna u underoficerskiej⁷⁸ blachy nie masz czapki, piętnaście n[umer]o 15. <Przedano>
Patrontaszów⁷⁹ takichże piętnaście n[umer]o 15. <Przedano>
Z tych dwa underoficerskie, z których srebrne blachy wzięte.
Pendentów⁸⁰ takichże z galonem złotym i sprzaczkami mosiężnymi n[umer]
o 14. <Przedano>
Flintpasów⁸¹ takichże z herbami i galonkiem złotym, z prząskami mosiężnymi
i haczkami żelaznymi piętnaście n[umer]o 15. <Przedano>
Plisi karmazynowej, na której herbów Wiszniowieckich złotem i srebrem wyszywanych jednaście bretów 3. <Przedano>

[k. 14v] Dalsze opisanie skarbcu wiszniowieckiego.
Kapusz takichże granadierskich nie dokończonych, złotem i srebrem wyszywanych nie dokończonych n[umer]o 3. <Przedano>
Herb także na plisi Wiszniowieckich haftowany złotem i srebrem jeden n[umer]o 1. <Przedano>
Item na dwóch kawałkach granaty haftowane sztuk dwie n[umer]o 2. <Przedano>
Paludamentów z mitrami większych cztery 4. <Przedano>
Item paludamentów z mitrami mniejszych trzy n[umer]o 3. <Przedano>
Granatek złotem haftowanych dwadzieścia pięć n[umer]o 25. <Przedano>
Obicia czerwonego krzyżowej roboty z adamaszkiem niebieskim mieszanego starego, wielkich 14, małych 12, wszystkich bretów n[umer]o 26. <Przedano>
Sukno zielone falendyszowe⁸² podstarzałe do posa[dz]ki w pokoju J.W. Pani⁸³ 1. <Przedano>
Materac zielony adamaszkowy na kanapę, bez drzewa, bo złamane 1. – Z Warszawy.
Rękawic łosiowych starych par 15 n[umer]o 15. <Przedano>

[k. 15r] Skrzynia ósma sub litera H

w której obicia płóciennego w paw[ie] malowanego bretów siedmnaście z Laszek n[umer]o 17. – Z Laszek. <Przedano>

⁷⁸ Underoficerski – podoficerski.

⁷⁹ Patrontasz, patrontas – skórzana torba na ładunki do broni palnej, używana przez piechotę w XVIII w.

⁸⁰ Pendent – pas zakładany przez ramię, służący do noszenia szabli.

⁸¹ Flintpas – pas, na którym nosi się flintę.

⁸² Falendysz – gęste i mięsiste, cienkie lub grube sukno średniego gatunku.

⁸³ Katarzyna z Zamoyskich Mniszchowa (1723–1771), córka ordynata Michała Zdzisława Zamoyskiego i Elżbiety Wiśniowieckiej, wnuczka Michała Serwacego Wiśniowieckiego, od 1741 r. żona podkomorzego wielkiego litewskiego Jana Karola Mniszcha, Dymnicka-Wołoszyńska 1976, s. 454–457.

Lanszaftów nad okna i drzwi na płótnie malowanych sztuk trzydzieści sześć z Laszek n[umer]o 36. – Z Laszek.

Poduszka aksamitna karmazynowa z stołka jedna n[umer]o 1. <Przedano>

Poduszka karmazynowa adamaszkowa z kolaski pokojowej jedna n[umer]o 1. <Darowana Jmci P. Beynerowej>

Falbanów aksamitnych karmazynowych kraszeniną⁸⁴ czerwoną podszytych 2. <Przedano>

Bazoryi na płótnie biało malowanej w deseń z brzegami zielonymi sztuk dwadzieścia siedm n[umer]o 27. – Z Jaworowa. <Przedano>

[k. 15v] Dalsze opisanie skarbcu wiszniowieckiego.

Skrzynia dziewiąta sub litera I

w której obicia szpalerowego⁸⁵ starego sztuk sześć n[umer]o 6. <Przedano>

Obicia aksamitnego ponsowego starego bretów całych sześć n[umer]o 6. <Przedano>

Item takiegoż obicia półbrecików n[umer]o 3. <Przedano>

Takichże kawałków wielkich i małych czternaście n[umer]o 14. <Przedano>

Obicia wałkowej roboty włóczkowego z pliszą zieloną bretów pięć n[umer]o 5. <Przedano>

Obicia aksamitnego granatowego w kwiaty, starego bretów dwa n[umer]o 2. <Przedano>

Obicia starego na płótnie przypruhanego ponsowego z złotym z herbami Wiszniowieckich i Radziwiłłowskich bretów szerokich i wąskich n[umer]o 12. <Przedano>

Słup wałkowej roboty włóczkami koło nowymi wyszywany i niedokończony jeden n[umer]o 1. <Przedano>

Takiejże roboty ze złotem kawałków n[umer]o 3. <Przedano>

Obicia saskiego płóciennego kolorowanego różowego z białym kawałków dwa n[umer]o 2. <Przedano>

Obicia atlasowego białego z kopersztychami płótnem szarym podszytego bret jeden n[umer]o 1. <Darowano Jm P. Beynerowej>

Takiegoż obicia kawałków dwadzieścia pięć n[umer]o 25. <Jm P. Beynerowej>

Od obicia saskiego płóciennego białego w deseń kolorowy, którym pokój górny po lewej stronie przy garderobie obity, kawałków z dużymi sztukami dwadzieścia ośm n[umer]o 28. – Z Laszek. <Przedano>

⁸⁴ Kraszenina – barwione, często woskowane płótno.

⁸⁵ Szpalery – bryty tkanin w dwóch kolorach zawieszane w pokojach od sufitu do podłogi.

Od obicia szagrynowego płóciennego kawał o 5 brecikach i małych kawałków 4 sztuk n[umer]o 5. <Przedano>

[k. 16r] Dalsze opisanie rzeczy w skarbcu.

Płotków takiejże roboty jedwabnej włóczkami różnego koloru wyszywanych, płótnem szarym podszytych, nakoło z frenzlą trzy n[umer]o 3. <Przedano> Szpalerowej roboty z krzesel z herbami Wiszniowieckich sztuk tylnych i z poduszek sztuk dwadzieścia n[umer]o 20. <Przedano>

Obicia saskiego żółtego w osoby i papugi z Bretami zielonymi płóciennymi i poszywanego dziesięć n[umer]o 10. – Z Laszek. <Przedano>

Obicia podobnegoż w osoby i papugi większych i mniejszych kawałków trzydzieści dwa n[umer]o 32. – Z Laszek. <Przedano>

Obicia saskiego gryszpanowego⁸⁶ w deseń zielony kawał jeden n[umer]o 1. – Z Warszawy. <Przedano>

Item od obicia płóciennego saskiego na białym dnie w kwiaty w koszykach w różnych kolorach kawałków siedm n[umer]o 7. – Z Warszawy. <Przedano>

Item od obicia atlasowego białego z kopersztychami kawałków dwa n[umer]o 2. <Jm P. Beynerowej>

Kawałków od obicia saskiego koloru selodynowego z zielonym n[umer]o 24. – Z Warszawy. <Przedano>

Obicia brukatelowego karmazynowego z brzegami żółtymi starego Bretów n[umer]o 2. <Przedano>

Takiegoż obicia kawałków złych dwa wielkie szmaty z brecików mniejszych sposzywane pięćdziesiąt dwa 52. <Przedano>

Obicia płóciennego żółtego malowanego w deseń kolorowy kawałków dziewięć n[umer]o 9. – Z Warszawy. <Przedano>

Obicia małe w odmienniejszego w [...] deseń płóciennego, którym pałac wierzbowiecki⁸⁷ był obity kawałków czterdzieści trzy n[umer]o 43. – Z Warszawy. <Przedano>

Obicia adamaszkowego zielonego starego kawałków n[umer]o 52. <Przedano>

[k. 16v] Dalsze opisanie skarbcu wiszniowieckiego.

Obicia płóciennego saskiego żółtego z czerwonym w paski półtory sztuki tego, co przed biblioteką 1½. <Do Warszawy>

Item od obicia na dnie żółtym w deseń seledynowy kawałków większych z obrzynkami ośm n[umer]o 8. – Z Warszawy. <Przedano>

⁸⁶ Gryszpanowy – kolor jasnozielony o zimnym odcieniu.

⁸⁷ Wierzbowiec (Werbowa) – wieś położona w powiecie krzemienieckim, w XVIII w. należała do klucza nowowiśniowieckiego dóbr książąt Wiśniowieckich, potem Mniszców.

Kawałków od obicia, co lozowski⁸⁸ pałac był obity, saskiego, na dnie seledynowym w wazy białe z błękitnym dwa n[umer]o 2. – Z Warszawy. <Przedano>
Takiegoż obcia półtory sztuki n[umer]o 1 ½. <Do Warszawy>
Burkateli karmazynowej kawał nowy jeden n[umer]o 1. <Przedano>

[k. 17r] Dalsze opisanie rzeczy tamże będących.

Szafa, w której skrzyneczka mała snycerskiej roboty jedna n[umer]o 1. <Przedano>

Do której skrzyneczki król w krzesle siedzący z cytrą i Niemiec na koniu takież snycerskiej roboty sztuk dwie n[umer]o 2. <Przedano>

Armatek spiżowych z herbami podkową i krzyżem⁸⁹ n[umer]o 3.

Armatka mała z lawetem n[umer]o 1.

Lawet bez armatki takież n[umer]o 1.

Perspektywa⁹⁰ w capie⁹¹ czarnej n[umer]o 1.

Krzyż zwierciadłowy w ramach także zwierciadłowych jeden n[umer]o 1. <Przedano>

Pan Jezus i Najświęt[sza] Panna, srebrne, na postumencikach hebanowych sztuk dwie n[umer]o 2. <Przedano>

Wężowa korona n[umer]o 1.

Armatki spiżowe dwie z lawetami n[umer]o 2.

Rybka remora, która okręty zatrzymuje⁹², jedna n[umer]o 1.

Łyzeczka bursztynowa <w> futeraliku.

Item łyżeczek bursztynowych z ogniwkami i gałkami n[umer]o 2.

Łyzeczka perłowej macicy n[umer]o 1.

Tacek srebrnych filgranowej roboty kamieniami sadzonych nie masz, wzięte z innymi dla J.W. podkomorzaniek⁹³, jako świadczy dokument P. Klawel.

Lusterko filgranowej roboty o esach 12 jedno n[umer]o 1. <Przedano>

Puszczyzka kamieniami sadzona takiejże roboty jedna n[umer]o 1. <Przedano>

Puszczyzka srebrna jedna n[umer]o 1. <Przedano>

Obrazek drewniany Najświętsza Panna Pana Jezusa na ręku trzyma, za szkłem, w ramach srebrnych filgranowej roboty. <Przedano>

⁸⁸ Łozy – wieś położona na Wołyniu, ćwierć mili od Wiśniowca, Michał Serwacy Wiśniowiecki wystawił tam pałacyk z ogrodem w stylu francuskim i z kanałami, *Słownik geograficzny...*, t. 5, 1884, s. 769.

⁸⁹ Być może chodzi o herb Lubicz albo Jastrzębiec.

⁹⁰ Perspektywa – luneta.

⁹¹ Capa – tutaj: pokrowiec, futerał.

⁹² Opowieść o rybie remorze przytoczył Benedykt Chmielowski w swoim dziele *Nowe Ateny*.

⁹³ Córki podkomorzego wielkiego litewskiego Jana Karola Mniszcha i Katarzyny z Zamoyskich: Elżbieta, późniejsza żona Jana Dąbskiego i Ludwika, która poślubiła Augusta Kazimierza Sułkowskiego.

Obraz św. Maryi Magdaleny na blasze miedzianej w ramach srebrnych takiejże roboty n[umer]o 1. <Przedano>

[k. 17v] Dalsze opisanie skarbca wiszniowieckiego.

Obrazków różnych i przywilejów do konfraterni, jedno obrazki na kopersztychach, drugie w różne kolory malowane n[umer]o 26. <Przedano>

Decymka⁹⁴ srebrna z krzyżykiem i dwoma metalikami filgranowej roboty n[umer]o 1. <Przedano>

Krzyżyków srebrnych z relikwiami n[umer]o 2. <Przedano>

Relikwiarzyk srebrny jeden n[umer]o 1. <Przedano>

Item relikwiarzyków w srebro oprawnych za szkłem dwa n[umer]o 2. <Przedano>

Obrazek Maryi Magdaleny na papierze malowany w ramach srebrnych filgranowej roboty 1. <Przedano>

Trzech Ewangelistów na drzewie oliwkowym snycerskiej roboty w ramach srebrnych okrągłych 3. <Przedano>

Obraz Niepokalanego Poczęcia Najświętszej Panny na zwierciadle w ramach czarnych fugi pozłociste jeden n[umer]o 1. <Przedano>

Obrazków na blasze szmelcowanych czerwonograniastych cztery n[umer]o 4. <Przedano>

Zwierciadelko w ramach srebrnych z otwieraniem, filgranowej roboty z kamieniami (u którego 4 kamieni nie masz) jedno n[umer]o 1. <Przedano>

Tabakierka srebrna, w której kołowrotek w futeraliku kościany 1.

Krzyżyk złoty z szmelcem czarnym.

Zauśniczka perłowa w srebro oprawna pozłocista z łezką takąż, łezki dwie, jedna koralowa, druga szklana, pozłocista z różyczką 1, kamyków podługowatych 3 n[umer]o 1. <Przedano>

Tabakierka krystalowa z obwódka srebrną pozłocistą, w której perłka maleńka n[umer]o jedna n[umer]o 1. <Przedano>

Puszka słoniowa, w której takż kołowrotek, jedna n[umer]o 1. <Przedano>

Obrazek koralowy z ramkami takż koralowymi na blasze mosiężnej n[umer]o 1. <Przedano>

[k. 18r] Dalsze opisanie rzeczy tamże będących.

Relikwiarzyk srebrny pozłocisty na obie strony otwierający się n[umer]o 1. <Przedano>

Flaszeczka perłowej macy z łańcuszkiem srebrnym n[umer]o 1. <Przedano>

Karawaka⁹⁵ srebrna na wstążce różowej jedna n[umer]o 1. <Przedano>

⁹⁴ Decymka – koronka, różaniec.

⁹⁵ Karawaka – krzyż o dwóch poprzecznych ramionach, z których górne jest krótsze; w okresie staropolskim uchodził za cudowną ochronę podczas zarazy.

Ząb ludzi wielkich, czyli gigasów⁹⁶, n[umer]o 1.
 Języków św. Jana Nepomucena srebrnych pozłocistych na wstążeczkach zielonych dwa n[umer]o 2. <Przedano>
 Tacka biała kamienna w srebro oprawna pozłocista z szmelcem i postumencik do niej także srebrny pozłocisty z szmelcem na rączce kamieni trzy n[umer]o 1. <Przedano>
 Rżnięcie z kamienia sztuka jedna n[umer]o 1. <Przedano>
 Karawaki rogowe czarne z relikwiami dwie, jedna złamana n[umer]o 2. <Przedano>
 Decymka rogowa czarna z relikwiami n[umer]o 1. <Przedano>
 Obraz Pana Jezusa na blasze malowany jeden n[umer]o 1. <Przedano>
 Pudełeczko kościane, w nim Pan Jezus delikatnie rżnięty n[umer]o 1. <Przedano>
 Portrecików miniaturą malowanych za szkłem w ramach czarnych n[umer]o 2.
 Obraz na kości słoniowej malowany za szkłem w ramach okrągłych czarnych w koronkę białą malowanych n[umer]o 1. <Przedano>
 Portrecik króla szwedzkiego Karola XII⁹⁷ na słoniowej kości n[umer]o 1. <Przedano>
 Puszka zielona paciorkowa, w której różne ułamki n[umer]o 1. <Przedano>
 Krucyfiksów drewnianych misterną robotą rżniętych na postumentach n[umer]o 2. <Przedano>
 Item krucyfiks z kości słoniowej na postumencie za szkłem n[umer]o 1. <Darowany Jm P. Motowydło>
 Skrzyneczka czarna hebanowa z kości słoniowej i perłowej macicy [k. 18v] sztuczkami wysadzona, w której relikwiarzyk czarny hebanowy popsuty i szkiełko w srebro oprawne n[umer]o 1. <Przedano>
 Czarek kamiennych aspisowych z rączkami srebrnymi i obwódkami cztery numero 4. Przedano trzy.
 Item czarek kamiennych nieoprawnych dwie n[umer]o 2.
 Konchy dwie n[umer]o 2. <Przedano>
 Kielich z konchy w srebro oprawny pozłocisty jeden n[umer]o 1. <Przedano>
 Fil[i]żanek kamiennych para n[umer]o 1. <Przedano>
 Kubków kamiennych dwa n[umer]o 2. <Przedano>
 Miseczka porcelanowa chińska n[umer]o 1. <Przedano>
 Kamień z konchą jeden n[umer]o 1.
 Kamień ad instar⁹⁸ chleba n[umer]o 1.
 Jajko kamienne n[umer]o 1.
 Szyszka zamorska n[umer]o 1.

⁹⁶ *Gigas* (łac.) – olbrzym, gigant.

⁹⁷ Karol XII (1682–1718), król Szwecji od 1697 r.

⁹⁸ Ad instar – na kształt.

Frukt kolcowy n[umer]o 1.
Lichtarzyków drewnianych z kością słoniową para jedna n[umer]o 1. <Przedano>
Ołtarzyk z słoniowej kości, w nim Pan Jezus ukrzyżowany n[umer]o 1. <Darowany Jm P. Motowydło>
Krucyfiks bursztynowy połamany n[umer]o 1.
Krucyfiks drewniany n[umer]o 1. <Jm P. Motowydło>
Figurka bursztynowa Najświęt[szej] Panny trzymająca przed sobą P. Jezusa 1.
Figurka także bursztynowa, Pan Jezus świat trzyma w ręku n[umer]o 1.
Ołtarzyk bursztynowy św. Mikołaja n[umer]o 1.
Puszka bursztynowa, na wierzchu Najświętsza Panna, po bokach różni święci z kości słoniowej, w której gołabek szklany biały n[umer]o 1.
Stołek bursztynowy n[umer]o 1.
Skrzynka z kopersztychami na zwierciadłach, w której śmierć za szkłem w srebro oprawna z 4 perłami uriańskimi⁹⁹ 1. Obrazeczek koralowy w złoto oprawny przewracający się 1. <Przedano>

[k. 19r] Dalsze opisanie rzeczy tamże będących.

Balsamka¹⁰⁰ szklana w srebro oprawna 1.
Item balsamka srebrna filgranową robotą ad instar zegarka z kluczykiem 1, n[umer]o 1. <Przedano>
Item balsamka srebrna, na wierzchu kupidynek szmelcowany w kolory różne. Łódka bursztynowa 1. Agnus Dei, dwa złych, jeden złamany.
Sztuczka od egretki¹⁰¹ srebrna pozłocista jedna n[umer]o 1. <Przedano>
Szkłanka z cyfrą złotą i brzegami złotymi z wierzchem <w> futeraliku n[umer]o. <Przedano>
Lew i szczygieł mozaikową robotą w ramach drewnianych pozłacanych sztuk dwie n[umer]o 2.
Obraz Holender tiutuń¹⁰² kurzący w ramach także pozłocistych n[umer]o 1.
Nad regestr dawny łyżeczka bez rączki ad instar konchowej jedna n[umer]o 1. <Przedano>
Relikwiarz Pana Jezusa w czarnej szafie lakierowanej n[umer]o 1. <Przedano>
Relikwiarz za szkłem wielki św. Agnieszki J.W. podkomorzanek¹⁰³ jeden n[umer]o 1.

⁹⁹ Perły uriańskie – najdroższe z pereł importowanych do Rzeczypospolitej ze Wschodu.

¹⁰⁰ Balsamka – małe, ozdobne naczynie służące do przechowywania balsamów i pachnidel.

¹⁰¹ Egretka – ozdoba w postaci kolorowego pióropusza przytwierdzanego do nakryć głowy.

¹⁰² Tiutuń – tytoń.

¹⁰³ Córki podkomorzego wielkiego litewskiego Jana Karola Mniszcha i Katarzyny z Zamoyskich: Elżbieta, późniejsza żona Jana Dąbskiego, i Ludwika, która poślubiła Augusta Kazimierza Sułkowskiego.

Narodzenie P[an]a Jezusa w flaszy półgarcowej krystalowej misternie z drzewa wyrobione n[umer]o 1.

Papiery w szafie przez Ichmm PP. Pawołowskiiego i Biegańskiego, komisarzów, zapieczętowane^a i kałamarzyk skórzany zapieczętowany z rachunkami P. Beynera, ekonoma wiszniow[ieckiego] 1.

Nad szafą. Latarnia ma[g]ika z czterema sztukami, nadpsuta, drewniana n[umer]o 1

[k. 19v] Dalsze opisanie skarbcu wiszniow[ieckiego].

Lichtarz nocny miedziany z reperkusyj¹⁰⁴ jeden n[umer]o 1.

Koszyk skórzany z haczkim żelaznym n[umer]o 1.

Perspektywa dwoista jedna n[umer]o 1.

Perspektywa wyciągająca się n[umer]o 1.

Planta pałacu łopatyńskiego¹⁰⁵ n[umer]o 1. – Z Jaworowa.

Planta ogrodu jaworowskiego n[umer]o 1. – Z Jaworowa.

Planta pałacu dęblińskiego¹⁰⁶ n[umer]o 1. – Z Jaworowa.

Szewelin¹⁰⁷ z piórami jeden n[umer]o 1

Węże suche w trzaskach związane.

Barometra popsowane n[umer]o 3.

Parawanik drewniany bez kotary n[umer]o 1. – Z Laszek.

Pił wielkich do rżnięcia kamieni n[umer]o 2.

Tafla zwierciadłowych żadnych nie masz. <Do Dębłina>

Lichtarz składany do łóżka mosiężny n[umer]o 1. <Przedano>

Róg wielki od jednorożca n[umer]o 1.

Cytra bez strun jedna n[umer]o 1.

Klawikord średni porządny z strunami zupełnymi w paczce n[umer]o 1.

Stolik do pisania na łóżku n[umer]o 1.

Od pieca saskiego sztuk żelaznych n[umer]o 7.

Ram czarnych dużych n[umer]o 2.

Ramy snycerskiej roboty białe n[umer]o 1.

Mieszków do komina popsutych n[umer]o 2. – Z Laszek.

Wachlarz chiński słomiany n[umer]o 1.

Antepedium stare burkatelowe karmazynowe z żółtymi brzegami w bretów trzy n[umer]o 1.

^a Wyraz wykreślony.

¹⁰⁴ Reperkusja – odbicie.

¹⁰⁵ Łopatyn – miasto położone ok. 80 km na płn. wsch. od Lwowa, znajdowała się tam jedna z rezydencji rodziny Mniszców.

¹⁰⁶ Pałac Mniszców w Dęblinie został zbudowany w 1747 r. dla ówczesnego starosty dęblińskiego Jana Karola Mniszcha, przebudowany w latach 70. XVIII w., ponowna przebudowa miała miejsce w połowie XIX stulecia. Zob. LNBU, 141–1–117.

¹⁰⁷ Szewelin – prawdopodobnie z fr. *chevalin* (chevelin), konik.

Żelazo stare od łóżka z Laszek n[umer]o 1. – Z Laszek.

Materac od kanapy dębowej burkatelowy żółty z zielonym, już wyż[e]j wpi-sany. – Z Jaworowa.

Pokrowiec do wachlarza skórzany jeden 1.

[k. 20r] Dalsze opisanie rzeczy tamże będących.

Instrumenta żelazne ad instar krócički¹⁰⁸ do ognia krzeszenia, młotek, piłę-czek dwie wszystkich ośm 8.

Kałamaryk na tacy drewnianej, to jest wazek małych trzy, dzwonek czwar-ty, srebrne sztuk srebrnych 5 n[umer]o 5. – Z Laszek. <Dzwonka wziął Jm P. Motowydło>

Obrus od kredensu przygrubszy podstarzały wielki jeden n[umer]o 1. <Do Jm P. Motowydło>

Strzelby

Sztuciec¹⁰⁹ gwintowany sztuczny, rura przyszlubowana w orzechową osadę i mosiądzem osadzony n[umer]o 1.

Fuzyja¹¹⁰ o 4 zamkach, rura złotem nabijana w mosiądz oprawna n[umer]o 1.

Fuzyja o 4 rurach w żelazo oprawna n[umer]o 1.

Szućców o gwintach 9 w mosiądz oprawnych z herbem Podkowa 2.

Janczara¹¹¹ wielka bez dziwiera¹¹² i bez srebra n[umer]o 1.

Samopał¹¹³ kozacki n[umer]o 1.

Gwintówka¹¹⁴ dziwirowana o gwintach ośmiu albo sztuciec, na którym mie-siąc, n[umer]o 1. – Z Laszek. <Darowana Jmć P. Gawrońskiemu>

Statua Najświętszej Panny pozłacana z promieniami, na postumencie n[u-mer]o 1.

Statua miedziana, Turczyn trzymający cytrynę, na postumencie n[umer]o 1.

Statua alabastrowa Kleopatra z węzami n[umer]o 1.

Butelka krystalowa szlufowana.

Szruba srebrna pozłacana z łańcuszkiem i na spodzie obwódka także n[umer]o 1. <Przedano>

¹⁰⁸ Krócička – mały pistolet kieszonkowy, mała strzelba.

¹⁰⁹ Sztuciec, sztucer – broń kulowa z gwintowaną lufą do polowania na grubą zwierzynę.

¹¹⁰ Fuzyja, fuzja – ręczna broń palna z długą lufą i zapalnikiem skałkowym.

¹¹¹ Janczarka – rodzaj lekkiej strzelby z długą lufą, pochodzącej z Turcji.

¹¹² Dziwier, dziwir – falisty wzór na lufach strzelb ze stali damasceńskiej.

¹¹³ Samopał – długa broń palna nieposiadająca zamka, odpalana przez przyłożenie płonącego lontu, używana przez Kozaków.

¹¹⁴ Gwintówka – strzelba z lufą gwintowaną.

[20v] Dalsze opisanie skarbcu wiszniow[ieckiego].
Butelka z strusiego jaja w srebro oprawna z łańcuszkiem pozłacana na orłach 3 także pozłacanych n[umer]o 1. <Przedano>
Kompasik drewniany czarny z postumentem do gry n[umer]o 1. – Z Laszek.
Pieczęci żelaznych z herbami Wiszniowieckich cztery n[umero] 4.
Form, czyli stemplów dawnych lat od pieniędzy robienia, od Żydów falszarzów odebranych cztery n[umer]o 4.
Pieczęci J.W. Mniszchów¹¹⁵, to jest samego J.W. Pana 3, podwójna 1, n[umer]o 4. – Z Warszawy.
Kropielniczka marmurowa na wodę święconą n[umer]o 1.
Obicia burkatelowego zielonego kawałków podartych ośm n[umer]o 8. <Nie wart, bo okna zabito z niemi>

Skrzynia, w której aparaty i inne kościelne rzeczy, to jest:

Ornat materyi żółtej ze srebrem, środek lamy¹¹⁶ białej galonem srebrnym wkoło szamerowany, atłasem karmazynowym podszyty n[umer]o 1. <Oddano do Jm P. Motowydło>
Stuła, manipularz, także welum lamy białej, bursa, palka sztuk n[umer]o 5. <Oddano do Jm P. Motowydło>
Kielich srebrny wyzlacany do niego patyna srebrna z jednej strony wyzlacana sztuk dwie n[umer]o 2. <Oddano do Jm P. Motowydło>
Puszka srebrna pozłacana na olea sacra n[umer]o 1. <Oddano do Jm P. Motowydło>
Obrus podgórski do zawijania w drodze ornatu 1. <Oddano do Jm P. Motowydło>

[k. 21r] Dalsze opisanie rzeczy tamże będących.
Lichtarzów srebrnych para jedna n[umer]o 1. <Oddano ze wszystkim do Jm P. Motowydło>
Krzyż srebrny pozłacany jeden na postumencie czarnym n[umer]o 1. <Oddano ze wszystkim do Jm P. Motowydło>
Ampulek srebrnych zewnątrz wyzlacanych para jedna 1. <Oddano ze wszystkim do Jm P. Motowydło>
Taca srebrna do tychże ampulek jedna n[umer]o 1. <Oddano ze wszystkim do Jm P. Motowydło>

¹¹⁵ Rodzina Mniszchów pieczętowała się herbem własnym, w polu czerwonym siedem strusich piór srebrnych, w klejnocie siedem piór strusich.

¹¹⁶ Lama – gładka lub wzorzysta tkanina jedwabna o tle całkowicie lub częściowo pokrytym dodatkowym wątkiem metalowo złotym albo srebrnym, często w postaci pasków blaszki lub folii metalizowanej.

Dzwonek srebrny jeden n[umer]o 1. <Oddano ze wszystkim do Jm P. Motowydło>

Item kielich srebrny połączany cały z patyną takąż pozłocistą sukcesorski sztuk n[umer]o 2. <Oddano ze wszystkim do Jm P. Motowydło>

Alb z koronkami ordynaryjnymi dwie 2. <Oddano ze wszystkim do Jm P. Motowydło>

Tuwalni¹¹⁷, jedna z koronkami, druga z frażlami, duże n[umer]o 2. <Oddano ze wszystkim do Jm P. Motowydło>

Humerałów¹¹⁸ płóciennych z tasiemkami 3. <Oddano ze wszystkim do Jm P. Motowydło>

Pasków trzy n[umer]o 3. <Oddano ze wszystkim do Jm P. Motowydło>

Korporałów¹¹⁹ wszystkich ośmnaście n[umer]o 18. <Oddano ze wszystkim do Jm P. Motowydło>

Puryfikaterzów¹²⁰ trzydzieści trzy n[umer]o 33. <Oddano ze wszystkim do Jm P. Motowydło>

Palek¹²¹ płóciennych n[umer]o 19. <Oddano ze wszystkim do Jm P. Motowydło>

Ornat biały atlasowy, jedwabiami różnego koloru kwiaty wyszywane, galonem złotym szamerowany, kraszeniną czerwoną podszyty. Stuła, manipularz, welum, bursa i palka sztuk sześć n[umer]o 6. <Oddano ze wszystkim do Jm P. Motowydło>

Ręczniczków płóciennych n[umer]o 4. <Oddano ze wszystkim do Jm P. Motowydło>

Amikt¹²² aksamitny różowy z kompanką białą jedwabną, kitajką niebieską podszyty jeden n[umer]o 1. <Oddano ze wszystkim do Jm P. Motowydło>

Agenda¹²³ stara n[umer]o 1. <Oddano ze wszystkim do Jm P. Motowydło>
Obrazów na blasze miedzianej Pana Jezusa ukrzyżowanego i Najświętszej Panny Czesłochowskiej n[umer]o 2. <Oddano ze wszystkim do Jm P. Motowydło>

Portatelów dwa n[umer]o 2. <Oddano ze wszystkim do Jm P. Motowydło>

Antepedium¹²⁴, materyja na dnie niebieskim w kwiaty białe z fran[d]zlą szy-

¹¹⁷ Tuwalnia – ręcznik, chusta.

¹¹⁸ Humerał – biała, lniana chusta okrywająca szyję i ramiona kapłana.

¹¹⁹ Korporał – chusta podkładana pod naczynia mszalne w czasie konsekracji chleba i wina oraz pod monstrancję i cyborium.

¹²⁰ Puryfikaterz – biały, płócienny ręczniczek służący w czasie odprawiania mszy do wycierania kielicha mszalnego i puszki z komunią.

¹²¹ Palka, palla – kwadratowe przykrycie, zwykle z lnianej, usztywnianej tkaniny, służące do ochrony kielicha z winem podczas mszy.

¹²² Amikt – humerał.

¹²³ Agenda – księga liturgiczna zawierająca przepisy i wskazania duszpasterskie.

¹²⁴ Antepedium – ozdobna osłona przedniej części ołtarza.

chową¹²⁵ jedno n[umer]o 1. <Oddano ze wszystkim do Jm P. Motowydło> Mszał rzymski w skórce czerwonej, od którego klamerki poodrywane, który ma być karmelitański, ale z dawności w skarbcu leży. – <Oddany do klasztoru>¹²⁶.

[k. 21v] Dalsze opisanie skarbcu wiszniowieckiego.

Kropideł małych dwie n[umer]o 2. <Do Jm P. Motowydło>

Item kropidło duże, czyli oganka od much 1.

Lektyka czarną skórą obita, ze środka suknem ponsowym, z takimże materacem i dragami czerwono malowanymi i pasy do niej rzemieńne n[umer]o 1.

Item lektyka stara skórą czarną obita, ze środka zaś adamaszkiem niebieskim, ze spodu i po bokach adamaszek powydzierany n[umer]o 1.

Koło żelazne, do niego roznów dwa 2. – Z Laszek.

^aAlembik¹²⁷ miedziany jeden mały n[umer]o 1^a. – Z Laszek.

Latarni blaszanych ^bczerwono malowanych^b bez szkła popsutych dwie 2. – Z Laszek. <Są>

Item latarni białych blaszanych nadpsutych siedem 7.

Zegar niemy z latarnią drewniany snycerskiej roboty, w tym pudle zegarek maleńki srebrny godziny skazujący przez reperkusyją 1. <Darowany Jm P. Chambellanowi>

Zegar stołowy sześciograniasty w puzderku z Laszek, niewielki 1. – Z Laszek. <Przedano Jm P. Motowydło>

Zegar <maleńki> stołowy z białą tarczą jeden 1. – Z Laszek. <Przedano Jm P. Ziemieckiemu>

^{a-a} Fragment tekstu podkreślony.

^{b-b} Tekst wykreślony.

¹²⁵ Szych – nędza, przędza lniana lub bawełniana okręcona spiralnie paskiem miedzianym posrebrzanym lub pozłacanym, stosowana do wyrobu tanich koronek metalowych i tkanin szychowych.

¹²⁶ Klasztor Karmelitów w Wiśniowcu został ufundowany w 1644 r. przez Jeremiego Korybuta Wiśniowieckiego. Pierwsze budowle zostały jednak zniszczone podczas najazdu tureckiego w 1675 r. Ponowna fundacja nastąpiła w 1718 r. za sprawą Michała Serwacego Wiśniowieckiego, który 2 lata później rozpoczął wznoszenie nowego kościoła pw. św. Michała Archanioła. Za jego architekta uważa się „Jakub Dapres Blangey’a” (a właściwie Jakuba d’Après de Blangy – por. uwagi w zasadniczym tekście), który wznosił przy kościele kaplicę rodową, gdzie został pochowany w 1724 r.). Wystrój rzeźbiarski ołtarzy powstał w warsztacie Kaspra Kolerta i Krystiana Sneyera we Lwowie. Fabrykę ukończono w roku 1740, kiedy to konsekrowano świątynię. Klasztor został wzniesiony pomiędzy 1726 a 1738 r. Była to świątynia trójnawowa z transeptem oraz krótkim prezbiterium ujętym wieżami, o ramowych podziałach architektonicznych. Po powstaniu listopadowym, w 1832 r., konwent został skasowany, a kościół zamieniono na cerkiew prawosławną. Świątynię rewindykowano w 1921 r., a od 1931 powrócili do Wiśniowca karmelici bosi. Kościół był miejscem mordu na Polakach dokonanego w lutym 1944 r. przez UPA. Budowla nie przetrwała do naszych czasów, została wysadzona w powietrze na początku lat 60. XX w. W zachowanym dwuskrzydłowym klasztorze mieścił się internat (podstawowe informacje: Wanat 1979, s. 472–507).

¹²⁷ Alembik – naczynie, aparat do destylacji.

Żelaz z kólkami żelaznymi sztuk 2.

Do nichże lanc zielonych malowanych sześć n[umer]o 6.

Krzesełko czerwono drewniane n[umer]o 1. – Z Laszek.

Obicia płóciennego malowanego w słupy sztuk dwie n[umer]o 2. – Z Laszek.

Koszów <plecionych>^a dużych z tafelkami farfurowymi jeden niepełny trochy, dwa n[umer]o 2. <Śą>

Flint¹²⁸ żołnierskich starych, u niektórych łoża połamane, sztuk nie dostaje do rejestru dawnego 1 – 93. <Nb. na końcu 84>

[k. 22r] Dalsze opisanie rzeczy.

^aPistoletów żołnierskich 10 par wiszniowieckich starych, nadrujnowanych^a 10. <Darowano Jm P. Gawrońskiemu>

Bomba spiżowa niewielka jedna n[umer]o 1. <Jest>

Bagnetów całych <dwa> złamanych <4> wszystkich sztuk <6>

^bPałaszów¹²⁹ z gifezami¹³⁰ mosiężnymi sztuk wszystkich siedmnaście n[umer]o 17. – Z Laszek.

Nie dostaje do rejestru sztuk n[umer]o 8^b.

Patrontaszów skórzanych czarnych z pasami jedenaście popsutych n[umer]o 11.

Nie staje podług rejestru 9.

^cBandolet¹³¹ underoficerski z pistoletem jeden. Pistolet bez bandoletu jeden, nie staje do rejestru jeden bandolet, ponieważ za kwitem J.W. Pana jeden wydany sztuk 3 jest desideratur bandolet 1 – 3^c.

^dFlintpasów z hakami żelaznymi dobrych od dragonii sztuk n[umer]o 10. – Z Laszek. <Darowano Jm P. Gawrońskiemu>

Patrontaszów także od dragonii, także ze wszystkimi należnościami sztuk ośm n[umer]o 8. – Z Laszek. <Darowano Jm P. Gawrońskiemu>

Pałaszów od dragonii z gifesami sześć n[umer]o 6^d.

^eTaraban miedziany żołnierski n[umer]o 1^e. – Z Laszek.

Taraban drewniany od garnizonu wiszniowie[ckiego] z pasem jeden 1. <Na fabryce>

Patrontasz puszkarski z prochownicą rogową n[umer]o 1. <Jest>

^a Wyraz nadpisany nad wykreślonym słowem „drewnianych”.

^{a-a} Fragment tekstu skreślony.

^{b-b} Fragment tekstu podkreślony i wykreślony.

^{c-c} Część tekstu podkreślona, cały fragment wykreślony.

^{d-d} Fragment tekstu wykreślony.

^{e-e} Zdanie podkreślone.

¹²⁸ Flinta – strzelba myśliwska.

¹²⁹ Pałasz – broń sieczna o długiej prostej lub lekko zakrzywionej klingdze.

¹³⁰ Gifez, gifes – rękojeść, garda.

¹³¹ Bandolet – pas przewieszony przez ramię, podtrzymujący szablę lub ładownicę albo służący do przymocowywania lekkiej broni palnej.

Pas od patrontasza janczarskiego sztukami mosiężnymi sadzony n[umer]o 1. <Jest>

^aSamopał kozacki z zajazdu horynieckiego¹³² lasu jeden mizerny n[umer]o 1. Kawalek pistoletu z tegoż zajazdu n[umer]o 1^a.

Granaty szklane w <jednym>^a koszu. <Sa>

Kul żelaznych armatnych sokiwka¹³³ pełna 1. <Jest>.

[k. 22v] Dalsze opisanie skarbcu wiszniowieckiego.

^bItem tychże kul resztujących od sokiwki sztuk^b 30.

Torby do wożenia kul tychże armatnich starych skórzanych n[umer]o 3. <Sa>

^cWarcabnica bez warcab jedna n[umer]o^c 1.

Form żelaznych do wylewania kul trzy n[umer]o 3. <Spisane w skarbcu>

^dWorków małych jeden z farbą granatową, drugi z kawałkiem kruszca seledynowego złote gwiazdeczki wyrażającego dwa^d n[umer]o 2.

Kontuszków pajuckich¹³⁴ ponsowych z podróży stambulskiej¹³⁵ jed[en]. – Z Stambułu. <Przedano>

Kołpaków pajuckich, u których opuszki skórąmi obkładane, a wierzchy ponsowe. <Przedano>

Pasów z galonem złotym i gałkami mosiężnymi pozłocistymi sztuk dziesięć n[umer]o 10.

Kontuszków stangreckich koloru i gatunku wyż[ej] wspomnionego cztery n[umer]o 4. <Przedano>

Kołpaków takimże fasonem robionych oprócz dłuższych wierzchów cztery n[umer]o 4. <Przedano>

Kontuszków masztalerskich gatunku i koloru sześć n[umer]o 6. <Przedano>

Kontuszków hajduckich trzy n[umer]o 3. <Przedano>

Pasów hajduckich dwa n[umer]o 2. <Przedano>

Kołpaków hajduckich cztery n[umer]o 4. <Przedano>

Katanka¹³⁶ węgierska galonem złotym i spodnie szamerowane sztuk n[umer]o 2. <Przedano>

Paka z kołowrotkami do fejerwerków i inne naczynia jedna n[umer]o 1. <Jest>

^{a-a} Tekst podkreślony.

^a Tekst nadpisany nad wykreślonym słowem „dwóch”.

^{b-b} Fragment tekstu podkreślony.

^{c-c} Fragment tekstu podkreślony i wykreślony.

^{d-d} Fragment tekstu wykreślony.

¹³² Wiśniowiec leży nad rzeką Horyń.

¹³³ Sokiwka – zapewne sakiewka.

¹³⁴ Pajuk – pokojowiec dworski, często ubrany po turecku, członek straży magnata.

¹³⁵ Jan Karol Mniszech w latach 1755–1756 odbył poselstwo do Stambułu, w podróży towarzyszył mu syn Michał Jerzy Wandalin.

¹³⁶ Katanka – krótkie okrycie wierzchnie w męskim ubiorze narodowym, często podbite futrem i zapinane na pętlice.

^aGrajcarów żelaznych w drewnianej rękojeści do chędożenia kołowrotek^{2a}.

[k. 23r] Dalsze opisanie rzeczy tamże będących.

Stół na krzyżowych nogach stolarskiej roboty <duży> tam, gdzie strzelby w skarbczyku w ogrodzie 1. <Jest>

^bTapczanów tamże dwa 2.

Czarka biała z nakrywką w kwiaty błękitne prosta jedna^b n[umer]o 1. <Odana, bo cudza>

Lamp szklanych prostych tamże kop pięć sztuk 4 n[umer]o ³/₄.

^cParawanów żelaznych z gałkami mosiężnymi z Warszawy przywiezionych bez materyi dwa n[umer]o 2. – Z Warszawy. <Jeden przedany Jm P. Spendowskiemu>

Globus ziemię reprezentujący matematyczny n[umer]o 1. – J.W. starostów z Warszawy.

Puzderko małe na filiżanki kuczba¹³⁷ wyklejone wewnątrz, z zamkiem z kluczykiem n[umer]o 1. – Z Warszawy.

Szkandaleta¹³⁸ miedziana z rękojeścią drewnianą tatarskiej roboty n[umer]o 1. – Z Laszek. <Przedano Wojciechowi Irydyńskiemu>

Parawanik ad instar płotka obity płótnem niebieskim w bretów pięć n[umer]o^c 1. Skrzynia żelazna niewielka na pieniądze robiona z Laszek jedna 1. – Z Laszek. Wpisana.

Osob porcelanowych w postaci granadierów prezentujących broń dwie 2. – Z Warszawy.

Item osób takiegoż gatunku w postaci kupca i kupcowej dwie 2. – Z Warszawy.

Item takich osob w postaci Turczyzna na postumencikach takichże wazki na konfitury trzymających dwie n[umer]o 2. – Z Warszawy.

Arlekin porcelanowy także n[umer]o 1. – Z Warszawy.

Osoba porcelanowa w domino, noga jedna nadtluczona 1. – Z Warszawy.

Osób także porcelanowych 5 n[umer]o 5, z których dwie nadtluczone. – Z Warszawy.

[k. 23v] Dalsze opisanie skarbcu wiszniowieckiego.

Wazek także porcelanowych 3, ta wszystka porcelana należy do cukierni n[umer]o 3. – Z Warszawy.

Armatek małych na lawetach mosiężnych dwie J.W. starostów n[umer]o 2. – J.W. starostów z Warszawy.

^{a-a} Fragment tekstu wykreślony.

^{b-b} Fragment tekstu wykreślony.

^{c-c} Fragment tekstu wykreślony.

¹³⁷ Kuczba – miękka, kosmata tkanina wełniana, lekko spłsniona.

¹³⁸ Szkandaleta, szkanalan – naczynie lub przyrząd do ogrzewania łóżka, niewielka fajerka.

Armatki większych spiżowych na lawetach także trzy n[umer]o 3. – J.W. starostów z Warszawy.

Kotły miedziane niewielkie na nóżkach żelaznych z pokrowcami skórzanymi, do których i pałeczek dwie drewnianych z kluczem żelaznym do nakręcania, u jednego kotła skóra napsowana i przy brzegu w jednym tylko zszywana miejscu, drugi cały ze wszystkim, dwa 2. – Z Warszawy. J.W. starostów.

Trąb mosiężnych starych dwie n[umer]o 2.

Map dwie z drążkami, jedna Polskę całą, druga Księstwo Litewskie reprezentująca, w puzderku drewnianym, czyli szufladce n[umer]o 2. <Przedano> Kawałków adamaszku karmazynowego o łokciu na [w]zdłuż dwa, każdy się rachować w półtora breta powinien, do objania krzesel n[umer]o 2. – Z Opola. Szuflada z papierami J.W. Pani¹³⁹, zapieczętowana, mała n[umer]o 1.

Rogóweczek małych starych dwie n[umer]o 2.

Paka wielka z snycerską robotą, między którą są sztuki pozłacane n[umer]o 1. – Z Warszawy.

Paka pomniejsza z zwierciadłami, w której większych tafel zwierciadłowych i mniejszych sztuk wszystkich czterdzieści n[umer]o 40. – Z Warszawy. <Do Dębłina wzięte>, <o te zwierciadła trzeba się [...] pisać>

Szafa stara czarna z szufladami mozaikowymi, na nogach kręconych, na której osoby kiwające się n[umer]o 1. – Z Laszek tylko osoby, szafa wiśniowiecka.

[k. 24r] Dalsze opisanie skarbcu rzeczy znajdujących.

Skrzynia drewniana sosnowa prostej stolarskiej roboty kłódką zamknięta i zapieczętowana po J.W. Wazynskim n[umer]o 1.

Spodki od lustr zwierciadłowych pięć z rurkami mosiężnymi, na jednym tylko spodku pół lustro zwierciadłowe n[umer]o 5. <Nic nie wart>

Materaców drelichowych pojedynkowych, u jednego drelich nadrujnowany dwa n[umer]o 2. – Tu robione 1754. Do komportacji¹⁴⁰.

Worków do miodu sycenia sukiennych prostych białych dwa n[umer]o 2.

Moździerz żelazny wielki n[umer]o 1.

Armat spiżowych wielkich, od których lawety porujnowane okowane n[umer]o 3.

Smoczków¹⁴¹ spiżowych, od których lawety¹⁴² porujnowane okowane n[umer]o 2.

Armat żelaznych wielkich bez lawetów siedm n[umer]o 7.

Armat żelaznych mniejszych, od nich lawety także zrujnowane n[umer]o 2.

Armat żelaznych jeszcze mniejszych bez lawetów, bo zrujnowane 4.

¹³⁹ Katarzyna z Zamoyskich Mniszchowa (1723–1771), córka ordynata Michała Zdzisława Zamoyskiego i Elżbiety Wiśniowieckiej, wnuczka Michała Serwacego Wiśniowieckiego, od 1741 r. żona podkomorzego wielkiego litewskiego Jana Karola Mniszcha.

¹⁴⁰ Komportacja – tutaj: przywóz.

¹⁴¹ Smok – rodzaj działa.

¹⁴² Leweta, laweta – podstawa armaty.

Kolubryna¹⁴³ żelazna bez lewetu, bo zrujnowane drzewo, tylko żelazo n[umer] o 1.

Armatek spiżowych małych bez lewetów, bo zrujnowane, z Laszek n[umer]o 3. – Z Laszek.

Armatek mniejszych spiżowych bez lewetów. Z Laszek n[umer]o 4. – Z Laszek.

Statua św. Jana Nepomucena drewniana 1.

Siodła parzystych niemieckich do rajtszuli¹⁴⁴ J.W. Pani z strzemionami i popręgami¹⁴⁵ parcianymi n[umer]o 2. – Z Warszawy. <Przedano>

Siodła parzystych niemieckich, pokrycie białe, taszki czerwone z strzemionami i popręgami n[umer]o 2. – Z Warszawy. <Przedano>

[k. 24v] Dalsze opisanie skarbcu wiszniowieckiego.

^aSiodła czarne z olstrami¹⁴⁶, strzemionami i popręgami jedno n[umer]o 1. – Z Warszawy. <Przedano>

Siodła czarnych angielskich, czerwone i czarne z popręgami, puśliskami, jednego strzemiona jednego nie dostaje n[umer]o 1. – Z Warszawy. <Przedano>

Siodła starych mało na co zdanych, u jednej popręgi i puśliska n[umer]o 4. – Z Warszawy. <Przedano>

Siodła furmańskie stare, przy którym strzemię żelazne od dyszla n[umer]o 1. – Z Warszawy. <Przedano>

Kulbak¹⁴⁷ tureckich z popręgami, podogoniami¹⁴⁸, z strzemionami tureckimi, dobrych n[umer]o 2. – Z Stambułu. <Jedna wzięta przez Jmci P. sędziego lubelskiego. Przedano>

Kulbak tureckich do wożenia wody z strzemionami i popręgami n[umer]o 2. – Z Stambułu.

Nagłówek¹⁴⁹, podpiersień¹⁵⁰, podogonie, cugle i fręzle z sztuczkami połączanymi n[umer]o 1. – Z stajni laszeckiej. <Przedano>

Nagłówek węższy, podpiersień i cugle, rzemień haftowany, sztuczki połączone n[umer]o 1. – Z stajni laszeckiej. <Przedano>

Nagłówek, podpiersień, podogonie, sztuczki białe na rzemieniu czarnym n[umer]o 1. – Z stajni laszeckiej. <Przedano>

Nagłówek takież drugi z tyleż sztukami jak pierwszy n[umer]o 1. – Z stajni laszeckiej. <Przedano>

¹⁴³ Kolubryna – ciężkie działo oblężnicze z długą lufą, ładowane od przodu.

¹⁴⁴ Rajtszula – szkoła jazdy konnej, ujeżdżalnia.

¹⁴⁵ Popręg – pas przytrzymujący siodło.

¹⁴⁶ Olstro – futerał, pochwa u siodła na pistolet.

¹⁴⁷ Kulbaka – wysokie siodło.

¹⁴⁸ Podogonie – rzemień w końskiej uprzęży, idący od pasa do ogona.

¹⁴⁹ Nadgłówek, nagłówek – szeroki pasek leżący za uszami konia, regulujący położenie wędzidla.

¹⁵⁰ Podpiersień – rzemień w uprzęży przechodzący pod piersiami końskimi.

Nagłówek takież, sztuczki złote, podpiersień, podogonie i cugle n[umer]o 1. – Z stajni laszeckiej. <Przedano>

Nagłówek takież stary, podpiersień i cugle z sztuczki takimi 1. – Z stajni laszeckiej. <Przedano>

Monsztuków¹⁵¹ z nawiązaniem takich dwa J.W. starostów n[umer]o 2. – Z stajni laszeckiej. <Przedano>

Nagłówek starych dwa z cugalmi, dwa bez cugłów, jeden z musztukiem n[umer]o 5. – Z stajni laszeckiej. <Przedano>

Kancanów¹⁵² z liną jedną skórzanych z musztukami n[umer]o 3. – Z stajni laszeckiej. <Przedano>

Musztuków bez nawiązania starych 13, arabski 1, nowych dwa, sztuk n[umer]o 17. – Z stajni laszeckiej. <Przedano>

Podogonie od kulbak niemieckich n[umer]o 3. – Ze stajni laszeckiej. <Przedano>

Olster starych dużych żołnierskich par 9^a. – Ze stajni laszeckiej. <Przedano>

[k. 25r] Dalsze opisanie rzeczy tamże będących.

^aChomętów starych zepsutych n[umer]o 3. <Przedano>

Kozów wołoskich nie podszytych 3, tureckich 1, sztuk wszystkich n[umer]o 4. <Przedano>

Deka sukienka szara wyszarzała n[umer]o 1. <Przedano>

Szorów¹⁵³ z cugu skarogniadego¹⁵⁴ z musztukami [trze]ma, starych n[umer]o 6. <Przedano>

Liwarów do bryk nadpsutych n[umer]o 2. <Przedano>

Pasów starych spod karet na nic zdanych są trzy. <Wpisane>.

Item starych żelaznych od karet sztuk 6. Wpisane. <Przedano>

Uździenic¹⁵⁵ starych, jedna z dwoma łańcuchami, a dwie gołe n[umer]o 3. <Przedano>

Rzemienie ad instar cugli 2. <Przedano>

Czaprak stary żółty i olstro jedno sztuk n[umer]o 4. – Regimentowe. <Przedano>

Popręgów parcianych 2. <Przedano>

^bOstroga na długim drążku do rajszuli sztuk n[umer]o 1^b. <Przedano>

^{a-a} Cała karta przekreślona.

^{b-b} Liczne skreślenia na górze karty.

¹⁵¹ Monsztuk, właśc. munsztuk – żelazne wędzidło do kielznania koni.

¹⁵² Kancan, właśc. kalkan – wypukła, okrągła tarcza pochodzenia wschodniego, z ozdobami z blaszek metalowych i kamieni, noszono je na długim rzemieniu przewieszonym przez ramię lub przy siodle.

¹⁵³ Szory – rodzaj uprzęży.

¹⁵⁴ Skarogniady – koń o maści czarnej, miejscami brązowej.

¹⁵⁵ Uździenica – część uprzęży nakładana na głowę konia.

Siatka zielona z fręzlą zieloną jedwabną, do koni n[umer]o 1. <Przedano>
Szcotka do chędożenia zębów końskich n[umer]o 1. <Przedano>
Wojłok stary, na którym skórka czarna n[umer]o 1^a. <Przedano>
Naczynia kowalskiego, to jest młotów dużych cztery, nie staje jednego po-
dług rejestru podpisanego ręką J.P. Raczyńskiego n[umer]o 4. – Z stajni J.W.
Mniszcha.
Młotów do rozcinania żelaza i do robienia dziurek cztery mniejszych.
Kleszczów troje, kowadło wielkie, jedno kowadło mniejsze z rogami, jedno
kowadło małe, jedno miechów.
<Do klasztoru przedano młot duży, kleszczów dwoje, kowadło mniejsze z ro-
gami i durchszlag>
Kowadełko kowalskie do dorobienia bretnalów¹⁵⁶ jedno, rur dwie i rychwa¹⁵⁷
od miechów jedna n[umer]o 3.
Sztuk żelaza od karet wielkich dwie, kurczab¹⁵⁸ dwie, k[łód]ek żelaznych do
zakręcania pasów pod karetę dwa.
Kawałków innych różnych, osobliwie szynalów¹⁵⁹ sztuk kilkadziesiąt. <Nb.
u ślusarza [...]>
Wrzeczono młyńskie żelazne z panewką jedno, klinów żelaznych górnickich 3.

[k. 25v] Dalsze opisanie rzeczy w skarbcu wiszniowieckim.

Drągów żelaznych, wielki i mały n[umer]o 2.

Szlaga¹⁶⁰ wielka żelazna albo perlik¹⁶¹ n[umer]o 1.

Wał z blachem do [k]afaru¹⁶², okowanych sztuk dwie n[umer]o 2.

Rychew żelaznych od kafaru wielka jedna czworograniasta, dwie pomniejsze
takież, czwarta jeszcze mniejsza, żelazna sztuk n[umer]o 4.

Sworzeń żelazny od tegoż duży n[umer]o 1.

Antaba wielka żelazna i oprócz tego sztuk trzy żelaznych wszystkich n[umer]
o 4.

Pił, mielnicka jedna, trackich trzy n[umer]o 4.

Prętów żelaznych do okien, cały 3, jednego połowa sztuk n[umer]o 4. – Z La-
szek.

Lemieszów żelaznych starych 2, narolników żelaznych sztuk n[umer]o 8.

<Wzięto do folwarków>

Kłódka wielka żelazna o kluczu rozdartym jedna n[umer]o 1.

^a Zdanie wykreślone.

¹⁵⁶ Bretnal – długi gwóźdź z dużym, płaskim łebkiem.

¹⁵⁷ Rychwa, ryffa – opaska żelazna.

¹⁵⁸ Kurczaba, kuczaba, kurcaba – lon u koła z nakrywką od błota.

¹⁵⁹ Szynal – rodzaj gwoździa.

¹⁶⁰ Szlaga – typ młota.

¹⁶¹ Perlik – obustronny młotek.

¹⁶² Kafar – drewniany lub żelazny ciężar do wbijania pala.

W worku płóciennych zapieczętowanym popręgów skórzanych 3, popręga parciana nowa do kulbaki niemieckiej 1, puślisko skórzane jedno, cugle z musztukiem starym bez nagłówka, strzemion starych żelaznych polskich złych par dwie, wędzidła żelazne, kawałek mały surowiu, ćwieczków żółtych, papierów cztery. <Te rzeczy Bartłomieja O[...]kowskiego^a masztalerza wzięte są die 20 Aug[usti] 176[.]^b do Gołębia>¹⁶³

Latarnia stajenna n[umer]o 1.

Bretnalów wielkich baryła pełna, żelaznych n[umer]o 1.

Siekiera żelazna stara zła n[umer]o 1. <Do folwarku Łozowskiego>

Saganów jeden wielki bez zawijania u góry, z obręczą żelazną, pomniejszych dwa z zawijaniem zażywanych z obręczami żelaznymi na drąg z nakrywkami miedziany <mi>, te sagany miedziane n[umer]o 3.

Panewka miedziana stara zła na nóżkach żelaznych n[umer]o 1.

Alembik półtoraspustowy miedziany.

Rondelek miedziany n[umer]o 1. – Z Laszek. <Wziął Jm P. Olszewski>

[k. 26r] Dalsze opisanie rzeczy w skarbcu wiszniowieckim.

Lasek drewnianych lakierowanych, jedna z gałką dużą, dwie bez gałki, z Paryża J.W. starostów n[umer]o 2. – Z Warszawy.

Powiada P. Walenty Torner, że mu jedna przez Klermonta darowana.

Skrzyń okowanych jedna podługowata, druga ad instar sepetu¹⁶⁴, tudzież pak drewnianych trzy z papierami ekonomicznymi laszeckimi przywiezionych n[umer]o 5. – Z Laszek. Wzięte do Gołębia.

Listew nowych snycerskiej roboty, między którymi znajdują się i posłane sztuki n[umer]o 81. – Z Warszawy.

Klatka stolarskiej roboty na papugę wybita w szrodku kuczbałą n[umer]o 1. – Z Warszawy.

Krzesel obozowych okrągłych na nogach składanych czerwoną skórą obitych n[umer]o 4. – Z Laszek.

Krzesel podróżnych składanych czarną skórą obitych n[umer]o 3. – Z Laszek.

Stolec podróżny składany czarną obity skórą z wasągiem¹⁶⁵ blaszanym n[umer]o 1.

Puzdro podróżne dla układania półmisków stare złe n[umer]o 1.

Łóżko żelazne w skrzynce drewnianej n[umer]o 1.

Farfurek nadtluczonych n[umer]o 4. <Nic nie wart>

^a Fragment nazwiska nieczytelny, na zagięciu karty.

^b Ostatnia cyfra nieczytelna, na zagięciu karty.

¹⁶³ Gołąb koło Dębłina – miejscowość położona nad Wisłą, niedaleko Puław.

¹⁶⁴ Sepet – rodzaj podróżnego kufra, skrzynki z szufladkami, służącej do przechowywania dokumentów i kosztowności.

¹⁶⁵ Wasąg – mocowany na osiach kosz, pudło.

Listwy malowane biało sztuk kilkadziesiąt.

Lustr w pace drewnianej z Laszek sześć, dwie parzyste o esach 6, gałganków tylko sześć, nie staje, także sześć lustr parzystych o esach czterech, trzy, jedno stłuczone w sedesie o 4 także esach n[umer]o 6. – Z Laszek. <Są lustra z paką>

Paka drewniana z panegirykami n[umer]o 1. – Z Laszek.

^aKopii zielono malowanych 4, do nich kółek żelaznych od rajszuli mniejszych i większych sztuk n[umer]o 16. – Z Warszawy.

Do tychże kółek nożyc żelaznych n[umer]o 3. – Z Warszawy.

Zawias do drzwi żelaznych pobielanych ślusarskiej roboty par z hakami tutejszych 7^a. <Oddane P. Saxowi>¹⁶⁶

[k. 26v] Dalsze opisanie rzeczy w skarbcu będących.

Zawiasy pobielane żelazne do okien sztuk czterdzieści sześć n[umer]o 46. <Oddane P. Saxowi>

Zamków takiegoż gatunku i pobielania z kluczem dwa n[umer]o 2. <Jednego do kredensu, drugiego P. Saxowi>

Zawias gwintowanych pobielanych n[umer]o 7. <Oddane P. Saxowi>

Kawałków zawias tych gwintowanych 5. <Oddane P. Saxowi>

Narożników maleńkich sztuk n[umer]o 15. <Wypotrzeb[ow]ano do okien>, <są wszystkie>

^bZawiasek maleńkich gwintowanych starych sztuk n[umer]o 6. <I te>

Kraczków żelaznych pobielanych sztuk numero 23. <P. Saxowi>

Zaszczepki żelazne pobielane do okien, małe, z haczkami n[umer]o 39. <P. Saxowi>

Antaby żelazne pobielane do drzwi dwie n[umer]o 2. <P. Saxowi>

Fasek¹⁶⁷ z lazurem, jedna pełna, druga nadebrana n[umer]o 2.

Śroby mosiężne od kotłów gorzelnianych dwóch, które stoją pod magazynem, 2. – Z Gdańska. <Oddane W.P. komisarzowi do Jaworowa, odesłane 1763 2 April[is]>

Rury także kręcone od tych kotłów 2^b. – W Kołozowoy¹⁶⁸.

[k. 27r] Opisanie apartamentów dolnych po lewej stronie.

^{a-a} Fragment tekstu skreślony.

^{b-b} Fragment tekstu wykreślony.

¹⁶⁶ Zapewne tożsamy z Saxem Stolarzem, odnotowanym w rejestrze funduszy po śmierci Jana Karola Mniszcha (LNBU, 141–1–116, k. 3r): „Saxowi stolarzowi za różne roboty w pałacu dęblińskim”; „temuż za robotę posadzki do pałacu warszawskiego”.

¹⁶⁷ Faska – beczka.

¹⁶⁸ Najprawdopodobniej wieś Kołosowa położona w powiecie krzemienieckim, należała do rodziny Wiśniowieckich.

Przysionek na lewej stronie, wchodząc z dziedzińca do pałacu z ganku

w którym lanszaftów nad drzwiami i między oknami trzy n[umer]o 3.
Portretów na blejtramach, to jest: królowica Konstantego¹⁶⁹ i starożytnego jakiegoś Polaka dwa n[umer]o 2.
Kopersztychów w ramach drewnianych n[umer]o 4.
Kopersztych pogrzeb Karola Dwunastego króla szwedzkiego, nad oknami n[umer]o 1.
Portery sukienne zielone nadpsute na blejtramach podwójnych 2.

Schowanie pod schodami

gdzie tylko półki.

[k. 27v] Dalsze opisanie apartamentów dolnych po lewej stronie.

Przedpokój po lewej stronie

Obicia płóciennego malowanego całych bretów trzynaście n[umer]o 13.
Takiegoż obicia do nadsztukowania kawałków większych i mniejszych dwadzieścia sześć n[umer]o 26.
Lustr ściannych blaszanych pobielanych o jednym esie siedm n[umer]o 7. – Z Laszek.
Szafa ad instar biura z drzwiczkami zwierciadłowymi, z szufladami trzema wysuwanymi, z antabami dwiema mosiężnymi, błękitną chińszczyzną lakierowana, u góry koronka pozłacana z gałkami, na której osoba gipsowa jedna n[umer]o 1. <Darowano Jmci Pani Beynerow[ej]>
Stolików także błękitno lakierowanych starych dwa n[umer]o 2.

[k. 28r] Dalsze opisanie apartamentów dolnych po lewej stronie.

Firanki u dwóch okien podwójne płócienne o dwóch połach na prętach żelaznych zasuwane n[umer]o 4. <Do Warszawy>
Nad kominem zwierciadło okrągłe nadtluczone, na którym mitra z paludamentem gipsowa 1.
Nad tymże kominem wwyż portret Elżbiety¹⁷⁰ cesarzowej, Karola Szóstego żony n[umer]o 1.

¹⁶⁹ Konstanty Władysław Sobieski (1680–1726), syn Jana III Sobieskiego i Marii Kazimiery d'Arquien, król polski.

¹⁷⁰ Elżbieta Krystyna (1691–1750), księżniczka Brunszwiku-Wolfenbüttel, w 1708 r. została żoną cesarza Karola VI Habsburga.

Lanszaftów nad drzwiami n[umer]o 4.

Wilków na komin para n[umer]o 1.

Portera podwójna burkatelowa czerwona z brzegami złotymi, szarym podszyta płótnem we cztery brety, mocno u dołu nadpsuta, nade drzwiami przybita jedna n[umer]o 1. <Przedana>

[k. 28v] Dalsze opisanie apartamentów dolnych po lewej stronie.

Pokój bokowy

w którym obicia płóciennego saskiego koloru seledynowego z zielonym, listwy połączane, bretów n[umer]o 16. – Z Warszawy.

Lustr ściannych blaszanych pobielanych o jednym esie n[umer]o 5. <Przedano>

Zwierciadło w ramach takżo zwierciadłowych wiszące, z Laszek n[umer]o 1. – Z Laszek.

Stolik mozaikowy na czterech nogach prostych malowanych n[umer]o 1. – Z Laszek.

Krzesel sukmem zielonym wybitych bez poręczów n[umer]o 2.

Item krzesło takimże sukmem obite, z poręczami jedno n[umer]o 1.

Taboretów takżo takim sukmem obitych z Laszek przywiezionych n[umer]o 2. – Z Laszek.

Firanki w dwóch okien podwójne płócienne, każda we dwie poły, na prętach żelaznych, zasuwane cztery n[umer]o 4. – Z Laszek.

Portret [księ]cia Janusza¹⁷¹ w ramach drewnianych pozłocistych nad kominem, po bokach i u spodu tafelki zwierciadłowe 1.

Lanszaft nad drzwiami 1.

Portret króla Zygmunta Pierwszego¹⁷² nad drugimi drzwiami n[umer]o 1.

Zegar stojący w szafie błękitnej chińsko lakierowanej, na której 3 wazki drewniane połączane n[umer]o 1.

Wilków na komin prostych para n[umer]o 1.

Szafa chińsko zielono lakierowana z szufladami n[umer]o 1.

Laska z haczkim do zasuwania firanek n[umer]o 1.

Taboret dębowy z kapą plisową czerwoną z frandzlą jedwabną n[umer]o 1.

Portera burkatelowa we cztery brety czerwona, stara, żółte brzegi, kraszeniną niebieską podszyta, nadpsuta 1. <Przedano>

¹⁷¹ Janusz Antoni Wiśniowiecki (1678–1741), kasztelan krakowski od 1726 r., syn Konstantego Wiśniowieckiego i Anny z Chodorowskich.

¹⁷² Zygmunt I Stary (1467–1548), syn Kazimierza IV Jagiellończyka i Elżbiety Rakuszanki, król Polski.

[k. 29r] Dalsze opisanie apartamentów dolnych po lewej stronie.
Skrzynia na drewna biało malowana 1.

Garderoba

niczym nie obita.

Stół roboty stolarskiej na nogach stolinowych¹⁷³ jeden n[umer]o 1.

Tapczanów ciesielskiej roboty na osobliwych nogach dwa n[umer]o 2.

[k. 29v] Dalsze opisanie apartamentów dolnych po lewej stronie.

Gabinet

w którym obicia także saskiego gryszpanowego w deseń zielony, listwy wyłącane bretów n[umer]o 11. – Z Warszawy.

Lustr ściannych blaszanych o jednym esie, pobielanych n[umer]o 4. <Przedano> Biuro orzechowo fornerowane z szufladami, z Warszawy n[umer]o 1. – Z Warszawy. <Przedano Jmci P. Ziemeckiemu>

Stolik orzechowo fornerowany rozkładany z szufladkami na nogach 4 przysrubowanych po stronach ujęcia żelazne n[umer]o 1. <Przedano Jmci P. Ziemeckiemu> Taboretów sukniem zielonym wybitych z Laszek n[umer]o 4. – Z Laszek.

Gierdyonów czarnych chińsko lakierowanych dwa n[umer]o 2.

Firanek płóciennych u dwóch okien o bretach dwóch, podwójne zasuwane na prętach żelaznych n[umer]o 4. – Z Laszek.

Nad kominem waz farfurowych olenderskich trzy n[umer]o 3.

Lanszaftów nad drzwiami dwa n[umer]o 2.

Wilków w kominie prostych para n[umer]o 1.

Portery burkatelowe karmazynowe w kwiaty o dwóch sztuk, dwie niebieską kraszeniną, drugie zaś dwie w półtrzecia breta n[umer]o 4. <Przedano>

Dywan błękitny turecki wielki, którym okna zabite wraz z porterami 1.

[k. 30r] Dalsze opisanie apartamentów dolnych po lewej stronie.

Pokój alkowy

Obicia saskiego płóciennego zielonego z żółtym trzydzieści sześć i pół bretów n[umer]o 36½. – Z Warszawy.

¹⁷³ Przedmiot niezidentyfikowany.

Szaf zielono malowanych miejscami osóbkami chińsko malowane, dwie n[umer]o 2.
Dywan turecki na dnie żółtym w kwiaty, na stół jeden n[umer]o 1. – Z Warszawy.

Firanki u czterech okien spuszczone kitajkowe zielone po trzy brety z sznurkami i kutasami jedwabnymi, z Warszawy n[umer]o 4. – Z Warszawy. <Przedano>
Zwierciadło okrągłe w ramach snycerskiej roboty wyzłacanych n[umer]o 1. – Z Laszek.

Lustr ściannych zwierciadłowych o jednym esie szklanym, z których jedno nadtłuczone n[umer]o 6. – Z Warszawy.

Szafka kątna fornirowana z cukerdanem, w półkach obwódki mosiężne i po wierzchu ceraty takóŜ mosiężne, na niej osoba gipsowa tutejsza 1. – Szafa z Warszawy.

Biuro orzechowo fornerowane aksamitem w środku wybite, z szufladkami przywieziono n[umer]o 1. – Z Warszawy. <Przedano Jmci P. Beynerowi>

Stolik mozaikowy na nogach snycerskiej roboty wyzłacanych z dwiema u dołu osóbkami takŜe snycerskiej roboty wyzlacanymi n[umer]o 1. <Przedano>

Stolików rozkładanych do kart błękitnych chińsko lakierowanych kątowych [k. 30v] <Dalsze opisanie apartamentów dolnych po lewej stronie> dwa było, być powinno z tych tylko jeden n[umer]o 1.

Zegar stołowy paryski, tarcza biała szmelcowana z Warszawy n[umer]o 1. – Z Warszawy.

<Darowany Jm P. Beynerowej>

Do niego drewniany postument pozłacany n[umer]o 1. – Z Laszek. <Darowany Jm P. Beynerowej>

Stołków sukniem zielonym obitych n[umer]o 2. – Z Laszek.

Na kominie farfur ordynaryjnych w wazach wielkich i małych sztuk n[umer]o 19.

W kominie wilków Źelaznych ordynaryjnych para jedna n[umer]o 1.

Lanszaftów nad drzwiami n[umer]o 3.

Skrzynia na drewnka biało malowana jedna n[umer]o 1.

Parawan o sześciu Bretach szpalerowej roboty zielony z chińskimi osobami n[umer]o 1.

Obrazów cuda świata na zwierciadłach malowane w ramach czarno lakierowanych sztuk n[umer]o 14.

Szafa mosiądzem na książki wybita w[e] floresy, stara, z Laszek n[umer]o 1. – Z Laszek.

Gierdyonów czarno malowanych n[umer]o 2.

Konkluzji¹⁷⁴ dwie, jedna na atlasie żółtym zdjęć z krzyŜa Pa[na] Jezusa.

¹⁷⁴ Konkluzja – ozdobny druk o charakterze religijnym lub związany z tezami akademickimi, odbijany czasem na jedwabiu, atlasie lub innych cennych tkaninach, uŜywany równieŜ do dekoracji pomieszczeń.

Druga zaślubienia św. Józefa, z drażkami, około kompanki srebrne n[umer]o 2. – Z Laszek. <Darowane do fary>¹⁷⁵

Porter płótna saskiego zielonego w pasy o dwa brety n[umer]o 4. – Z Warszawy. <Przedano>

Parawanik płócienny chińsko malowany w bretów siedm, podstarzały n[umer]o 1.

Obicia burkatelowego, którym okna zabitego starego mocno nadrujnowanego bretów n[umer]o 16. <Podarte, nic nie wart>

[k. 31r] Dalsze opisanie apartamentów dolnych po lewej stronie.

Gabinecik

w którym obicia płóciennego saskiego zielono z żółtym bretów 12. – Z Warszawy.

Firanka kitajkowa zielona u jednego okna spuszczone we trzy brety z sznurkami i kutasikami jedwabnymi n[umer]o 1. – Z Warszawy. <Przedano>

Lustr na ścianach zwierciadłowych o jednym esie szklannym n[umer]o 3. – Z Warszawy.

Szafka kątowa cukerdanem fornerowana, w półkach tylko dwóch, z brzegów obwódki mosiężne i po wierzchu cyraty także mosiężne, na której osoba gipsowa tutejsza n[umer]o 1. – Z Warszawy.

Lanszaft nad drzwiami jeden n[umer]o 1.

Wilków na komin żelaznych ordynaryjnych pojedynkowych para 1.

Portret króla Jmci francuskiego Ludwika 15¹⁷⁶ w ramach białych połączanych n[umer]o 1.

Portret J.W. Rzewuskiego¹⁷⁷ hetmana w[ielkiego] koronne[go] w ramach białych n[umer]o 1.

[k. 31v] Dalsze opisanie apartamentów dolnych po lewej stronie.

Garderoba i schowanie

żadnym obiciem nie obite.

Stolec nocny skórą żółtą obity n[umer]o 1.

¹⁷⁵ Kościół parafialny pw. św. Stanisława Biskupa i Męczennika w Starym Wiśniowcu został wzniesiony staraniem Jana Karola Mniszcha i jego małżonki, Katarzyny z Zamoyskich, w 1754 r. Przebudowany i rozbudowany ok. 1811 r.

¹⁷⁶ Ludwik XV (1710–1774), król Francji od 1715 r.

¹⁷⁷ Stanisław Mateusz Rzewuski (1662–1728), syn Michała Floriana i Anny z Dzierżków, hetman wielki koronny w latach 1726–1728.

Przysionek

takoż niczym nie obity.

Dywanów starych, którymi drzwi idące do J.W. starostów od dziedzińca zabite, jeden na dnie czerwonym, drugi w różne kwiaty n[umer]o 2.

Drzewcze dla chędożenia sukien francuskich n[umer]o 1.

[k. 32r] Dalsze opisanie apartamentów dolnych po lewej stronie.

Pokój

w którym obicia płóciennego saskiego w kolorze gryszpanowym z deseniem zielonym bretów n[umer]o 18. – Z Warszawy. <Przedano Jm P. Zaleskiemu> Nad drzwiami tegoż obicia kawalków bretowych siedm n[umer]o 7. <Przedano Jm P. Zaleskiemu>

W kominie wilków pojedynkowych żelaznych ordynaryjnych para n[umer]o 1. Portret J.W. Rzewuskich¹⁷⁸, wojewodów podolskich, w ramach połączanych n[umer]o 1 – z Laszek. <Darowano do fary>

Portret J.W. Mniszcha¹⁷⁹, marszałka koronnego, na różowej morze¹⁸⁰ z kompanką złotą 1. <Darowano do fary>

Konkluzja Najświętszej Panny Wniebowzięcia na papierze n[umer]o 1. <Darowano do fary>

Skrzynia na drewno biała drewniana 1.

Stolik na jednej nodze czarny do gry w warcaby z Warszawy n[umer]o 1. – Z Warszawy.

Stoliczek mały z szufladą ceratą obity n[umer]o 1. – Z Jaworowa.

Tapczanów stolarskiej roboty dwa n[umer]o 2.

Stoliczek matematyczny na 3 nogach n[umer]o 1. Żelazem na końcu nogi zarabiane.

Stół wielki do sukien składania n[umer]o 1.

¹⁷⁸ Wacław Rzewuski (1706–1779), syn Stanisława Mateusza i Ludwiki Kunickiej, wojewoda podolski w latach 1756–1762, jego żoną od 1732 r. była Anna Lubomirska. Gębarowicz 1973, s. 83 wymienia portrety Michała Józefa, krajczego wielkiego koronnego, pisarza wielkiego koronnego, wojewody podlaskiego i podolskiego, oraz Stanisława Mateusza, hetmana wielkiego koronnego.

¹⁷⁹ Józef Wandalin Mniszech (1670–1747), marszałek wielki koronny, kasztelan krakowski w latach 1742–1747, syn Jerzego i Anny z Chodkiewiczów, ojciec właściciela Wiśniowca, Jana Karola. W małżeństwie z pierwszą żoną, Eleonorą Ogińską, miał córkę Teresę. Z drugą żoną, Konstancją z Tarłów, doczekał się dwóch synów – Jerzego Augusta i Jana Karola, oraz dwóch córek – Elżbiety i Ludwiki, zob. Perzanowska 1976, s. 474–477.

¹⁸⁰ Mora – gładka, jednobarwna tkanina jedwabna, rzadziej bawełniana czy wełniana, mająca nieregularne smugi odbijające światło inaczej niż tło tkaniny.

Drzewce do chędożenia sukien na nogach krzyżowych J.W. starostów n[umer]o 1.

[k. 32v] Dalsze opisanie apartamentów dolnych po lewej stronie.

Pokojów niedokończonych wciąż po sobie idących^a.

[k. 33r] Dalsze opisanie apartamentów dolnych.

Sień wielka

gdzie warta stawa, w której:

Kopersztychów w ramach sztuk n[umer]o 15.

Portret króla francuskiego Ludwika XIV¹⁸¹ i żony jego¹⁸² w ramach owalnych pozłacanych n[umer]o 2.

Portret króla szwedzkiego Karola XII n[umer]o 1.

Portret Mazepy¹⁸³ hetmana kozackiego w ramach pozłacanych wielkich n[umer]o 1.

Kozak z bandurą¹⁸⁴ na płótnie malowany bez ram n[umer]o 1. – Z Laszek.

Map w ramach pozłacanych wielkich n[umer]o 3.

Lustr mosiężnych z lichtarzykami pojedynkowymi n[umer]o 2. <Przedano>

Siedzenie do noszenia skórzane, na pasach J.W. Pani 1.

Stołów lipowych i sosnowych sztuk n[umer]o 10.

Błatów wielkich, do tych nóg n[umer]o 10.

Stołów składanych podróżnych sztuk n[umer]o 3. – Z Jaworowa.

Schody na górne apartamenta

przy których kopersztychów dwa n[umer]o 2.

^a Poza samym nagłówkiem karta niezapisana.

¹⁸¹ Ludwik XIV (1638–1715), syn Ludwika XIII i Anny Austriaczki, król Francji od 1643 r.

¹⁸² Maria Teresa Austriaczka (1638–1683), córka Filipa IV Habsburga i Elżbiety z Burbonów, królowa Francji.

¹⁸³ Iwan Mazepa (1639–1709), dyplomata, podczaszy czernihowski, hetman kozacki. W 1705 r. Mazepa został ojcem chrzestnym Franciszki Urszuli Wiśniowieckiej, córki Janusza Antoniego i Teofili Leszczyńskiej, chrzciny odbyły się w listopadzie 1705 r. w Białej Krynicy.

¹⁸⁴ Bandura – ludowy instrument muzyczny.

Apartamenta górne

[k. 33v] Dalsze opisanie apartamentów górnych.
Wchodząc na górne apartamenta nad schodami:
Map w ramach drewnianych n[umer]o 15.
Portret królowica Jakuba¹⁸⁵ n[umer]o 1.
Portret królowica Aleksandra¹⁸⁶ n[umer]o 1.
Portret [księ]cia Zbarskiego¹⁸⁷ Wiszniowieckiego n[umer]o 1.
Portret [księ]cia Dolskiego¹⁸⁸, m[arszałka] W[ielkiego] Ks[ięstwa] Lit[ewskiego] 1.
Obraz św. Pawła n[umer]o 1.
Obrazów, czyli lanszaftów, nad drzwiami z Laszek n[umer]o 2. – Z Laszek.
Lustro szklane na środku wiszące o 6 esach było, ale teraz dwa esy desiderantur¹⁸⁹, bo stłuczone n[umer]o 1.
Mapa miasta Paryża n[umer]o 1. – Z Warszawy.
Batalia Polaków z Turkami ad in[star] lanszaftu nad drzwiami n[umer]o 1.

[k. 34r] Dalsze opisanie apartamentów górnych po prawej stronie.

Sala wielka po prawej stronie

w której portretów rodziny J.W. [ksią]żąt Wiszniowieckich sztuk n[umer]o 19.
Historyi Aleksandra Wielkiego w suficie i na dole na ścianach sztuk n[umer]o 17.
Inskrypcji w suficie, jedna łacińska, druga polska n[umer]o 2.
Kopersztychów w ramach połączonych za szkłem, u jednego tylko ramy n[umer]o 12.
Kopersztychów w ramach niewyłączonych, także za szkłem n[umer]o 16.
Lustra szklanych wiszących o 6 esach trzy, o siedmiu esach jedna, o trzech esach, ponieważ tyleż nie staje esów 1, wszystkich pięć sztuk lustrow n[umer]o 5.
Esów szklanych w rurek mosiężnych pojedynkowych na ścianach n[umer]o 11.
W kominie wilków żelaznych ordynaryjnych para n[umer]o 1.

¹⁸⁵ Jakub Ludwik Sobieski (1667–1737), król polski, najstarszy syn Jana III Sobieskiego i Marii Kazimiery d'Arquien.

¹⁸⁶ Aleksander Benedykt Sobieski (1677–1714), król polski, syn Jana III Sobieskiego i Marii Kazimiery d'Arquien.

¹⁸⁷ Michał Zbarski Wiśniowiecki (ok. 1460–1517), protoplasta rodu Wiśniowieckich.

¹⁸⁸ Jan Karol Dolski (1637–1695), marszałek wielki litewski od 1691 r., jego pierwszą żoną była Elżbieta z Ostrogów, z tego małżeństwa dorosłego wieku dożyła jedynie córka Katarzyna, przyszła żona Michała Serwacego Wiśniowieckiego. W 1689 r. Dolski ożenił się z wdową po Konstantym Wiśniowieckim, Anną z Chodorowskich.

¹⁸⁹ Desiderantur – brakuje.

[k. 34v] Dalsze opisanie apartamentów górnych.

Garderoba J.W. Pana¹⁹⁰

w której kopersztychów za szkłem w ramach drewnianych, u dwóch szkło stłuczone siedm desideratur jeden n[umer]o 7.

W kominie wilków prostych pojedynkowych żelaznych para n[umer]o 1.

Obraz Najświętsza Panna Pa[na] Jezusa piastująca n[umer]o 1.

Obraz Zdjęcia z Krzyża Pa[na] Jezusa n[umer]o 1. – Z Laszek¹⁹¹.

Lanszaftów różnych n[umer]o 3.

Stołów wielkich drewnianych do sukien, stolarskiej roboty n[umer]o 2.

Szafa wielka drewniana stolarskiej roboty o czterech półkach z zamkiem na bieliznę 1. <Do kredensu>

Drzewcze do chędożenia sukien 1.

Dzwoneczek spiżowy z pokoju pańskiego 1. – Z Warszawy.

[k. 35r] Dalsze opisanie apartamentów górnych po prawej stronie.

Przedpokój pierwszy ku bibliotece

w którym obicia płóciennego saskiego, na białym dnie kwiaty w koszykach w różnych kolorach bretów n[umer]o 25½. – Z Warszawy. <Przedano>

Nad drzwiami takiegoż obicia małych brecików n[umer]o 4. – Z Warszawy. <Przedano>

Kopersztychów w ramach oprawnych, niektóre pozłacane za szkłem, z których u jednego szkła nie masz n[umer]o 16.

Obraz na płótnie malowany z fajfką Baltazar n[umer]o 1.

Esów na ścianach mosiężnych n[umer]o 8. <Przedano Woroniakowi>

Lustro szklanne, stłuczony jeden es u niego, bo tylko pięć esów, to lustro wiążące n[umer]o 1.

[k. 35v] Dalsze opisanie apartamentów górnych po prawej stronie.

¹⁹⁰ Jan Karol Mniszech (1716–1759), podkomorzy wielki litewski w latach 1742–1759, w małżeństwie z Katarzyną z Zamoyskich miał 2 córki i 3 synów.

¹⁹¹ Gębarowicz 1973, s. 51 zapewne tożsamy z „Depozycją P. Jezusa z krzyża”.

Przedpokój drugi

w którym obicia sagetowego¹⁹² białego kopersztychami wyszywanego wystrzyganymi bretów dwadzieścia ośm i ćwierci trzy n[umer]o 28³/₄. <Przedano Jm P. Beynerowi>

Nad drzwiami do bokuwego pokoju brecików na sztuki pokrajanych takiegoż obicia pięć n[umer]o 5. <Przedano Jm P. Beynerowi>

Lanszaftów nad drzwiami n[umer]o 2.

Lustro wiszące o esach 12 ze wszystkim całe 1.

Esów ściannych szklanych w ramach mosiężnych podwójnych, z których dwóch podług rejestru dawnego nie staje 10. <Darowane Jm P. Beynerowi>

Szafek kątowych żółto malowanych z stolikami mozaikowymi dwie, w bokuwym gabineciku jedna, druga tu, n[umer]o 1. – Z Laszek.

Stolków dębowych włóczką w kratkę przeplatanych z materacykami burkatelowymi żółtymi i pokrowcami płóciennymi pięć nadrujnowanych n[umer]o 5. – Z Jaworowa. <Taksa fl[orenów]. 4>

Nad drzwiami portret króla Augusta III¹⁹³ 1.

Lanszaftów nad drzwiami i piecykiem saskim teraz trzy n[umer]o 3.

Portret J.W. Potockiego z Laszek n[umer]o 1. – Z Laszek¹⁹⁴.

Parawan na płótnie chińsko malowany biały o czterech bretach z Laszek n[umer]o 1. – Z Laszek.

[k. 36r] Dalsze opisanie apartamentów górnych po prawej stronie.

Pokój bokowy

w którym obicia płóciennego saskiego zielonego z żółtym w paski bretów n[umer]o 20. – Z Warszawy. <Przedano>

Zwierciadeł w tym pokoju było 2, jedno wzięte ma być przez Klermonta, na co rewers desideratur, drugie od upadłego zbite sufitu n[umer]o 2. – Z Laszek.

W ramach czerwonych, kawałki [...].

Lustr blaszanych o jednym esie pobielanych z Laszek n[umer]o 6. <Przedano>

¹⁹² Sageta, sajeta (fr. *sayette*) – cienka tkanina wełniana o osnowie z długowłóknistej przędzy czesankowej nadającej jej dużą wytrzymałość.

¹⁹³ August III Sas (1696–1763), syn Augusta II i Krystyny Eberhardyny, elektor saski, w latach 1733–1763 król Polski.

¹⁹⁴ Gębarowicz 1973 wymienia niezidentyfikowanego hetmana wielkiego koronnego potockiego, portret Józefa Potockiego, hetmana wielkiego koronnego (s. 83), dwa portrety Stanisława Rewery Potockiego (s. 69, 88).

Stolików włóczkowych środkiem typanową¹⁹⁵ robotą, z brzegu krzyżową, w różne kolory wyszywanych, na nogach tokarskiej roboty n[umer]o 1.
Taboretów także włóczkami w różne kolory wyszywanych z listwami aksamitnymi karmazynowymi już wpisanych w dolnych pokojach 2.
Stołów dębowych włóczką żółtą w kratkę przeplatanych z materacykami burkatelowymi żółtymi i pokrowcami płóciennymi białymi z Jaworowa 5. – Z Jaworowa taksa fl[orenow]. 4.
Nad kominem waz różnych wielkich i małych w kolorze błękitnym z zielonym farfurowych ordynaryjnych czterdzieści sześć tutejsze, n[umer]o 46.
Tamże filiżanek z miseczkami dużych par trzy n[umer]o 3.
Zegar z herbem J.W. Mniszchów czarny lakierowany stołowy n[umer]o 1. – Z Laszek. <Darowany Jm P. Czainiewskiemu>
W kominie wilków ordynaryjnych żelaznych para n[umer]o 1.
Skrzynia biało malowana na drewna n[umer]o 1.
Filiżanek porcelanowych białych saskich z uszkami par cztery, bez uszek par cztery, wszystkich par ośm n[umer]o 8. – Z Laszek.
Imbryczek takiegoż gatunku jeden n[umer]o 1.
Wanienka do płukania filiżanek takąż 1.
Imbryczek na herbatę gatunku takiego jak bez uszka filiżanki n[umer]o 1.

[k. 36v] Dalsze opisanie apartamentów górnych po prawej stronie.
Wanienka tegoż gatunku jak filiżanki bez uszka n[umer]o 1. – Z Laszek.
Czarka z przykryciem takąż n[umer]o 1. – Z Laszek.
Kubków albo wazek, na których wyróżnione główki, jeden tłuczony n[umer]o 2. – Z Laszek.
Butelka takiegoż koloru i gatunku z przykrywadełkiem n[umer]o 1. – Z Laszek.
Faseczek porcelanowych białych saskich z nakrywadełkami n[umer]o 2. – Z Laszek.
Koszyczek takiegoż gatunku wyłaczany z przykryciem n[umer]o 1. <Darowany Jm P. Chambellanowi>
Filiżanek z miseczkami w kwiaty granatowe, z których jedna stłuczona, na nic zdana, farfurowych par tutejszych n[umer]o 2.
Miseczek w kwiaty granatowe ordynaryjnych farfurowych do kawy trzy n[umer]o 3.
Filiżanek jedna farfurowa w kwiaty granatowe z zielonym po wierzchu cała, dwie szarego koloru po wierzchu stłuczonych, wszystkich sztuk n[umer]o 3.
Filiżanka szklanna biała z złotymi kwiatkami jedna n[umer]o 1.

[k. 37r] Dalsze opisanie apartamentów górnych po prawej stronie.

¹⁹⁵ Zapewne trypanową; trypa, trepa – półplusz, tkanina wełniana postrzygana jak aksamit.

Garderobka

niczym nie obita.

Stolik maleńki na nogach toczonych n[umer]o 1, obity materyją w kwiaty, około frandzla.

Tapczanów stolarskiej roboty z nóżkami 2.

Bida francuska, czyli stolec nocny, z drzewa orzechowego malowany z nakryciem skórą żółtą obitym, z wasągami miedzianym pobielanym i z sagankiem takimże, do niej paka drewniana zamczysta¹⁹⁶ n[umer]o 1. – Z Warszawy.

Gabinet

w którym obicia płóciennego saskiego zielonego z żółtym w paski bretów ośm i pół n[umer]o 8½. – Z Warszawy. <Przedano>

Szafa kątowa żółto malowana, kwiatuszki brzegiem czerwone, z Laszek n[umer]o 1. – Z Laszek.

Lustr blaszanych, <bo> we trzech esy połamane, tylko same blachy n[umer]o 2. – Z Laszek. <Przedano>

Szafa kątowa dębowa i trymo¹⁹⁷ nad kominem stolarskiej roboty, z której tafle zwierciadłowe wyjęte i posłane do Warsz[awy] n[umer]o 1.

Osób gipsowych na tymiż n[umer]o 4.

Lanszaftów nad oknami i drzwiami n[umer]o 5.

Waz błękitnych i czerwonych z białym n[umer]o 8.

Czarek takiegoż gatunku n[umer]o 4.

Filiżanek par cztery i to dwie nadtluczone, miseczka bez filiżanki n[umer]o 4.

W kominie wilków ordynaryjnych para 1.

Stolik drewniany stolarskiej roboty n[umer]o 1.

[k. 37v] Dalsze opisanie apartamentów górnych po prawej stronie.

Pokój trzeci przed biblioteką

w którym obicia atlasowego białego z kopersztychami bretów n[umer]o 38. <Przedano Jm P. Beynerowej>

Nad drzwiami takiegoż obicia atlasowego brecików n[umer]o 7. <Przedano Jm P. Beynerowej>

Firanki płócienne u czterech okien o dwóch połach, na prętach żelaznych, zasuwane n[umer]o 8. <Do Warszawy>

¹⁹⁶ Zamczysta – opatrzona zamkiem.

¹⁹⁷ Trymo, tremo – wysokie lustro, często sięgające od sufitu do podłogi.

Lustro wiszące szklane o 6 esach 1.
 Esów na ścianę szklanych w rurkach blaszanych n[umer]o 8.
 Kopersztychów za szkłem w ramach wyzłacanych, jeden bez szkła n[umer]o 8.
 Szafek hebanowych czarnych kamieniami w koloru abumbrowanych¹⁹⁸ na nogach snycerskiej roboty wyzłacanych dwie z Warszawy n[umer]o 2. – Z Warszawy. <Darowane Jm P. Beynerowej>
 Zegar stołowy w szafie czarnej lakierowanej, który za dokumentem J.W. ś.p. Pana 18 maja 1758 J.P. Piaseckiej pożyczony do Łopatyna, na który dokument u burgrabiego, od niej rewers, do tego pokoju należy n[umer]o 1.
 Stolików mozaikowych z herbami, to jest na jednym J.W. Mniszchów, na drugim J.W. Tarłów¹⁹⁹, pod którymi nogi proste, szaro malowane, n[umer]o 2. – Z Laszek.
 Stołków dębowych włóczką żółtą przeplatanych z materacykami burkatelowymi żółtymi i pokrowcami [k. 38r] <Dalsze opisanie apartamentów górnych po prawej stronie> płóciennymi białymi pięć, bo trzy połamane, nie stają do rejestru dawnego n[umer]o 5. – Z Jaworowa fl[orenów] 4 taksa.
 Portret na płótnie malowany jakiejś damy? nad kominem n[umer]o 1.
 W kominie wilków ordynaryjnych żelaznych para n[umer]o 1.
 Łóżko adamaszkowe zielone na jedną osobę, z płótkami górnymi i dolnymi, firankami, kołdrą, kotarą, pobocznymi sztukami, ze wszystkimi należnościami jedno n[umer]o 1. – Z Warszawy. <Darowane Jm P. Beynerowej>
 Portret J.W. Wielopolskiego²⁰⁰ i drugi samej J.W. Wielopolskiej²⁰¹ n[umer]o 2. – Z Laszek.
 Waz błękitnych farfurowych n[umer]o 3.
 Imbryczków kaflowych także farfurowych jeden nadstłuczony n[umer]o 1.
 Flaszeczka do zsyphywania na herbatę takąż jedna n[umer]o 1.
 Wanienka farfurowa stłuczona n[umer]o 1.

[k. 38v] Dalsze opisanie apartamentów górnych po prawej stronie.

Pokój przed biblioteką

w którym obicia płóciennego żółtego z czerwonymi w paski bretów n[umer]o 26. <Przedano>

¹⁹⁸ Abumbrowany – cieniowany.

¹⁹⁹ Rodzina Tarłów pieczętowała się herbem Topór, przedstawiającym w polu czerwonym topór srebrny o toporzysku złotym.

²⁰⁰ Karol Wielopolski (zm. 1773), syn Franciszka i Teresy Magdaleny z Tarłów, koniuszy wielki koronny w latach 1731–1754, starosta krakowski.

²⁰¹ Elżbieta Wielopolska z Mniszchów, córka Józefa i Konstancji Tarłówny, siostra właściciela Wiśniowca, podkomorzego wielkiego litewskiego, Jana Karola Mniszcha.

Takiegoż obicia nad drzwiami brecików krótkich n[umer]o 4. <Przedano>
Lustro wiszące szklane o 6 esach n[umer]o 1.
Portret Forgacza²⁰² Węgrzyna nad kominem n[umer]o 1.
Osób gipsowych n[umer]o 2.
Waz farfurowych, jedna błękitna, większa, druga pomniejsza, dwie n[umer]
o 2.
W kominie wilków ordynaryjnych para n[umer]o 1.
Stół płótnem woskowanym obity, po dwóch bokach suknem zielonym n[umer]
o 1. – Z Laszek.
Stolików do gry w kart błękitnych chińsko lakierowanych kątowych n[umer]
o 2.

[k. 39r] Dalsze opisanie apartamentów górnych po prawej stronie.

Biblioteka

w której lustro szklane o esach 12, między którymi dwa nadtluczone n[umer]
o 1.
Stolik z prostego drzewa niczym nie obity, składany n[umer]o 1.
Taborecik różnego koloru jedwabiami i włóczkami typonowej roboty na no-
gach białych wyzłacanych n[umer]o 1.
Trąba blaszana wielka jedna n[umer]o 1.
Kopersztych z genealogią [ks]iążąt Wiszniowieckich n[umer]o 1.
Map geograficznych różne państwa reprezentujących sztuk większych i mniej-
szych sześćdziesiąt sześć n[umer]o 66.
Genealogia Domus Mniszchovianae na papierze płótnem podklejany I²⁰³. –
Z Laszek.
Planta jakaś włoska n[umer]o 1. – Z Laszek.
Genealogia Domus Chodkieviciana I²⁰⁴. – Z Laszek.
Genealogia Domus Pacoviana n[umer]o 1.
Planta ogrodu łozowskiego n[umer]o 1.
Planta miasta Warszawy n[umer]o 1.
Planta pałacyku łozowskiego n[umer]o 1.
Abrys młyna jakiegoś n[umer]o 1.
Abrys ogrodu wiszniowieckiego n[umer]o 1.

²⁰² Szymon Forgach (Forgacs, 1669–1730), pochodził ze starej węgierskiej rodziny szlacheckiej, generał Franciszka II Rakoczego. Po przyjeździe do Rzeczypospolitej zamieszkał w pałacu Wiśniowieckim. Zmarł w Wiśniowcu, pochowany w tamtejszym kościele Karmelitów.

²⁰³ Zapewne tożsamy z wymienionym przez Gębarowicz 1973, s. 53.

²⁰⁴ Zapewne tożsamy z wymienionym przez Gębarowicz 1973, s. 53.

Genealogia Domus Potocianae n[umer]o 1. – Z Laszek.
Planta generalna miasta Wiszniowca n[umer]o 1.

Szafy z księgami różnymi opisują się niż[ej].

[k. 39v] Dalsze opisanie apartamentów górnych po prawej stronie.

Sala za biblioteką

w której same tylko obrazy.

Obrazów wielkich okrętowych w ramach snycerskiej roboty wyzłacanych n[umer]o 2.

Obrazów batalii holenderskich na morzu i na lądzie w ramach wyzłacanych n[umer]o 2.

Obraz ukrzyżowanie św. Piotra w ramach pozłacanych wielki n[umer]o 1.

Obraz św. Tomasza w ramach pozłacanych n[umer]o 1.

Obraz włoskiego malowania kwiaty w wazie i frukta w ramach pozł[acanych] n[umer]o 1.

Batalii w ramach pozłacanych n[umer]o 4.

Obrazów cztery, to jest Holender z trzema żonami, w ramach pozłocistych n[umer]o 4.

Obrazów parzystych: jeden Magdalena pokutująca, drugi pustelnik w górę patrzący, w ramach pozłacanych n[umer]o 2.

Wenus śpiąca, w ramach pozłacanych n[umer]o 1.

Polowanie farbami odmalowane na blasze miedzianej w ramach wyzłacanych n[umer]o 1.

Lanszaftów na blasze białej, frukta i kwiaty malowane w ramkach czarnych n[umer]o 3.

Mops malowany na poduszce siedzący n[umer]o 1.

Lanszafcików na drzewie malowanych bez ram n[umer]o 4.

Sztuk kuchennych śledzie i raki w ramach czarnych n[umer]o 2.

Batalijki odmalowane, jeden w ramach pozłacanych, drugi w ramkach czarnych obrazek n[umer]o 2.

Lanszafcików w ramach czarnych n[umer]o 8.

Lanszaftów w ramach prostych białych n[umer]o 2.

Odmalowania głowy dzika w ramach czarnych n[umer]o 2.

Lanszaftów w ramach czarnych n[umer]o 2.

Lanszaftów bez ram n[umer]o 5.

Portrety Turczynów bez ram n[umer]o 3.

[k. 40r] Continuantur²⁰⁵ obrazy i lanszafty:

Sztuki nocne malowane świecę zapalające bez ram n[umer]o 2.

Góra Etna i Troja gorejąca w ramach czarnych n[umer]o 2.

Batalia na blasze miedzianej w ramach snycerskiej roboty połączanych 1.

Sztuka malarska dziad z babą w ramach wyłączanych n[umer]o 1.

Lanszaftów żołnierze obozem stojące n[umer]o 2.

Lanszaft podługowaty w ramach czarnych n[umer]o 1.

Obraz św. Hieronima w ramach połączanych n[umer]o 1.

Lanszaft alias sztuka kuchenna w ramach wyłączanych n[umer]o 1.

Galeryja odmalowana, w niej różne osoby, historyje, lanszafty wyrażające, w ramach snycerskiej roboty niewyłączanych n[umer]o 1.

Obraz rozmowa Pana Jezusa z Magdaleną, Marta gospodarująca, bez ram n[umer]o 1.

Myślistwo na lanszafcie wielkim w ramach połączanych n[umer]o 1.

Takiej wielkości lanszaft 3 boginie w ramach połączanych n[umer]o 1.

Dawid na harfie grający, Betsaba kąpiąca się, w ramach posrebrzanych n[umer]o 1.

Osoba odmalowana w jednym ręku fajfkę, w drugim dzbanek trzymająca, w ramach posrebrzanych n[umer]o 1.

Obraz Holender z kotem w ramach wyłączanych n[umer]o 1.

Wulkanus odmalowany bez ram n[umer]o 1.

Osoba leżąca na deszczce malowana bez ram n[umer]o 1. – Z Laszek.

Holendrowie u stołu siedzący w ramach połączanych n[umer]o 1. – Z Laszek.

[k. 40v] Continuantur lanszafty:

Baba grzejąca się przy ogniu, bez ram 1. – Z Laszek.

Lanszaftów kwiaty i inne ciekawości wyrażających bez ram n[umer]o 9. – Z Laszek.

Lanszaftka stół nakryty, na którym cytryny, melony, w ramie czarnej jedna n[umer]o 1. – Z Laszek.

Lanszaftów w ramach prostych n[umer]o 3. – Z Laszek.

Holender świecę zapalający, bez ram. – Z Laszek.

Lanszaftów na deszczkach malowanych bez ram n[umer]o 2. – Z Laszek.

Lanszaftików małych w ramach połączanych dwa, <trzecia> w czarnej, czwarta w białej ramach n[umer]o 4. – Z Laszek.

Lanszaftów na płótnie, baba z dziadem komplementująca się, na drugim dziad tytuń kurzy, a baba przypatruje się 2. – Z Laszek.

Lanszaft ryby wyrażający, sprawione w ramach połączanych n[umer]o 1. – Z Laszek.

Lanszaft baba kądziel przedzie 1. – Z Laszek.

²⁰⁵ Continuantur – następują kolejne.

Portret Kopernika²⁰⁶, matematyka, kanonika warmińskiego, niewielki, w ramach czarnych i sama osoba czarniawa podługowatej szyje, 1. – Z Laszek.

[k. 41r] Dalsze opisanie apartamentów górnych po prawej stronie.

Pokój rogowy za salą

Lanszaftów rudera rzymskie wyrażających bez ram n[umer]o 4.

Obraz ścięcie św. Jana, w ramach połączonych n[umer]o 1.

Obraz świętej Wilgifortis bez ram n[umer]o 1.

Obrazów owalnych Maryja Magdalena i Charitas bez ram 2. – Z Laszek.

Lanszaftów w ramach połączonych n[umer]o 2. – Z Laszek.

Obraz Pana Jezusa w ramach starych 1. – Z Laszek.

Obraz św. Zuzanny prowadzonej przez Panem Jezusem na deszczu malowanej bez ram n[umer]o 1. – Z Laszek.

Portret papierowy Potockiego²⁰⁷, prymasa, w ramach połączonych n[umer]o 1. – Z Laszek.

Obraz bracia Józefa przed faraonem 1. – Z Laszek.

Lanszaftów dwa, na jednym pies na łańcuchu, na drugim bankiety n[umer]o 2. – Z Laszek.

Kleopatra królowa Egiptu sama się pu[g]inałem zabijająca, bez ram n[umer]o 1. – Z Laszek.

Białogłowa wpół obnażona, bez ram 1. – Z Laszek.

Niemiec z pucharem per modum²⁰⁸ kopersztychu na płótnie kolorem ad instar deszczki malowany, około lisztewki n[umer]o 1. – Z Laszek.

Lanszaftów niewielkich, to jest kwiaty, puchary, raki, bez ram 2, z ramami jeden, wszystkich sztuk n[umer]o 3.

[k. 41v] Dalsze opisanie apartamentów górnych^a.

[k. 42r] Dalsze opisanie apartamentów górnych po lewej stronie.

Przedpokój pierwszy po lewej stronie

w którym obicia saskiego płóciennego w paski czerwone i żółte Bretów 27½.

<Przedano>

^a Poza nagłówkiem karta pusta.

²⁰⁶ Mikołaj Kopernik (1473–1543), kanonik warmiński, astronom.

²⁰⁷ Teodor Andrzej Potocki (1664–1738), biskup chełmiński, warmiński, od 1722 r. prymas Polski.

²⁰⁸ Per modum – na kształt, podobnym do.

Lustro wiszące o 5 esach, bo szósty stłuczony n[umer]o 1.
Esów szklanych w rurkach mosiężnych pojedynkowych 6, jedna rurka bez
esa n[umer]o 6.
Item obicia takiegoż jako wyż[e]j nad drzwiami brezików krótszych n[umer]
o 6. <Przedano>
Szafek kątowych z stolikami mozaikowymi n[umer]o 2. – Z Laszek.

[k. 42v] Dalsze opisanie apartamentów górnych po lewej stronie.

Pokój poboczny

w którym obicia burkatełowego karmazynowego z brzegami żółtymi bretów
30½. <Przedano>

Takiegoż obicia nad drzwiami brezików krótszych n[umer]o 11. <Przedano>
Portery podwójne do trojga drzwi po bretów 4 takież burkatelki, płótnem
szarym podszyte dwie, a trzecia niebieską kraszeniną, bretów krótkich 12,
te portery już wpisane w pokoju J.W. starostów na dole po lewej ręce dwie,
a trzecia w skarbcu. <Przedano>

Firanki płócienne we trzy poły zszywane pojedynkowe u trzech okien, zasuwa-
ne, na prętach żelaznych n[umer]o 3. <Do Warszawy przez P. Iwanickiego>
Zwierciadeł w ramach orzechowych fornerowanych o dwóch esach szklanych
i o noskach mosiężnych jedno, u drugiego zaś zwierciadła esy precementalowe i
skaza jedna, u pierwszego szklane esy nadtluczone i listewka ile z kawałków
klejona, w wielu miejscach nadrujnowana, w tymże zwierciadle skaz wiele
n[umer]o 2.

Lustr na ścianę blaszanych o jednym esie desiderantur 2 esy n[umer]o 3. –
Z Laszek. <Przedano>

Szafek kątowych czerwono malowanych z Laszek n[umer]o 2. – Z Laszek.

Stolik kątowy rozkładany orzechowo fornerowany sukniem zielonym obity
n[umer]o 1.

Stolik prosty stolarskiej roboty 1.

Zegar stalowy w szafie orzechowo fornerowanej n[umer]o 1. <Do Warszawy
przez Jm P. Iwanickiego>

Krzesel giętych skórą szarą obitych całych 4, jedno bez poręczą n[umer]o 5.
– Z Laszek.

Wazek mniejszych i większych farfurowych ordynaryjnych nad kominem n[um-
er]o 11.

Na komin wilków ordynaryjnych żelaznych pojedynkowych para n[umer]o 1.

[k. 43r] Dalsze opisanie apartamentów górnych po lewej stronie.

Stolik do kart nie składany sukmem zielonym obity, z Laszek n[umer]o 1. – Z Laszek.

Sukno mocno nadszarpane.

Garderoba

w której obicia saskiego płóciennego białego w koszykach kwiaty w różne kolory bretów n[umer]o 25. <Przedano>

Szafy zielono malowane, miejscami osóbkki chińskie wpisane na dole u J.W. starostów.

Lustr blaszanych o jednym esie pobielanych ściannych n[umer]o 2. <Przedano>

Stół okrągły, gra jakaś na nim wymalowana, z nogami prostymi n[umer]o 1.

[k. 43v] Dalsze opisanie apartamentów górnych po lewej stronie.

Stół mozaikowy na wyłaczanych nogach snycerskiej roboty już na dole wpisany n[umer]o 1.

Szafa sosnowa długa o 4 drzwiach z zamkami stolarskiej roboty, bez kluczy, jedna do sukien n[umer]o 1.

Lanszaftów dwa nad drzwiami, bez ram n[umer]o 2. – Z Laszek.

Skrzynia na drwa drewniana n[umer]o 1.

Tapczan stolarskiej roboty jeden n[umer]o 1.

[k. 44r] Dalsze opisanie apartamentów górnych po lewej stronie.

Gabinet

w którym obicia saskiego płóciennego białego w koszyki z kwiatami malowanego bretów n[umer]o 12. <Przedano>

Lanszaftów nad drzwiami, bez ram, lato i zima n[umer]o 2.

Lustr blaszanych o jednym esie pobielanych ściannych n[umer]o 3. – Z Laszek. <Przedano>

Szafek kątowych czerwono z żółtym malowanych n[umer]o 2. – Z Laszek. <Przedano>

Stolików ordynaryjnych n[umer]o 2.

Wilków żelaznych pojedynkowych na kominie para n[umer]o 1.

Pręty żelazne w oknach dwa n[umer]o 2.

[k. 44v] Dalsze opisanie apartamentów górnych po lewej stronie.

Pokój drugi

w którym obicia burkatelowego karmazynowego z brzegami żółtymi Bretów n[umer]o 35. <Przedano>

Takiegoż obicia nad drzwiami i piecykiem saskim krótszych Bretów 12. <Przedano>

Lustro wiszące szklane o 6 esach, u którego dwa esy nadtluczone, jeden spodni zbity i połową drewno widno n[umer]o 1.

Szafa alias biuro orzechowo fornerowana z kamieni różnych naturalnie kolorowane n[umer]o 1. – Z Laszek. <Darowana Jm P. Beynerowej>

Stolik orzechowo fornerowany składany sukniem zielonym wybity n[umer]o 1.

Wilków żelaznych ordynaryjnych na kominie para n[umer]o 1.

Skrzynia na drewno szaro malowana jedna n[umer]o 1.

Krzesła aksamitem strzyżonym, u których drzewo całe, obitych, starych, na siedzeniu materyja nadpsuta 5, szóste materyją w kwiaty wybite sześć n[umer]o 6.

Portret z Czartoryskich Magdaleny Wiśniowieckiej²⁰⁹ niebieskimi i różowym kolorami malowany n[umer]o 1.

Portret J.W. Zamoyskiej²¹⁰ ordynatowej zamoyskiej 1. – Z Laszek.

Portret J.W. Wielhorskiej²¹¹ n[umer]o 1. – Z Laszek.

Zegar nie bijący stołowy w szafie czarnej lakierowanej n[umer]o 1. <Przedany Jm P. Ziemeckiemu>

[k. 45r] Dalsze opisanie apartamentów górnych po lewej stronie.

Garderoba J.W. Jmci Doki

która niczym nie obita.

Lustro wiszące o esach 12 n[umer]o 1.

Szafa czarna chińsko lakierowana za szkłem, jedna tafla sztukowana stara na stoliku błękitno malowanym n[umer]o 1.

Stolik niczym nie obity ani malowany, nie składany, do kart n[umer]o 1. – Z Laszek.

Łóżko drewniane podwójne n[umer]o 1.

²⁰⁹ Magdalena z Czartoryskich Wiśniowiecka (zm. 1728), córka Józefa Czartoryskiego i Teresy z Denhoffów, od 1725 r. druga żona księcia Michała Serwacego Wiśniowieckiego.

²¹⁰ Być może wspomniana osoba to babka Michała Wielhorskiego, Anna z Działyńskich Zamoyska, żona VI ordynata Michała Zdzisława Zamoyskiego.

²¹¹ Elżbieta z Ogińskich Wielhorska (zm. 1771), córka Józefa Ogińskiego i Anny z Wiśniowieckich, wnuczka Michała Serwacego Wiśniowieckiego, od 1754 r. żona Michała Wielhorskiego.

[k. 45v] Dalsze opisanie apartamentów górnych po lewej stronie.

Sala

w której obrazów wielkich na płótnie malowanych, bramy tryumfalne bez ram n[umer]o 6.

Lanszaftów bez ram n[umer]o 10.

Łóżko kitajkowe z kapą tylko kitajkową karmazynową, ma być darowane Panie Jurissie, na co żadnego nie masz dokumentu.

Łóżko samo tylko drzewo z szrubami żelaznymi pojedynkowe z kotarą n[umer]o 1.

Kanapa turecka materiją karmazynową ze złotem obita i galonkiem po brzegach złotym obwiedziona, stara, podarta i galonek toż samo, gdzie siedzenie materji nie masz, samy obite płótnem n[umer]o 1. – Z Warszawy. <Materjja obdarta przez Jm P. Motowydło>

[k. 46r] Dalsze opisanie apartamentów górnych po lewej stronie.

Pokój za salą ostatni

w którym koni drewnianych n[umer]o 6.

Z kozy dzikiej skórą wypchana n[umer]o 1.

Planty ogrodu łozowskiego i wiszniowieckiego z drzewa wyrobione n[umer]o 2.

Skrzynia biała, w której łożko składane nowe na śrobach żelaznych, z Litwy n[umer]o 1.

Zegar wielki na bramę z czterema indeksami w pace n[umer]o 1. <Darowany tu do klasztoru>

Do fejerwerków młynki, buławy, race i inne różne sztuki w dwóch skrzyniach n[umer]o 2.

Lanszaftów takichże jak w sali bez <ram> n[umer]o 4.

Namiot niebieski sukienny cały musuľbasem²¹² podszyty, kotara i płotki 2.

Zwierchnia kotara z płótna z półkami także dwiema, z sznurami i drążkami n[umer]o 1. <Darowany Jmci P. chorążemu sanockiemu>²¹³

Namiot z takiegoż sukna czerwonego adamaszkiem karmazynowym cały podszyty, z kotarą spodnią takąż materjją podszytą, około dołu zielona

²¹² Musuľbas – tkanina bawełniana farbowana na różne kolory.

²¹³ Chorążym sanockim w latach 1758–1765 był Józef Malicki (zm. 1787), późniejszy kasztelan sanocki.

adamaszkowa listwa. Gabinet zaś tego namiotu sukno musuľbasem nowym podszyte, pŁotkÓw dwa adamaszkiem, a dwa musuľbasem podszyte, kotara zwierzchnia pŁocienna, floresy musuľbasowe, ze wszystkimi naleŹnościami dobry, z drągami czerwono malowanymi i nie malowanymi 15, i gałek 9 mosiężnych złych cztery n[umer]o 1. <Darowany Jm P. staroście brańskiemu>²¹⁴

Namiot wielki pŁocienny bez sznurów i drągów, z połami, stary, na nic zdaty, kuchenny n[umer]o 1.

Dywan niedokończony, dno błękitne w kwiaty kolorowe n[umer]o 1.

Poduszka do cyrowania koronek n[umer]o 1.

Namiotów małych także z Stambułu bez pŁotków musuľbasem podszyte o 1 drągku [k. 46v] <Dalsze opisanie apartamentów górnych po lewej stronie> z sznurami n[umer]o 5. – Z Stambułu. <Dwa darowane Jm P. Gawrońskiemu. Dwa Jmć P. sędziemu lubel[skiemu]>

Kotara do sypiania ś.p. J.W. Pana także bagazyją²¹⁵ podszyta n[umer]o 1. – Z Stambułu. <Darowana Jm P. sędziemu lubelskiemu>

Materaców skÓrzanych do kolaski z skÓry Źółtej starych n[umer]o 2. – Z Laszek. Namiot turecki Źółtą materyją per modum burkateli podszyty, sŁupy miejscami atlasowe Źółte, w srodku kwiaty rÓznego koloru, z sznurami o 4 drągach, cały jednostajny wiszniowiecki n[umer]o 1. <Darowany Jmć P. Gawrońskiemu>

Namiot alias sala pŁocienna spodem musuľbasem podszyta kwiatami rÓznego koloru adornowana²¹⁶ o drągach ośmiu ze wszystkimi naleŹytościami i z sznurami n[umer]o 1. <Darowany J.W. Jmci P. wojewodzie inowroc[awskiemu]>²¹⁷

Namiot pŁocienny jednostajny, to jest sala, harasem²¹⁸ zielonym podszyty z sznurami o czterech drągach n[umer]o 1. – Z Stambułu. <Darowany Jm P. Gawrońskiemu>

PŁotów wielkich pŁociennych musuľbasem podszytych w kwiaty rÓżne i sŁupy u drzwi, sznurów dwa sztuk n[umer]o 2. <Do namiotu J.W. Jmci P. woj[ewo]dy inowroc[ławskiego]>

ŁÓŹko pojedynkowe na srobach, czyli na zawiasach, drewniane w pŁociennym pokrowcu n[umer]o 1. – Do komportacji.

Sajdak²¹⁹ J.W. starostów z strzałami 50, łuk z cięciwą nadpsutą turecki, drugi prosty, na tym sajdadku sztuczki srebrne i na pasku, ze Stambułu n[umer]o 1. – Z Stambułu.

²¹⁴ Maciej Maurycy Starzeński (1717–1787), starosta brański, sekretarz hetmana Jana Klemensa Branickiego, Zielińska 2004, s. 412–416.

²¹⁵ Bagazja – wzorzysta, tkana w karpia łuskę lub kwiaty, albo drukowana tkanina bawełniana.

²¹⁶ Adornowany – zdobiony, dekorowany.

²¹⁷ Andrzej Hieronim Zamoyski (1716–1792), syn Michała Zdzisława i Anny z Działyńskich, wojewoda inowrocławski w latach 1757–1764, późniejszy kanclerz wielki koronny. Jego przyrodnia siostra Katarzyna była żoną Jana Karola Mniszcha.

²¹⁸ Haras, rasa – nieco szorstka, lekka tkanina wełniana z gorszych gatunków przędzy czesankowej, tkana splotem pŁociennym, barwiona na rÓżne kolory.

²¹⁹ Sajdak, sahadak – futerał z łukiem i kołczan ze strzałami.

Celindrów do optyki J.W. starostów, do których kopersztychów sztuk n[umer] o 2. – Z Warszawy.

Kagańców żelaznych podróżnych n[umer]o 2.

Błach ołowianych z galeryi całych, wielkich i małych sztuk n[umer]o 64.

Sznur kręcony z konopi n[umer]o 1.

[k. 47r] Opisanie mebli w oficynach od ogrodu.

W pokojach, gdzie J.W. Jmć Pan podkomorzyc²²⁰ stawał najmłodszy.

Obicia na płótnie w pawy bretów n[umer]o 36. – Z Laszek.

Stół woskowanym płótnem pokryty, który sukmem zielonym był przedtym obity, teraz sukna nie masz n[umer]o 1. – Z Laszek.

Wilków ordynaryjnych żelaznych pojedynkowych na komin para n[umer]o 1.

[k. 47v] Dalsze w oficynach opisanie.

Tapczan stolarskiej roboty, do niego nożek dwoje n[umer]o 2.

Stolik maleńki ceratą obity, która cerata już po części podarta n[umer]o 1.

Stół dębowy z wysuwanymi szufladami na nogach toczonych stolarskiej roboty n[umer]o 1. <Do Łopatyna>

Tapczanów roboty ciesielskiej n[umer]o 2.

Stołek żółtą skórą obity dębowy składany 1. – Z Laszek.

Stołek angielski, lecz bez materacyka trzcina wyrobionego, czyli siedzenia n[umer]o 1.

[k. 48r] Dalsze opisanie od ogrodu oficyn.

W pokoju ex opposito²²¹ stojącym

Stół ordynaryjnego drzewa n[umer]o 1.

W trzecim pokoju oficyn, co się znajduje, gdzie P. Fornerski wpisano w pierwszym, w czwartym zaś:

Stół roboty stolarskiej niewielki na nogach krzyżowych n[umer]o 1.

Tapczan ciesielskiej roboty n[umer]o 1.

Krzesełko dębowe stare burkatelą podartą karmazynową obite n[umer]o 1.

²²⁰ Najmłodszy syn podkomorzego wielkiego litewskiego Jana Karola Mniszcha i Katarzyny Zamoyckiej, urodzony w 1742 r. Michał Jerzy Wandalin Mniszech. Zob. Rosner 1976, s. 480–484.

²²¹ Ex opposito – naprzeciwko.

W piątym pokoju:

stół roboty stolarskiej na nogach krzyżowych 1.

Tapczanów ciesielskiej roboty n[umer]o 3.

Krześło stare, mocno burkatela podarta, dębowe n[umer]o 1.

[k. 48v] Dalsze opisanie oficyn od ogrodu.

W pokoju szóstym stół roboty stolarskiej na nogach krzyżowych n[umer]o 1.

Tapczan ciesielskiej roboty n[umer]o 1.

W izbie siódmej wielkiej:

Stół roboty stolarskiej wielki jeden n[umer]o 1. <Zepsuty>

Stolik mały roboty stolarskiej n[umer]o 1.

Osoba z drzewa wyrobiona n[umer]o 1.

[k. 49r] Dalsze opisanie oficyn w bramie idących.

Oficyna narożna

w której obicia saskiego żółtego z zielonym w osoby i papugi mieszanego z bretami inszego koloru zielonego w deseń bretów 19. – Z Laszek. <Teraz w niej stolarze robią, piec biały z zielonym, okna popsute>

Takiegoż obicia nad oknami i drzwiami brecików krótkich n[umer]o 8. – Z Laszek.

Stół ceratą zieloną z wierzchu, po bokach zaś trzech sukmem wybity n[umer]o 1. – Z Laszek. <Zepsuty>

Stolik prostego drzewa roboty stolarskiej na nogach krzyżowych n[umer]o 1.

Jednego nie masz podług rejestru.

W izbie drugiej tych oficyn obicia saskiego płóciennego koloru czerwonego z białym w kolumnach z Laszek bretów n[umer]o 24. – Z Laszek.

Takiegoż obicia nad drzwiami i oknami krótkich brecików n[umer]o 10. – Z Laszek.

Tapczanów stolarskiej prostej roboty 2.

Zydłów stolarskiej roboty n[umer]o 2. <Połamane>

Izba dla cukierni ku bramie

^aw tej izbie stół wielki stolarskiej roboty i drugi z dwoma szufladami.

Stół jaworowy pod oknami pomniejszy n[umer]o 1. <Na krzyżowych nogach jeden>

Stolików niewielkich na krzyżowych <stolinowych> nogach z szufladą, w której ślimaczków sztuk 25 i gzyms zwierciadłowy od cukierni 2^a.

[k. 49v] Dalsze opisanie oficyn ku bramie.

^bSzafa stara czarna chińsko kiedyś farbowana z szufladami 13. W której szafie w jednej szufladzie i w [...] różne do cukierni requisita n[umer]o 1.

Skrzynia drewniana podługowata z zawiasami i skoblem żelaznym do zamykania, w niej stolniczka niewielka stolarskiej roboty. Kuflów białych z konfiturami 12, jeden próżny n[umer]o 13. – Z Warszawy. <Wypotrzebowane podczas rezydencji pańskiej przez Jm Pani Lunnej>

Szaf z półkami dwie <jedna>, w których farfurek nadtłuczonych siedm, jedna cała, sztuk 8. Tafel szkła zielonego mniejszych i większych sztuk 43. Szklanych kręconych sedesow 16. Są. I to. <Tafel szkła zielonego mniejszych i większych n[umer]o 43>. Z cukierni J.W. Mnischa.

Nb. Form blaszanych do cukierni 2. – Z cukierni J.W. Mnischa.

Do pieczywa biszkoktów²²² blachy blaszane trzy, numero 3. – Z cukierni J.W. Mnischa.

Koszyków plecionych z tarek sztuk 26. Flasz kwiatowych krzysztalowych całych z farbami dwie, stłuczona jedna sztuk n[umer]o 2. Szalki z funtem mosiężne, sitek jedno, z nakrywkami dwie, bez nakrywek n[umer]o 3. Worek do przecedzania wełniany niewielki jeden. Bania gliniana o dwóch uchach jedna stołowa drewnianych stolarskiej roboty n[umer]o 1.

<Stołów suknem zielonym dębowych porządnych 2. Jedno orzechowo malowane 1. Krzesło stare, w siedzeniu aksamit podarty 1. Jedno także orzechowo malowane, stary>

Tapczan stolarskiej roboty na nogach osobliwych n[umer]o 1.

Szafa z zamknięciem o kilku półkach wielka do cukierni n[umer]o 1. To jest szkoblem żelaznym^b.

<Nosidła> do noszenia cukrów, jedna bez spodu, druga cała n[umer]o 2.

Szafa wielka stojąca zamykająca się na skobel 1.

Szafka prosta o półkach czterech 1.

[k. 50r] Dalsze opisanie w oficynach.

Izba, gdzie pralnia stołów wielkich nie ruszanych n[umer]o 2. <W dworku Belmont>²²³

Wanien dwie i zolnica²²⁴ tudzież beczka sztuk n[umer]o 4. – Zrobione 1754.

^{a-a} Tekst wykreślony.

^{b-b} Na całej karcie liczne skreślenia tekstu.

²²² Biszkokt – suchar lub rodzaj słodkiego ciasta.

²²³ Być może chodzi o Belmont koło Braśławia – zob. *Słownik geograficzny*, t. 1, 1880, s. 126.

²²⁴ Zolnica – kadź.

W sionkach^a:

Magiel wielki ze wszystkimi należnościami z czterema wałkami jeden n[umer]o 1.

Stół na krzyżowych nogach nowy 1.

Stołków drewnianych prostych 4.

Tapczanów prostych 3.

Szafka prosta z paki 1.

Izba kuchenna <Ta izba tarcicami biało malowanemi przetorsztowana. Drzwi podwójne>, w której szafa stolarskiej roboty sosnowa z dwiema na zawiasach drzwiczkami n[umer]o 1. <W kredencu>. <Dla P. kuchmistra>

Stolik roboty stolarskiej na nogach krzyżowych n[umer]o 1. <Jest>

Tapczan prosty we trzy tarcice n[umer]o 1. <Jest>

^aŁawa drewniana długa n[umer]o 1^a.

Krzesółko w tyle trzcina, w siedzeniu <materyją> włóczkową obite stare 1.

Krzesółko stare skórą czarną obite nadrujnowane n[umer]o 1.

Taboret wysłany płótnem powleczone 1.

W framudze półek 3.

Misczek prostych glinianych ad instar kagańców sztuk 87.

Stoliczek między oknami reparacyi potrzebującemi prosty 1.

Forma drewniana wyrzynana jelenia wyrażająca, a druga balasiki 2.

[k. 50v] Dalsze opisanie oficyn ku bramie.

Izba kredensowa

w której stół podługowaty na nogach krzyżowych n[umer]o 1.

Stół miejscowy wielki i szaf o 2 półkach 2, sztuk in n[umer]o 3.

Tapczan prosty n[umer]o 1.

Szruk stołowych na nogach stolinowych 2.

Szafa od ściany do pieca sosnowa o dwóch drzwiach podwójnych na zawiasach 2, z zamkami dwoma 1.

Szafa druga wpół mniejsza o podwójnych drzwiach 1.

Szafa w murze 1.

Szafa pod oknem o dwojgu [...] 1.

Ganeczek do sypiania.

Szafy zamknięte wszystkie.

^a Zdanie podkreślone.

^{a-a} Zdanie wykreślone.

^aKraty żelazne w dwóch oknach.
Okiennice podwójne na zawiasach.
Zydlów prostych 2.
Stołków drewnianych 2.
Krzesełko zielone 1.
Skrzyń kredensowych podróżnych zamknię[tych] 3.
Koszyczków n[umer]o 2
Paczka z [...] 1.
Patelnia żelazna 1
Sitko skórzane 1.
Puzderko z zamkiem i kluczem kredensowe podróżne^a.

Kuchnia

w której stołów po obydwóch stronach długich dwa z półkami.
Szaf kątowych o zawiasach dwóch sztuk wszystkich ~~4~~. Stoły nadrujnowane n[umer]o 2.
Kadzi ^bnadrujnowanych do kuchni dwie^b <duża dębowa na wodę> 1. <Podpsute>
^cStół dębowy kątowy n[umer]o 1^c.
Sitko jedno stare 1.

[k. 51r] Dalsze opisanie oficyn ku bramie.

Spiżarnia

w której szafarnie z przegrodami z wiekami na zawiasach n[umer]o 2.
Stół stary składany nadrujnowany okrągły n[umer]o 1.
Szafa kąтова stara prosta n[umer]o 1.
^dWanienka stara n[umer]o 1^d.
Półki drewniane n[umer]o 4.
Przycierek²²⁵ dębowy n[umer]o 1.
Przyciereczek sosnowy n[umer]o 1.
Beczka dębowa na kapustę 1.

^{a-a} Tekst wpisany na marginesie księgi

^{b-b} Tekst wykreślony.

^{c-c} Tekst wykreślony.

^{d-d} Tekst wykreślony.

²²⁵ Przycierek – faska, naczynie gorzelnicze.

Stołek sosnowy 1.
Ćwierć jedna królewska 1.

Spizarnia druga

w której szafa wielka czerwono malowana z półkami n[umer]o 1.
Stół dębowy na nogach krzyżowych 1.
Faska dębowa stara 1.

Piekarnia

w której stół długi z półkami trzema 1.
Pieców do chleba murowanych 2.

Izba piekarska

Stołów sosnowych wielkich piekarskich na krzyżowych nogach 2.
Zydel 1.
Dzie[r]ża wielka chlebowa dębowa 1.
Piec biały dobry 1.
Okno reparowane 1.

[k. 51v] Dalsze opisanie oficyn ku bramie.

Izba za piekarnią przeciwko kordygardy

w której szafa stara roboty stolarskiej z drzwiczkami n[umer]o 1. <Do Czajczyniec²²⁶ wzięta p[rzez] Antoniego>. <Zepsuto>
Półki drewniane w kącie^a 3.
Tapezan na kozłach drewniany 1.
Piec kaflowy biały dobry 1.
Komin 1.
Okno całe jedno 1.
Ławka przy piecu 1.

^a Tekst wykreślony.

²²⁶ W położonych kilka kilometrów od Wiśniowca Czajczyńcach Michał Serwacy Wiśniowiecki zbudował niewielki pałacyk, była to kolejna z siedzib rodzinnych. Por. przyp. 19, s. 9.

Kordygarda

w której przyczy z dębowych 5 tarcic nie masz n[umer]o 1.
Kajdan żelaznych sztuk n[umer]o 3.
Stół stary bez nóg n[umer]o 1.
^aŁawa <sosnowa> pod oknem n[umer]o 1.
Stołków drewnianych stolarskiej roboty trzy n[umer]o 3.
Tarcic na zydle około pieca n[umer]o 2^a.
Piec kaflowy z prostych kafli nowo przestawiony, teraz reparowany 1.
Okno złe jedno.

[k. 52r] Dalsze opisanie oficyn w ogrodzie ku wielkim stajniom po prawej stronie.

W pokoikach, gdzie stawał doktor P. Quintard

Obicia płóciennego malowanego ponsowego ze złotym posypowanego suk-
nem zielonym z herbami książąt Wiszniowieckich i Radziwiłłowskich bretów
szerokich i wąskich n[umer]o 56. <Przedano>
Stolików z prostego drzewa z wierzchu odtwierających się na zawiasach,
z zamkami wewnętrznymi n[umer]o 3.
Stół także z prostego drzewa płótnem woskowanym pokryty, po dwóch
bokach sukmem zielonym obity 1. – Z Laszek.
Obraz z kwiatami nad kominem n[umer]o 1.
Stołków włóczkowej roboty materyją obitych wszystkich n[umer]o 5.
Krzesełko angielskie zrujnowane i sedes u niego wydarty in parte n[umer]o
1. <Zepsuto>
Stół wielki roboty stolarskiej na nogach stolinowych n[umer]o 1.

[k. 52v] Dalsze opisanie oficyn w ogrodzie przy kaplicy.

W pokoikach dwóch przy kaplicy

Obicia wałkowej roboty włóczkowego z słupami plisiowymi zielonymi bretów
szerszych i węższych n[umer]o 31. <Przedano>
Stołków takichże n[umer]o 4.
Stolików z prostego drzewa otwieranych z wewnętrznymi zamkami n[umer]o 2.
<Zepsuto>

^{a-a} Tekst podkreślony, część wykreślona.

Tapczanów stolarskiej roboty jeden prostej, drugi n[umer]o 2.

[k. 53r] Dalsze opisanie oficyn w ogrodzie.

Kaplica

w której w ołtarzu obraz Najświętszej Panny piastującej na ręku Pana Jezusa. Obrazów parzystych, jeden Pana Jezusa ukoronowanego, drugi Najświętszej Panny Bolesnej, w ramach pozłocistych n[umer]o 2.

Obraz św. Hieronima na blejtramicie 1.

Obraz św. Franciszka Serafickiego na blejtramicie także darowany przez ś.p. J.W. Pana Reformatorowi.

Obrazów kopersztychowych w ramach pozłocistych malowanych i gładkich za szkłem n[umer]o 13.

Mensa przy ołtarzu z szufladą n[umer]o 1.

Stolik płótnem saskim po wierzchu i po bokach obity n[umer]o 1.

Familia sacra, Jezus, Maryja, Józef, w ramach pozłacanych n[umer]o 1.

Wizerunek koronacyi cierniowej Chrystusa w ramach takichże mały n[umer]o 1.

Maleńki obraz na blasze n[umer]o 1.

Obraz Pana Jezusa mały na blejtramicie n[umer]o 1.

Obrazów Najświętszej Panny w ramach pozłacanych różne reprezentujących tajemnice n[umer]o 3. – Z Laszek.

Obraz św. Jana Ewangelisty n[umer]o 1.

Obraz św. Franciszka Serafickiego bez ram na blejtramicie n[umer]o 1.

Obraz Najświętszej Panny w ramach posrebrzanych n[umer]o 1.

Obraz Najświętszej Panny stary na blejtramicie.

Obraz drugi Familia Sacra n[umer]o 1.

[k. 53v] Kontynuacja opisanja oficyn w ogrodzie^a.

[k. 54r] Regestr biblioteki laszeckiej w pałacu wiszniowieckim będący dawniej posłany²²⁷.

Według tego rejestru trzeba kazać księgi przywieźć^b.

^a Poza nagłówkiem brak tekstu.

^b Kolejne karty (od k. 54v do k. 98v) pozostawiono puste, prawdopodobnie na dalszy inwentarz biblioteczny.

²²⁷ W zbiorach kijowskich zachował się sporządzony w 1745 r. spis biblioteki księcia Michała Serwacego Wiśniowieckiego, liczący 1445 pozycji (Centralne Państwowe Archiwum Historyczne w Kijowie, fond 250, opis 2, sprawa 30), zob. Ciborowska-Rymarowicz 1998, s. 193–211.

[k. 99r] Opisanie rzeczy extra²²⁸ skarbcu znajdujących się w pałacu wisznio-wieckim actum ut supra²²⁹.

Stron kręconych od karety saskiej n[umer]o 2. – Z Warszawy.

Pochodni smolanych wielkich n[umer]o 2.

Sztynwagi²³⁰ drewniane, u żadnej obydwóch orczyków i szlof nie masz, tylko po jednemu orczykowi n[umer]o 4. – Z stajni J.W. Mniszcha.

Prętów żelaznych od łóżka n[umer]o 2.

Tłumok wielki skórzany podwójny n[umer]o 1.

Kręgle nowe toczone z dwoma kulami drewnianymi J.W. starostów n[umer]o 1.

Fajerka stara żelazna n[umer]o 1. – Z cukierni J.W. Mniszcha.

Dynarek²³¹ żelazny i rożen, powiada gospodarz, że J. Pana Jaszczoskiego.

Faseczek nowych dwie, starych dwie z przykrywadłami n[umer]o 4. <Do Warszawy wzięte przez Woroniaka>

Puzdro na karafinki stare drewniane z przegródkami zrujnowane n[umer]o 1. – Z Laszek.

Paka drewniana próżna jedna n[umer]o 1.

Szuflada stolarskiej roboty n[umer]o 1.

Bretnalów żelaznych większych kop 18½ n[umer]o 18½. Na potrzebę zamkową brano. Bretnalów mniejszych żelaznych kop 23 n[umer]o 23.

Piernat pojedynkowy w musułbasie n[umer]o 1. Woroniak jak swoje brał.

Łańcuchów brycznych żelaznych n[umer]o 2. – Z Warszawy. <Do Warszawy jednego>

Łańcuszków do uździenic n[umer]o 2.

Rychwy żelazne większe od kół armatnich sztuk trzydzieści siedm n[umer]o 37.

Od tychże kół armatnich rychwy mniejsze, których sztuk n[umer]o 49.

Szyn od tychże kół połamanych n[umer]o 33.

Błach spod osi armatnich żelaznych n[umer]o 31.

Rychwy małe do osi na koniec n[umer]o 3.

Grajcarów armatnich n[umer]o 2.

Cybantów²³² żelaznych armatnich n[umer]o 7.

Linek dużych, jedna grubsza zażywana, druga cieńsza n[umer]o 2.

Garniec blaszany z herbem ś.p. J.W. Pana n[umer]o 1. – Z Lwowa.

Tafel większych arkuszowych szkła zielonego 30. – Do komportacyi.

²²⁸ Extra – poza.

²²⁹ Actum ut supra – dokonany jak wyżej.

²³⁰ Sztynwaga, sztenwaga, sztelwaga – okuty, drewniany kloc z zaczepami, do którego mocuje się orczyki, przymocowany do przedniej części wozu konnego.

²³¹ Dynarek – trójnóg żelazny do stawiania naczyń na ogniu.

²³² Cybant – zacisk.

[k. 99v] Dalsze opisanie rzeczy extra skarbcu znajdujących się.

Tafel mniejszych do okien sztuk n[umer]o 112. – Do komportacyi.

Stół bez nóg roboty stolarskiej sosnowy 1.

Kolaseczek zielono malowanych drewnianych [...] dziecinnych małych n[umer]o 4.

Ram od sufitu w galeryi od zwierciadeł wyjętych krzyżowych n[umer]o 2.

Paka drewniana podługowata n[umer]o 1.

Baldachimek drewniany czarno lakierowany bez zakrycia goły n[umer]o 1.

Stoliczek, czyli postumencik, na czterech nogach toczonych małych niski mocno n[umer]o 1.

Żelaz tokarskich, dłuto i inne sztuki n[umer]o 3.

Perlik żelazny niewielki n[umer]o 1.

Klin żelazny albo kowadełko do wybijania esów żelaznych do kaset n[umer]o 1.

Blochów okowanych dwa, jeden bez kółka, drugi cały niewielkich n[umer]o 2.

Świder długi mурowy żelazny n[umer]o 1

Dłuto do murów długie n[umer]o 1.

Łańcuch od niedźwiedzia żelazny n[umer]o 1.

Żelazo, czyli skrobaczka do kominów n[umer]o 1.

Drzwiczek żelaznych do piecyków saskich n[umer]o 2.

[k. 100r] Dalsze opisanie rzeczy extra skarbcu znajdujących się, to jest szkła kredensowego.

Karafinek szklanych małych krystalowych z herbami n[umer]o 8. – Z Łopatyna szkło proste.

Karafinek czworograniastych takiegoż gatunku i wielkości stołowych n[umer]o 25. – Z Łopatyna szkło proste.

Karafinek maleńkich z szerokiemi szyjkami do wody stołowych n[umer]o 13. – Z Łopatyna szkło proste.

Karafinek powiększych z długiemii szyjkami stołowych n[umer]o 40. – Z Łopatyna szkło proste.

Butelek kwartowych ordynaryjnych białych do stołu n[umer]o 23. – Z Łopatyna szkło proste.

Flasz półgarcowych całych ordynaryjnych n[umer]o 2. – Z Łopatyna szkło proste.

Butelek półkwartowych czarnozielonych n[umer]o 3. – Z Łopatyna szkło proste.

Flaszeczka maleńka z herbem krystalowa rżnięta n[umer]o 1. – Z Łopatyna szkło proste.

Kieliszków krystalowych rżniętych 4 z herbami, dwa bez herbów n[umer]o 6. – Z Łopatyna szkło proste.

Szklaneczek mniejszych i większych szkła czeskiego stołowych n[umer]o 25.
– Z Łopatyna szkło proste.
Butelek kwadratowych szkła białego stołowych sztuk n[umer]o 15. – Z Łopatyna szkło proste.
Kieliszków ordynaryjnych stołowych n[umer]o 10. – Z Łopatyna szkło proste.
Sz[k]lanek mniejszych i większych szkła ciemnozielonego n[umer]o 82. – Z Łopatyna szkło proste.
Buteleczek na postumentach granatowych szkła białego n[umer]o 2. – Z Łopatyna szkło proste.
Słojów szklanych ciemnozielonych do oliwy n[umer]o 4. – Z Łopatyna szkło proste.
Kieliszków krystalowych małych do stołu n[umer]o 6. – Z Łopatyna szkło proste.
Liworów blaszanych półgarncowych n[umer]o 2.

[k. 102r] Opisanie rzeczy w wielkiej stajni znajdujących się pro die 15 Julii 1761²³³.

Bryka stara okowana ze wszystkim, z dyszlem i łańcuchem do dyszła, z drabinkami n[umer]o 1. – Z Jaworowa.
Wóz stary regimentowy z kołami okowanymi, bez lonów²³⁴ i luszni²³⁵ przednich, bez sworzni i sztenwagi²³⁶ n[umer]o 1. – Regimentowy, <wzięty przez Jm P. sędziego lubelskiego>
Wóz stary goły zły na nic nie zdany bez wasąga n[umer]o 1.
Wasąg stary czerwono malowany zrujnowany bez kół n[umer]o 1. – Regimentowy.
Pudło stare niczym nie obite drewniane do karety wiszniowieckie n[umer]o 1.
Pudło kareciane skórą czarną obite, środek wydarty n[umer]o 1.
Sanie zielono malowane parokonne n[umer]o 1.
Sanie wielkie poszós[t]ne stare czerwono malowane n[umer]o 1.
Sanie item drugie poszós[t]ne niemalowane stare n[umer]o 1. <Do folwarku łozowskiego wzięto przez P. Glińskiego administratora, wzięto koła starych sześć. Item naralników²³⁷ starych połamanych sześć przez tegoż Pana>
Kary pod karety, których in numero²³⁸ 5.

²³³ Pro die 15 Julii 1761 – na dzień 15 lipca 1761.

²³⁴ Lony – żelazne kołki zabezpieczające przed zsunięciem się kół z osi.

²³⁵ Luszni, luśnia – wygięty, okuty żelazem drążek nakładany na oś wozu, przytrzymujący z boku drabinę.

²³⁶ Sztenwaga, sztelwaga – okuty, drewniany kłoc z zaczepami, do którego mocuje się orczyki, przymocowany do przedniej części wozu konnego.

²³⁷ Naralnik – część radła.

²³⁸ In numero – w liczbie.

Koła nowe bryczne, przednie jedno, a drugie zadnie niekowane n[umer]o 2.
Gar do grobli borsukowieckiej²³⁹ wydanych na reparację tychże dziesięć n[umer]o 10. <Wzięte do przedmireckiej²⁴⁰ grobli>
Bron starych cztery z zębami niektórymi żelaznymi n[umer]o 4. <Wzięto do folwarku>
Kuff²⁴¹ gorzałczanych zepsutych sztuk n[umer]o 10. <Wziął Jm P. Zaleski>
Półbeczków nowych miodowych n[umer]o 4. <Wziął Jm P. Zaleski>
Trubników²⁴² do gorzałki przepuszczania 3.
Kadłubów starych trzy n[umer]o 3. <Wziął Jm P. Olszowski dwa>
Beczulek starych piwnych n[umer]o 4.
Beczek od smoły dwie n[umer]o 2.
Stół okrągły stary zepsuty n[umer]o 1.

[k. 102v] Dalsze opisanie naczynia drewnianego w pałacu wiśniowieckim znajdujące się.

Wóz stary parokonny z wasągiem nadrujnowanym [...] koła stare kowane, taksowany a flor[enów]. 36 i sprzedany za tyleż 1. – Z Jaworowa.

[k. 108v]

Flint żołnierskich popsutych z zamkami i antabami żelaznymi n[umer]o 7.
Flint złych połamanych łoża mających z zamkami popsutymi bez kurków n[umer]o 18.
Flint z tych w łożach popsutych bez zamków n[umer]o 18.
Rur od flint gołych bez śrub tylnych, półrura bez śruby n[umer]o 1.
Rur gołych z śrubami, do których zamków 3 n[umer]o 4.
Flint starych lepszych z antabami mosiężnymi, jedna bez antaby z zamkami częścią bez śrubek n[umer]o 26.
U pobereźników²⁴³ dzwiniackich²⁴⁴ n[umer]o 2.
U Kłosowskich spytać się lepi[ej] n[umer]o 4.

[k. 109r] Korytarz.

Balijka mniejsza n[umer]o 1.

²³⁹ Borsakowce (Borsukowce) – wieś należąca do rodziny Wiśniowieckich, wchodząca w skład klucza Daniłowszczyzny.

²⁴⁰ Peredmirka (Peremirka) – wieś położona nad Horyniem, zaliczała się do klucza Daniłowszczyzna, należała kolejno do rodzin Wiśniowieckich i Mniszchów. Znajdował się tam warowny zamek zniszczony w połowie XVII w., na jego miejscu Michał Serwacy Wiśniowiecki zbudował pałacyk.

²⁴¹ Kuffa, kufa – beczka.

²⁴² Trubnik – oziębacz gorzelniany.

²⁴³ Pobereźnik – strażnik leśny.

²⁴⁴ Wieś Dzwiniacz wchodziła w skład klucza Nowego Wiśniowca.

Żołnica n[umer]o 1.
Cebrzyczek 1.
Konewka n[umer]o 1.
Wanienka n[umer]o 1
Skopek 1.
Kociołek mały stary miedziany n[umer]o 1.
Beczek dębowych 2.
Balía duża 1.
Cebrów 3.
Sznur do wieszania chust w pralni 1.

Pogląd ogólny na zabytki polskie, przedmioty sztuk pięknych znajdujące się na Zamku Wiśniowieckim, ok. 1877, Lwowska Narodowa Naukowa Biblioteka Ukrainy im. Wasyla Stefanyka, sygn. zespół (fond) 5, Rękopisy Biblioteki Zakładu Narodowego im. Ossolińskich, sprawa 7636/II, Papiery Wilamowskich i Boguszów. Varia: luźne materiały mające związek przeważnie z Podolem i Wołyniem. XVIII–XIX w.

[87] Obrazów wyższego, pierwszorzędnego pędzla sztuk 51.

Np. Tokarskiego¹ i Kostrzewskiego²; Holbeina³ (oryg[inały]. 4), P. Veronese⁴ i VanLeo⁵ (w świetnych kopiach Tokarskiego), Luca Giordano, Rubensa (kopia i oryginał, do którego figurował Piotr Skarga). J. Werneta⁶ (kopia i dwa oryginały), Palme'a⁷, Verniera (3 oryginały), Van Huisuma (kopia i 2 oryg.), oryg[inalne] akwarele Vogel'a⁸, (5), Vere du fort d'Agra z galerii luwrskiej, a później Stanisława Augusta (oryg.), J. Franka⁹, Van der Müllera¹⁰, oryginały etc. szkoły włoskiej, flamandzkiej, niemieckiej etc.

Obrazów miernego i lepszego pędzla sztuk 25.

Np. Brandta (starego)¹¹, Andrzeja Mniszcha¹² etc. (tu zalicza się także obraz oryginalny, należący do rzadkich osobliwości, bo pędzla siostrzenicy królewskiej Urszuli z Zamoyskich Mniszkowej marsz[atkowej] w[ielkiej] k[oronnej] (Dawid grający na cytrze).

Obrazów i portretów wysokiej archeologicznej wartości 12.

Np. 3 ogromne, oryginalne płótna „Rokosz albo facies Reipublicae sub regimine Sigismundi Tertii A 1606 pod Sandomierzem”, przedstawiony w znakomi-

¹ Mateusz Tokarski (1747–1807), malarz.

² Franciszek Kostrzewski (1826–1911), malarz, rysownik, ilustrator.

³ Hans Holbein (1497/1498–1543), malarz.

⁴ Paolo Veronese (1528–1588), malarz.

⁵ Zapewne chodzi o malarza Jeana Baptiste'a Van Loo (1614–1670).

⁶ Horacy Vernet (1789–1863), malarz.

⁷ Zapewne chodzi o Jakuba Palmę starszego (1480–1528) lub Jakuba Palmę młodszego (1544–1628) malarzy.

⁸ Zygmunt Vogel (1754–1826), malarz.

⁹ Artysta niezidentyfikowany.

¹⁰ Artysta niezidentyfikowany.

¹¹ Być może chodzi o Józefa Brandta (1841–1915), malarza.

¹² Andrzej Jerzy Mniszech (1823–1905), malarz, kolekcjoner, zob. Rosset 2003.

tej satyrze wieku „Theatrum victoriae ex Turciis et Tataris Chotimum obsentae A[nno] 1671 Die 4 [Octo]bris / Hercules labor Joannis Sobiescii etc” i „Campus electoralis etc etc Stanislai Augusti etc. A[nno] 1764”, czyli pole elekcji pędzla Canalettego¹³; 2 obrazy ze zjazdu w Kaniowie współczesne śliczne, obraz ślubu cara Dymitra, t.z. „Samozwańca” z Marią Mniszchówną w Krakowie, portret Witolda w[iielkiego] ks[ięcia] litewskiego (i „Chrzesz Witolda”), portret Zygmunta Igo (1506–1548) oryginalny, wspaniały, a dobrego pędzla, portrety oryginalne Samozwańca Bohdana Chmielnickiego etc.

Portretów królów polskich ½ tylko znośnego i lepszego pędzla sztuk 60.

[88] Portretów starożytnych i nowszych świetnego pędzla sztuk 33.

Np. Van Dyck’a oryginalny: Lady Pembrok (popiersie) i w świetnej kopii Karol I; Dott. de Roguelaure¹⁴ z galerii luwrskiej, a później Stanisława Augusta (oryginał), hetman marszałek ks. Lubomirski z XVI w., znakomity oryginał szkoły włoskiej; Anna z Mniszchów Chodkiewiczowa, piękny oryginał na blasze miedzianej; Ludwik XIV z córką (od Marii Leszczyńskiej) oryginalnego pędzla Largillera¹⁵; Anna (ostatnia) z ks. Wiśniowieckich ks. Ogińska i Konstancja z Tarłów Mniszchowa (piękna kopia); pędzla Baciarellego 4 oryginały (Stanisław August w całej postaci, Michał Mniszech Marsz. W.K. z córeczką – prześlizchny; jego żona Urszula z Zamoyskich i Franciszek Poniatowski, kanonik katedry krakowskiej); Rosalky¹⁶: Stanisław August w koronacyjnym stroju (oryg[inał]), Lisiego¹⁷ portret Anglika; dwaj baszowie tureccy z czasów wyprawy Jana III, oryginały nieznanego mistrza, świetne portrety obu Sasów, Sobieskiego króla, a także dobre ks. Radziwiłła „Pani Kochanku”; M. Potockiego starosty kaniowskiego, generał Chłopicki pędzla Rodakowskiego¹⁸ świetny etc., etc.

Portretów znakomitszych rodzin polskich etc. pędzla miernego i lepszego, a w części 1/4 nieszczęśliwego sztuk 17.

Np. ks. Wiśniowieckich, toż Tarłów i Mniszchów całe galerie, ks. Zabarskich, Dolskich, Radziwiłłów, Czartoryskich, Lubomirskich etc. etc. hr. Zamoyskich,

¹³ Właściwie Bernarda Belotta Canaletta, malarza.

¹⁴ Zapewne portret marszałka Antoine’a-Gastona de Roquelaure (1656–1738).

¹⁵ Nicolas de Largillière (1656–1746), malarz.

¹⁶ Artysta niezidentyfikowany.

¹⁷ Zapewne chodzi o malarza Charlesa Roberta Leslie’a (1794–1859).

¹⁸ Literatura nie odnotowywuje takiego portretu pędzla Henryka Rodakowskiego.

Potockich, Stadnickich etc. etc. etc. Uwagę tu zwracają autentycznie reprezentowane stroje polskie mężczyzn, a niewiast włącznie od wieku XVI-go. W liczbie powyższej portretów kolosalnych lub dużych wymiarów sztuk 36 (szkarady pędzla w ilości około 100 są z tego spisu wyłączone).

Brązów przeważnie francuskich sztuk 40.

Np. Kandelabrow ściennych dużych potrójnych i podwójnych w stylu Louis XV 24 (świetne – Rotszyld w r. 1877 ofiarowywał za nie 12 000 rubli), kandelabry w stylu Louis XVI, 2 kandelabry stojące chińskie, zegarów kominowych starych prześlicznych z XVIII w. (brąz z marmurem) 6, [89] z tych wyróżnia się wspaniały bogaty zegar z organem etc. w stylu empire (zapłacony 800 rubli), brąz francuski, cacko piękność – z połowy XVIII w. (p. Fandukly [?] z Kijowa, co w r. 1877 ofiarowywał za nią 1200 r.). W stylu Louis XV: urny, kadzielnice, 2 piękne biusty z ciemnego brązu Aleksandra Igo i w[ielkiego]. ks[ięcia]. Konstantego.

Zegarów starożytnych szafkowych, angielskich Barbensona etc. 4.

Marmurów dawnych w ogóle sztuk 27.

Np. popiersi dużych 4, z tych dwa króla Stanisława Augusta dłuta Norblina i kardynała Poniatowskiego, rzeźby włoskie z napisem „Maximilianus Laboreur Romanus fecit Anno MDCCLXXX”¹⁹ i popiersie nowe Jana III dłuta Piotrowskiego²⁰ prześliczne, „Apollo Belwederski” (t.z. watykański) i „Grupa Gallów” (Willi Ludovisi) prześliczne; 2 bachantki popiersia niewiadomego mistrza prześliczne, „Wenus” i „Amor” (Norblina?²¹), „Numa Pampilius” i „Nympha” statuty, krom tego pięknych obelisków kominkowych 3 i różnych urn 12.

Gipsowych biustów kolosalnych i naturalnej wielkości sztuk 27.

Są to postacie znakomitych Polaków ostatnich wieków w jedynych podobno prototypowych odlewach z biustów brązowych zdobiących niegdyś salony królewskie Stanisława Augusta, a obecnie znajdujących się podobno w Petersburgu.

¹⁹ Francesco Massimiliano Laboureur (1767–1831), rzeźbiarz włoski; Eysymont 1877, s. 119 podaje inną datę (1790).

²⁰ Artysta niezidentyfikowany. Eysymont 1877, s. 119 podaje wersję nazwiska „Pietrowski”.

²¹ Zapewne chodzi o prace brązownika warszawskiego Aleksandra Jana Norblina (1777–1828).

Kryształów staroświeckich w ogóle sztuk 29.

Np. ogromny, świetny, nadzwyczaj cenny (zapłacony 800 r.) pająk z brązu i kryształów weneckich pierwszej połowy XVIII, toż inne weneckie pająki z tejsze epoki, prześliczne cacka, pająków kryształowych bardzo starych z XVII w. 2, kandelabry ścienne kryształowe z brązami, toż stojące na marmurach w kształcie fontann z XVIII w., pająki stare szklane (10).

[90] Mebli staroświeckich z XVII, XVIII w. wspaniałych królewskich bez liku.

Np. białych rzeźbionych ze złoceniami i obiciami współczesnymi, t.z. gobelinowymi, toż ze srebrołłowiu wycypanych [?] pelią, szelkami i złotem materii, toż z mory współczesnej i aksamitu etc. Kanap i szaf 8, foteli i krzesel 47 (a w rzędzie ostatnich 20 o nowych obiciach), 2 fotele całe z rzeźb i złota, t.z. królewskie, przy nich także cacko stoliczek z marmurem; innego garnituru drogich staroświeckich ze złoceniami kanap 2, foteli i krzesel 24, oryginalnych gotyckich z XVI w. foteli i krzesel 5, a podrobionych później krzesel 24; ekrany z haftem, jako wyżej, z XVII i XVIII bardzo drogie, łoża królewskie z pawilonem, kapą i obiciami o haftach, jako wyżej, z frędzlami i kutasami złotymi, innych staroświeckich łózek 5; firanki, portiery etc. z XVIII, znakomicie zachowane, jedwabne, z tłoczonymi pięknymi malowaniami, frędzlami i kutasami złotymi do trzech salonów; stołów bardzo starożytnych drogich (płacono po 300–400 r. za jeden) z różnymi skrytkami i figlasami 3; a nadto innych ważnych dla archeologii pięknych stołów włącznie od XVI w. z marmurowymi herbami na mozaice hebanowych etc. etc. 18, z tych wyróżnić wypada śliczny stolik z herbami w bogatej inkrustacji ks. Wiśniowieckich i Radziwiłłów, pamiątkowy z dnia ślubu ks. Michała Serwacego z ks. Teklą i stolik kwiatowy Ludwika XVI, również prześliczne cacko. Kantorków, szaf, biurko do pisania, komód mahoniowych, serwantek, częścią z mozaiką lub inkrustacją z marmurowymi blatami, a bogato brązowionych z XVII i XVIII w. sztuk 15, krom tego prześliczne biurko chińskie na wspaniałej rzeźbionej pod brąz antique podstawie w stylu rokoko. Konsoli rzeźb z złota i marmuru 8, wreszcie innych starożytnych mebli pod orzech rzeźbionych całe dwa garnitury. A nadto lustra, różne staroświeckie lampy, latarnie (1 chińska), figury chińskie, nieco porcelany etc. i działa, moździerz, strzelby forteczne z XVI i XVII w., garlacje etc. Wreszcie powozy, z których wyróżniają się 2 znakomite karocy: zimowa, czyli autentyczne sanie carycy Maryny Mniszchowej (z XVI–XVII w.), i królewska złocona Stanisława Augusta karoca, dar królewski Urszuli z Zamojskich Mniszchowej, obie doskonale zakonserwowane aż

do wewnętrznych aksamitnych obić; na dobitek lektyka damska z XVIII w. Wreszcie 5 salonów nowych orzechowych wspaniałych mebli z pięknym fortepianem (Bechstein Berlin), farfurami, firankami etc. a kotarą w sypialnym pokoju, szafą lustrzaną etc., w tej mnogości całe składy nowych serwisów stołowych szkła, kryształów i porcelany warszawskiej, berlińskiej, wiedeńskiej.

Pełnomocnik Fr. H. Eyzner [?].

SPIS ILUSTRACJI

1. Plan założenia pałacu w Wiśniowcu. Rys. pom. 1728 a 1744. Własność Fundacji Książąt Czartoryskich, depozyt w Muzeum Narodowym w Krakowie, sygn. MNK XV Re 481. Fot. Andrzej Betlej
2. Fragment planu założenia pałacu w Wiśniowcu. Rys. pom. 1728 a 1744. Własność Fundacji Książąt Czartoryskich, depozyt w Muzeum Narodowym w Krakowie, sygn. MNK XV Re 481. Fot. Andrzej Betlej
3. Pomiar pałacu w Wiśniowcu. Elewacja frontowa. Rys. Kazimierz Nowicki, 1777. Zbiory Gabinetu Rycin Biblioteki Uniwersytetu Warszawskiego, sygn. Inw.zb.d. 9131. <http://egr.buw.uw.edu.pl/node/32417>
4. Pomiar pałacu w Wiśniowcu. Elewacja ogrodowa. Rys. Kazimierz Nowicki, 1777. Zbiory Gabinetu Rycin Biblioteki Uniwersytetu Warszawskiego, sygn. Inw.zb.d. 9132. <http://egr.buw.uw.edu.pl/node/32360>
5. Pomiar pałacu w Wiśniowcu. Elewacja boczna. Rys. Kazimierz Nowicki, 1777. Zbiory Gabinetu Rycin Biblioteki Uniwersytetu Warszawskiego, sygn. Inw.zb.d. 8768. <http://egr.buw.uw.edu.pl/node/35658>
6. Inwentaryzacja pałacu w Wiśniowcu. Elewacje i przekroje. Rys. pom. 1787–1798. Zbiory Muzeum Narodowego w Warszawie, sygn. Rys. Pol. 15698. <http://www.cyfrowe.mnw.art.pl/dmuseion/docmetadata?id=2731>
7. Inwentaryzacja pałacu w Wiśniowcu. Rzuty I i II piętra. Rys. pom. 1787–1798. Zbiory Muzeum Narodowego w Warszawie, sygn. Rys. Pol. 15698. <http://www.cyfrowe.mnw.art.pl/dmuseion/docmetadata?id=2730>
8. Portret Dymitra Jerzego Wiśniowieckiego. Fot. ze zbiorów Instytutu Sztuki Polskiej Akademii Nauk w Warszawie. Fot. sprzed 1914 r.
9. Sień pałacu w Wiśniowcu. Fot. ze zbiorów Instytutu Sztuki Polskiej Akademii Nauk w Warszawie. Fot. J. Siennicki, 1927

BIBLIOGRAFIA

ŹRÓDŁA

- AGAD, AZ, rkps 1354 – Archiwum Główne Akt Dawnych, Archiwum Zamoy-
skich, rkps 1354, s. 12, J. Loupia do A. Zamoyskiej, Warszawa 15 III 1696.
- AKCW 1 – Archiwum Prowincji Karmelitów Bosych w Krakowie, sygn.
AKCW 1, *Annales foundationis conventus nostri sub titulo S. Michaelis Arcangeli*,
1733–1742.
- BCzart., MNK 865 – Biblioteka Książąt Czartoryskich, Rękopisy Muzeum
Narodowego w Krakowie, Archiwum Młynowskie, sygn. MNK 865, *Inwen-
tarz pośmiertny hetmana wielkiego koronnego Michała Serwacego Wiśniowieckiego
spisany 11 października 1744 roku wypis z ksiąg grodzkich krzemienieckich*.
- NBU–K., sygn. XXVIII, spr. 390 – Narodowa Biblioteka Ukrainy im. Wołody-
myra I. Wernadskiego w Kijowie, Oddział Rękopisów, sygn. fond XXVIII,
sprawa 390, *Inwentarz palacu w Wiśniowcu z lat 1758–1764*.
- LNBU, 141–1–115 – Lwowska Narodowa Naukowa Biblioteka Ukrainy im.
Wasyła Stefanyka, sygn. zespół (fond) 141, Zbiór Aleksandra Czołowskie-
go, sprawa 115, *Wizja palacu warszawskiego na ulicy Modowej tudzież dworku na
solcu przy Warszawie stojących, niegdyś ś.p. J.W. Jmci P. Mniszcha podkomorzego
W[ielkiego] Ks[ięstwa] Lit[ewskiego] dziedzicznych Roku Pańskiego 1760 eks-
pediowana*.
- LNBU, 141–1–116 – Lwowska Narodowa Naukowa Biblioteka Ukrainy im.
Wasyła Stefanyka, sygn. zespół (fond) 141, Zbiór Aleksandra Czołowskie-
go, sprawa 116, *Regestr pieniędzy ś.p. J.W. Podkomorzego Lit[ewskiego] do czasu
śmierci z prowentów niżej wyrażonych onemu należnych i innych sposobem niżej
specyfikowanym J.W. podkomorzego własnych przeze mnie wybranych*.
- LNBU, 141–1–117 – Lwowska Narodowa Naukowa Biblioteka Ukrainy im.
Wasyła Stefanyka, sygn. zespół (fond) 141, Zbiór Aleksandra Czołowskie-
go, sprawa 117, *Regestr garderoby, różnych rzeczy i sprzętów ś.p. J.W. Jmć Pana
Mniszcha podkomorzego lit[ewskiego] z Warszawy do Dęblina sprowadzonych*.
- LNBU, 141–1–118 – Lwowska Narodowa Naukowa Biblioteka Ukrainy im.
Wasyła Stefanyka, sygn. zespół (fond) 141, Zbiór Aleksandra Czołowskie-
go, sprawa 118, *Regestr niektórych rzeczy i sukien po śmierci ś.p. J.W. Mniszcha,
podkomorzego w[ielkiego] W[ielkiego] Ks[ięstwa] Lit[ewskiego] pozostałych
[...], 1762*.

- LNBU, 141-1-119 – Lwowska Narodowa Naukowa Biblioteka Ukrainy im. Wasyla Stefanyka, sygn. zespól (fond) 141, Zbiór Aleksandra Czołowskiego, sprawa 119, *Regestr mobilium i innych rzeczy ś.p. J.W. Mniszcha podkomorzego w[ielkiego] W[ielkiego] Ks[ięstwa] Lit[ewskiego] w pałacu warszawskim znajdujących się.*
- LNBU, 141-1-120 – Lwowska Narodowa Naukowa Biblioteka Ukrainy im. Wasyla Stefanyka, sygn. zespól (fond) 141, Zbiór Aleksandra Czołowskiego, sprawa 120, *Regestr mobilium i innych rzeczy ś.p. J.W. Mniszcha podkomorzego w[ielkiego] W[ielkiego] Ks[ięstwa] Lit[ewskiego] w pałacu wiśniowieckim znajdujących się.*
- LNBU, 141-1-121 – Lwowska Narodowa Naukowa Biblioteka Ukrainy im. Wasyla Stefanyka, sygn. zespól (fond) 141, Zbiór Aleksandra Czołowskiego, sprawa 121, *Regestr mobilium i innych rzeczy ś.p. J.W. Mniszcha podkomorzego w[ielkiego] W[ielkiego] Ks[ięstwa] Lit[ewskiego] w pałacu jaworowskim znajdujących się.*
- LNBU, 141-1-121 (1) – Lwowska Narodowa Naukowa Biblioteka Ukrainy im. Wasyla Stefanyka, sygn. zespól (fond) 141, Zbiór Aleksandra Czołowskiego, sprawa 122 teka 1, *Regestr rzeczy ś.p. J.W. Mniszcha podkomorzego w[ielkiego] W[ielkiego] Ks[ięstwa] Lit[ewskiego] w Gołębiu znajdujących się.*
- LNBU, 141-1-122 (2) – Lwowska Narodowa Naukowa Biblioteka Ukrainy im. Wasyla Stefanyka, sygn. zespól (fond) 141, Zbiór Aleksandra Czołowskiego, sprawa 122, teka 2, *Regestr mobilium i innych rzeczy ś.p. J.W. Mniszcha podkomorzego w[ielkiego] W[ielkiego] Ks[ięstwa] Lit[ewskiego] w pałacu łopatyńskim znajdujących się.*
- LNBU, 141-1-122 (3) – Lwowska Narodowa Naukowa Biblioteka Ukrainy im. Wasyla Stefanyka, sygn. zespól (fond) 141, Zbiór Aleksandra Czołowskiego, sprawa 122, teka 3, *Regestr rzeczy ś.p. J.W. Mniszcha podkomorzego w[ielkiego] W[ielkiego] Ks[ięstwa] Lit[ewskiego] z Gołębia do Dęblina sprowadzonych.*
- LNBU, sygn. 5-7636/II – Lwowska Narodowa Naukowa Biblioteka Ukrainy im. Wasyla Stefanyka we Lwowie, sygn. zespól (fond) 5, Rękopisy Biblioteki Zakładu Narodowego im. Ossolińskich, sprawa 7636/II, Papiery Wilmowskich i Boguszów. Varia: luźne materiały mające związek przeważnie z Podolem i Wołyniem. XVIII–XIX w.

DRUKI WYDANE PRZED 1800 ROKIEM

Relacja o śmierci – Relacja o śmierci, wyprowadzeniu ciała i ceremoniale pogrzebowym z Mercza do Wiśniowca [...] Michała Serwacego Wiśniowieckiego hrabi Wiśniowca [...], b.m.w. 1744.

MASZYNOPISY

- Cierpisz 2013 – Szymon Cierpisz, *XVIII-wieczne kaplice pałacowe w wybranych świeckich rezydencjach Rzeczypospolitej*, Kraków 2013, mps pracy magisterskiej obronionej w Instytucie Historii Sztuki UJ pod kierunkiem dra hab. Andrzeja Betleja.
- Barczyk 2016a – Alina Barczyk, *Ambasada Królestwa Belgii w Warszawie. Forma architektoniczna i jej geneza*, [w:] *Dwór / pałac / willa dzisiaj*, 2016, mps.
- Barczyk 2016b – Alina Barczyk, „Wizyta palacu w Warszawie na ulicy Miodowej”. *Architektura i wyposażenie rezydencji w czasach Jana Karola Mniszcha*, [w:] *Materiały do badań i ochrony złożeń rezydencjonalnych i obromnych. Materiały z konferencji w IS PAN*, 2016, mps.
- Spodaryk 2015 – Adam Spodaryk, *Wykształcenie, zainteresowania i projekty architektoniczne magnaterii Rzeczypospolitej od XVI do XVIII wieku*, Kraków 2015, mps pracy magisterskiej obronionej w Instytucie Historii Sztuki UJ pod kierunkiem dra hab. Andrzeja Betleja.

OPRACOWANIA

- Aftanazy, t. 2, 1992 – Roman Aftanazy, *Dzieje rezydencji na dawnych kresach Rzeczypospolitej*, t. 2, 1992, *Wielkie Księstwo Litewskie: Województwo brzesko-litewskie*, Wrocław – Warszawa 1992.
- Aftanazy, t. 5, 1994 – Roman Aftanazy, *Dzieje rezydencji na dawnych kresach Rzeczypospolitej*, t. 5, *Ziemie ruskie Korony: Województwo wołyńskie*, Warszawa 1994.
- Aleksandrowycz 2007 – Wołodymyr Aleksandrowycz, *Inwentyary Ołyc'kowo zamku XVII–XVIII stolit'*, Luck 2007.
- Barczyk 2016 – Alina Barczyk, *Księgozbiór pałacowy w Wiśniowcu w świetle inwentarza z ok. 1760 roku*, [w:] *Trzeci Ogólnopolski Kongres Studentów i Doktorantów Historii Sztuki*. Wybrane materiały, Łódź 2016, s. 5–17.
- Bernatowicz 2009 – Tadeusz Bernatowicz, *Królewska rezydencja w Żółkwi w XVIII wieku. Program funkcjonalny i architektura palacu w świetle nienznanych inwentarzy zamku*, Warszawa 2009.
- Betlej 2003 – Andrzej Betlej, *Paweł Giżycki SJ. Architekt polski XVIII wieku*, Kraków 2003.
- Betlej 2010 – Andrzej Betlej, *SIBI, DEO, POSTERITATI. Jabłonowscy a sztuka w XVIII wieku*, Kraków 2010.
- Betlej, Markiewicz 2016 – Andrzej Betlej, Anna Markiewicz, *Pałac w Cucułowcach w świetle inwentarza pośmiertnego Jerzego Stanisława Dzieduszyckiego z 1731 roku*, Kraków 2016.

- Biedrzycka 2000 – Agnieszka Biedrzycka, *Bibliografia pomników kultury dawnych kresów południowo-wschodnich Rzeczypospolitej*, Kraków 2000.
- Bratuń 1996 – Marek Bratuń, *Wrocław w relacji podróżniczej Michała Jerzego Wandlina Mniszcha z początku czerwca 1766 roku*, „Rocznik Wrocławski”, t. 3, 1996, s. 281–288.
- Bratuń 2002 – Marek Bratuń, „*Ten wykwinny, wykształcony Europejczyk*”. *Zagraniczne studia i podróże Michała Jerzego Wandlina Mniszcha w latach 1762–1768*, Opole 2002.
- Bratuń 2003 – Marek Bratuń, *Nieznana korespondencja Elie Bertranda z rodziną Mniszchów z lat 1761–1770*, „Czasopismo Zakładu Narodowego imienia Ossolińskich”, t. 14, 2003, s. 91–98.
- Bratuń 2013 – Marek Bratuń, *Elie Bertrand a Polska*, Wrocław 2013.
- Bratuń 2014 – Marek Bratuń, *Królestwo Sardynii i Turyn w relacjach podróżniczych Michała Jerzego Wandlina Mniszcha z roku 1767*, „Italica Wratislaviensia”, t. 5, 2014, s. 303–315.
- Briatczikov 1888 – Briatczikov, *Misteczko Wiszniewiec Kremenckowo ujezda*, „Ki-jevlanin”, nr 234, 1888.
- Chrościcki 1973 – Juliusz Chrościcki, *Wiadomości o mecenacie magnaterii i szlachty na podstawie panegiryków pogrzebowych od XVI do końca XVIII wieku*, „Rocznik Historii Sztuki”, t. 9, 1973, s. 147–174.
- Chwalewik 1927 – Edward Chwalewik, *Zbiory polskie. Archiwa, biblioteki, gabinety, galerie, muzea i inne zbiory pamiątek przeszłości w Ojczyźnie i na Obczyźnie*, t. 2, Warszawa – Kraków 1927.
- Ciborska-Rymanowicz 1998 – Iwana Ciborska-Rymanowicz, *Biblioteka wiszniewcowa zamku ta ii kniżki u viddili starodrukiv ta rukopisnych vidan Nacjonalnoj Biblioteki Ukrainy imieniu W. I. Wernadskovo*, [w:] *Rukopisna ta kniżkova spad-szczyna Ukrainy*, t. 4, Kiev 1998, s. 193–211.
- Czamańska 2007 – Ilona Czamańska, *Wiśniowiccy. Monografia rodu*, Poznań 2007.
- Czaplińska 1976 – Maria Czaplińska, *Mniszech Jerzy August Wandalin*, [w:] *Polski Słownik Biograficzny*, t. 21, Wrocław – Warszawa – Kraków – Gdańsk 1976, s. 470–474.
- Czeppe 1998 – Maria Czeppe, *Kamaryla pana z Dukli: kształtowanie się obozu politycznego Jerzego Augusta Mniszcha, 1750–1753*, Warszawa 1998.
- Dworzak 2016 – Agata Dworzak, *FABRICA ECCLESIAE SANDOMIRIENSIS. Dzieje modernizacji wnętrza kolegiaty sandomierskiej w XVIII wieku w świetle źródeł archiwalnych*, Kraków 2016.
- Dymnicka-Wołoszyńska 1976 – Hanna Dymnicka-Wołoszyńska, *Mniszchowa z Zamoyskich Katarzyna*, [w:] *Polski Słownik Biograficzny*, t. 21, Wrocław – Warszawa – Kraków – Gdańsk 1976, s. 454–457.
- Dymnicka-Wołoszyńska, Wołoszyński 1976 – Hanna Dymnicka-Wołoszyńska, Ryszard W. Wołoszyński, *Mniszech Józef Jan Tadeusz*, [w:] *Polski Słow-*

- nik Biograficzny*, t. 21, Wrocław – Warszawa – Kraków – Gdańsk 1976, s. 478–480.
- Eysymont 1877 – Franciszek M. Eysymont, *Na zamku wiśniowieckim*, „Kłosa”, nr 632, 1877, s. 92–93; nr 634, 1877, s. 116, 118–119, 122.
- Gębarowicz 1973 – Mieczysław Gębarowicz, *Materiały źródłowe do dziejów kultury i sztuki XVI–XVIII*, Wrocław – Warszawa 1973.
- Gębarowicz 1981 – Mieczysław Gębarowicz, *Początki malarstwa historycznego w Polsce*, Wrocław 1981.
- Głowacka-Pocheć 1968 – Teresa Głowacka-Pocheć, *Portrety książąt Wiśniowieckich w Wilanowie i ich pierwowzory*, „Biuletyn Historii Sztuki”, t. 30, 1968, s. 191–206.
- Goralenko 1884 – Wasyl Petrowycz Goralenko, *Raspoadaża w viszneveckom zamke*, „Kiewska Starina”, t. X, 1884, s. 361–366.
- Katalog rysunków 1973 – *Katalog rysunków architektonicznych ze Zbiorów Czartoryskich w Muzeum Narodowym w Krakowie*, oprac. W. Rothowa, A. Rumian, Warszawa 1973.
- Kola 2001 – Dymitr Kola, *Wesele stanów wszystkich koronnych – wiersz weselny Elżbiety Mniszchówny i Karola Wielopolskiego*, „Genealogia”, t. 13, 2001, s. 151–182.
- Kowalczyk 1995 – Jerzy Kowalczyk, *Główne problemy badań nad architekturą późnobarokową w Koronie i na Litwie*, „Kwartalnik Architektury i Urbanistyki”, t. 40, 1995, s. 175–211.
- Kowalczyk 1997 – Jerzy Kowalczyk, *Rezydencje późnobarokowe na Wołyniu*, „Przeгляд Wschodni”, t. IV, z. 1 (13), 1997, s. 25–73 (artykuł powtórzony następnie w: „Zamojsko-Wołyńskie Zeszyty Muzealne”, t. 2, 2004, 91–137).
- Kowalczyk 2006 – Jerzy Kowalczyk, *Świątynie późnobarokowe na kresach. Kościoły i klasztory w diecezjach na Rusi Koronnej*, Warszawa 2006.
- Kuras, Pabian 2015 – *Ostatnie wielkie widowisko barokowej Europy. Polskie relacje z uroczystości weselnych Fryderyka Augusta i Marii Józefy w Wiedniu i Dreźnie w 1719 r.*, wstęp i oprac. Katarzyna Kuras, przy współpracy Jolanty Pabian, Kraków 2015.
- Kraszewski 1860 – Józef Ignacy Kraszewski, *Podróż króla Stanisława Augusta Poniatowskiego do Kaniowa w 1787 roku: podług listów Kazimierza Konstantego hrabiego de Bröl Platerra, starosty inflantskiego*, Warszawa 1860.
- Łukomskie 1912 – Władysław i Jurij Łukomskie, *Visznewickij zamek*, „Staryje Gody”, 1912, s. 3–40.
- Manikowska 2007 – Ewa Manikowska, *Sztuka, ceremonial, informacja: studium wokół królewskich kolekcji Stanisława Augusta*, Warszawa 2007.
- Mańkowski 1932 – Tadeusz Mańkowski, *Galeria Stanisława Augusta*, Lwów 1932.
- Markiewicz 2011 – Anna Markiewicz, *Peregrinationes Jablonovianae. Podróże edukacyjne w czasach Jana III Sobieskiego*, Warszawa 2011.

- Markiewicz 2015 – Anna Markiewicz, *Floret i złote guziki. Wokół paryskiej edukacji Józefa Lubomirskiego (1706 r.)*, „Barok. Historia – Literatura – Sztuka”, XXII/2 (44) 2015, s. 23–47.
- Mazurkiewicz 1936 – Jan Mazurkiewicz, *Krótki zarys dziejów Wiśniowca*, Wiśniowiec 1936.
- Mącik 2009 – Hubert Mącik, *Pałac w Opolu Lubelskim w czasach Jana Tarły*, [w:] *Tarłowie. Z dziejów kulturalnych, gospodarczych i politycznych rodu*, red. H. Gmiterek, A. Szymanek, Janowiec 2009, s. 163–204.
- Mniszech 1840 – Karol Mniszech, *Wiśniowiec*, „Lwowianin”, z. 8, 1840/1841, s. 182–183.
- Naruszewicz 1805 – Adam Naruszewicz, *Dziennik podróży króla jegomości Stanisława Augusta na Ukrainę i do innych Ziem Koronnych roku 1787*, Warszawa 1805.
- Niemcewicz 1858 – Julian Ursyn Niemcewicz, *Podróże historyczne po ziemiach polskich: od 1811 do 1828 roku*, Petersburg 1858.
- Pawłowicz 1877 – Edward Pawłowicz, *Pamiętki wiśniowieckie*, „Wiek”, nr 33, 1877, s. 3.
- Perzanowska 1976 – Huguette Perzanowska, *Mniszech Józef Wandalin*, [w:] *Polski Słownik Biograficzny*, t. 21, Wrocław – Warszawa – Kraków – Gdańsk 1976, s. 474–477.
- Piotrowski 1930 – M. Piotrowski, *W sprawie biblioteki i archiwum zamku Wiśniowieckiego*, „Miesięcznik Heraldyczny”, t. 9, 1930, s. 146–147.
- Piowski 1946 – Kazimierz Piowski, *Dolski Jan Karol*, [w:] *Polski Słownik Biograficzny*, t. 5, 1939–1946, s. 288–289.
- Polanowska 1993 – Jolanta Polanowska, *Mniszech Andrzej Jerzy Filip Stanisław*, [w:] *Słownik artystów polskich i obcych w Polsce działających (zmarłych przed 1966 r.)*, t. V, Warszawa 1993, s. 606–608.
- Prejs 2000 – Marek Prejs, „Barok uspokojony” – „Psalmy” Michała Serwacego Wiśniowieckiego, „Barok”, t. 7, 2000, nr 2, s. 95–108.
- Przeździecki 1841 – Aleksander Przeździecki, *Podole, Wołyń, Ukraina. Obrazy miejsc i czasów*, t. 1, Wilno 1841.
- Przywoźna-Leśniak 2015 – Katarzyna Przywoźna-Leśniak, *Pałac Michała Serwacego Wiśniowieckiego w Czajczyńcach (Teklampolu) w świetle nieznanego inwentarza z 1748 roku*, „Biuletyn Historii Sztuki”, t. 77, nr 2, 2015, s. 267–273.
- Radziszewski 1875 – Franciszek Radziszewski, *Wiadomość historyczno-statystyczna o znakomitszych bibliotekach i archiwach publicznych i prywatnych, tak niegdyś byłych jako i obecnie istniejących w krajach dawną Polskę składających, a mianowicie: w Królestwie Polskiem, Galicyi, W. Ks. Poznańskiem i Zachodnich guberniach Państwa Rossyjskiego*, Kraków 1875.
- Rewski 1937 – Zbigniew Rewski, *Obrazy Pillementa w Wiśniowcu*, „Życie Krzemienieckie”, t. 6, nr 8, 1937, s. 143–148.

- Rewski 1939 – Zbigniew Rewski, *Rachunki budowy pałacu i kościoła w Wiśniowcu*, „Biuletyn Historii Sztuki i Kultury”, t. 7, 1939, s. 69–75 (wcześniej opublikowane w „Ziemia Wołyńska”, t. 1, nr 12, 1938, s. 164–167).
- Rewski 1948 – Zbigniew Rewski, *Tadeusz Mańkowski Architekt Pierre Ricaud de Tirrigaille, Wrocław 1948 (recenzja)*, „Biuletyn Historii Sztuki i Kultury”, t. 10, 1948, s. 246–351.
- Rolska 1999 – Irena Rolska-Boruch, *Pałac w Opolu Lubelskim. Jego dzieje i zbiory*, „Roczniki Humanistyczne”, t. XLVII, 1999, z. 4, s. 141–153.
- Rosner 1976 – Andrzej Rosner, *Mniszech Michał Jerzy Wandalin*, [w:] *Polski Słownik Biograficzny*, t. 21, Wrocław – Warszawa – Kraków – Gdańsk 1976, s. 480–484.
- Rosset 1994 – Tomasz F. de Rosset, *Obrazy z Wiśniowca w kolekcji Andrzeja Mniszcha*, „Acta Universitatis Nicolai Copernici. Nauki Humanistyczno-Społeczne. Zabytkoznawstwo i Konserwatorstwo”, t. 25 (z. 280), 1994, s. 141–168.
- Rosset 2003 – Tomasz F. de Rosset, *Kolekcja Andrzeja Mniszcha. Od wołyńskich chrząszczy do obrazów Fransa Halsy*, Toruń 2003.
- Słownik geograficzny – Słownik geograficzny Królestwa Polskiego i innych krajów słowiańskich*, t. 1–15, Warszawa 1890–1902.
- Skrabski 2007 – Józef Skrabski, *Paolo Fontana. Nadworny architekt Sanguszków*, Tarnów 2007.
- Stecki 1871 – Tadeusz Jerzy Stecki, *Wołyń pod względem statystycznym, historycznym i archeologicznym*, ser. II, Lwów 1871.
- Tomkiewicz 1934 – Władysław Tomkiewicz, *Dzieje zbiorów zamku Wiśniowieckiego*, „Rocznik Wołyński”, t. 3, 1934, s. 413–433.
- Tomkiewicz 1951 – Władysław Tomkiewicz, *Aktualizm i aktualizacja w malarstwie polskim XVII w.*, „Biuletyn Historii Sztuki i Kultury”, t. XIII, 1951, s. 55–94.
- Ukraiński portret 2006 – Ukrajinskij portret XVI–XVIII stolitja*, kat. wyst. Narodnij Hudożnij Muzej Ukraini, Kijv 2006.
- Wanat 1979 – Benignus Józef Wanat, *Zakon Karmelitów Bosych w Polsce. Klasztory Karmelitów i Karmelitanek Bosych 1605–1975*, Kraków 1979.
- Wiadomość 1826 – J. J.[...]cz, Wiadomość o galerii obrazów Hrabiego Mniszcha w Wiśniowcu*, „Wizerunki i Roztrząsania Naukowe”, Poczet Nowy, t. 3, 1826, s. 151–159.
- Zielińska 2004 – Zofia Zielińska, *Starzeński Maciej Maurycy*, [w:] *Polski Słownik Biograficzny*, t. 42, Warszawa – Kraków 2003–2004, s. 412–416.
- Żółko 2011 – Aleksandra Żółkoś, *Mecenat kulturalny Jerzego Augustyna Wandalina Mniszcha w Dukli*, Dukla 2011.

